

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

1308. Nauka prawa polskiego (pocz. XIX w.).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
АН УРСР

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
Ба в. 1308 / I

1308

VIII A. 95.

H. Rykopin 1915

Бул. 1308 I

N. 3804.

Nauka Prawa Polskiego

Wstęp

Naukę Prawa Polskiego w następującym sposobie przechodzić będziemy

- 1, Krótki Rys historyczny Narodu Polskiego, szerególniej względnie Prawa
- 2, Literaturę prawa Polskiego, zwołta i pomocy.

3. Prawo Publiczne czyli Polityczne Narodu Polskiego.

4. Prawo Cywilne.

5. Prawo Kryminalne dawniejsze polskie i Dodatek

6. Prawo Miejskie

Część I

Krótki Wzry historyczny,
Narodu Polskiego, szczerzej
względnie Prawa

Podział

§ 1.

Historyz Prawa polskiego dziel-
my na następujące Epoki.

- 1, Od najdawniejszych Czasów aż
do wprowadzenia Religii Chre-
ścianskiej czyli do r. 968.
- 2, od wprowadzenia Religii Chre-
ścianskiej aż do Karimiera III.
- 3, Od Karimiera Wielkiego czyli
III. do roku 7 panowania Jana Ka-
rimiera.
- 4, Od tego roku panowania Jana
Karimiera VI, aż do 3 Maja 1791. r.
- 5, Od 3 Maja 1791. do r. 1795.
- 6, Od r. 1795. do r. 1806.
- 7, Od r. 1806 aż do naszych Czasów.

Kraj Polski Dorwał prawie tych
 samych zmian Rego, których
 dawniej Rego Eiden i najpier-
 wszych i najwyższych Narodów
 doświadczał — W najdawniejszych
 czasach miał Rego Despotyczny
 przemianony potem na Monarchi-
 czny, który trwał do Karimiera
 Wielkiego, po którego śmierci, od-
 wyniesienia na tron Ludwika
 Króla Węgierskiego, przemienił się
 rego polski w rego Aristokraty-
 czny — Następnie od czasów Jana
 Karimiera, wszedł się Rego Demo-
 kratyczny, ponieważ siedmego ro-
 ku panowania jego, przypuszczeni
 na Sejm Piotrowi nawet Cudzo-
 ziemcy, i od tego czasu weszła ta
 szlachliwa Reguta, i każdy Na-
 chcił miał swoje głosowanie — De-
 mokratyczny rego trwał aż do

upadku Polski, po jej rabio nie
 nastat Kraj Deynotyczny, te
 raz us. po przywróceniu jej nowego
 bytu, ma Kraj Monarchiczny
 Konstytucyjny.

Charakter
Polaków

§ 3

Polacy z natury swej idealni są do
 wielkiego, nawet nam nie nawistni
 pygnają jednak idealność oabli-
 wie do Jerzyków, co i w Henryka Ma-
 lczysza pygnawano; — bystrość do
 wojny — prośtrość — taterność, —
 nważność — otwartość, — nważność
 ten ganij lekkości — lekko-
 myślność — czego czyste mamy dowody
 oabliwie w historyi Pruskiej — w
 rucacji Polaków niestatości, ten to
 wada idacie się po dowiadczanych
 tytu iur. nie srec, i iach w iur. Kaniec,
 — i inne tym podobne rucacji
 w iur. iur. to f. i iur. Niemiec cy iur.
 to Francuz, — między innymi

stwo ich kraj P. Nautrin w Dziele swem
Description de la Pologne.

189

Potoenie

Kraj Polski jest urodzajny, zgrany,
obfity bardzo dobrym i cenniejszym
ziemniakiem nam najczystszy, i jedna-
kowi jak bardzo do naszego kra-
ja przechodzi. Potoenie dawniej
nie nierównie było lepsze od tera-
niejszego, mianowicie gdy bregi
Morza Baltyckiego i Wnosa należały

Eroka pierwsza

Od najdawniejszych czasów aż do
wprowadzenia Religii Chre-
scjanickiej czyli do roku 965.

185

Marwicki
Polki

Kraj nasz od starożytnych Gre-
ków zwanym był Scythia; — lecz
nie tylko sam Polki, tym imie-
nem oznaczali, ale też wszystkie
północno-Kraiewschodnie Kraie
— podobnie jak wszelkie Kraie
zachodnie Keltia czyli Celtia

6.
Jednakowski ieden narod potro-
eno Wechoeni nie nazywast sy sam
Septami; a stęż saras okarucisz
ie wyrazę Septia, Septawie sy wyra-
zami wymyślenia Greków. Jte nie
wia domos "Greków owiśca" sy
rasy ta z temi narodami; pwrer han-
del, orady, podróży i. t. d. tyle rasy na-
ta sy wiadomost ich okolicach Septi
tybydi Dakhadniegry; leur mę ti-
kozi i zyfka Greków, a pwrystym niewia-
domos i grubos zyfka Septow, byty
pwrzycznami nasawania im ro mias-
tych pwrzypadkowych i dawolnych
narwisz, i tak nazywali ^{ich} Melan-
chleni i ednych i mierkanow agro-
masy Septyi; stoworie stomacze ten
wyraz maery Tudri crasne sakne no-
szyczki; med liho ich podobno byto
w tem niegry zyf Mochwie; — w nych na-
zywali Agryfawie czyli Fala Kri w ma-
ery Tudri i gotonemi lub storgone ni z te

wami; ci podobno mieli woię w Dziku
w Argatyckiej Rzece.

§ 6.

Granicie
Scythia

Lubo w najdawniejszych Czasach, Grecy
Kraie Patrasca Wschodnie zwali
Scythia, wrelako później za porażaniem
tego Kraiu, ograniczyli go w sposob na-
stępujący. Twierdzą iż Scythia wła-
ściwa, położona jest nad Czarnem Mo-
rzem, nad Donem, Dnieprem, i Dnie-
stem; — i że w tym Kraiu rządowa-
ły rozmaite osady Greckie, a między
innemi Albia czyli Abigrotis nad Bo-
chem, nie daleko wyszła do Dniepru,
stauna narodzeniem jej Herodota
okola 1:400 przed naszym Chq; podług
najpodobniejszych wiadomości; ten
byłże wteyże Czasie Kupcem, zebrał
o Scythii następujące wiadomości:
» Scythia podobna jest do ciwozograna
» sto mil wzdłuż, sto mil wresz mierzca

- „ Dunaj czyli Jeter, na Południe; Don
 „ czyli Tanais na Wschodzie; — Go wy
 „ Agatyrsa czyli Siedmiogrodzkie,
 „ Narod Menarów przy rzece Dnie-
 „ pra na zachodzie; — Narod Ru-
 „ dinów (podobno Kocz Luowa); Ma-
 „ rod Androgagów (Ludzienców); Me-
 „ tachlenów (w czarnych ptaszynach);
 „ na północ, ograniczają, Sycyty”

Podziat
 Sycytii

§ 7.

Herodot Dzieła mierk Kariów Sycytii
 na następujące 3 Klasy, 1° na rolni-
 czych, 2° na koczowniczych czyli bly-
 dnych; 3° na Krolewskich czyli rycer-
 skich — Pierwszych umieszcza nad
 rzeką Bochem, Drugich na Wschodzie
 od pierwszych, ostatnich nad
 Dnieprem — Sycytowie mieli udo-
 go naguziriego Bazyliusza iak
 wnowi mowa o opisie Herodota tenie

rodca miał moicyrych Rządów, si mi-
li takż moe ir i najwyzszego rządu rary
Duski Kadali.

§ 8.

Chyrai
Wystow

Robniorych Szytow najmnij sra byta
liczba; wy kora cyse narodow w kadali
izych Szytow blykajace ^u prowadzili iz
cie, Wory i Mamoty jak nam Herodot
opisau byty ich mieszkancie i przytut
ki, stada ich najwyz kore bogactwa;
mleko i mizro ich przywincie, a futra
i skary ich odzieniem. Mobyty u-
drak r konopi robity pto tno grubie
Wyromina Herodot o miejscu Gierras
zwany, w ktorym mieli groby rarych
kro tow w czerwogran rozbiore, gdzie
takie chowali Ministrow, konia,
rany regulatcyrych, krot hawiam
mogt muce tytu ron ile mu iz prodo-
bato.

Herodotus opisuje Sycytów jako na-
 rod bitny jak Polacy i w ich mie-
 ścią przypuszczony do bicia i tych
 Sycytów którzy gotowi i swych nie-
 przyciast nie ukłonił; — zgotowi pro-
 witych nie przyciast i dierali którzy
 i te dla ozdoby rawierali przy cu-
 gach ukłonił. Cacka i raki tych
 marniejszych nie przyciast rary-
 wali przy bicia i ramiast cacki;
 wielobóstwo, branszstwo było u
 Sycytów w ryciu. — Magraarnie
 i Boikowie byli; pro dny i dani
 Grekowi: Tabit to samo co Wirt
 — Pappaios to samo co Jupiter,
Chrynos to samo co Apollo; Anty-
mapara to samo co Venus; Tami i
das to co Neptun. — Mad to nie
 Sycytowie Rogów takich i takich Gre-

cy w Macedonii i Heraklida

§ 10.

Sarmacya

Ter wygotkcie Kraie dotąd wyliczo-
 ne zwaly się Sarmacya tak iż w pier-
 woych 3 Wiekach przed po nazy Chryz-
 kraie po'tnocno Wschodnie rozgasa-
 no pow. rechaie Sarmacyy, dzie lgc i y
 na Europeycka i Azyatyczka.
 Mierkancy tybnie Kraioy zwaly
 się Sarmatami a po Grecku Saromata-
 tami, w racy Ladzi z iasurancie-
 mi Orygma, gdyi sauos saurca ka,
maos ob. Wprawdzie iur Herodot.
 cygnie wiadkcy o Sarmatach, lecz
 iniesz ten narod wcale w inoych
 obolich i powiada iemaiq medlika
 wbygi ra Donem pod gdzami Kau-
 Kazo. Pras pomylnie tego narodu o kto-
 ryu Herodot wygromi, i powody
 dla ichich tak ogrom narodu narwanu

w starożytności docie nie można
 Haarel przy mierzą po cie kę d wog-
 ny i wogini i Krymianami; i pości-
 cie juris Traiana Kraion Dacyi w r.
 105. były powodem że Krymianie le-
 pięj poznali Sarmacya niż Dawnyj.

§ 11.

Granice
Sarmacyi

Granice które Sarmacya zawiera
 magta; ciągnęły się od Wirtyji do nag-
 glet. ruy Arji. Klaud. yun i Ptoleme-
 usz Astronom; i Geograf, opisywając Sar-
 macyę wymieniają główne jej rzeki i miasta,
 które ona zawierała, i tak
Wenebow mieściła się nad Morzem
 Baltyckim aż do Niemna. Reucy-
naw, Pactonow wikańczy imię do-
 ska pod go ramie kankara innych te-
 go i nazwi ska przy ruyim i Dunajem.
 Szarygów. Raxolanow Alanów
 i, Scytów.

§ 12

Życie pogańskie

Życie Samotawbarów było podobne do Scytów rzymskich, tzn. tu także było ich rozpraszanie, lecz i dacie wojny i im było w nich seym stopniem kultury, gdyż marniejsi byli od rzymskich Atrytyczków. Mężczyźni byli wielkimi, kobiety i słabsze i nie mogły być użyte w sztuce wojennej, tak że kobieta nie mogła być użyta, nie robiła wojny, nie miała rękawic i kaptur. Kobiety robiły obróbkę i drzewo, samy byli także w religii pogańskiej. Postawa miała podobne Grecy i Brytani, także mieli ciżbę i szablę.

§ 13.

Dacja

Kraje te są wane Wotoduy i Maltany, Diuma i Cedmigrówka, i ceży i Węgier, wale i Węgier i Dacja, a między nimi

coi Dakami i Daci a Greccy Getami
Getae, w wieku 15 powierzyło to pod-
 wazy Polowcy, tedy więc przyoryny cary
 ułimiy Podoby te wianko o Daeyo

§ 14

Germania Cyli maurna Kicmi Sarmatow, teraz
Polok q ruana, rua ta ry talke i Ger-
manij. Starogitni Stanczy, ruani Ger-
mani lubo pomisraui i Pannonami
cyli Megromi, coniggali rua iudli dra
ai o Wity Teramijora Wic thaj;
 cyli malaj Polok ruwiera w cahu
nie dys Germanij.

Stowianie

§ 15.

Wopri Drucro agnione opicy ry nasen
ni peone i hucene, o Stowianach manij
ini sewnicyre stady w Historyi; ter sa
me kraci h Polowcy ry ry parali ry
mowa li Stowacy praw drim poroko
wie Polak aw Magjed ahriey ra o

prowadzą i Stowacy byli pociągławsz wra-
 kując którym w krajach Sycylii; a tedy
 przegrany nie byli znaiomenie Rzymie-
 now. Jak dawno i kiedy przeynie sta-
 wian z Azji i Europy nastąpiła, do-
 wiadcz tego nie można, rozciągają się ich
 plemię z jednej strony od Egiptu aż do
 Kamerathu z drugiej strony od mo-
 rza północnego aż do Chin. Do sta-
 wian liczą się następujące narody
 Crecki, Polcki, Moskiewski czyli
 Kazyński, w Niemczech narode Szybow
 czyli Senbow w wyisrej Turacyi. Pota-
 gow w niisrej Sazanii, Bormiacy w Bo-
 inii, — i w Czarnoborscyi Dalma-
 towie.

§ 16

Spis Stowian

Cały tytuł Spis na Stowian, rozmaite
 z niego pociągłki; iedni wywodzą od

stawa Stawa iako by stawy i walec
 w iasni sabie przynawali; Druzy
 do stawa iako by stowianie wogylkie
 narody nie rozumiatym Na siebie
 rykiem mowicze zwabi Niememi ergo
Niemcami a nieci za Stowianami.

O Stowianach najpierwsz, ergo
 wzmianke Autorowie Grecy, ergo
 Bizantynscy. Tych najstarszych
 formant, których to r. 552. po nar.
 Chry. piat, mowi o nich iako o naro-
 dzie Europejskim. Dokladniej
 opis Stowian znajdujemy w Nesto-
 re który podlug podania Schloera
 rzt abato r. 1116, i byl za Konstantinem
 w Kijowie w Kartore Stego Faga
 Teodora go, godnie pamieci iako pier-
 wory Stowianin. Chronograf. Ten
 Autor opowiada, ze Stowianie mieli
 swe siedziba w Pannonii ergo tenczoj

szych Węgrzech i Panonii, Bulgary;
nie daleko Dunaju, tego mięzna wy
prowadza Nector Dracyny Stowian
do terańczyrych Siełsk.

§ 17

Dmiancy
Stowian

Użyd wnosie można je przed wie kien
piętych Stowianie byli inie w Europie.
w r. 475 Goci w 450 Hunnowie rozta-
li na rai Kradki ich słami; pro-
micy Awarowie wgl. Oleg narod pona
Karola W. zmieszany w r. 568 promicy
Stowianie uie mieni od Gochak z in-
onicy, od Frankow z drugicy stroncy,
zacy li dopiero formowac pierwsze Na-
rody, na pewnych i statych siedliskach
ktore w cyru zacy nety w cyru domo-
wary roznych koleci tworw ucy ma i nie
uczyna coby i zacy tacy.

§ 18

Polacy

O Polakach raden wygot uemy

28
Pisarz mo'wiący o Słowianach, od
Wielku 5 ar 60 & nie czyni wzmianki,
przyjrzyna do tego more bygi' ta i
albo w rury pty' zgi'li b'rbie, albo nie
byli potyczeni w Nardos; iedy nie i'zgi'ł
i religia pogańska byty w stem ty-
ryceem pod ow orac wyzgi'ł k'ie Maro-
dy & Pogańskie. Podobno w 6 more w p'
ale najpewniej w g'ra P'asta i'zgi'ł
Palacy sk'adał narad' pewien staty
nad Wi'ity; D'ry. Nektor op'isuje
Palakow tak arich mami: „ od 42
„ S'rykow (i narad'ow.) byt i i'zgi'ł S'lo-
„ wian z pok'olenia S'rykowego, po S'lo-
„ gim oram poruc'gu, ni' dziełi S'lo wian-
„ ni' nad Dunajem, i'zgi'ł p'ryzgi'ł ory
„ nad b'reg rek'ie Morawy narad'ali i'zgi'
„ Morawami, Czechemi, Chorwatami,
„ — d'aley g'ry'as' W'olochy napadli na
„ S'łowianow' i'zgi'ł Dunajem, wyzgi'ł i'zgi'ł

- 11) Stowianie i narwabi w Lachach, stych
- 11) zachowowali Polanie Lutyzy, Ma-
- 11) ruzy Podohar do prawdy je w Podolka
- 11) ta następnita przed r. 526, stąd widal ze
- 11) Stowian ich 1° Polacy nad Wi-
- 11) stę czoto narodu, 2° Polanie na matcy
- 11) Runi, 3° Lutyzy Pomarranie za Drog
- 11) i Brandenburgii, 4° Marusy pod Odrą.

§ 17

Marawka
Polaków

Stowianie Polaków zwali Lachami
Lechite Co ras mawcy Lech Lach tego
 Dobrze nie wiemy. Kwanikarce bawroni
 utworzyli Krola Lecha, Podawicy mu
Czechy i Rusja zabraci; nagpodo-
 bniejsza do prawdy je Lach mawcy
 to samo co Mto Drian, je to byt nowy
Narod zwali go Lechami. Legwi
 mego narwiska byti Dijista Polacy
Morawscy, Wodzi Frankow i. t. d.
 St. Stąd tak je narwiska Polaków

70
pochodzi tego także mi wiadomo, najwięcej
kwa cyfr Pisanou, w gwiazdki podryżtek
od Polak i na Polak, równi rzech,
zato byli nosiedliki.

1849

§ 20

1849 w Polne przed wprowadze-
niam Religii Chreścianskiej, był
Gmiorow i two i in i raz w og raz by na,
w w og raz k ich na ra da ch, na pi er w og raz
sto pa ni o w i ce ni e by o cy ch; z pa ni
cy Frank ow na pa ni e, po ty cy li
i Pol an y, tu ni w og raz, po d ob ni e
sa da pra wo dy, i W ie l ko Pol an ka,
Ma te ju le ch, i W ie l ko ab ra li ro bi e
Re po u sta ty; Ma rc in a G al la s pi er w og raz
hi sto ry k Pol an ki w o pr o mi o ni
o pi er w og raz pa ni o cy ch, o P ia rc i
kt o ry mi o ł by ł o br o ny o g o d cy
w mi e ni e G ni o ni e o d u go S yna D u
ni o w i ta po ch o d zi e D u gi pa ni o cy

cych ziemie tworzące w Polsce ar. do
 r. 1370 cyfła do Karimiera, a w Słobku
 ar. do r. 1675. — Utworzenie tej stałego
 Rządu w Polsce Kłęk i Katar. 840
 poran. Cho. ten to nie jest pewnym.
 Le poran. Kowa bytu Gminow ledetwo
 w Polsce orywi stymanij tego do-
 wod w Kronicie Bożysława gyt teni
 Autor mowi: „Le chowie nie mieli ani”
 „Krola ani radnego Nijecia, w tedy do”
 „piers obicrali i pomij drij nibie 12 ra”
 „rzędców i Pdzioi”, rzym apri scun gpa
 Ora iij i apri Konstantyna i Por-
fyrogenetis, K. Pocz twiędzi ze Mowia
 nie ni mieli radnych Rzędców
 proz. Supran cyfła Supranow. Lopi
 sa Bożysława orywi i inni Kronic
 Karc hancronij wyuoi, iakoby pro
 12 Mowiwodow rzęzi to racem proz.
 rary, ten to nie Mowiwodowie ale

Tajpani byli, i se Ci intotainc unass byli;
 Sowodu to, i 1° wyjedric stady mazyda
 iij iij a takowych Tajpanach, i tak Pot-
 tyu byli Wajtowni w Krainstichy Li-
 mi, Styryi, Karnioli, Dotych oras rowniz
 iij Tajpani — 2° Gg y pobratynore nam
 Marady, obrot i. 340 iak Ladaty state
 noc i u diha, Dieli i kraj na u Lapa-
 now — 3° Gg y La panowania W Lady
 stawa spowara byt Lapani Wielko
 polski Sowod w Hist. Maruow. Tom
 4. K 173 u Myka i w Czechach byli takie
 Tajpanowie Sommersberg sergit. row. i les.
 Pa k roach a Lapani ma mazyg i ibid
 Ladu, mazel nitka. 4° Dotych oras
 mamy narwi iho Pan k to wie wyg ten
 wygar nie iat prout hium i a mazygo
 wygara Lapani, Karte Lapani i wans
 takie Panomi i i mi li noc iij Drenia
 Kto wie orgli nie mazyg i to mazygo Co

Lapanowie. 5° Zostala u nas Suknia
 wana Lapanow, ten ubior byt u nas da-
 wniej suknie kaszowe i rozdawano go
 w niedogody zastup, ityd w rocie morza
 in Wojdniczy Lapanowie takowe suknie
 nowi, mieliby wojdniczy suknie stary
 in ubiorem wzgagniej szym. Owi Lu-
 panowie byli Wojdami i Spisiami
 narodu, ukladajac te obidwie, iak u wasyt
 kich narodu, nie byty rozdzielonemi
 tytko w wojnej Obci zostawaty.

§ 21.

Wojdniczy

Ojcowi Lapanow mieliby takie poroad
 Kowu Polakow, daleko wazniej
 szych waznych Woiwodami powozt-
 Kowu Wojdten byt czasowy, pod czas
Wojny Woiwoda dowozowity, po skon-
 czony wojnie wojd ich ustawiat, ten
 go y ciagle wojny ywarowity i ten wojd
 byt niezmiennym, neterowas staty

Dwie diecymy, i tąd powstali Diecymy
 a prowinicy Gdy Diecymy są li garnie
 bytatem Woiewodow, Lufanowii przybra-
 li bytatem Woiewodow, a Diecymy czyli
 prowinicy Woiewodowii narwali się
Knieź Diecym ten to jest Edynie Dany-
 stem. — Kiedy wstawić się u nas w
 znicia sta now powstata tego nie wie-
 domo, idni twierdzą iż przedawnione
 dawnie szobok i bytate rabythkim ludow
 dawnych, iż jest szobok bytate zlemie-
 niem wwar i Lochem przybytych Druż-
 ny, — ten to jest rzecz kanczary-
 szczy twierdzą iż odwiecznie bytate u
 nas w znicia między przedawnione a
 szobok, gdyż i ta znicia bytate u
 szobok; — najpodobniey są do praw-
 dy iż sta przedawnionych i prowin, uję-
 niętych dapiers wwarok iur po-
 wprawdzenie Religii Chrześcijań-

wicy ustat, lub jeśli nie powstat tedy
 ugrano to wat, i, wpraw die porzasi
 natery i zabranych w wognie nie wal-
 uskow, wprawno do uprawy rabi, i do
 nayciżnych robot, ktorzych do poty try
 mano, Dopu ki ci nie okupisi i. Wre
 tako w poraićyrych czasach glos, woy
 ny i wiece niesrezyliwz wypadki, byty
 pewno powodem sieleyiego podhan
 stwa.

§22

Religia

O Religiu Słowian dosyć mamy wie-
 si chocian Ustom kowych, ter gdy na
 wiemy, czyli wryzyj Słowianie mieli
 idnych Bogow, ni wiemy jureto, czy
 tych i iakich mieli Polacy. Bostag
 Dlagona mieli Polacy wiele Bostu,
 ktorzych on wymienia w rasty puz
 cy zrowal. Josaf (Jawin), Lida
(Almar), Drewidia (Wencora),

Micia (P. Anton) tenie miat miece uwe
 Bornaie w Gnuinie; Dziuwanna
 (P. Dianna) Pogoda, przymany i da
 bocy jwoy; Luzwie Portwo Luzia; —
Maraanna (P. Cere); Winyt Ki te Pa
stwa miaty w Polsee uwe miejew,
w k to wyeh im creu od diawaru ia
Dygoa twieudri. — Tenie sam An
 ton opowiada i raiego uinore crasim
 byty gry wane stado od gwasice
iz holo Zielonyeh Swigleeh ia ko ra
bytel stowrytroyeh praw Kow Re
liqii; — opie u tego udrak nam ni
 zostawit, Imy u tomel rozgduimiy
w Bielshim ia ko by w Biata the
Dziel w Polsee, to pisno Patwan
ubracy w scaty, opiewajcy rato rozg
gduimiy — zmierc u nieie iz gry ptote,
skakajcy Alp rotu — gry w wruceni
Patwana w wody nie ka by w wygy

24
isk nęczywicy, i kto w takowym
uciekaniu upadł, o tym w dorożce w tym
roku umrze, Batwan ten miał się zwać
Marraana, — Albertandi twiendi i cetera
topieniu batwanów dnia się miało na
pamięć w wprowadzeniu Religii Chre-
ścijańskiej. Janne Portia uroczę przez
Polaków były Lelum i Polelum. (Co-
star i Pollux.) a kobyłki wyrosły na
Białki, matka ich była Lada, a
Bogowie mieli uciekają na Lycy
Go w Chywickim. Dochwit. (Ko-
lus.) Bog wiatrow i niepogody. Dotycho
erao łowicy obrydek w wigilij Step
Janne Chrysciała iest rabyt kum sta
roztrój Religii, skatanci przez O-
gier zwanę Sobodky, Sobodky. Plone
Minicy od Gury smil od Wroctawia
w dychu iricycy narwali Dopter

na Kłobreg, podobnie odbywa się obrzędki.

Epocha Druga

Do wprowadzenia religii Chrześcijańskiej
w Do wyczerpania na tron Karimiera
Wielkiego czyli od r. 965 do r. 1533.

§ 23.

Panujący
Monarcho
wie

W tej Epoce panowali następujący
Monarchowie w Polsce iako to:

1. Miecista w. t. zmarły w r. 992.
2. Bolesław Chrobry zmarły 3 Kwietnia
r. 1025.
3. Miecista #2. Gnuśny zmarły 15 Mar-
ca r. ~~1027~~ 1034.
4. Karimier t. zmarły r. 1058 pod star-
28 Listopada.
5. Bolesław 2 Smiały zmarły 21 Marca
r. 1080.
6. Władysław 2 #1 Herman Kie zmar-
ty 5 Czerwca r. 1103.
- Bolesław 3 Krzywousty zmarły r. 1139

29
1. Władysław 2 panujący od r. 1139 do r. 1149.

2. Bolesław 4 Kędzierzawy zmarły 24 r. 13.

3. Rurikowicz r. 1173

4. Mściwój 3. stały.

5. Kazimierz 2 sprawiedliwy umarł r. 1194.

6. Leszek & Biały, porządek Władysław 3
Łaskonogi. Leszek & Biały umarł 14
Listopada r. 1228.

7. Bolesław 5 Władysław panował do
r. 1265, w którym roku wyruszył.

8. Leszek Czarny zmarł r. 1289
Bertrandowi pover 6. lat.

9. Przemysław & Koronawany 26. Czer-
wieca 1295; — przywrócił go do r. 1295
Lewicki; — w 8 miesiąca nowego panu-
wania zabił.

10. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc

11. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
12. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
13. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
14. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
15. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
16. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
17. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
18. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
19. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
20. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
21. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
22. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
23. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
24. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
25. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
26. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
27. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
28. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
29. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
30. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
31. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
32. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
33. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
34. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
35. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
36. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
37. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
38. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
39. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
40. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
41. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
42. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
43. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
44. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
45. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
46. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
47. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
48. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
49. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
50. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
51. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
52. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
53. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
54. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
55. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
56. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
57. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
58. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
59. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
60. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
61. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
62. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
63. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
64. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
65. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
66. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
67. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
68. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
69. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
70. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
71. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
72. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
73. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
74. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
75. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
76. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
77. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
78. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
79. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
80. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
81. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
82. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
83. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
84. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
85. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
86. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
87. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
88. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
89. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
90. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
91. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
92. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
93. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
94. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
95. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
96. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
97. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
98. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
99. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc
100. Władysław & Łokietek, wstąpił miesiąc

Wan Polity
wony za Mii
ci Stawa X.

124.

Za czasów Mii ci stawa X Polaka i Ma
Data i z Wielkopolski; Ma ty polski
Stycha, Marowica z Kucawami. Luty
i i Pomarażanie nie należeli pod ow
ow. Do Kraju polskiego, co stawali
i inne w dawniej Dzikoci, w wolnym
Gminow ta Dzikoci: - niewiadomo jak
daleko granice Mcha Kuzaj, i Ma
rowica dochodziły; W Szwedztwie za
danej strony były Szwajcy, rdzajcy
Rus i Litwa w Dzikoci i inne w sta
iżca; - na północy tworzył się narad
razadę by dany teczniejszy regl. Eofuji;
na zachodzie bliżej narad Czechy; Dalej
Rus i Mii miechaj, w Kłobczy jara
wali Cesarz tak zwany Regim. Mii
miechaj, który wzięli sobie za ten reg
ow kraj polskiego, a wzięto on i te
mi napadami przesyławali ich z polki

noś. Od napadu Niemiec i szwajcarskiej gra-
 nice polski, Cechy i Lutyay, w rełako
 sybia in była podobita przez Henryka
 Ptasznika. Mieczysław z bdy c. msto na
 padanym od Gierona Margrabiego Wscho-
 Oniego, w ten czas w tamie gdy prowadził
 Wojnę z Przanami i Rusią przyniesiony
 był traktatem w r. 963 hot dowaci z Pol-
 ską ar pod Wartę, Niemiecy szwarc
 twierdzi, że cała Polska hot dowata
 Dyktmas Biskup Merrebarski
 w wojnę Krowice, lubo had zoniędy
 tny Polakom, twierdzi jednak że hot
 dowali tyłko po Wartę.

§ 25

Cała Polska
wa Chrobrego

Granice polski z Bolesława Chro-
 brego inarowi in w r. 963, o obliwi
 przez prowadzone wojny, z Rusią, Niem-
 cami, Przanami, i Poznaniem. W r. 1013
 zawarł traktat z Henrykiem z Cesa

nem namoy Károlyi Kirie wreszta
 radocy Kince, przez poprednikow
 Henryka nabyte bydl dobro wolnym
 sposobem bydl przez niego polakow
 utygnit, co popredniczo w 1000 roku
 Otto 3 w Guieracie Polakom przy-
 mat, Henryk stamoway umowy po-
 wtornie in przygnit i zawarowat.

— Boleslaw na znak granic przy wy-
 siazach Sali i Elby okolo r. 1012 zrelacze
 stopy bic Karat, a poloway Budy i
 Pomorany, i do Daniny w tonioway,
 postawit stopy relacny na riece Gysa
 w r. 1014 miodzy Rogoznem a Karay
 nem na znak zwyciestwa i granicy.
 Stopy tena postoy twierdzenia Dago-
 sa przez Korynkow z uciary, i na fery
 magum Wlym postawicono, tym na
 mym sposobem mist in ograniucy
 Boleslaw z strony Węgrych, iak Bo-

gufat i Kasztanek twierdzi, że Krow
nie temu zapracował. Pomysł zwyciężył
wtedy Bolesław Rus, Karat był stopy
złota w Dnieprze.

§ 26.

Mieścista
2.

Po zgonie Bolesława Chrobrego, nastę-
pni syn jego Mieścista zwanym Gnuwym
Pod jego panowaniem Rus odpadła, wy-
bita się z pod panowania Ceni; Turacy
a Duch pustoszący wyczerpał prawie
Kraie nad Elbą bezce wronę, Kaste-
lanowie po fortecach oradzeni, wzbiali
się wrogi.

§ 27.

Karimion
T.

Po śmierci Mieścistawa z miazgi ber-
rędo panował w Polcu, syn abbasidów
jego Karimion roztawał nasenbach
w Paryżu, niektórzy siłami twierdzą
jakoby był Zakonnikiem w K. Rusickim
leżąc to jędr dowiedzt. Marużewicz

werwany Karimier do Tronu przylet
do Polaki, namytnie panowania u
skomit Czechów, Szwabów, Ma-
wre i tych do ptacenia dani uż p-
munt.

Bolesław
2^g

§ 28

Martyna Bolesław 2^g Smiałym wany
był zwyciężca w Wojnach z Samanara-
nami, Rusiakami, Niemcami z Czechami,
i Węgry, Pele na Tronie Węgier
a Zastawa na tronie Kiewskim osadit,
postronit u Rus i P. Uprominany od
Stawistawa Biskupa Krakowskiego,
a ite prowadzone zycie, rabit tego B.
Biskupa, raco wykłety do Węgier udat
ij, gdzie zycie zakonit.

Władysław
Herman

§ 29.

Do wygnania Bolesława Smiałego, we
zwali Polacy we wali Polacy do
Tronu Władysława t. narwanego Herman

35
ten był również między innymi, za czego pa-
nowania najstańniej była wojna
z Czechami, potem z Prusakami i Ra-
in, Kłora i po Slegtorii wyprawy.

§ 30.

Bolesław
3

Do Władysława i następnego syna jego
Bolesław z Korywonitą narządy, pro-
wadził wojny z Kruic i Czechami, Bo-
moranami i Prusakami, a najnamie-
tniejszą z Niemcami, w której Polacy
nie daleko Wrocławia zupełnie Niem-
ców pobili, w mieście teraz Piekan-
em (Hundsfeld) rwanym; — po której
bitwie traktatem w Bambergu za-
wartym, Henryk odstąpił wszelkie
prawy i prosterę do Krain i Poldu-
go; — przyjął wyścigi Kognacii
Bolesławowi i bignia brat jego i mi-
prawy tego; — umiarkuje prodiu
lat Bolesław Korywonitą syna na

czyni, co by to przynajmniej trwać się
 nie wyjechał do Przemysła, podziat
 ten użycił w następnym cy gromb.
 Władysław najstarszy wziął Woiewo-
 dztwa Krakowskie, Sieradzkie, Łęczy-
 skie, Słuckie, i Pomorskie, — Białostan
 królewski zwaną dostal Mar-
 sze z Kujawami, Ziemię Chetminską
 i Dobryńską — Maciejów starszym
 wziął Wielkopolskę, a Henryk
 Sandomierską i Lubelską, piąty
 zaś syn Kazimierz nie miał dostal wpa-
 dnie. Najstarszemu prości tego dy-
 nacji prawię regny.

Władysław
 20

§ 31.

Władysław zgię wstąpił na tron ro-
 gromy swe panowanie, od domowych wo-
 ier, i braci swych, zasmowcy zamy wzię
 Krzyżacy. Dozrył Kowu zamy wzię
 wai, i im obległ braci wzię w d. om-

nie, lecz nie umiemy kierować i tak w wojnie
był powodem że bracia jego przezobierany
wycieczki pobił go tak że schronienia za gra-
nicą szukać musiał.

~~§ 37~~ § 32

Bolestaw
4

Ma jego miejsce wstąpił na Tron Bolestaw
4 kę Dzieńcaży, prowadził wojny z Fryd-
rychem z Cesarzem Niemieckim, z Fran-
skami, od których porażony, W r. 1063 Nymk
stał się oddziałem prowincyjny, i do tej dni
goj do Polki nie należał; — Krai nad
Elbą, Dory brzeże dopadły; — Sąd pod
dowództwem Henryka Łwa podbił
Obotrytów w Meklemburgu, a Albert
Mędziwici Margrabia Brandeburki,
podbił Łuczyców w Brandeburki.

~~§ 38~~ § 33.

Miecistaw
3

Po Bolestawie 4 wstąpił Miecistaw
3. Starym zwany, tak wrode porządkowo
znowe panował raczył, że Polacy jego
Krywory sobie jego panowanie, przynali

Karimier do Tronu Karimiera 2 Spawid Liugm
 27 rwanego, ten prowadził wojnę z Ranq
 ten najwięcej trwał z wyjątkiem
 wojdzeniem Kraia.

Lesrek 7.

§ 34

Miciistaw 3 Miał pić z Lesrek 7 Biatym czu
 ny, Ktoemu ypreciwił i Miciistaw
 3 stary, ten pobity pod Mazgawq, nie
 mogąc nie wykoraci wojny intygn. Dosty-
 pił tron, utadził bowicem Helery Mat
K. Leska w mat betnowi ienore by sq
cegi, przgwiescony do tronu z nie skiem
ola pod danych panowat, — Polacy
przy krzyw scie jego panowanie
przy wat nie roz rot Leska, ktory mu
wu od styp mu dob owol nie panow
nia, — ten Miciistaw w kr od ce umart.

Wladystaw 3
z Lesrek 7

§ 35

Do smierci Miciistawa starego na styp
 pił Wladystaw 3 Lachonogim nowy
 ktory ju kr od kim panowanie od styp.

pod tronem Lenkowi s. pod Kłosego pa-
nowaniem straciła Polska na czas zawie-
chictwa nad Kłosem Halickim i Woły-
niem, a w r. 1222 nastąpiło owe nieuzupeł-
nienie przez Konrada Xcia Mar-
wickiego Krzyżaków.

§ 36.

Bolesław

Między Lenka Białego był synem
Bolesław s. Władysława narwany, pa-
nowanie jego było czasem nieuzupeł-
nienia przez Polaków, napady Tatarów, wa-
stki, domowe, urosła in daty; — pod
to czasu zaczęła powstawać Litwa,
prowadziła promyślne wojny z Pri-
sią.

§ 37.

Leszek

Leszek s. Czarnym narwany był następcą
Bolesława władysława, prowadził woj-
ny z Prusami i Litwą, urosła napady
Tatarów, klęski różnych panien 1200.

wyprawa do ról; — po bor potymacy jego
 miewi ranyty i fakcyo a tron Polski
 Premysław nawerze obrano off Premysław i wic na

Acem, ale Krolew, Kto by Koronowat
 i w Gnieznie wraz z Rycaz rony swoy,
 ten w 6 mienicy po woty pienia oratron,
 dowadq w off omowia ralytym zostat.

§ 38

Władysław
 Wacław x

Władysław Władysław i Do rickiego wro
 sta Lokietkiem narwacy, ten mianat
 odstypic tronu swego Wacławowi z Koo-
 lowi Czechom, Kto jego prawnaric
 porcytkowo byta dabne, ten Kradka
 jarowat, a na tron Polski woskit
 Władysław Lokietek; — pod jego pr-
 rowaniem sta stacy odstoy choseli i
 of Polaki, jodainc i Czechom; —
 Koyraey z Polakami wazy jwowa
 diec ronybi.

W tej epoce wprowadzony został Religia
 Chreścianańska przez Miciustawa, ten ba-
 wien zginę w wieloletstwie a niemając pu-
 toństwa, za rady Chreściana poszedł do
 Bołestawa H. Xcia Cuckiego, i bęż małcon-
 kę swoją Dobroskę za Matronkę wy-
 dat, przysięgł te przepowiedziny Xie, nie w przed-
 celnak ar Miciustaw Religij Chreścian-
 skij przysięgnie, W r. 965 przysięgł Religij
 Chreścianański w Gnicinie, Karat skon-
 czył Batimny i Ludowi wiary przysięgę, co
 jednak Dopiero w latach 992 i 994 na-
 stąpiło. Do tego czasu nastat zwy-
 craj dobywania skłobów, gdy Kapitan
 wytał Ewangeliję i chowanie ich po-
 d opieką Chwata łobii Bore
 Solignac Lenwynskiego Sekretar
 wspominać do tegoż użere czasów,

obrzydek ten odzwierca — a by Woy-
 ciech najwyzej przywrócić go do upros-
 wadzenia obrzydliwej Lacińskiej. O
 czarow Miciostawa i namieyca wrod-
 ka Hierarchia Koncilna — Za upros-
 wadzeniem religii Chreścianskiej upros-
 wadzano ora z Arcybiskupstwa i Bi-
 skupstwa. Dlugie przywrócić Mici-
 stawowi i fundacyę Arcybiskupstwa
 Gmierskiego, i Biskupstwa Po-
 znańskiego, Krakowskiego, Sudo-
 rowskiego (poruczy Wrocławskiego),
 Kujawskiego, Chetmńskiego, Stock-
 olmskiego, Lubuskiego, lew to edanie ient
 obydym.

Wotansowicini
 Biskupstwo

§ 40.

Cesarz Niemiecy przywrócić so-
 bie prawo do całego swiata, po staro-
 wli Arcybiskupstwa w Magdeburgu,
 r. 992, podać mu wrogich i kraj

Stowian'skie, i rejtroganow, tedy nowe Bi-
 skupstwa Meifien, Lube, i Mezeburg
 tu dziez tedy uprosiektowane, iako to: Ha-
 belberg, Brandenburg, i Porman'skie, dwa
 pierwsze iur w r. 949 byly ustanowione,
 wreszt Kobylki Biskupi ale nie bylo Dye-
 cazy, tedy przyozyczy zwawo ic e puznapa-
 tus in partibus infidelium. Biskup-
 stwo iednak Porman'skie bylo Dopie-
 ro tytularne; — Dopiero pozniej po
 nawroceniu Miecistawa z do religii
 Chroscian'skiej w r. 968 Dorota Erck-
 uya Biskupstwa Porman'skiego do-
 skutku, gdy sam dotego przytozyl
 w Miecistaw. Per wotjenia prode-
 gata Biskupstwa Porman'skie Arcy-
 biskupstwa Magdeburckiemu — za
 panowania Bolstawa Chrobrego u-
 choylan zostata Metropolia Magde-
 burcka, a ustanowiono Arcybiskup-

stwo Gnieźnieńskie, któremu poddał
 się Biskupstwo Kolberskie na Po-
 morzu, Wrocławskie w Silesii, Krakow-
 skie w Małopolsce, pierwsze Biskup-
 stwo Normannie przyznane Anglii
 Biskupstwo Gnieźnieńskie, czy ias te Bi-
 skupstwa, w czasie panowania Pa-
 ław Chrobrego, były ustanowione, za-
 chodzi o to sporecztwa. — przyney-
 mniey w roku 1085, ię zapiera za Pa-
 ław Chrobrego, tym bardziej gdy
 Biskupstwo Ługubskie na pograni-
 cu Szyka, i Biskupstwo Brande-
 burckie poruczy powstały, — gdy do-
 piero w Miecintwa 2. powstał Bi-
 skupstwo kujawskie a poruczy Ma-
 ku; — Konrad Lic Marowicki
 około 1222 postanowił Biskup-
 stwo Chełmińskie.

S 41

Plan wprowadzenia Religii Chreściana-
 ńskiej

Kiey, panuicy Polscy, goch. waci' wrych
 dem. nicy okazywali; tak Dalecc rena-
 wet tapy namie porzuciatach i doby-
 teho sciotom opierowali; iak tego ma-
 my przyklad w Historji Boleslawa
 Chrobrego. Ze wiec lako Stago
 reliqui pawszechnie rozszerzany nie
 byly; dowodem tego tapy Swiatyn, i ra-
 bogstwa Biskupow. przez Chlojow
 po smierci Boleslawa Chrobrego
 wykonowane. Ktorey f. Agurku
 tak byty narowane, uwarane i u-
 skubioniane iak w Mienorech; do-
 wodem tego mamy w Historji Boles-
 slawa m. i. t. p. B. f. i. g. t. w. n. Her-
 mana i. t. p. f. Agurku potwie. i. d. rali-
 wrelku Mehwaty, a nawet i pawa-
 wania, iak tego przyklad mamy wpa-
 rowaniu Karimura 2. - Papier ksh-
 mens 12. restat Kardynala Doj. Soliki
 Ktorey igromacit Synod w r. 1189.

i potanowit Dziurycinę swą Sala
Dynskę, na odryskanie riami wzięty.
 Papier Celestyn ten okazy o staro-
 miotom Polakich wygotowac i Karol
 Muregurowi w r. 1197 okazy iako naj-
 wstrey przykazał berrenstwo Kapita-
 nowi. Biskupi między sobą o pier-
 woenstwo walowli. Metko Biskup
 Krakowski wyrobit, obci przy wilej
 wrańdania i wyccania Biskupa Gnie-
 znienskigo.

Przyd

§ 42.

Do panowania piomtlowego Maistwa
 wladia panuicych bylo niemienna, i
 nieograniczone, kto bez iednak ani
 nigdy ni nad wywali. Do czasu
 Bolstawa 3. Przyd i Kraj w spady-
 wcy rostawat iednoc i cato ni, gdz
 ras A Bolstawa Krynowaty rowiechit
 Kraj choto i: 1136. byt przyrzony ro-
 stawk, tak staga. Droczych Pola-

Kow, w ten czas sta wydzierając wbi na
 wasiem kraie, stawali się Skow i Ma-
 chte do siebie przywiaz, każdy ku sta-
 rat się mieć partyj swoj, pier co stalo
 się iż ta Machta nie miecny w ledz
 sobie przynawala, tak Dalece ie Bi-
 skupi i Woiwodowie kra kowscy po-
 stug upodobania be tem władali, tak
 Mikolaj Wjod Krakowcki ofiarowat
 Jvon Leszkowi z wawon kow iaku
 mu się podobaly. Nad B. Bolesławem
 s potęgę się kraie powaga Machty
 zwikszała się, która wwar i Ducho-
 wianstwow do rad ^{prawy} ^{prawy} byta
 takę miał radę B. Bolesław Ch. robry
 takę B. Bolesław 3. Lirady i obrady
 publiczne od B. Bolesława Krzywoustego
 bierz wyprostet, gdy bowiem terre
 ustanowit aby wlad za ragnyess i
 wiewchowa byta przy ragnyessym
 Synasto byta pierwsz przyessym i tenie

zwałat wygoh. Brien i Wojdnic kow w celu
 narodzenia iy. Do tego czasu zarysuj iy
 formowal rady z Kijot, Wojdnic kow,
 Duchowienstwa i. t. d.

Formal Kijot

§ 43.

Do brzoaw Bolestawa z panuj iy zmit
 iy Kijot, a kraj Kijotow, lubo Mici-
 staw z starat iy o wygohar iy tytu-
 Krali iowak go nie wygohat. A Bole-
 staw z obrymat zryh Cenzura Miamie
 Kijot Otkono z Kijot, i poremie nit
 kraj w hro listow. Do czasu Bolesta-
 wa Smiatego Stolica Apostotolska nie
 dozwolita panuj iy w Poluce, wygwat
 tytu Kijot, co towat ar do Brien-
 stawa, ten ow. ~~1295~~ 1295 w Gnieunie ho-
 rowat. iy.

W wygohar
 narodzenia

§ 44.

Dawnicy Kijot podiulony byla na
Karbitanie Karbitan w rezultu cyhl
 w fortecy czawat nie tytko nad be-

spiecen stwem wam tymym, ale i nad
 rewny tymym, Kardyn Karntelan byt wogę
 okaga Prym. Prym. Woiewodowie
 tytko pod was wojny byh obrani, lez gdy
 po mierci Bolstawa z Polika na ob-
 wne Litwa podielony zostata, Kardyn
 z Arst mial wogę Woiewode Ktozy wogę
 ich i we Dwore mial pierwienstwo; in-
 gte trwajace wojny staty in powoisen
 ie Rzyd ten stat in ciglym i statym,
 po r. 1170 stat in Woiewodowie Rzyd-
 cami pierwnych okrcow Kram, Ktoze
 poracy Woiewodstwami zwano. W tym
 Epoce w wieku 13 pow stati Koncie
re oddzielnych Ktoz Ktozemi po erzt-
 kowo byli Biskupi, i przyerzany in pi-
 smo nie byto tak upowrzechione, w tym
 icrami okato r. 1250 wiawit in Rzyd
Wielki z Prym poracy generatow
Wielkopolskich zwany.

Prawa Kro
twiskie

45

Prawa panna i cych (z jas regale) w tej
 Epoce były ciężkie i mnogie; — Docho
 dy z nich władaty i z prawa wytyczne
 go bicia pieniędzy, i Kopalnie i. t. d. —
 Do nie pamioty tych czasów do Krolu Lu
 dy wolu w Wiedzi i w Bochni; były
 Docho dem Kro twiskim; odcyżenie
 i uprosiq Kawanie tych Zap wianim
 Bolectawari V. a rdy wnosiq nie kto
 rzy ie puer niggo rdy wyna trivone Mi
devi Scripto rdy polony Marani na ka
 rdy ugwaniemi byli Do Kapania soli.
 — Nim pieniędze i Krowera bite były
 futra i skury one rdy powaty, a nawet
 wspanie ugwania Krowowaych pui
 niedzy, ten am mioty i wne walar; dy
 powstata byzka iakoby u nas reemier
ne były pieniędze. Vol. I. f. 36. Okata
 r. 1025 rdy niqlatorowie w wianik 9
 bitych i Krowa puiędrach; prawo

do bilia pieniędzy starożyte tyłko sameemu
 panującemu Kłobry i donak i ceto one wa
 w die mrawe puzerati. ofi o cęthowa pie
 niędze byty blaszki cienkie mitat kien
 z iedney strony wybitiane, przed Wasta
 wem byt wygorag, ca rok puzerapieni
 pieniędze. Stare pieniędze wywotywa
 no a Skarbnik f. monetarius. Jch 14 sta
 vęch dawat i nowych. Takowe pu
 tapanie pieniędzy byto powodem do
 najwiktorych unowobliowu maizthow
 Kęwateklich, acikow i t.p. O podobie
 palni mieli panuicy polowanie, w ca
 tym kraj, — granata kłobry nie byty
 wta moim prywatny, byty granatami pa
 nującego, uwalali i donak tego powo
 lecia puzerthowa Biskupom pomocy Ma
 chie — Stanowienie podatkow i danin
 nalizato do panującego, tak Wolertaw
 I. przepiast iur do stawianice do Lam
 bow pewnie daniny w cętych rian.

na, i nakaret repa racyj anych ic.
 Sąd tubek str. 53. Prawa Leoni e-
 xchuwawa ne byty, iak nacywilyj, kto
 rabit ber porwolonia wuore byt ju ciz-
 gany. Do Indy, iako winny obrazonego
 maistata, i korany kacy rwanj sedem
naste ryli 70 Grywin.

Gatunki?
 Modatki

§ 46.

Modatki w ty epoce byty rozliwane, ia
 kotli: Sep. Cup, Lypka, Stoia ustano-
wione rat. Bole stawa t., Aras ryli Maras
Dawano juwaj — Stan Stajpa tor samo
w podwozy. Modworowe nierewno ia
podatek, lic anora i apata ia po
winie nowego budynku, Targowe, Leoni
Modwod — Przewod — Przewas — Powoz
Krawa — polodus — porcus — Calumbatus
Dawano galbici — Konamelis, med., Ho-
rdne — Pragon — godziwey — Opole —
Godziwe — Opole Tworac. Prawa po-
liwania podatkow rwanio opus Ducate

po'niej Spus Polonicum, uwolnienie zaś
od niego Spus Teutonicum

§ 47

Spdownie
two

Spdownie two, w ~~istotnej~~ ^{istotnej} Spstanczy, odbywali
tylko Katedra rowie po'niej Nowo-
Dowiu, Kardow wiecej prowiacy, od tych
sta appellacya do samego prauiccy,
ci oburzeni. Krzyz prosty wiecej woli
i rozdziali zaradzenia um podawane
Szeregownicy od napadu Tatarow, wie-
le do polski przycho dziesi orobkowi
Tatarow Niemcow przybywato; — ten
wptyw Cudzoziemcow byt powodem
do miary Spdownictwa. C. barwionku-
drozniccy przybywato do nas, z warun-
kami uwolnienia ab. juze d. icali, i mi-
nie osobnego spdownictwa. Tytkunicy
Spus Teutonicum mieli po miastach
wzych Woytow [Advocati], a po Wiach
Sotydow [Sutiti], Kto byz mieli po-
wiaz liuby tanrikow [scabini]. Appella-

czy sta od tych w pierwej instancji
sta do Halli a w drugiej do Magdeburga

Władza prawa
władzowa

148

Władca tanwinia prawa swych a od
mianiania dawnych nalcia iudyni do
panujcego — Tak np. Mirciaw I
nakazał choruznie batwanow progar
skich. Zwolniony wzd kolektaw 3 i przy
rzym zwolania rad, byt powodem ie Ma
chta i Duchowienstwo przywtawora ty
sobie wladzy prawodawczy. — Maggias
wngarow Leynow prawodawczych
wywodzie iur moina ityf, e poki, a pome
to poczytek owej wolnani, ktora data
powad datego nie rzy mego liberam
octo — Karimier II zwalat znow do
Lonyy, gdzie Duchowienstwo Machta
i pierwii magdawali w Wydmicy; —
tak w proto powodem i w pumicyngit
crasch mo rucyora Machta i Ducho
wienstwo, przywtaworyli sobie te ruc

Kto by w porożkach tyłko i woli jasn
inych mieli.

49

Przewidy
Epoki

Porozkowu wola jasnicy byta jow
wem - Dlugu w tej Epoce jasnicy jwa
wa Polsha nie miata, zmyrycy i ra
uha jwania nie byta ujawic i brionq,
ani o Wstawach na przyston nie wy
stano. Nakazy tyłko byty podidynow,
np. ra Mici stawa i zburzenie posyde
ra Bolestawa i nakaz jwanania piemi
Koga Rodico, Diewica przed rarycism
bestwy ale to prawo dawic i tyłko wgt
plawc Vol. Leg. i. inq. fatione. Jan Laski
mowi: ie ocytat wronian. i w przyswi
leiu Bolestawa i o ~~X~~ nakazie jwanania
tej piemi. Te stow staroty piemie brego
w tej piemi umi i ronych, wy karaw i q
ie wrebli ta piem od S. Maguiccha u to
iona tydy w tej Epoce byglit starostowi.
(Get urqd. i ak. Kowid i Marusewice.)

miał być w Driochi w okolicach wiktorych
iach Kartelanowa w Tamkachi, ale re-
by w tej sprawie było iść maile to nie
pewna.

Bolesław II wydał ustawy nakazując,
aby podany tytuł na Katedry woty prawali
oryginalnie a nie wzmianki Chronografii
owocami — Bolesław II powrócił wrog
z Kriowa Karat Diuci i on niewierzący
zamordował, a matkom pour pesony
ono nosie a pierci nie pomioty. To wiec
takie było prawem — M 1264 r. Boles-
ławowa Dnia Wielko polskiego wygnał na
Danie Lydomy, po twierdzone poraciny i
wizgione w Statut Alexandra.

Liard L
oryginal

150

Karimian II wotat do Lorguy iard
w celu rozwinienia ro'czek nad umyślow
Cracki mnioma ie to był synol Dabro
winy lea to iest galbrum. Wotawy Lorgy
ka podpisat Krot i inni panowie,

Karawo i ogłotio, a dla wijk King prawi
postawo i do potawia drowia. Napu iku
go. Na tym iudiu dla wijk King
okara toni Biskupi byli w ubiorach
Komiclnych.

51.

Inignia
Paloki?

Ustanowicielem Ordeu Orta Biate
gu mial byc Lech, ale to iest Bayka
nie wiadomo iednak dla czego Orta Bie
ty za znak Krolstwa Polskiego
wryty. Inignia panujacego byly koro
na i ber to cum palcia. Pale stawa
mial sobie sam wtoryc Korone pod ora
Koronacyi w przytomnosci Ottona Ce
sara. Stano Krol pochodzi od Ka
rola Cesara Niemieckiego, Krolu jow
wazny straszonym staty i stowian
wryniu. — Herb Państwa Polskie
go iakha ter i piercy byt orzet biały
w czerwonym polu. Autorowie twier
dzą ze Brumy stan wry piwryna

tron Karat roobii pierwej Kto'sey
jedna strona wywarata Krola w Ho-
ronie na tronie iudzejego, w prawey
rue berto, w lewy iabtko i Korym
trymajcego, napisem okolo: Si-
gillum Præmislai polonorum regis
et Ducis Pomeraniae, a na drugiej
oriet steni stawami. Reddedit ipse
uis victoris signa polonis. Stugoor
viii p. 800. Bieleki Kron. K. 202 Lengnick
pr. pozgo. T. 1. K. 313-318.

Stomak
prywatne

§ 52.

Stomak prywatne zawierano poru-
umowy stowne, bo pierwsze nie byto u-
powszechnione, Bolesław III dzielit
Kraj poru testament ale stowny (te-
stamentum nuptiarum) Bolesław
IV as robit testament prymiczny
(testamentum scriptum)

Stan Wianoy

§ 53.

Hellmold Chronica Navar Lubecae 1757

p. 2. opinii wojtko ie byta w rzym
 ale rabaig epur, wojny konczono traktat
 tami klóre pnyajgami poturczendano, iak
 Trobit Boletaw i Henrych II. Dawe
 no raktadnikow, zapewniano traktaty
 przez sadaliny.

Przed Boletawem I. nie ma wzmianki
 wojny wojtko, ale Boletaw I. na wy
 prawy do Bari mirt wojny iie naj
 lepicy, dialge na Putki Maty i. t. d.
 nadaige Matmistrow Setnikow, die
 iyttrikow, i dowodztwo Woiwodzie kwa
 Nowkienna pod iwoim narelnictwem
 Twierdza Miare naci iie wojtko tak
 byta wyewirowe iie wwiato i. wzwicato
 Holmny — Nad czas wojny rabie
 rano na nie pnyajgami wojtko, die
 lono iie tynami. Boletaw I. cato iyt
 rowki, obadrit iie garnizonami, uctano
 iat Shchty propicajiq eryli pnyobite
 ranemie, wabiat iie graniczych wyu

my nadaniam: Max: Gallus p. 63. Ry-
 ces two reze. wozig sato wawin. Uti-
lites, bez wtych oracach byt to Dre-
oru Dre ravea lochic, Wady obs-
wig rang byt sam nachin wra dal ju-
stuz mo in wiu; i na wogny ruca —
 Pod popowaniem Palustran i raz
 to iz lachectwa, pod tym wadankiem
 reby hardy unicy gnant na Wogny
popieriat w ra in potoreby, a rym
rym w miar ke of Aprocki; a rym
Max rewicy, Crachi; i history ke
Band the w w ry ich aby u nas by
ta tu not, i edne nie ist peano
aby tak narwane jud apri ata cy
stowaty, ie raz kanosci public era by
ty to nie ist do rapro cerenia. — I in
choty mate uig w awo ich ladaty iz
miata i w tonic w bliskosci te atru
wogny, do bia w roli po kuteni wani; uig
w az er in kan do wol nych. — Stuzor

p. 1124 i 687 nazywają się signa militaria,
 — Wojsko Kutek było zabranie iednego,
 podbite Kościu rortawaty. Dopuły wy-
 kach wycięczy, pokli wojzka staty
 zdobywce; Dowodem tego Kus, Pomo-
 re i. t. d.

§ 54

Stanowienie

"Kościu rortawaty" uciwiania podług obrząd-
 ku Łacińskiego, była przyjęta u tworze-
 nia szkół poczynkowych przy Katedrach
 parnitych przy parafjach — Wiadomości
 pismo: lubo iż stady iż publicy Grecy
 roali iurioner) dopiero za upowładze-
 niem Religiu Chreścianckich roztata-
 rozucrony od owego to czasu Hidozyna
 Nalitha rozpoczyna iż — w tej epoce
 parnitych rozpli raktadai K. Parsto-
 ry, poro co nauki rozucrony iż roz-
 czaie po Kościu; — tak up Bolekstan
 I zatoryt B. K. Parstowy, ieden w Siciu
 chawu, drugi na Lguy G'ore, trzeci

w Synu, wzytłki Benedyktynki
 Kłomna zakonowi, zachodnia część
 Europy, wiele wienna wzmocnienia i
 ta nauki; u nas jednakże. Nawa i re-
wier Hist. T. II p. 137. zakon ten oddat
 się bandyckim miloczenin i ypakognozei,
 choc tytu dobrego inaym krajow wy-
 wiadugi ppor nauki. Bolesław
ufundował zakon Mogiły w Wiel-
kupnie — Władysławowi I przy-
 jmuje Bożycat, ustanowienie kano-
 niki Włodzisław w Łanku Krakow
skim, Włodzisław ustanowienie 24 kano-
 ników, Włodzisław Włodzisław, pro-
 niwar Włodzisław Duchowienstwo w
Włodzisław Włodzisław — Włodzisław Włodzisław
Włodzisław Włodzisław w Włodzisław
Włodzisław Włodzisław na Włodzisław Włodzisław
Włodzisław, i Włodzisław Włodzisław Włodzisław
Włodzisław Włodzisław — Włodzisław Włodzisław
 ale i Włodzisław Włodzisław Włodzisław
 ry, Włodzisław Włodzisław Włodzisław Włodzisław

Piotr Duninowicz i Piotr Włost raty-
 zyt 77, dopetniejze pokuty, pover Pa-
 piera na niego wtoreny, aby kornotaw
 wystawit. — Swiatto Nauk tak Da-
 lece po uprowadzeniu kharatoroia rothre
 wito in, ie Bolesław II. mozt ustanowit,
 ie sami tytko Rodney katedry abuy
 mowai mieli. — Niektory Polacy
 przynagmniey ad ai Wisku, uirgbi in
 ia granicy, iak np. Hanietan Surepa
nowski Kanonik poraniey Biskup
Krakowski w Magia, a Mikotaj Ar-
chi dyakon Krakowski byt Rektor
sem akademii Padewskiej w r. 1371.

§ 55.

O Miastach

U nas w Polsce niektore Miasta mia-
 ty dawniej stynge, Lech hancrony Krak
miebi rateryc pierwory Miasto Gni-
zno, Drog Krakow — Lano in Mi-
sto Konowicz, na przemiany Stolica
Lizyt, tym in tytko od innych miast
ro inny in re w nicy wieloz ilosi do

mow i mianka' wo' nagdowata iij.
 Dopiero Boleslaw I uwarany bydl
 more za ratyucie la miast, on albowiem
 powystawiat po granicach Kraiu na
 jego ramki ogromne, obiadit w nich
 kasztelany, dat im garnizony i t. d.
 Przy nowo za kladanych ramkach
 miast Boleslaw I dawac obywatelom
 tom hiszady, w celu zachycenia onych
 iij, do stawiania pod obych ramkach.
 O Boleslaw I. wiec miasta nasze
 okaralony przybraty porba, tymczasem
 drey i byty otworane macia, i wielo
 ratyonych miast nagpamiestny i ciest
Nieme cygli Nitich, i Glogowa aby
 dwa w slychu, stawane pora i pora kto
 wy dawaty w Niemcom — Kari mier
 I adnawit ter ramki Kto re ratyony
 Boleslaw I jego stercannosi' zwiodta
 nie Kto bych hi itony Kto iij iijna raty-
 ienie pierworych. Miast w Police
 przyprawy. — Zniszczenie Miast w dny

przywato przybywanie Cadwricmcois, tym
 nadawano opus Teutonicum, porucy opus
Magdeburgicum, opus Fovense och Fre
denne. Krakow w r. 1257 uzytkat od
 Robertawa s nadanie prau Teutonickich
 Krolowich Mch Dawnicz ier przywat.
 Leczich krajny wielkie nadat przywile-
 ii obros r'com poruciw Maasson Niemcom,
 tak Paleccie i raknie ich nowit Krocim.

Epoka Trucia

Od Karimiera Wielkiego czyli truci-
 gu, do roku 7 panowania Jana Kari-
 miera piątego czyli od r. 1335. do r. 1654

Odriat pieruszy
 od r. 1335 do r. 1472

156.

Paniricy
 Monarcho
 wie

- W tym porucygu czazu panowali
- 1 Karimier Wielki smarty 5 Listopada 1370
 - 2 Ludwik Krol Wigiercki smarty 14 Mre-
 cnia 1382.
 - 3 Wladystaw II Jagiello Kie Litewski

J

zmartyr. 1434.

4 Mładziejew III. zmarty 11 Listopada r. 1444.

5 Kazimierz IV. zmarty r. 1492.

Kazimierz
~~tyż~~
 Kazimierz
 III

157.

Kazimierz III Wielki narwany rozpo-
 czł we panowanie od zawarcia pokoju
 z Krzyżakami, którym oddał Litwę i
 Smoleńsk a odwrócił się ku wojnie z
 Litwą do oddawania holdu i Smoleńsk
 chował sobie najwięcej władzy. Za jego pa-
 rowania pamiętna jest wojna przez którą
 Tatarów i Litwę pokroczono, a Rus i
 Kłuję przywrócił do Korony Polskiej
 Za jego panowania odbywały się w Kra-
 kowie rasłubińskie Sejmiki. Mianował
 Kawałce na których wielki Sąd i
 Krosnowe sądy dworskie, a których nie
 było. Wierzył w Bogów i w świętych. Pro-
 tector Krosnowski. Inaczej i odwrócił
 podawanie kamień, co dowodzi w miastach
 w dobrym sądu dworskim i stanem.

§ 58.

Martyna Karimiera M. Ludwik Krol
 Węgierski, proponowany do Trona przez
 Karimiera M. berdechowie zmartego; mniem
 dat o Polke, sefontat krajni Dobranie
 Krolewskim; Rus od Polski odewia
 wory do Węgier przytęryt.

Ludwik
 Krol Wę
 gierski.

§ 59.

Do Ludwika następnia Córka Jago
 Jadwiga, ta przez Krolski czas Koniem
 wydzita prauwar stany o matronka
 do niej starotyri. Miodry inacemi, Kona
 Kurocentami byt Wladystaw Jagiello. Kii
 Litewski Włoczy syke Jadwigi otrzymat.
 Jadwiga Rus Czarowna do Polski
 przytęryta.

Jadwiga

§ 60.

Pamiętnie iut granowanie Wladystawa
 Jagiello gdyz on listwy do Polski przy
 tęryt prauwar dianie tego następnia w r.
 1401. — a w r. 1413 nascyoni w Horodle
 Wladystaw Jagiello w r. 1401 przy ma iut

Wladystaw
 II

68
Włochy do oddawania holdu Polsce
pod panowaniem jego ces. majestatu i
digny wiat krzyżakom, którzy wzięli w
dowojny, w r. 1410 nastąpiła bitwa pod
newal dem i Tannenbergiem, w której
byli ichi krzyżacy, lecz król i jego
suzennia krzyżacy nie umiał, tak że tył
do Landeka i innych, pod dozwolenie panio-
wania Polskie. Dostatek w — Polskie
powiekrzyta w owar przez Krabatow spi-
shiel. Lips. i K. B. w r. 1412. Władystaw
szajtko wzięt w castan w pierwszym sumny
od Cesarz Niemieckiego Zygmunta;
— Władystawowi ofiarowano holdu w
brak, K. B. w r. 1412.

161.

Władystaw Władystaw III nastąpił po Cyra węgry
Władystaw II był owar holdu w
giedekion, Notwo Owiacimskie do Pol-
skie przystąpił; Multanow i Włochow
do oddawania holdu przystąpił, pro-
wadził dawie wojny z Turlanow i K. B. w r.

w dragiej pod Maryą zginęła.

§ 62.

69.
Karimier

§ 60 Władystaw III nastąpił bont jego
Karimier IV pod którego panowaniem
w r. 1454 Prusy i przybrany rabin Kory
zaków podawali się do Polnie w r. 1466 za
warte traktat między Królem, Prusy za-
chodnią do Polnie, a Północną do Prus
zaków należące miały, i że Wielki Mistrz
miał być i katedrą i ziemią Polnie, i
w ten sposób widzieć na pierwszym miejscu po
lewej stronie tronu. Jan Władysław
Car Moskiewski podzwat od Litwy Wielki
Nowogrod i części białej Rusi, przemiej przy-
tężyć się do Polnie ziemie Litewską.

§ 63

Regd.

Króle i książce Polnie, opowie dawnych
szych były Hrabstwo Piłkie, Litwa, Prusy
zachodnią na zachodzie Narodów rodu
iższych. Stanowiąc od Władystawa
zwrócić się do Polnie bez powaga ich spowa-
da wrotańcy i przytożyci zginęła za

cęta, iako ten Elekcya tronem ustatku i
 upowrechniac; ta ustatku nie byta za
 jętnie wolny, i byta przywiazany tytko
 do familii Piastow, w dzielnicach panuj-
 acych, i nie byta usere prawem. Pans-
 wanie Ludwika ubiasto wolne elekcyi,
 wotowara gdy przed wstępieniem na tron
 Piotrowie podali mu warunki do uspy-
 ijenia podług Kłopotu miało rozdec, te
 warunki uwarac meina rozpielowo mied
Pactum Conventorium Albertandi i in-
 ni rozpielowo tenim — Zwyczajem podawa-
 nia Krolowi warunkow do rozpielowania
 wemacniataj wolnoii obywatelstwa nastę-
 pow, te warunki Pacta Conventa byty
 przywiazany owych piersi Krolow i postawity
 Polkie w niesacrybi wym stanie ro-
 zbiora — Pacta Conventa rozpielo-
 wadom Niemiec do nas byty uspyowa-
 drone; — Warunki te i Elekcya ^{wolnym} wstę-
 cuit Ludwik gdy na sygnie w Kory-
 cack r. 1374, rozpielowo ra wstępieniem

Dwoch części Władztwa Koronnego czyli
Królestwa otrzymane od Stanów przy
 wezwaniu ich po jego śmierci, w których między
 innymi było następujące. Dowody przy
 jęcia Władców Conventorum mający
 w panowaniu Władystawa Jagielly, na
 Sejmie w Jedlinie obrano następującego
Dyktawa r. 1430. — a z tego panowa-
 nia w r. 1436. — Sejm Włodkowskiego
Władcy Karimierowi IV niechęć cemu
 przyjąć wykonać i go słuchać nie by-
 dzie, co w następnym roku ukutecznił
 gdy łowiem Karimier Spdy zagaiat,
 nie chiano go słuchać i goy urowano.

§ 64

Władca Królewski w tej Epoce za panowa-
 nia cinere Karimiera W. byta. mao ony
Król zawowolui decisat, u rdaniu rad
mozt iy opreci, iak tego mao ny przy ktod
ga y porocia woli Senatu Ludwika na
trun nastypcy obrat, a krzy grafami po
koz rawaot. Dopiero Ludwik Król

Władca
Królewski

radat pierwszy uos wladcy Krola Lewskiego
 a puzer to przyozgnit nowego stopnia
 nizszym stanom, wiedzyc bowiem i po
 tomkowi piastow maiz potenszyc do
 tronu Polskiego, uwolnit Duchowien
 stwo i Naczte od wszelkich podatkow,
 zachowawcy ieden i to bardzo maty, puzer
 co roboti uowierbek Marbawie i Publi
 cnemu i Krolowskiemu.

Krolowi gdy zani rzadzie nie mogli
 uymawrali Namiestnikow tak Lu
 dwik powierzyt rzady matce uwey O
 rbicicy, po rniey gdy uyrzady spuzy
 kroyty sy Polakom, uymawryt Na
 miestnikiem Wladyslawe Kcia Opol
 skiego, potym na rzedzie w Budzin u. r.
 1371 dat z gubernatorow Polsee, te
 set Biskupa Karstetana i Woiwod
 dy Krakowskich, zastawiony moe
 samemu Biskupowi moe samowania
 Wyznietkow opozer Woiwodow i Ka
 rtetanow. Tak Wladyslaw III

Bydło matoletnicim miał ugracowanych
 przez Stany za Opia Kunow Matke
 woj. Łofia; Kilkon Senatorow. Po Moir
 wodstwach iaa i. Starostwach ustanowiona
 Dorocow prawirovani wanych. Mii
 Ktoie Kraie miały orobay rzd chroica
 do Ploshki na braty, jak np. Litwa,
 Prusy i. t. d.

165

Podatki
 dochody
 Krolowstwa

Podatki i dochody Krolowstwa w tej
 Epoce znacznie zmniejszyły się i przegay
 ny ze Krolowiu chogruu dobrami Krolow
 Kioni srafowali; czynize takowe nadania
 Kion uwalniali nawet ab omni jure du
cali. Wtedy istaw figutte tak daleca ra
 powat dobrami; i Magier Marcin to
 Kowc Sarowizay za radne i niuprawne
 urnat, na Kowice Biskupowi Krowoku
 ma aby in do Krowinowcity. Za cofa
 quillorowi czyniti dobroni to czynit
 Ludwilt Enidhalitwa, w r. 1373 na
 Sejmie w Koryciach uwolnit ad wrocl

102

Książ podatkowy Vol. 1. f. 56. Do ora sów je
go pisaćono tyżko pod dwu górną adwto.
Ki, a w piym padku potrzeby w otymano
nad wypracne Legmy i podatki stano
wiono.

Urządnicy

166.

Urządnicy w tej górną byli lierni, — tak
były imi Urządcy Licemskie, Madwor nes,
iakefo, Marrat hówi Wáley, Mar
rat hówi Madwarri, Kändlerie, Pod
skarbiowie i. t. d.

Slachta

167

W tej wstanie górną Slachta raryta
pórną prawa stanowiane, skłóci we dla
kroin rastręga iobii prerogatywy,
szerególny rastręga Ludwick ka
po Karimioru W Dato nagurj Kory
datę prwod, on albanicim na Legmie
w h oregach postanowit: 1° aby urządcy
w h vain Polshim samey Slachcie kon
ferowane były, 2° aby Slachta rola do
stawała gdy gdy miasta ra grani iq w ois
wa: 3° in gdy by Slachcie w nawolq iq

Doctat Krol z wtainego maiztha wy-
 kazni onego niat Val I. f 56. Wtedy
 staw III wywdryczajze iij Machie in na
 stypotwa tronni familijnygo uprawnita na
 cynie w spacjiuie w flowiccu Kadron-
 them natanowit i 1430. 1° iij tytko rodo
 witym iimianom, w flowiccu Woydy ro-
 rdawal bydzie, 2° iij nigdy Machty za
 granicy wychodzie nie bydzie, iak za-
 colt jycia jorgwier na kowia ptacii iij
 pracycy 3° iij Machieca niewolnicza
 Krol wogm korotem wykazpi, 4° iij pod-
 dani Macheccy wolni bydy od Ocpaw
 i dania piniyrazych, od worek Mich
 stacy i podwoi, iedynie tytko poradnie
 i tanowe pobory ptacii miaz, a ras Woy-
 towie Miereranie i lud drobny i od tych
 dwuch podatkow wolni bydy. Ludwik
 uwolnit opytat tytko Machte a Wtedy
 staw nawet i poldanych Machec Kieh:
 5° iij nigdy Krol bez zdania Stanow
 nie na bydzie mozt. 6° iij Machie nie
 bydzie wyzronym ani Kawanym chyba.

ze wrodziny papieża, lub na gory cyon
 stajany u rzymskiej fillemensium capti-
uatumus nisi sine victum.) — W na-

otyngach Czeskich porwała Moskita co
 more rozprawy wice unii, a ^{podobno} more porce-
 niasz Stachietwa, dowiedczon tego iest
 ze gdy za panowania Władystawa
 Jagielly, Krolowa Lora Władystawa,
~~W~~ W dowia po piądy Gronowskiem Ka-
 sitanie, otworza ię uinbni aby dla sy-
 na wago tytul Hrabia arystokracji moglo
 nie nie wicko wato, a co wicko, ze chod
 krol na to zewolil, Kanclerz pierwszy
 przytegei nuchciat.

Segmny

168.

Pa Karimiora W na wertywata u wice
 Moskita do obrad publicznych, to iest
 ze nie Kardzy niest ię zmagowai na
 Segmny, iedynie tytko Duchowienstwo
 i wgrni urzadnicy; dopiero za Władysta-
 wa Jagielly pierwowzety p wotat obur-
 wiony Stachii do Segmny; to iest w r. 1404
 wielka potereba panidry na wytku

piśmie Króla Dobrego i Króla przynajmniej
tu Króla do ustanowienia nad wyroczni-
nego podatku, karat przeto Małchicki
wał się na Sejmie w swoim powiecie, kon-
cem ustanowienia nad wyroczni Sejmie po-
datku powrocznego

169

Sejmicki

Od r. 1404 wroty Sejmicki w wyroczni Kto-
re ich w dniu, porządkowo były zgro-
madzenia Małchicki powiatowy, w celu
pauzowania się co na Sejmie ustanowione
było miasto — Sejm w Kowrogie był
w Nowem Miście, tego r. 1404 ich podat-
ki z Senatu, Małchicki Kowrogie i
innych Małchicki, na im ustanowiono pod dniem
„Lito pada podatek z grozy na włoce,
biżyc w to z grozy przez Ludwika ustano-
wione, stanowiąc przetym, i by zaden po-
datki na potym nie był inny ustanowiony
nad ten który Kowrogie Ludwik zastrept.
Od tego to Sejmia porzątek biory Sejm-
ki, a razem i prerogatywa Małchicki nale-
żenie do Sejmow — ta prerogatywa wzięty

wzrost urzędów za panowania Karimiera IV, gdy starość prawa przez Kłoboczano, ażeby powołaniu Młoczy Koniecznym było tak na staro wiecie nowych powołań, na powołaniu pospołitego rurenia do Gęgo tu panowania w r. 1468 zarząd nowa zmiana i nowy stopień powołań Młoczek, w tym albowiem roku Gę Karimier IV zstawał w potrobie ustanowić na nowych podatków, urodzono aby na Sejm Piotrkowski, po 2 postow z Kardziej Ziemi lub Powiatu przybyło, Od tego formowały się Sejmy, przybyła większa liczba Postow, i tworzyło się owe niemożne liberum veto Kłoboczno idnak w tej Epoce ierore nie było.

§ 70.

Religia

Litwa i Kamdi za panowania Młoczy, stawał się, za staraniem i ocali do Gęgo nankę, Wiare Chrześcijańską przyjął, jak tego do word mamy w Kłoboczno i Długosza — Hierarchia Kościelna maćronie się rozrosła; — Karimier IV w r. 1362 taż to jest Arzybi i Kłoboczno, Kłoboczno

49

Historia w r. 1365 Do Halicra pryncipiona
zostata, i ar do r. 1411 nazywato się Arcybiskupstwem
Halickim, a od tego roku Arcybiskupstwem
Lwowckim. Ludwik Król w r. 1375 zatorzył Biskupstwo Luekie,
Kamienieckie i Przemyskie. Wtedy staw
III ufundował Biskupstwo w Miednikach
w r. 1413. — a w r. 1433. Biskupstwo Chetm
skie, Kujawskie Obręckie Łacinskiego
Zwierchności Papieżom na irony porzym
wana, tak dalece iż Ci nawet spory Kraie
rostrzegli. Sami Królowie mianowali
Biskupów i Opatów, nie waraiąc nawet
na rominecye Papieżów tak sobie postę
piał Karimierz IV. — Arcybiskupi Gnie
znienscy na Sobore Konstantyjskim,
otrzymali tytuł Prymasa pioworym Ar
cybiskupem był Mikotaj Trambor.
W tej epoce powstata nowa godność unie
schwied w hierarchij Koniełnuy to jest
Kardynałska pioworym Kardynatem był
Episcop Olewicki Biskup Krakowski,
z tego przegrany powstaly spory między

nim a do cybi i kapem Gmi mien' K' im u
 pier wren stwo — w r. 1451 postawo wie no
 ioby nikt bar widry K'ow b'wshy i wyzre-
 go Ducho wienstwa, nie wart i' stawa' ani
 porymowac K'ow do K'owielnych — Od r.
 1466. uroczolnicz ja panowania Kari mien
 II wredt wyzrag i' K'ow'owie na K'owd K'ow
 dynastio oraly i' Kapie rom juredstawiali.
 Ducho wienstwo miato wielkie dobra, tak
 Thigniew Olmicki Biskup K'ow K'ow-
 ski, w r. 1445 ad K'ow Ciernyckiego, Kapit
 K'owu Siwierckie, i do Biskupstwa K'ow
 K'owickiego przelozyl, ad tego czasu Bi-
 skupi K'ow K'owu nowi tytul K'ow K'ow
 Siwierckich.

Stare prawa

Wymian Szachwathi; al' p'wiedzi, cybi od K'owki,
 Szachwathi wazny przywatne byty is nas w Polce we
 wazgorain, tak jak winnych K'owick na
 Wiktoria Dochodca — C'owom paszaga pa-
 unizyech przywatne one gdnie nie gdnie i
 porymusata do posruki wawin Szachwathi
 w'om Drogę prawa. Szachie obzarong sam

sobie sprawiedliwosci wymierzej stacat. w
 iakimkolwiek bydi sporobem. Karimian
 W. wotyrowy na tron, stacat w. Edursio-
 u' takowu fatorsu wymieranie Sprawi-
 dliwosci, iur to puzer staniwianie nowych
 Magistratur, iur tej puzer prawa tak jakie
 ie sam spory, nawet niezdy Chtopami ro-
 strygat, a stad narwany Kor Leon Chtopos.

§ 72

Obiekt Szdow byt iedny ornacronym na
 Sigmie Wistickim w r. 1344 wotanowit Kari-
 mian W. abij Szdrowie jencwalnie w doli
 spory, w iednym dobr. Krim skub apellacya
 wsta do Krowa; ta wstaw data powsteh Sz-
 dow radworuym, a puzer skim, relacyi i jn-
 c. Kto rych w nast. jnacych epokach
 Ustawy takie ie ra Karimian w r. 1344 utworzy-
 li w Szdrowie Podkomorami zwani; Kto-
 ry w doli spory graniczne i wyznacrali
komorami do rozporowawania granic.

Stan
 Szdownic
 two

§ 73.

Szdownictwo Miacz i Msiow Juris Gen-
 toria imienit Karimian W, on albo wicm

Szdownic
 two Miacz
 i Msiow

w r. 1356 uniort rucpetnie Appellacye do
 Halli i Magdeburga pod racznemi Ka-
 rami; stanowize Tribunal Supremum
Provincionale w Krakowie, na Zam-
 ku Krakowskim, do tego Tribunalu Kto-
 re i Regium rucano, rty Appellacye z Miast
Prwi Leutoni i, a nie Kwarant z wszedre-
 nis takowego mogt udat' i; do dwa zozgu
 Wydzialu, w Kto rym Krol z 12 przyda-
 nemi Ragiami spory rustrygat ostate-
 cnie. Po miewi Ludowka a Prwi pita
 Konfederacya Stanow w celu przywró-
 cenia spokojnowi, narucano i; Kapitulacjom
 a stąd Legy Kapitulacjom Kto re padras
 bir Krolowia udrity.

144

Wladra
 Prawo
 dawca

Wladra stanowienia praw nowych i odmie-
 niania dawnych, i; w czasow Ludwika
 na nalezata wytyczanie do Krola, tier
 do Krola i zgromadzeniot Stanow, Kto-
 regh Legnowe uchwaty qu' rucano. Muz
 pamietniczy re prawa i; te Kto re Kari-
 mian W na Legnie w Wisticy w r. 1347

ustanowit, prawa przez niego na tymże.
 Sęmi ustanowione zostają Statutem
Karimiera skian ten jest nagpienym w bio-
 rem prawa pisanych. Prócz tych praw
 były i inne inne Kłaci, Kłaci w r. 1556 na-
 dane zostaty przez Karimiera W w ten czas
 gdy miał Appellacje do Halli i Magde-
 burga, w tym roku stoył w Kłobcu Kam-
 ku Kłobkowskiego Sygi prawa Magdebur-
skich, nakazem aby były wydawania
 wyroków do niego stosowaty. Nie pro-
 chodzący tych praw Karimiera W i innych
 Gępi one były przed miastem prawem Hali-
czanego i Czwilnego.

175

1 prawo polity prawnia szdowego były na wron bydowce
Michalskiego utwierdzone, wnie lat 6 prawa na prawy po
 nie natchnety duszecz barbarzyństwa włanie
 ale Teutonizma; były w u nas tak
 wnie Ordalia czyli Łady Bożka, Spira-
menta paragatoria przynięgi organizacje
 odneczkowania inocence pod taury inki
 pias, orego do wody maay rapanowania

Wtadystawa Jagiello u. n. 1324.

D/16

Stowanki Przymak interesu u w tej Epoce na pi-
prowa enc unie quondam, do czego byli Wrogami cy-
rwan Wotarii ppor Jagiello row ustasowie-
ni; Karimier W. Wtadystawa Jagiello
u nigi omie Testamenta ipro r. 1311.

Han
Waienny

D/17

Han Waienny w tej Epoce podobny byt
do dawny, Nacista od cesarow Ludwika
Pola w hram staigto, tak byta atory my-
wanian dawny, a urobi za granic my-
chodrita ptasow cy Lotki; Majke
do ham stawto Limestone; Tami Limestone
Chory gwiami. W tej Epoce powstato
Wojko na Dwarze & Wojnywane ppor wiet-
kich Puobow. Jak byt u nigi i nigi i nigi
rannera M. rannera byt ppor rann-
iczo, & & wptgrom wptgrom u nigi i nigi
nigi, Duchowin stow, a nawet i Miat
u Wtadystawa Jagiello, w any u nigi i nigi
u nigi i nigi, u nigi i nigi i nigi i nigi
u nigi i nigi, u nigi i nigi i nigi i nigi
u nigi i nigi, u nigi i nigi i nigi i nigi

gion, werna bron nie byta urosze, w aryciu
a wretek bron palny narywanos Thurky

1748

Stan
Owiesania

Crasze ktore przechodimiy mogz iij rozg-
ie toleranczy, i owiesaniem, z wplyda na
miasta uwarzize zladniczy zostat kroy
pocz porychodnicow spwis tuatonii. Kari-
mier do Krakow racownie poryzdotabit,
wybadowat eklyg, wiele miast mawem
oparat jak np. Widzichy, Kaminy, Olkan
Bedryn Letow Sandomier, Widlice
Sydotow Radom Opoczno Myslow
nia Lublin Katow Myslowy Staw
ryny Widwan Konin, Miotokow Lony
u Stoch Spowloch Lwow Sank
Kromo Crowe Masty prince Lambki
czyin pobudowat czyin urosowit mawa
mi, iakoto: Horan Katow Sando
mier, Lublin Lwow Myslowy Si
widz Widwan Legow Katow Stoch
Miepotowice Miotokow, Sydotow Spow
loch Horan Polostawice Ostrow
Przemysl Katow Bedryn

Letow - Korczyn - Swick - Karczajca
Szczochow - Dolec - Lawickiost - Karowyn
Konin - Naklo - Miedzyrzec - Krawiec
Bydgosz - Stoborz - Sanok - Luba
rew - Trzembowle - Halicz - Tustan
Opoczno - Przeworsk - Rawicz - Wyno
grad. - Pod te czasy Krakow nalezat
do miast Arcydiekanich, i liczyt w sobie
niejednosc i najbogatsze miasta Europy

Akademia
 Krakow
 ka

179

Liczyli w sobie przez waznie Karimiera w
 nalezajacych sobie satorionie Akademi w Krakow
 Kowalczyk da czegos ugnit wiez walku przy
 gotownia, i chowian otymat wiez list
 Ed Majerka moze Kowalczyk Biskupis
 Krakowscy mieli byde Akademi Krakow
 reze Kowalczyk, idnak re proukt tak
 chowalczyk wiecez Amiera proumat.
 Wtady staw Jagotta w raku proumieru Lu
 wy nocy Jadwigi, uok atowianiqe fcy w
 la w i: 1401 uok atowianiqe fcy w
 tozyt Kollegia Krakowscy nactawny
 in prouwile Heubert tit. Schola Regni et

Leghiki Inwent. tyt. Acad. Wtedy stawa
 powiem Jagiello postanowit aby wniocy
 Lawand Nauki Teologii; prawa Kowalac
 go, Fizyki; Nauki prawa i inne nauki
 wyrazone, - Urban Papier potwierdza
 iac Akademii Krakowskiej zatowit aby
 w niej Teologii Diwanu, - pierwszy Papier
 Bonifaj na prochy Krola Wladyslaw
 Jagiello dorowolit, aby w Akademii Kra-
 kowskiej wytworzo Teologii, tudziez abytka-
 deni (p. Lacy;) i Lektorowie (p. Mitrowie;)
 Bakkalarnami, Licenzyatami i Doktorami
 zostajacy urzadowali wyzszkic tych przy-
 wilezow i indultow, k. tych dorowolali Aka-
 demii Jagielloy. Leghiki Inwent. tyt. Acad. p. 7

§ 50

Proba tygo dla porchadki? Studentow i
 mieszkania Lektorowu przy macrost Wtedy
 stawa Jagiello dom przy ulicy Sty Anay
 do Przepisna oflancera nalezacy, uwolni-
 wny go od wszelkich, ciarow, podatkow
 czynszow, nadawany mu nawet przywilez
 ii Koroly iij tam eto czynica iaki uhor

Przywilez
 i Akade-
 mi krow

nit nie mogt byt stamtzd. gwałtem
 brany. § 1. Nie jest dozwolone dla
 ucznia i naukowca, utwóżyć ma-
 gazyjone do Rektora Akademii, Do-
 ktorów, Bakalarów Studentów, Mi-
 strów Dyktorów Dyktorów, i Bedelarów, czyli
 Nadprotkora Akademii. Władcy temi
 artykulami postanowit. 12. aby na przy-
 wozie lub odwozie z Akademii, wyje-
 zdu niemi wolnemi byli od wszelkich
 kar i kłopotów, nawet i re-
 cyzji, byleby okarali albo
 nie od Rektora, albo wykonali
 2. Studentowi przez Dyktorów
 lub studen-
 tów itypionemu wrężyć o ile
 to byde prawosownym, i
 now krowekich ukarany, 3. aby
 rowie Akademii spory między
 niemi i rozstrzygali, a
 nich wydaty byt ni-
 dliwym, wtedy w takim
 przypadku, sta-
 nęła do konyhasy Akademii.
 4. Student nawiagnac karany, nie

możt się ani w Krakawie ani w pobliskich
 miastach, i jego strępli Węsta-
 wii pod Kary iu grozy prągi ich. 5: Student
 do Examina przygotowany otrzymywał apro-
 bacy od Kanceliera Akademii i przygotował
 Księżki i ustanowi Bankiera lub Dyda,
 Któryby miał dostatek pieniędzy i dawał
 w przypadku potrzeby na zastaw Stockertom
 pobierając po gwarantowanym od gwarant
 na mieście. 7: Ustawy przez Księżki i
 Doktorów utwierdzone po ratowaniu drzewa i oszczędności
 obowiązującej Studentów.

181.

Karimierowi Wieswinna Polaka fun-
 dament do świata, Księżka celowała
 w wieku szesnastym, on bowiem przyka-
 zat aby młodzi iak najstarszy i ry-
 ka Lacinickiego uwyta się, i do Księżki
 dober tej unie i tno si nie była przygo-
 rorane. W tej epoce w tamie drab do fob-
 chi był wprowadzony, i ugwany pierwsze
 Księżki drukowane były. J. Satter Dawi-
 da w Krakawie 1484 — Stock P. 1491 —

Przyk.
 Lacinicki

12^e

Biblia Ostrogicka r. 1581 — pierwsza gram-
matyka Kowianicka w Ławie r. 1591

Oddział drugi
Epoki trzeciej

Od śmierci Kariśmiera do śmierci
Ligumenta Augusta czyli od r. 1472 do
r. 1572

Pamięć
Monarcho
wie

§ 42.

1. Tymczasem przesyła Ciąży prawni
Jan Obrycht czyli Obrecht, męczeń-
17 Lipca r. 1581.

2. Alexander męczeń 9 sierpnia r. 1586.

3. Ligument I męczeń 1 kwietnia r. 1548.

4. Ligument August II męczeń 7 Lipca r. 1572

Stwierdzenie
Witocznicy

§ 43.

Jan Ob
rycht

Lubo Kna Kucier Alexander, ostateczny
został Wilhelm Tycim Kowianin, wnie-
sł do sądu obywateli w Krowie, na
sejmie w Piotrkowie Jana Obrychta
czyli Obrechta. Ten zarządził wsta-
niecie na tron zarządził prymarsze z Krowie
Czekim, Krowie celny bytło u mianowicie
buntowaitów. Po odwoju prymarszem

towaty icerze napady Tatarskie, ktery
 spustozyli znaczący kraj Litewski
 iest także nieregularna wyprawa przeciw
 Stefanowi Wdnie Wotowkianu ktery przez
 zdradę wychoił z polskie pobit — w r. 1499 za-
 rsta Unia Litwy z Moskwa^{ską} Polską celem
 glowniejszym tej Unii bylo aby obydwie te
 kraie razem obieraly Krola — Tuwlow potę-
 ga grozila rosta przeciw ktery krol Olegiet
 zawarł traktat z krolim Czechami i W. K.
 Litewskim. Jony nieprzyjaciel także powsta-
 wat a tym byla Kofija — Moskwa wpadła
 na Litwy zawiodła Siewierskie, w r.
 1499 zawarł krol przymierze na lat 6. —
 Pod jego panowaniem stawał się Fryderyk
 Miitn Kyrjański wybit i hotdara strze-
 żonego.

154

Alexander

Po Obouchu następnit Alexander czwarty
 syn Karimiera se ten sam ktery wro-
 micz był W. Kian Litewskim; pod jego
 panowaniem Tatarzy znawa razić kraj
 nieregularnie — W pierwszych latach swego panu

wania stał się. Miłtra Krzyżaków skłonił do hołdu, a gdy tenże był przyjął, Król ruszył do Malborka, lecz Miłtra u myślnie do Niemiec wyjechał. W r. 1506 gdy Tatarzy krąg napadali, poraził ich woda Glinińska, Król potem w drodze w Wilnie zmarł.

Zygmunt
I

185

Następca Alexandra był Zygmunt I piąty syn Karimiera IV, ogłoszony W. 2. Listem Michał 1: 1506, i w tymże samym roku Królem Koronowany. Pod te czasy Moskwa uwaga przyjęła się do tagier, Wójnie razem to Polacy. W latach od 1509 do 1512 razta Wójna z Muktanami, Bogdan Wła Muktanicki wpadł do Polski, lecz po Konary niewolony został do polskiej hołdu. W r. 1515 nastąpił ciąd w Wiedniu, gdzie uwaga dowali się Maksymilian Cesarz Niemicki, Zygmunt Król Polski, i Władysław Król Czech. Najgłośniejszym jego antykatem był to Maksymilian, co wzięt się wyprosił, polacy zgodny stał się.

Jakow z Moskwy, i naklonie' Wiktora Kary
 jakow do dawnych obowiazkow, a gdy by te
 go nie uczynit wyzkiem wymiat przemu-
 sie. Krol ces. Polski obowiazat i; posit-
 Kowat Maksymiliana w przy padku wojny
 z Turkami. Albowiem nateras Margra-
 bia Brandeburski Wiktora Kuzia Kow, mimo
 zagrozenia Maksymiliana, nie chciat hotdowal
 Polce, w daty powod Krolowi Zygmuntowi
 wo ro zechania do Turcynie, i wypowiedzenia
 wojny, Krola na wraieimym rabunku i pa-
 staszcian skoheryta i; of. O tym nastajit to
 przy mioru na lat 3. — W tamie pod czas
 tej wojny dla i; przy prowadzenia do wo lo-
 ny zwat podatki zwany Subsidium chari-
 tativum, to; saau co Pogotowie. W r. 1526
 Kiehawry Zygmunt do Granika, nadat
 Ktom Pomorskim, z siostrzynczy wrodzo-
 nym lennosu powiatow Bytowskiego, i
 Malborkiego. — Zygmunt I w roku 52
 rzyca swego umarl

186.

Po Zygmuncie I nastajit syn i; Zygmunt
Zygmunt August

August. Ten raz raz po śmierci Cyca wo go
 cignit uroczyście przygotowaniu na parzycie
 Longwey Barbary Radziwiłłówny, na leg-
 niu w Piotrkowie starano się odwiedzić go, od
 takowego Matien'stwa, iednakowoi nie
 wstąpiłano. Pod jego panowaniem Matka
 jego Bona wyjechała do Włoch, wywieść
 z sobą Summę 400000 # które przycyła
 Filipowi II Królowi Hiszpańskiemu i Nea-
 poli tańskiemu, od króla przycyła miał
 powozić. Król po śmierci wey matki do-
 pominał się zwócićcia tych Summ, razun-
 nyh Neapolitańskiemu lecz ich nie odebrał.
 — W r. 1566 pamiętne są wagny z Mo-
 skwa o Inflanty.

Rząd

§ 87

Królowie byli diudzierni elekcyjni
 ai do Zygmunta Augusta króla przycyła ty-
 tulu Dziudzi i Mar. Polak. i. t. d. Wła-
 dza Królowa była sama przez się długi i na-
 ora lecz stabiata przez niedostatek pienu
 dry, pomnieniy przez hojny rozdawanie
 dóbr królewskich, iako też przez wojny wojen

stać się powagą Młocchy, która dawniej
 unyżkane prerogatywy, i nowo nabyte sta
 wata się powagami zatwierdzać. Na końcu
 panowania Aleksandra, przez uchwałenie Usta
 wy w r. 1805 te były główniejsze prerogaty
 wy Młocchy: pozwolenie lub nie na ustanowie
 nie podatków, lub na wyprawę powsechną,
 albo na odczwanie dóbr szlacheckich Krolew
 skich; - ogłaszać nowe prawa, prawo bi
 cie pieniędzy - tryb sprawiedliwosci rozes
 tudzić - Kardynal pański obowiązek
 był wykonać przysięgę, na zachowanie ni
 de praw i wolob Krolestwa, czyli prawo
 demowizji Młocchy.

§ 88

Urydnie

Urydnie w tym Epoci, ci sami byli co i
 dawniej, aż do r. 1549 magnackim pierwszym
 umiankę o Ministrach Krolewskich

§ 89

Dochody

Dochochy skarbu i Krolewsk Palaty są
 po większej części z dóbr Krolewskich i sto
 towych które nie wydzierają na utrzyma
 nie wojska, te od prawów kadwicka coar

bardziej zmniejszaty je. Zygnant i sta-
 rat je wykupic, dobra Krolowicza i sta-
 rostwa w po wylkrey wylki wstuteczni.
 Za Krola Alexandra zapadla Konstytucja
 ija starowizna, aby dobra Krolowicza
 do szarka byly powrocone. Gdy Zygnant
 August przy tym ukladnie upierat je, wydaniu
 to bylo powodem wielu zamieszkan, Kto re-
 dnakowo skonyty je na tym, i wzyhat
 to jego zdad. Liczba dobr, z mianem Zy-
 gnanta Augusta znacnie powiekszyta je,
 albowiem wtome jego majtnosci na szark
 spadly.

Syomy

§ 90

Od r. 1569 byli od Syomu Lubelskiego nota-
 ty Syomy oddzielnie odbywac poroc W. P.
 Litewskie, a porzdek oworemy Syomowa-
 nia towat je do najnowszych czasow, na tem
 bowiem Syomie uchwalono porzdek miugie
 Krola i Senatu samowolnie im przy-
 znano.

Granice

Polski

§ 91

Granice Krola rozszerzaty je znacnie za

panowania Jana Olbrachtta przytyczonego
 Latorskie, Kłobuckie i Wołkowata Sumy
 # 80000 w r. 1494 królowi sprzedat, a pod Zy-
 gmunt I w r. 1513 na stypanie wnieleńca Jstina
 Latorskiego do Holck. - Jstina prosmien
 i Jana Karimura Xcia Marowickiego do
 Korony za panowania Jana Olbrachtta, pro-
 wrodit - Xci Czechi Konrad zaprzyngit
 ugode, ze prosmien iego cete Marowicki oprowe
 Czeska do Korony przytzeronym bedzie.
 Ta ugoda zawarta w r. 1496, a skutek
 ta za Zygmunta I r. 1526.

892

Przylanty
Kurlandya

Przylanty i Kurlandya w r. 1556 za panowa-
 nia Zygmunta Augusta, poddane ię Holce
 a to za następnego powodu: Walter Für-
stenberg Wielki Mistrz Kawalerow Mięrowych
 przysięgny wiarę Lutercką wydat wogny
 Wilhelmowi Margrabieciu Brandenburg-
 skiemu, Anglii Kupowi Nijfickiemu a Xci
 wnemu Zygmunta Augusta, a zawro wa-
 wny ote Przylanty niewolil Wilhelmowi do
 poddania ię, i wtrquit go do wzięcia. Król

832

przemy od Arcybiskupa wyszedł Kazimierz
 Lyskiński z Nory do Miasta Kawałeciu mie-
 crowskiego, ten tenie z Nory zabitym został;
 o co urosiany Zygmunt August złożył w r.
 1557 w Warszawie sejm walny. Kto regu-
 alem było ustanowienie profesorskiego urze-
 dnia; po czym Krol zwołykiem wyzwał
 pod Orzech, gdzie Miasto utensrowy potęgi
 Krola, przeprzył go, poddawony iż pod
 Opiekę Króla, jako Nieruchomości.
 Cas Władza Kawałeciu o to rozprze wazny,
 ruszył z znacznem wojskiem do Strykta
 i złożył pułkowy kraj, co przywiodło nowe
 go Miasta Gottarda Kollera, do poddania
 tego Krola pod zapłatę wladze Krola.

§ 93

Przejrzyj Przejrzyj także pod panowaniem Zygmunta
 Augusta przybrały nowe postacie; Krol ten
 w zamierze porządku iż obudował pro iulian
 Miasta Korywickiego, ułożył w r. 1525 ofens-
 yw Wschodnie w Kijstwie Lenne zamienić, sta-
 nął zapłatę pro Krol w Krakowie Albrachta
 Miasta Korywickiego został Nieruchomości

99
i królem Polakim, ratory mauryjski
y Wschodnie, oddał się znowu w ten
noś z obowiązkiem dawania w potrzebie
sto koni — i otrzymał w ten sposób
miejscę po królu — W r. 1569 na sejmie wia
blinie nastąpił Albrecht Fryderyk II. Król
Praski wykonał hold.

§ 94

W r. 1569 na sejmie Lubelskim nastąpiła Litwa
Unia Litwy z Polakami, głośniejsze ony an-
tykaty były 1° Polaka z Litwą i drugą tytko
i narodził się iktadac' będący przez polskity
pod iednym Panem; 2° Był od oboyga naró-
dów w Polsce miał być obywatelom. 2° Sej-
my wspólne obadwa narody obywateli będą
w Warszawie, a Król i Senatorzy i Pralicy
z Polakich i Litwskich obywatelów iktad-
ac' i będą. 3° Mowien, prymiera, wagny,
przywilei, zwyczaj. 4° Pralicy iktadac' obudwom
narodom wspólne będą 4° Włoty, Podole, W-
Kraina, Podlania Kijow oddał do Korony
natelci maiz. Injthaty dotąd handrzejy
iż Litwy dawać, do Korony wypelni

z Litwy nalosci' maiz.

§95

Koracy Pod te orazy, Koracy na Wkrajnie, pod
 Przewodem Karola Karolichow i innymi powo-
 stali, ktorzy z brzoziwu Moskiewskim po-
 wiekryly oby u prostu drugo, w Szadali Wazysto
 sparam, poraw napadom Tatarow, - one wy-
 sto kraj Tureckie napadali; i one tupili.

Star

Religijny

§96.

Star Religijny znaczący wrodzie do stat
 zniadaj, w tych albowiem czasach wrodzie t
 iy w Niemczech hyden rozratus Religijny
 go, ktoru na Zachodzie wielkie kleru
 wniecste. Od r. 1517 Marcin Luter Mniek
 Auguszpanin w Wintberga w Niemczech,
 a w r. 1518 Mrich Zwinglich z Szwajcarski
 z Lancych rozgoreli z Papijami groy u od-
 pusty - Czym wykora Niemiec przystala na
 stronie Lutera, ktoru restauruj wykle tymat
 ob od Papiera Le one x wtrozngat Hieran-
 chii wrogich pramiogajch - Ta reforma-
 cye mała wielki wplyw na kraie N. obok
 in w r. 1552 w Prusach Zachodnie przy-

stat Ludka iobania Lutera, a w Wielkij Pol-
 sce nie mała imala to ię zwolenników. Lecz
 w Polsce za Zygmunta I lubo zdania ró-
 żnity ię w religii; nie wytyczata iednak.
 Ojczyzna w r. 1549 pod Opuki i rą-
 dła Lecz za Zygmunta Augusta bedwsi
 nowa religia do Polski ^{nie} w przytę ię, powo-
 dem do tego byto ze w r. 1549 Stadenus w-
 zgniewani o nieukazanie I. Proboszcza
 Brankowickiego, zamiata wrogicy wyseli-
 wo i one strony w ciechali ię, a za granicę
 bydge iednak Luteranizm dundę katar-
 nizmu nabrali; i przybywaj do Polski ta-
 kowe nauki rozszewali.

§ 97

Lud polsty towale zostawal w dawney wi-
 arze, lecz wiekza Mochty, a nawet Ducho-
 wiestwo do nowej wiary przynawata ię.
 Tak w r. 1550 Stanisław Ciecchorzki Kawa-
 ierz Szwemgithi, porzadowany ze ione poist,
 unioet spuzary nad cym w Piotrkowie przed
 Krola do rozmdzenia, so stala ię powo-
 dem do spuzarki wrygl dem bydownictwa

Wzrost
 nowej
 Religii

Riskunow, Krol bardzo bojatyym bydl
 w oharat i pogreb. Ze radnema herety
 Kowi uwodow dawal nie bydl; — iako
 tu Stanislaw Olesnicki wstawi cie la
 Pincrowa ktory pomozie strzymawit
 Standa, Niedra Kalwinizmu, zapowazai,
 skonargto w natym ze Olesnicki Standa
 odholit, a innego nato miast pogrebait, w date
 powod i innego powoz, ze wieci swcy nowy
 wiacy nancryfice low pery sobie. Legum wplytu
 Kowie w r. 1552 postanowit aby Biskupi o
 wiare i nauce wdrili, a bignagmow o cwi
 i zysiu ni miewrali w — odtod bez powe
 ukody wrogoty w roine Sekty w Holm
 jednak ze nie bylo u nas ano radnego o re
 ligij roclawa Kowi, ani porowadawai, iak
 winnych naradach.

W r. 1558 w Kominie w Woiwodztwie
 Pomanzkim odroczeniacy mieli pierwszy
 swoy Synod, na ktorym potoczono w Kal
 winow z Husytami nartypta, w tymże sa
 mym roku nastypit drugi Synod odroc
 zeniow w Kominie w Pincrowie. Na

Sejmie w Piotrkowie dnia w r. 1556 domagali
 się w Piotrowie, aby M. r. sta w Holstun. G.
 ryku była odbywana, aby wice i two. Ka-
 ptanów było emisjone; aby Annety nie były
 więcej optawane do Regnu, lecz i zdania
 to nie przysięto do skutku. W r. 1557
 wiat wielkie umiarkowanie co w tyryg re-
 ligii; tak Ociełski Kancler na Sejmie w Klu-
 rawni, owiadczył w Piotrowie w r. 1557, że
 Król do wale. Stanowem w r. 1557, na zgod
 więcej wykonywania no weg. Religii; lecz te-
 go pozwolenia na piśmie nie wydał — w r.
 1557. Gd. aut neranie takowe same pozwolenie
 na piśmie wyszali, a potem Torun i El-
 blynę — w r. 1559. Na chęć pod przewodnictwem
 Jana Tarnowskiego i data aby B. i ka-
 pi. w Senacie nie zasiadali; lecz to zdanie
 upiet to na niwym — W r. 1540 ranoct. Sy-
 nod. quacwalny Konfessjów wyznania Aarbus-
 shiego i swragewshiego, w Sandomierzu,
 mocą k. to tego nastąpiła zgoda między
 katolikami i nie katolikami, i purgacja
 iednomyślna, a w r. 1542 Zygmunt August

ostatek zapętną wolność w religij, i sam
 poniekąd okazywał powolność w przyjęciu
 ich, onyż, przyjął tego bójki miasto, że
 Krol miał nawiedzić w sobie Katarzynę. Młot
 i on Kę, was, a sz, ten woy che u we do Gij-
 ranki Kalwinki, nate, nacy, wiazy, szept
 o przyjęciu Religii Kalwinckiej, ten nieszko-
 duoni w wiene, naganę Kardynała Horija-
 ra, podstęp Lirmana Katurina, znievoli-
 ty Krola do odstąpienia stąd swego przed-
 niowic.

W tych czasach powołał Król i do nowo-
 Gnieźnieńskich znaczenie wrota. Jęzta
 i do powiem na drugim Soborze Latera-
 nen'kim otrzywał godność Legati nati
 Nad te takie czasy, Kardynał Horijan
 ratoryt pierwsze Kolegium Jezuickie,
 w Wawonii w Brandeburgij.

Han prawa

178

Władza
prawodaw-
ca

Władza prawodawca należyta nie tylko do
 samego państwa, ale i do stanów; — naj-
 pierwsi obywateli państwa, państwa, w
 stat. utwórny, koby przepisać Statutum

zaudia waziq. Alexander bouwion dicit Gano
 wi Lachiana Kancelerowi wemu, pryncy Archy-
 biskupowi Gnieznieńskiemu, aby ten zebrał,
 wyczytł i prawa polskie, i utoczył je w ieden
 zbiór, kto by wykonał to zadanie, umieszcza-
 jąc prawa od r. 1347 czyli od Regny Wicelie-
 Kilgo, aż do r. 1505 umieszczył owe wyczytł przy-
 mierza, traktaty, i listy; i Prusami sawie-
 rami, tudzież prawa Magdeburki; prawni-
 cyonalne Sackie, opowier tego umieszczył także pra-
 wa lenne Alamanckie czyli Sackie; wyzwań-
 ciami Krakowickim, zstawiwszy je z Kartami
 zapisanymi, na dopisanie wyzwańciami innych ziem,
 nakoniec dodał Raymundi Parthenopis in-
 stituciones. Zbiór ten in folio drukowany był
 w Krakowie w r. 1506 iest podobierstwem ze
 dwu gałdycyga zartu tego zbioru, wreszcie iest
 iestore worem iest z druku pod tytułem Liber
Quorū territorii Cracoviensis in 4to min bez wy-
 warunia kiedy i gdzie drukowane, to druku
 iest bardzo rzadkie. Od czaścu Gymantha An-
 gusta czyli od r. 1530 zaczęły prawa być pi-
 sane w iestku offolskim, i nie narywaty ni-
 14to

Statutami al. Komuty turyami

599

Stan
Woiczny

Przed wyznaczeniem prochy, nie były wojny
 tak kontrowersyjnie jak porażki, wśród nich popoli-
 te ruszenie było do stałecznym dopłaty, do pi-
 ki prochy nie był w ujęciu, nie samo wo-
 ska raziwego, nie wielki dwór pannaiego
 składał jego wagę o nadworne zacięciu
 Wojny domowe — Koryszakami — Gatareni,
 naprowadziły do słabych do leporiej i stałki
 woiczny; Zbiórano wagę na ułdaj wypra-
 wy, albo zpopolitego ruszenia, albo z zacięci-
 go iotrucia — Wojny wojotki i stałki
 z matę liębę ludri były prowadzone, i ad-
 ka kiedykolwiek typie i składał in, do piwo
 Władytaw Jagielto ogromne popoli te ru-
 nie wystawit porociu Koryszakom, samo wag
 ska jego nadworne wyprzito go gto —
 Za Karioniera wojna i strach ruzi Kory-
 zaciwego solnicza liębę była prowadzo-
 ny, lecz dla tego tym kowit wojny — We-
 banki? Zet niewy buntę unychie wżeto przy-
 trąfaly in. W r. 1511 m. Elygnanta i uchw-

lit Szym w Piotrkowie, na obronę Słodu
 la 4000 Szardz posta nowi woy war zii dleg
 ze wykharanie poboru dwuletniego po gro-
 szy 18 od tarna na pierwory rok, a na drugi
 po grozy 12. Za Zygmunta I Hetmanstwa
 staty na dozwolaciami. W r 1522 Li twa, a
 w r 1563 Korona ustanowity Wojzko Kwa-
ciane tak narwane, ie na utory nasie jego
 wyznaczono kwarty, czyli dwarty czyli do-
 chodow z dobr Krolewskich.

§ 100

Miasta

Miasta w cesarstwie Alexandrow, byly razone
 i w kwitnym stanie, bez monegi i za-
 certy upadku i walcie i w jazyg gdyi albo
 i drogiem trymat Stawata, albo rocho-
 u i wamie Sachty drog oryty onci. Pod
 panowaniem Zygmunta I zacyty i w con-
 gae, handel i nacinie Kwitny, W to nie-
 nie w tych cesarstwach dou mieli w obodey,
 ponie wai mieli osobity walnosci, i mogli
 dochodnie pokorywac i nie przez flam-
ryndronego, bez gdy po iminy pod owy
 itoty walnosci, i gzar podatkow zwalo-

no na Włosian, i Mierzen, w ten czas ca-
dziej byli udzieleni.

Lydri

§ 101

Pod panowaniem Zygmunta Augusta
Lydri znaczący przywileje, nie tylko
ko hawian mieli silety, między prze-
wodne do nabożności, ale nawet mieli we
oddzielne Ludy; — najwięcej ich było ten
narod był na Włocławku. — Kardynał
Kommendon, w r. 1561 porządkując powrót
Polskę nie mógł się wydzielić i Lydri rolę
uprawiali; i grunta arcadowali, a w Astro-
logii i Lekarstwie biegłymi byli; i ze swoim
brzydki porządali; tak Zygmunt i Günter
ga Rabin był biegłym w mierze tawie i bu-
downictwie.

Mauki

§ 102.

Mauki w tych czasach były w starożytności Kwi-
tującym, i rozgłębionym za Zygmunta Augu-
sta. To było panowaniem Witkora i Łotym
narywanym. — Styrneci pod te czasy Reyella
głównie Procyra, Stanisław Orzechowski
wymowa. Lubacz Gutnicki Dwie kopie

starem, jako też Krzysztof Marszewicki, Fla-
procki Rodopiomena, Andrzej Frycz Mo-
drewski, Flacjuszka, Mikołaj Kopernik Nitro-
nomia — W tych czasach doukowano pier-
 wszą Biblię w r. 1561 tomaczenia Jana Leo-
poldynasi Krzyżyna Schartenberga; drugą
 doukowano w Minerowie tomaczenia Jana
Zachęga i Symona. Taciana, Nitrota Sta-
toriana i Stonki — Gregoria Orszakusa, An-
drzej dniea Fryczewickiego, — Jakoba Label-
czykha i innych.

Oddział trzeci

Człok i Wojna

Od śmierci Wygumorta Nagusta do roku 14
 panowania Jana Karimiera czyli od r. 1542
 do r. 1655

§ 103

Henryk Waloryus ogłosił Koło 17
 Maja 1543 zaproszenie państwa konwenta 10
 Wronia tego roku w Pragie a nie cha-
 wny do Polki Koronowany 21 Lutego
 r. 1544 w tymże roku potajemnie wrócił
 do Francji.

Janina
cyf. Mania
chowia

2. Stefan Batory. Re. Sidmio god. 1571
 Grodunia 1575 mianowany Krolow, zapisy
 wigt. p. Pacta Conventa 6 Lutego 1576 Karo-
 nowany 1. Maja tegor roku, umart 12 Grodunia
 1586.

3. Zygmunt III mianowany Krolow 19 sie-
 pacia 1587, Karonowany 12 Grodunia tegor
 roku, umart 20 Kwietnia 1632 roku.

4. Wladyslaw IV cybil. su obrany Krolow
 8 Listopada 1632 zapisy wigt. pacta con-
 venta 13 Listopada tegor roku, Karonow-
 any 6 Lutego 1633 umart 20 Maja 1648.

Stan
 Malitgerny
 Henryk
 Walezey

§104

No. mienici Zygmuntowa Nagasta twate
 Henrykowi dow. dtaqiu ber. Krolowie narociu na Sey mie
 obroano Henryka Walezeyora Kcia Ande-
 gawshiego, nie dtaqo sawit w ^{panowaniu} Mat. cel,
 po juz in mienicragm ^{panowaniu} nawicorcu, wiaq u ciekt
 i wigicy inu nie powroli.

Stefan
 Batory

§105

Molacy nie mogge dobrekac' w jego panowa-
 tu, obroali nastojca Stefana Batorygo,
 ten wic panowanu od metwa wyprawyt.

w r. 1579 rozpoczął wojnę z Moskwą, co war-
 bardniej wzmatając Kłobuk pokonał. Car-
 Rosyjski widząc w niebezpieczeństwie
 wyjechał do Moskwy do Mikołaja Grzegorz III o-
 bliczając porządek religijny podług obrzęd Kościoła
 rzymskiego, byleby tylko Mikołaj wyjechał na
 Korynty pokony z Moskwą i Polakami w r.
 1582 stanął pokony Moskwa odstąpiła In-
 flant, Poleska i. t. d. w r. 1586 gdy Car Iwan
 Wasilowicz umarł, nastąpił Stefan Batory
 o przyłączenie całej Moskwy do Polski; ten
 wreszcie umiera porażony jego ranią

§ 106.

Po śmierci Batorskiego nastąpił Zygmunt III Zygmunt
 syn Jana III Króla Szwedzkiego, prowadził
 wojnę niepowodliwą ze Szwecją porażony In-
 flanty odstąpił — w r. 1619 umarł z Moskwą
 na lat 14 przyniesiono, wojnę Kłobuk Smoleńsk
 Rżew i Beznichów przy Polacie zostali miasta
 — Panował nie więcej niż 10 lat.

§ 107

Nastąpił Zygmunt IV syn Igo Wła-
 dysław IV prowadził zwycięstwo wojnę z Mo-

Zygmunt III
 Zygmunt III
 Władysław IV

skazałi zawort przyniesie mocą Kto bęgo
Smoleńsk, Siemien, Starodubów i inne do gół
skó Pałeczi miasta póm tego Moskale wrótki
iż tytata ten Kót Curnicki i Kich i Smoleń
skich, tudziei justowazi do Inflant, Karlan
dyj i Stenii.

Kryd

§ 105.

Kryd w tych czasach był wale odmiannym
od dawniejszych, Panuicy bowiem byli Ekle
cyjnemi. Potowici Krim było Kryty oru
i iedny strony Turcyja, a druguy Moskwa,
dalej Austryja i Szwecya, przegwały yw Koy
nou "Potakow. Panuicy pamiency pamię
tali tytko o cyth u swym przegwałym, nie
zas o publicznym, Kto yż corar bandriey u
padat — Frymarham i tar gom o Karony
otwaręty iż drogi obrucniy — w takim
stancii wiełkie cryny Harodu soty nie Kto
rysi "Squidow — Krol corar moicy miał
mocy i powagi, a namiast wrostatu corar
bandriey Mochty powaga, Kto rak Panii orau
ratwierdronq bydi musiała prier Panuicy
cyth w Pat Pach Konwentach.

2109

Pacta Conventa Henryka Waleryusza aka
 ruiq sciamionq powage Pannicego a uros-
 stancie powagi Stanow, gtowniejsze ich punkta
 byty: 1° w Krol' za rycie następnj mianowai'
 nie bydzie: 2° w Krol' nie bydzie sk. padai' iadnyj
 dekryi; ani pomagat' komu pod iakim kol
 wisk porocem do oizgnienia tronu, lew ze po
 umierci Krola stany rypetny wolnoii miec ma
 i, przytaznieniu do nowej Kalky. 3° w urz
 dy i godnowi oizrociale samym tytko zastu
 rownym Polakom nie cudowismcom dawa
 nie bydzi maiz; 4° Krol ani ruc' ani rozwo
 drat in nie bydzi bez zewolenia Senata; 5°
 Krol tytuta Pana i Driedrica wywai' ni
 galy nie bydzi. 6° na Radact. Senata, gdyby
 idania nie mogly bydzi do idnomytnoni
 przywidziane, Krol za tem idaniem pojdzie
 Kto weby nagbardnij z prawem in zgradato, i
 z wichszymi rezypropolitej porystkiem poty
 crone byto; 7° Szymy co dwa lata etwione
 beda, gdyby potwela byto to i cr. uicij. (Styl
 powstaly Szymy wygoragne i nad wygoragne.)

Pacta
 Conventa
 Henryka
 Waleryusza

15

15

8: Wągnij nie podnieć ani Młachty naż iak q
 Młachy nie pof piraure nie werwie, ani podlat-
 kiuu radzym nowych nie ustanowi bez zgroma-
 dzenia zerwolonia stanow zgromadzonych;
 nakoniec gdyby kwat warunku powyzszu u-
 stanowione pwestyjit, tedy poddam od wnet-
 kiego posturienstwa i wiecnowi wolnemi bydi
 naci.

119.

Pacta Pacta Convanta byty po'miay pawij Korone
 Convanta i rorserone, tak Pacta Młady stawa IV by-
 ty nastypajuce: ie kwat zachowa catos' praw,
 i wolod Marodu, rorsero pof pof tyj abwois-
 wnie w ryanarturach opatory — rhoty rycer-
 skij ratory — pof miora rpostornoceni za-
 chowa — kwat odpadte od rycit, — z Mo-
 skwy i Swecyq pof kof rawore — Braci uw-
 ih do wghorawia purgijgi na kof — Menn-
 cy rorsero pof tyj ustoyi — bez zerwolonia
 stanow ani pof kof nie rawore, ani wagnij
 nie podnieć — Kamienice i Rus noweni o-
 kopami w macar, a pofon tego ceterij twierdu
 na granicy wystawi; — Cudro rorsero w nagdow

dawal nie bycziei Matronki Per dotorenia
ij Senatu nie pognia - w polnie z Sena
tem narodzi ij wrygledu odebrania Summ
Neapoli tarrkich i wyta wicnia floty na
mora Baltyckim.

§ 111.

Za panowania Stefana Batorego, ustanowio
no aby Krol miał 16 Senatorow przy sobie
wzaim, to jest 4 Biskupow 4 Woiwodow
i 8 Karatelnow Senatorowie Ci. walcij
Rady Krol Lewicki.

Rada Krol
Lewicka

§ 112

Po mierci Zygmunta Augusta gdy far ma
rodzu zmienita ij, pod czas berksolawia usta
nowiono prawidla podlug ktorych odbywal
miano Elekcyj Krola - Karada z prowincyi
odbywala wie Scymiki, najpierwej odbyta
w Msta Polska, w ktorey mure gotnijerij po
wage miał Jan Firlej gtowna dyfender taw
i Piotr Zborowski po dta gich ymierzach,
wrygledu zwotania Sejmu Konwokacyynego,
wyrnacrono 9 Paradiemiska 1572 Pier galy

Berksol
wian i Elek
cyj

na ten dzień stały mi wiechaty i odto co na
na dzień 6 Sierpnia 1575 w Warszawie od-
tych wreszt wygorazie to miasto było wzywane
na Sejmie Konwokacyjnym — W r. 1575 na
Sejmie Konwokacyjnym w Warszawie rozstrzy-
sano wiele rzeczy, tyższych ię Ciekawi a mi-
dry insemi; czy Kardz, Nacze miał dawać
głos na Ciek. Pa, czyli tej piersi Postaw, o co do-
ryżi sprawów rachodrito. Jan Zamyski woiout
iżby Kardem Nacze cowa wolno było głoś
was, co ię i utrymate — Natymie Sejmie
rachodrito takie sprawoz: tyższe ię ofiary
masa postanowiono bowiem aly ofiary maso
wi wolno było przed czas berko lewia na-
zaszad Sejmie i Sejmicki, i misnowat
kroto podług danych Nacze głoś, a M. w.
sathowi optarac onegoz; — Galy ofiary ofi
Uchanicki Mymas wotat iezad do Kroy
ryna pod Lowicem ni chie li go ustuchat
Pod czas tego berko lewia, ustanowiono takie
aly Kardz dani o Karonę podawry ię, ni
byli przytomnem obzadom.

Granice Kraim były poszeć w tym samym sta-
nie co dawniej — Inflanty w r. 1583 podzie-
lono na 3 Województwa i ustanowiono 1 Bi-
skupa w Minden. Postaci Prusi i Koraków od-
czmienita się znacznie przez odmianę religij,
tworząc powiekręta się, i zaczęli się bu-
tować — Władystaw IV mianował Hetmanem
Koracków.

Równoni Wachtły w tych czasach uważano
było, jako koniecrny warunek na dan, czego
częste mamy dowody; — gdy bowiem Władys-
staw IV chciał postanowić Order Najświę-
tszyj Sławy Miłokalanego powstania, i w r.
1654 uzyskał potwierdzenie czego od Sła-
wiana — Stany na sejm zgromadzone mia-
ły ten order, obawiając się iż by nie rko-
drit równoni Słobockiej. Tytuł Słobockiej
dawnym było familionem dozwolano, prze-
gólniej z Litwy i Prusi powodem do tego
było przedtem wyniesienie na Słobockiego

Religia

Stan Religii wacnie się zmienił, ustatkowała się jednolity i przykładać zgodą do reformy i przywrócenia Zygmunta I. i II. a nade wszystko powstato nieregularność, nie zgody i niejednolitości w rządach i w interesach. To było powodem Henryk Waleryus. Gdy bowiem pod czas królowi Lewia po śmierci Zygmunta Augusta, Jan Kazimierz i Biżkuzi Łęski, którzy przedtem były były w P. Acta Convocata umówione, aby przybył Synodus ten był dozwolony, w celu i w celu tej samej sprawy, owożliwi Duchowieństwo, król i królowie w r. 1543 przyjął to ten warunek — król i królowie zaprzężyli onego nie chcieli, przeciwnie jednolite strony P. Siotra Dobroskiego Marzatha i Królowego, i si non jurabis non regnabis także we tak w P. Anglii, i tak i w Krakowie przy Koronacji zaprzężył i wacnie salvis regni juribus. Za Henryka Waleryusa Stan religii był ten sam jak i za Zygmun-

ta Augusta, Karo zaś Henryk Wjredt
 z wielkiy prośb wot nego myślenia wzięt
 go. Za Stefana Batoręgo bo wiecey wijkra
 czyli Nacetyl w Maty polsce wyznawata kon
 fessyą Ansburgitęj poprawionę, a w Wielkij
 polsce nie poprawionę. Lutośm zwano Augu
 stanę Confessionis invarietate a Kalwinow
 Augustanę Confessionis. Do pierwszey należa
 ta najwijkra czyli mieworan z Narodu Mi
 micckiego pochodzący, seregota niey w Szw
 sach i Szwajcarsk; — w Litwie zaś i Landri
 najwijkra czyli Kalwiniska religija panowata, tak
 dalece że ledwie dresingta czyli mieworan
 trawata w obogd kach Lacin illich pory wy
 konywanu religij.

§ 116.

Za panowania Henryka Walerjansa Szw
 ska i Litwa paterę byta D offydenstau, tak
 dalece że na Landri ledwie 6 byta Sijy ka
 tolickich, i ledwie tyngorna czyli obywateli
 dawnęy wiary tryngmatu in — Szwec. bo k
 lwie po wjezciu Henryka wronocnita in

podniosto tak że ani modlitew odprawiane, ani
 dni świętych w ogóle nie chcieli, sto więc
 ich iedynie do dawnego kalendara, bunt ten
 iednak przepiśnie przez tagadności Piotrego
 umiersonym rozstat.

§ 114

W czasie biskupstwa prymasa Piotrego
 Swiechki stary iedyny nowego stowordzenia
 pokon i Dyfidentami, wroclako Duchowin
 stwo sporecawisto ich tema, ieden tytko Bi-
 skupa Kamienicki, podpiest na ostat kate-
 awykt i dodat kwar pro bono publico. Sp-
 mi zas duchowin odezli z regim aby podpi-
 uan przytomnie nie byli, ze gdy ten warunek
 umiersono w pacta conventu rozstat i przy-
 iji uym przez Zygmunta III

§ 115.

Za panowania Zygmunta III to teranoga
 iasota upadac, burono konio ty Dyf-
 dentow w Wilnie i Krakowiu, w mogy ich
 w wiwe nie byli uwarani i bome tytko
 narzuana ich dyfidentami. Pro iasowicy
 bawdo byli uumyjeni tak dalec ze a ob-
 cych mo caocho protekcyi ruka i mucieli

162

a nawet w Tur orecz; Mawet i Rus jede
 bne go lowa do nawata Kłóry do Koniata
 pnytyczy' dciens, nawracanie ias' to dzie
 to iij gwest townemiu yu iobami, tak iij in-
 nysh protok yji rukac' mawidi. Po mier-
 ci Zygmunta III dwoch tytko dyfjyden-
 kich senatorow to iest Zygmunt Gwa-
 dymski Kolski; Rafal Leowynski A-
 ryman, rezydent w Wenecii.

§ 119

Po mierci Zygmunta III Krzyztof Xie
 Radziwitt Hetman Polny Litewski
 dyfjydent, starat iij aby bym ien stwo i
 wolnow' dyfjydentow iatwierdziu byta,
 low uoznieno tytko wawnik ze miedzy
 Dyfjydentami rachowany bydzie po Polay,
 low iednakowo zstareno iij budo wal
 Koniatoe.

Wtady staw ~~ix~~ byt dalikim od wawel Kiegu
 porzadkowania iij maieje dypcy got to wo-
 dyca swego — Wiekn a uozgodniy dudo-
 uienstwo obstarwato ze dobrem religijnem
 bardriy, a nicoli ze dobrem iatigo Kraim
 Wtady staw ~~v~~ starat iij temu zapo bic yji

tego dnia w poły pałacy w Warszawie. W r. 1645 na kharat od ruskich wozw riazd w To
 rusia, w celu potyrenia partyi Katolickiej
 z Dyfjydentami, riazd ten rowie w Colloquium
Coacti Livoni cel jego byt ten sam co i Concilii
 Tridentini w Niemcech, chut hien roz wiy
 kore ni poro rozumnie i nierawie. W rzydu
 woli natym riazdie Nie ofiony Opolinski
Kardior Michlo Koroway i Glinogynski
 Argani do riazdu tego przyprorowieni nie
 byli, bardzo bydy im przesladowanemi, jak
 tego dowod mamy w hi storyi: ydy bowiem w r
 1638 drzeci w Rakowie w szkotach Argan-
 skich ruciti na mykle Spasichy przyd zhu-
 reniu Komista nakharat Argan'skiego wwar-
 ze szkotami. W r. 1634 gdy Wtady staw od
 prawiat w Europie podosi odwiedrit Moiana
III Spajira ktory obrat go Karioni Kien
Stego Spiotra, obdarowat go tab re micrem
 porawij congn, przypramowcy ma go do boka,
 i kapulu rem porawij congn ktory ma na
 glowe wto ryzt. W tych orasach tak re miy
 dry Wtady lawen i Spajira rem staryt
Konstardat zawarty poroc Spajira Opolins

skiego zwabi króla moją kłopotliwość i Cpaetę
i wzywał. Kłopotliwość do niej jak kłopot
la naturą ty.

Legum r. 1655 pamiętaj jest w do religii; za
kredyt boarciu prawo duchowin stawa do na
bywania dobor. W tych czasach za rta balle
syxta i restauracja Angielska powi Gnie
znianiskieru prawo wytyczne mianowanis.
Krola, jak a teri nakazujca aby Krol (Molki
razem koniecznie byt religii katolickiej,
Legum r. 1668 potwierdzit te balle.

Stan prawa

§ 120

Trybunał Stan prawa w tej Epoce tak: byt jak wsope
pocedniowej, prawaty Epoki zmagduj, i; in
Uabumine Legum i byd; przedmestem prawa
Polski tyerouga i Cywilnego, a za tym tu ich
nie wymieriamy. Gdy Legum racy ty bywai
bucelwie i niezgodne, a za tym od in; drcnie spe
wow za chodzących przychodit to stowidnawic
pocet w r. 1575 za panowanis Kato rego
postanowiony zostat uden Trybunał
w Koronii dla Wilkopolak; w Pstis
Kowis, dla Maty; Pstis; w Lubli nie
— a w r. 1587 drugi w Litwie powr pot ro

Królowi Wilnie, i przez pot rokku Alternaty w Min
skiu: Mowogrodka & odbywał się na miejscu
Mieszkańca to w da Litwy poruczył odwiecisty
i w gdy Kadenyja z Min ska poruczył się na do
Grodna

§ 121

Stan Owi
ania

Od Karimiera IV aż do pomysł nowego porowa
nia Zygmunta III Kwiecisty w Polce nauczki,
od jego ras oracow raczety upadac! Thuanus
Edyca franczantchleg p. 37. r. 1625 dań nay
delubniy re uwiaductwo Polakom ze dooko
uak pamiadali ięzyki łacinshi i francushy
Stefan Batory bardzo kochał się w naukach
raczycat miedziar do nauki ięzyka Polakiego
pamiytoru in jego stowa gdy na popi nie w Akade
mii Wilenskiej, widząc uornia celuy ego w i
zyku Łacinskim, uelk do niego: di sce puer
et ego te faciam te Momi offanie i orciw tem
ięzyka łacinskiego był wielkim; pomyłtadem
inaym gorliwoiu ego o nauki; iest, ze pod
czas wojny Moskwy Akademii Wilenskiej
ratorzył, fundacye Seruitoru raczycat pomyłt. Wryt.

§ 122

Da porowawania Wtady itawa 10 Kwiecisty in

co nauki, lecz nie ro'wnie mnięj iak za Ty-
 gmartha Augusta — Za cesarza Tygmar-
 ta III było u'wre nie mało u'erogoch, zyt
 stawog Jan Kamogiki, fundator Akade-
 mij w Lomowiu w.r. 1564, nazwi sat wy bon-
 ne d'wice de Senatu Romano. M'ist u'w-
 nych przycia'iot' Sigoniusa i Mureta —
 W tych czasach u'wra'zyl' Marcin i
 Adam Bielezy — Lukasz Górnicki —
 Stężykowski Leociopisowie; — nie w' Rom-
 wie Legmanowice Wieropisowie i Kory-
 wyborne dzieła wyrytku g'łolok im w' sta-
 wili — iakże Marcewiczki Heindon-
 stein i inni K'ory wyrytku łacinskiego im
 pisali — przez Madano tu u'ne nad g'łobow-
 im K'ora i'ednakowoi' szkoła stęgiorny postel
 przybierata; — pod te czasy zyl' także Ma-
 ciej Karimier Łabkowski, stawog Wiero-
 pis, psop'licie Hornyarsen g'łolok im wa-
 ny iakże ter Kobierzycki, P'iancki, O'k'olki
 d'wiciopisowie.

Miasta

§ 123

Stan miast iakże byt w' d'wice' znach moim
 Koro te u'gadac' zaszyty i miasta u'gadaty

prace nadstawienia o religii imigracyjnej ludności
 w całym Królestwie. Starostwa i powiaty nie
 rozdzielić. Krolowice rozdawać, któreby dotychczas
 same stawały się. Stefan Batory przyjął i
 dach w tym dobry wybór, Cor. Rygmont III
 nie umiał go utrzymać; — i wreszcie Wła-
 dystan II wreszcie górnicy kazał imo. Mychym
 dozwolił. Miasta pomysłowe. Toteż same nie
 Krolowice miasta handlowe jak np. w r. 1632
 Rawicz — Zduny nowe w r. 1636 inne nie
 mniejsze miasta praw staty i w zastaty. —
 Za Władysława II wprowadzono powiaty, ca-
 miast pod wodę Krolowice były dawane — w r. 1644
 Władysław II nakazał pewny podatek od
 powierdzających, najwięcej od Piotrow. Mo-
 skiewskiego Turczakiego, Tatarskiego, Krol-
 oym jak dawniej ^{pod wodę} powiaty były dawane.
 w. Powiaty listowne inne nie było.

124

Stan Wojskowy

Stan Wojskowy był taki jak dawniej, propo-
 lite wreszcie było razgł. tem wojakom. Wtedy
 wreszcie zamit in Regiment Gwardji
 Krolowickiej w Koronie pod dowództwem
 Zbyszka od Batorczy ustanowiony

a. dougi w Litwie pod dowództwem Książki
wtofu Radziwila. W r. 1646 ok. 1000
Stary maczko ten...
Wojakowicz portanowity i...
na wlas byto...
1200 gtou gwardyi.

125

Koracy za panowania Batorego stali się
właśnie przedmiotem Polki pryncip. Data
vom Moskwi i Turkom, Krol ten albo
wim wstępn na wick pryncip pryncip...
rda of...
z samey...
Krol Batorey w r. 1580 zainicjuje ludni
z Niemiec i Węgier, i postanowit przytym
aby w dobrach Krolskich ludni mo
cnych i do pracy...
wraz z...
wraz przytym...
to wojakowicz...
takie piechota...
kicem, lecz...
vna. Tacyt...
I. 49. tak...
Ja...
Ja...
Ja...

„jest nie wyjątkowa, lecz nie optat kamieńskiego, gdyż”
 „pięchoty wie w przyrodzie” „Pod panowaniem
 Batorego powstało miasto województwa zwane Uta-
ni „porządek stowa tego wywodzą jedni od
 rotmistrza zwanego Utań, inni zaś twierdzą
 że nazwisko Utań nie jest nazwiskiem Ordę
 lecz że Wojtkowy godności orszaka W. 1673
 uwolniono Utańców od podatku, i od in-
 nych niektórych podatków, tych k. Polym
 ci podlegali w starostwie sroczyce i w
 mogli. W latach 1615 i 1615 Litwa k. Polym
 do tych czas kwarty nie płacono, przysięta
 dobrowolny obowiazek płaconia ony w na
 dwa lata. W r. 1637 ustanowiono urząd Gene-
 rala Artylegii w Koronie i Litwie, i wyzna-
 ciono nowa kwarta na utrzymanie Artyle-
 gii.

Epoka Czwarta

Od roku 7 panowania Jana Karimierza I ci
 do 3 Maja 1791 czyli od r. 1655 do r. 1791

§ 126.

Jan Karimierz I obrany 22 Listopada
 1648, Koronowany 14 Sierpnia 1649 r. 1791

Paniny
Monarcho
wie

bur to 16. Mardirnika 1664.

2. Michal Tomasz Korybut Winiowicki
obrazny 19. Styornia 1669 w tymże samym
craniu zaprzynigt Pacta Conventa; byt
Koronowany, umart 13. Listopada 1673.

3. Jan III Sabiecki obrazny 21. Maja 1674, za-
przynigt pacta conventa 5. Czerwca tegoż ro-
ku, Koronowany 1676 umart dnia 10. Lipca
1696.

4. Fryderyk August II obrazny 14. Czerwca 1697
umart 1. Lutego 1703.

5. Fryderyk August III umart 5. Mardirni-
ka 1703 po nim Stanislaw August IV o-
krzym wicz.

Stan polski
tyczny

§ 127.

Jan Karol
mięso v.

Wojna

Koracka

Gdy w r. 1648 król ku zachodowi uwy-
maty polski powrót do Westfalicki.
Polacka wrecza w wagonie okropny w iuz
Kutkach z Turkami. Korony nie mia-
licmi przez dawniejszych prawników w tym
mizwabi i w kadrowi ac do władzy sta wa
III, bur z miernicy jego nota tam ona i
wrecza i w wagonie. Wzodan Cehonic-
nieki Slackii Polcki Crichtony z Gijny

ray z przysięgą wzięty ma wiastki przewo-
 ni kochać, ma być sprawniejszymi aby ma-
 to oddany był, pobierają Koraków Depo-
 rowskich do buntu, Kłobry dawać im utożym
 w węgłach. Wtedy stawia się samy szlachc
 erge węgry z Turkami opatrują ich w bran-
 i nakazem im wody udają do Konstanty-
 nopola, lecz gdy Stany Kozłowi tego nie dozwol-
 lity zostawia Koraków przy broni, aby ci na-
 prosić Turków przegnać ich do węgry
 z Polak. W tych więc czasach wyprawia Chmiel-
 nicki węgry wyprawia Kłobry z powrotem dla
 Koraków pomyślał być. Hetman Polocki
 został pobity, czyn jego dowiedziawszy się otęper
 pod Koranicem obłąkał się, gdzie głośno
 przemarom wygnany i marzył, lecz dogorzo-
 ny na głowę pobił tym został. Ale Chmiel-
 nicki niewiedząc i takiej przysięgi i dat
 zgody uniewinić i bunt u niego znieśli
 Kozłowi, co Polacy przyjęli. Lecz po rzę-
 sy wypadach to wzięto go poprost. Seremiasz
 Winiowiecki wiedząc do swego miasta
 Kłobry miał na Kłobry, Karat powołał i węgry

which nie katolickow, a gdy Koracy flaponi
 nali w wydanie im Winowickiego. Pola
 cy odnowili im tego. Cimirnich. pora to
 w 100000 węgla w Korcyt de flabli, wyty
 pnt pora niema Winowicki, gdy tymora
 um Koracy war z Tatarami wale iur ram
 Kow pu od bawali co nicychamz towage w fl
 lakach yrawito. Winowicki Tulso my ing
 ni mozt wotogma flabli ad uicorki
 tak wyc Chmirnich zabrawny tury i obci
 wstawiony pora pota emy wnoy wyg sta
 uicorki, obliet Lwaw i Zamost na Kory
 nato cyt Kontybucaji 17 flab. 2000. Wotey
 wyprawie wrocit w na Wkraine z wielka
 iorby iurcow. P. P. by pora gtd i inne pora
 gdy powymierali. Gdy bunt takoway war
 dla Polaki byt niebezpieczny ogm. Jan
 Karimur arant potrzebe pora zecania go za
 Hetmanna Korakow, i tym Kan'um pora stat
 nu butawę butawę i chroyniow, k to by z step
 idat w bydi Kontent i jrdat pora w eguyc
 do zgody: irby Woiwoda i Kasztelan Sijowicy
 byli obrodka Greckiego, aby Metropolita Ki
 jowski zaiadat w Scanie, i aby 40000 bytona

cesarski Krolow, czego stany przyzyc' nie chciaty
 i wybachneta nowa wojna, Koracy u 200000
 ludzi wstagneli do of. Polki obok Korzy wogko
 polskie z 9000 etbione, Krol sam porzedt na od
 sier zasta bitwa pod Zborowem, wst. Polcy
 Koracy polski zostali, a of. Polka zawarła tra
 ktat z Turkami, przywlekłszy placie' im 90000
 fl. aby posilki w czasie potrzeby dostali.
 Chmielnicki byl poniekgd przymurowy do za
 warcia polow, lecz aby Metropolita w Se
 nacie zasiadal, czego Senatorowie nie dowo
 lili a Koracy uwzylali Amnestyę. W r. 1670
 gdy Chmielnicki zawarł Mołdawi i Tur
 kiom do wojny podburzał, Krol pomias ko
 wawoy to wyslal wogko pod dowodztwem
 Potockiego i Kalinowskiego co obracito
 Chmielnickiego Krol nie chcial zaim prawa
 a dzie wojny, na wyslal Komisary do za
 warcia post. trakta, czego gdy Chmiel
 nicki nie przyzyc' następnita wojna, of. Pol
 cy porzisionego cesi wogokamieci pod do
 wodztwem Kalinowskiego Polcy cofnę
 uj do oboza Potockiego. Po tej wygraney
 Koracy oblegli Kamieniec Podolski, Krol

nie zapomniał dać pomocy wojaku a tak
 warta bitwa pod Berestem Kiem, gdy Polak
 miał 100000 a Koraków 300000 ludzi, prze-
 mian Winniowicki pokit zwyciężone Koraków,
 i do rozryski przyniósł tenym zwyciężonym
 Kłotym dowodzt. Ten Polacy nie umia-
 ię Koraków tego zwyciężone zawarłi pro-
 kopy, mian Kłotym 20000, Koraków miało
 być pod wstarami Kłota mianych być
 w Woiewodstwie Kłotym. Kłotym ja Gne-
 ta miało być nie namowien zachowaw
 i aby Koracy w iadnie umowę zawodami
 nie wchodziłi; nie do trymali tego Koracy
 tak dalece i syn Chmielnickiego Tymote-
 ur namowien i z Tatarami, nagradz na
 Hetmana nie iwdzienn pod Kłotym gdn
 Polaków pokit i samego Hetmana w nie
 wole zabiał - W Kłotce wzięta i w wojna
 Szwedka z przegrany i wziętych tytu tow
 przez Kłotym Polakich Kłota Szwedkiego
 do opej dat powód Madziarostki z Kłotym
 wypędzony za dekretem Kłotym, w Kłot-
 opej samej pokłochat i Kłot Madziarostki
 unest napow do Michaia, a prztyon do

Wajna
 Szwedka

Protokolum burżmiejz te narady do wojny
 Chmielnicki raz w tych warunkach dalszym
 niciecajlow powietrze morowe panujace w woj
 skie jego przeszkodzato ma do skutecznosci
 nie raziarow. W r. 1653 ruszył Król wojny
 skiem pod Lwancie gdzie zbierany przez rządy
 Tatarow otrzymat przywilezenie ze nie beda
 burzowac na i powitkow Tatarom droga
 kom dawac. W racy raz poddali się Mo
 skwie i od tyd w wojnie Moskiewskiem
 roztaj. W r. 1654 Moskwa powie Pol
 sie iawnie powrotata i w krowy strzedny
 strony do Litwy z drugiej do Ukrainy
 skto by strzedny w Chmielnicki ode
 brat Ukrainie prawem lennym, i zostal
 potwierdzony na Hetmanstwie, W racy raz
 w Litwie bedze racy w rymaite skicata, ma
 lary tytko pod sektozem pod Madziwi
 tian Hetmanem Litewskim maty odwal,
 paerym Moskwa przygotowata do oblizenia
 Smolen'sk, kto by poddali się lubo powr
 Obuchowira byt pryncip. Chociaz w Li
 twie racy stras Polakom nie bandro przy
 iato, udnat si na Ukrainie przygotow

Wojna
Szwedzka

iaty, gdy 15000 Tatarów przybyło w wojnę i
pod Olmąz nieprzyjaciół pułki, w re-
wolucji Polacy z wyjątkiem Maryjki nie
unicznie udali się na zimowe łowiska. W tymże
roku 1655 Obuchowice przed Sigm. został
zapomniany o poddanie Smoleńska, lecz
przed nim wybuchła wojna. Nad to
cray Krystyna Karolowa Szwedzka otrzymała
bertę i oddała i Karolowi Gustawowi Kcin.
Dziwnie, przeciw czemu Sigm. Spara ka-
rimiera Kanari zacięła wojnę, prote-
stacy, twierdząc iż Spara Karolowa z powi-
nem był na stronie Szwedzkiej panował
i data powód do wojny Szwedzkiej, K. Sigm.
obawiając się Krola wyjechał Andrzeja Marceja
na Spara Krola starał się miat o odwró-
nie tej wojny, lecz ponieważ na listach wie-
rytelnych miat w pieczęci Polskiej i herb
Szwedzki, przeto do radcy Andrycy: nie
był przypuszczony — po tym Feldmar-
tal Wittenberg w 17000 wozów u Krola
do Wielkiej Polki. Naczelny Spara
ka za namową Radziwiłłowskiego poddała
się Krol Szwedzki wpadłszy z Wozów

do Polaki pod kotem potrzepyt iy z wspomnianym
 Feldmarszałkiem a całą prawicę Polakę
 podbić i wygnać o ostateczności iy król ten
 Polakim, W Królestwie Warszawskim poddał iy
 a Jan Karimion uszedł swojemu do Gubernii
 gdzie Feldmarszałek Wittenberg opasat iy
 uszedł Karimionowi do jego Karol, stając ty
 cobyłwa wojaka, ale gdy nawałnica wielka
 powstała w rękawie bitwy, a Jan Karimion
 do Głogowa przyszedł i skłonił się.

W Litwie mianem króla król Magna-
 tow sprawił ty, że prawa ber najprawiejsze
 go sporu Szwedów iy poddał. W Królestwie
 Gustaw Karol rażył i Królestwo, wojaka
 Polak i nawet Kwarciom i ty, poddał
 iy król ten Szwedskiemu wykonawcy
 przyjął uiszczenia. Po ty, w wojnie
 Gustaw Karol wygrał. Tym do Ma-
 siawy ber i ty, na niego nie wiechat. Gdym
 nie był tenże pater Szwedów rażył. Ma-
 siawa Korystaje z zamieszania w Polacie po-
 staryta całą Litwie, rażył Wilno i Lwów
 i inne miasta, starycy iy rażył całą ty Wil-
 no i ty, i inny strony Korony Rus

waciowali, tak w radowato i w godzi
 na upadku w Polsho nadestata. Gdy nie
 Tatarsy okarali w byde nicod i primsi
 pergraciat mi Polakow, napadli na oni bo
 wrem Chmielewskiego, przyma i li go do
 przycigi i w bydru nagladet kradicu Polak
 shien, i Jan Karimawo za krola Pol
 shi go uwarac bydru, eroga i ednat Chmiel
 nie ki nie do tryemat. Pwoc Gdan i ka
 mianie berwita i w Swedom bysto show
 tak i w nie wogge i w dobyc odety pa bi od obli
 zania. Pwoc w rapaloe me towem ni klu
 re Woi wodr two a pramo waty konfederacy
 cy i gromicki na obrone krola i walno
 sci, coar przycolaty do krajow Jan Karimawo
 wa krola i glogowhade do Lewowa w r. 1656.
 przycywaru wydat Uniwersat wigura i w
 Stachty do obrony krajow. — W tymze roku
 Rektor Brandeburski, rewart w Kouden
 u traktat z Karolem Gustawem, moze
 krola go nast i byde hot downitsem krola
 Swedackiego, i od nie go przycigt Polak
 cy wwar i Wamiz. Gdy gdy stan neary od
 mienit i w krajow pror konfederacyz wy
 ely wignimionz karol Gustaw stowet i w

ruzicki woytko nowa powstala, w tym wje
 cba rudo sit in z flurys do Matyja Polski
 i maist oddiet woytko pod dowod twem
 Czarneckiego bedzyc, i zaiye go ai do Ho
 monia wch lozym i z jany maist. woytko
 Le teowicki, i otworzyt robie dozyc ai do sa
 mey Biaworawy Gdy ras potribowat Konu
 cny pomocy, i awant uoive przymiare i do
 ptowu Brandenburgskom maiz Klawegoten
 ie i Kletor maist do star Woiwodstwa Le
 wycy, Siemadzie, oflowa anty i Liemia
 Wielkoy Budiecyym prawem, za powitko
 dawane. W tym spaa Karimier i woytkiem
 Cocco obliet Warszawa, i wiyt in po Kock
 Kiej obornie, nadazguyt w Krodz sam ka
 rot Gustaw i powitkowym woytkiem i Klet
 wa Brandenburgskiego, i po try dni woytko
 palonat woytko Polski tak in Warszawa
 ustypic muasto, i oflowa raje. Karimier
 tym uasam woytko pod Lubli near igromu
 dret, a harot do oflowa of Polskick napa
 wost in wrodit — Gociewski pod ow was
 wimocniy Tatarami upad do oflowa Bran
 deburckim, maist niu Karc oddiety wojny

zwa Szwedzkiego niemieckiego Króla Brande-
 burckiego, ten obwodzie pokój zawart. W tym
 is erain uslowe zawarto pomyślecie niedryżka
 volen Gustawem a Kłektorem Brande-
 burckim w Lubawie, mowca Kłektora Wra-
 ny i Marcinia bez choldu pory i Kłektora co-
 stac iij miaty, i wawarunkiem is po wyja-
 szenie potoim Kłektora pta miatkiy was co is
 miaty do Szwecyi — Jan Karol miar i sta-
 rat iij ukonczy wogny za posrednictwem
 Cesarza Niemieckiego i w tym celu zawart
 pokój z Moskwy i wawarunkiem abiy wog-
 nia was pociem Szwedom i Brandeburcku
 Kom obowiazka.

Wogna
 Lidnia
 Ha

Gdzy tak szlachta ziednany stony ugro Kóla
 Lidnia godny napadli iij w i: 1654 nowy ni puziaciel
 wsiach bowion do szlachty szony Kozony
 Lidnia Lidniogrodzki, i wognykiem 5000 ty
 iijonyem bi Kozony Kóla Szwedzki obci
 epwat Młoty szlachty Kuz i wsi Lidnia
 Lidnie poby ni mogty oddali go, tak
 iij wybiral Kozonybracy, ni wogny Kozony obci
 Kozony, a poby wdat iij do Karla Gustawa

Który dla Polaków w Króju węg. do swego
 wrosciu, zastawit aniana racelne do-
 wodstwo nad wojakiem. Tymczasem Polacy
 wpadli do niego siedmiogrodzkiej, kraj pu-
 stoszy, co przynajmniej Króju węg. wrosciu do
 swego Króju, a wracajacygo Króju z Tatarami
 nieco pobili w sztom to go do zawnania ten
 Ktatu z Potockim Hetmanem, obowiazawry
 ię zaptaciu 12000 Czernowych Szotych i prze-
 poci w Krola. Jeszcze Króju nie wyredt
 z Polski, gdy nadonity dawno przyobiciem
 ne przez Ferdynanda III Cesarza Niemieckiego Leopolda
 porithy, przystane dopiero przez Hatzfelda, pod dowod-
 ktory Krahowa dobyt. Norman poddlet ^{tuem}
 ię Polakom na rozkaz Elektora Bran-
 deburskiego, storniecy ię o przebraniu.
 Tymczasem zaradk traktat Polakow
 z Danij przeciw Szwecyi. W Krolu Elektora
 Brandeburskiego dopiety swego cela, przez ten
 Ktat Welski, na mocy Kto regu uwolnio-
 nym zostal na zawnie od hotdu, bez wpry
 padka wygarniania pte mekicy, ofowicy
 Brandeburskie mity hotal ię Polacy,

waco przybył 1500 piechoty i 300 jazdy
 Wkradł się potajemnie do miasta i stał w Ryd-
 gonię namocny i do niego król Jan odstąpił
 całą twierdzę i miasto Rydgonię i Leon-
 barckiego, jako też miasta i włości oko-
 łe, by od nieprzyjaciela odebrać jego siły,
 za rąptaniem 40000 Talarów, nadto
 wzięt w rąptaw Starostwo Drahimskie
 za summy 100000 Talarów.

Od siebie przechodzący nawiązał na
 Ukrainie po imieniu łowcom Chmielnickie-
 go uformowały się dwie partye; jedna
 tożsamiąca z Moskwą druga z Janem
 Wychowankim przyjacielom Polakom,
 którzy potężyli się z Tatarami zacię-
 wającą Moskwie - po wojnie powrócił
 z Karakami tejże strony Dniepru pod
 rozkaz Królewski przyjął partyę pod
 k. Het. Hadziacki; wkrótce potem Kozacy przy-
 szli Metropolici Gajżowski i synem
 Biskupem, nadzielił imienia w seraiu, a
 Wychowanki bognie wynadgodzonym został
 Tym razem Szwedzi ustrawali zostać w Pru-
 szech. Jan Adolf tamie został przywrócić

Karola Gustawa udał się do Szwecji, do czego
 przyrzekł się Lubomirski, Marszałek Wiel-
 ki Koroński i Hetman Sztalowy. Gdy już wioz
 na Szwecję przychodziła do Kopenhagi wyba-
 chęta nowa z Moskwy; Moskale bowiem na-
 padli Ukrainę i Litwę, w Litwie wyprawa
 ich udała się pomysłnie, lecz na Ukrainie bar-
 dzo byli porażeni przez Wychowskięgo Hetmana
 Koraków.

Wreszcie nastąpił pokój z Szwecją w Oliwie
 zawarty za pośrednictwem Francji; na mocy
 którego Jan Karol musiał wyreklamować się wszelkich
 pretensji do Szwecji; i wywania tytuła Szwed-
 kiego godził się do Szwecji przystąpić. Szwedzi
 mieli czerpać z tego tytułu korzyści, i wzy-
 skich praw do Estonii i Ordy Szwecya też od-
 dała Pruskiemu miastu i Włozz. Moskwa też od-
 dała i t. d. rozchła się wszelkich pretensji do Pol-
 skiej; miasta wszelkie traktaty warte pomij-
 drynija. Pruskiemu Brandeburkiemu. W
 Włozz Pruskiemu Brandeburkiemu odda-
 nym ani był przyrzeczenie przyrzeczonej nie do-
 petniczonych warunków podobnie. W tym tra-

Wtencu Polacy przeciw Moskwiie rozczyli
 swe Krolki, proce co tak w Litwie ink w Ukon
 iunie wojna dla Moskwy stato iij nie pomogd
 niygn. W r. 1604 zaięli Polacy Miokwie ro-
 rne Miasto. Pod te czasy Lubomirski z przy-
 czyny iie nie spuziat partyi francuskiej, i Koa-
 iie wygnany w Kiedie igcia dokonat - Ko-
 ra how raacra licba poddala iij pod pa-
 nowanie Turcy; i Poln wystawny wojak
 pobita matę garitki i Polakow - W r. 1604
 stanęł z Moskwy pokoj w Nadornowie na
 lat trzydziec mo i Ktoiego Czernichow na sa-
 wore a Kijow na dwalata Moskwi ustej podny-
 rozat. Moskwa ras i Polakom oddata i obrone
 miasta, przyrodzity dawal powitki - Gdy
 pod te czasy Tatarsy Kraguiszyski Hetman
 Wiełki Zabiełki zniszt ich zupetnie W r
 1608 następiło ukonkrenie panowania Jana
 Karimiera, spuzinige on how iem partyi fran-
 cuskiej, stozyt korony rannaraige aby nie
 Kondecar byt obrany nartyper po nim.
 W tym iem rozat legim o wiaclozyt swy
 woly, i misno prost stanow stozyt korony
 obiqwony rata Gpactwo we Francyi iem pme-

znaczone, i tak ukonkręty nie rozgłoszono we pa-
rowanie, które wzmogło skutki, bardziej
porządek woli i dale.

§ 128.

Prasa
nie
Michał

Do abdykacji Jana Karłowicza tym kon-
walscygny wypracuje i obg na tym de-
kacygny, kandydaci do Tronu byli rozma-
ci ale chociaż w nie starali o to, iednak
otrzymat Tron Michał Korybut Wini-
włochi. Andrzej Olszewski Biskup Chetm-
ski oraz J. P. Karłowicz pisał do Sen-
atu Constitutorum w k. tym dowodzit po-
tężbę i kłopoty i siada, i rekomendował
do tego Michała Winiwłocha. Obr-
ny Michał zawarł traktat przywrócić i Ma-
kowszczyce dniec przymierze i 1865. Od-
mówił i kłopotowi Brandenburgskiemu
stwierdzenie traktatu. Był gwałtowny, i przy-
czynę i ten i w inny strony traktatu nie
dotrzymał. Na sejmie w r. 1860 wypracowa-
no wni, który jego piero co obywateli i
stabilizacji. Traktat Włoch i i Był
gwałtowny i dniec w tym czasie gdy
Olszewski i inny strony i onego dotrzymał

19

daize 1500 bedri: porciu Turcji; Kato-
 wa 1671 dopominata i~~z~~ nad o ruzie rzhovie
 two nad Korakami. W r. 1672 Mahomet
 II wpadł do Ubr. Ruzij, wzięt Kamie nie jura
 zdadzi, i podięzguł pod Lawo Ktoy nie
 100000 Salawo ałapit. W to tym następił
 iel yny trał Pat dła J. Hoki aby Kamie
 nie i Ubraina porostaty jony Turkach,
 aby Koracy podlegali Turkom, i H. ob-
 skaony nie roornie 12000 # optacata, ten
 outatow ato ti waranek ni ydy nie byt u-
 skuteczniowym, bo ruziejstwo piero Jana
 Sobieskiego pod Chocimem odnie nie pier-
 wate go. — Zamierzenia wewojtrowe w h. o-
 ra ruzje i j. porognal, i Jozymes i Sobieski
 uty skuzie natwota formowali sobie
 par tyje, Rzecz stwo upominata i j. rath vo-
 len i w tym celu zwolano Konfederacyę
 Ktoy Marszałkiem byt Branicki.
 Bracim Jozymasa Właj, i to ch. i g. i j. i cho-
 ruzimna Nadwoornem konf. i h. o. r. o. o.
 dobow, ci rami w r. 1675 uzytkali ruzet
 ne prebaczenie. Tego roku r. r. i. r. o. i j. r. o. y-
 cho j. o. d. h. o. o. w. e. d. l. a. r. o. o. y. w. a. g. o. y. z. Tur-
 kam. Sam Kord. byt we Lwowie g. d. r. i. z.

obowiazany umart.

§ 129

Jan III

Aż o śmierci Króla Michała nie bezpamiętnie
 wojny gwałty królowi; tak i stonę Turcy
 jak Moskwy iakoter Chłtowa N. Brande
 tworskiego. W r. 1698 Jan Sobieski ugnadł
 do Wultar zawiadził Woiewodów do powit-
 ku, napsadł obce Turceki i pod Choumian
 z 80000 wojska stonęcy, i zmiot go raput-
 nie; lece śmierci Króla Michała stala się
 przynęną i ni korystano i zwycięstwa.
 Ma sejmu Chłtowskiego pomiędzy w r. 1700
 mi kandydatami obywateli narodził się na
 Sobieskiego k. Turcy zawiadł konwenta
 zaporyżczyt, i Choumian ni był usone koro-
 nowany i dat się iednak na tych wiek na
 wagne precie Turkom, zwycięstwa ni
 stonęcy i wstady Hetmanów, ale stony
 zawiadł by ma urzędowania piwryci gabinetu
 w r. 1700 lata panowania od Chłtowskiego racho-
 wai Choumian poddat się Turkom, kto-
 ry nawoiowali tak i Ukraina, udaje
 się na Rus. Napsadł na nich Sobieski
 i stonę stonem gubtowanem k. Włdy

Ruskim, i imowat. w Bractawie wstrzy-
małże napady Tatarów.

W czasie trwającej wojny Lata Turckiej
w r. 1675 odebrał Hetman Radziwiłł Mi-
asto Nowator, ośmi tysięcy żołnierzy
i 500 koniów w było powożony i ma-
rzną ruc koniów poddane i - Jan
Korytanie z tego, wyznaczł im i
Hetmana niemieckiego Siek - W tym
roku Abraham Basa, wyprze i znaczną
liczbę wojska na Ukrainie, powym obległ
i dobył Miasto Podhaje, i przytożił
do obłężenia Turbowi, która się do pioty
konsta dopoki sam Krol na od niego
nie przybył - W r. 1676 nastąpiła ka-
ronacja Krola cesar i Matrony jego
porozumieniem ustanowiono aby Krol nie miał
głównie i Władcy Hetmana. Po od-
byciu Karonacji wrócił się Krol i woj-
szem 10000 piechoty Turkom, a piechoty
winną się porer Dniepr, i porer wojny Ta-
tarów przyma ronym był opasac się.
Abraham Basa Korytanie z tego, str-
winy i z Tatarami, otrzymał obier Gł.

249

ski, a przez straż waszą oblegając go, stras-
mował i nagroził, że natężył wosce 240
funtowych drut; Nadziwott Hetman
Litewski ratyował się pod Lwowem; i
otrzymanym doniesieniem iż Król był
w tak niebezpiecznym stanie, twego roz-
sta się w Słobdzie, i uci chciwio porępolite
warsze wołał, lecz Król spociał mu ma-
to Ammunicys i żywności zostawiało, i
długym spacerem krążył. Budzieli się
potwornie nie chiał. Nie miał ochoty
nie sprawiły iż Król z oblitera uwolnić
się, rwał król. Pat w Turawie, i
K. B.iego Turcy wrociły Słobdzie dwie
tysięce wroci Ukrainy, Kamieniec Słob-
dowski tymczasem pod dozorem Turce-
kim miał zostawać, i w razie okupie
wydani tudzież w przypadku przetrzeby
pamioty Słobdzie miała być dana w
paktach przez Turków i Tatarów.

W r. 1677 Turcy król. Pat przez król. za-
twierdzeniem, został, a w r. 1678 przyni-
wie dawno z Moskwy zawarto p
agnicione do r. 1690. Moskwa wrociła

Holce Newel, Turcier, i Wiednie — w r.
 1782 nastąpił zwyciężek Jana III i Eisa-
 rum M. Niemcewicz, tudzież potyczka nie-
 porówna Turcji, do czego przyczynił się
 nocentyl Szapier, przegrany Cesarz Mi-
 mi-ki Leopold przegrany raptacii Holce
 1200000 M. Flot. W drodze tu w tymie-
 raku M. Miłki Węgry Karol Mustafa na-
 ciele wojaka Turckiego, obległ Wiednie,
 Leopold ucieka uciekł. Jan III wy-
 wany na odcięcie, wachal się tu na pro-
 chy Hunyora i Aosta Niemcewicze
 wystrat nagromadził wojaka pod dowód-
 twem Seniawskiego a sam po tym przy-
 bywory obiegł nągnąć do wody tu nad-
 całym wojakiem Chruszczan i in. wojna
 szym 60000, poruciu 300000 Turckim
 Lwa przegrany Turckim obra Turckim
 go wyprawa dowodzą Turckim przegrany
 ich i patawry na ^{Turckim} i in. Holce
 pobit ich raptacii, i do ucieki przegr-
 muił, bogaty ich obra stat się zdelegował
 Polakom. A. bi. turci uciekł Jan III do
 Wiednia gdzie przegrany przegrany Leopold,

Krol najwazniejszy troche, ruszył w pogon
 za Turkami; bo szóstki naraził się na
 nieost niachy pod Markkanami i tute, któ
 ry za przybyciem powitkow odrywał; do
 cofnięcia przynależni naprzyniela, a w We
 gresch Krolowi miało dobywszy powrócić do
 Włoch; bo iadnych nadgród. W r. 1664
 powi Kroyta. in liga cesarza poro przyoty pu
 nie do kroy Alcastron. Wogna na W Kraini
 z Tatarami tworzą ciegła, i wszelko nory
 nie W obaltoni sturęto. W tymie roku Fran
 cyz starata in adtęży Włochi od przy
 miara z Austryją iwarotego, iur Krol
 nie od niego in w przedziwiciu, do ori
 gu nie małe przynęnit in Cesarz Niemiec
 ki poro wygotanie pewnego spruicy wam
 go Wota, który namawiał do trawienia w za
 wartym traktaacie. W r. 1665 Turcy i
 Tatarzy napadli wojska Włochi i poro
 Bukowinę cęgnęła, które nie mogły o
 porci in, przynależni byty do cofnięcia
 r. 1666 pramięty in w drucich ofana in
 poro ramianę traktaatu z Markkan, na

polacy nie wyjeżdżają; porucznik Michał Moskwa
 polska oddziałem Smoleńskiem, Czerwie-
 chowa, wykreślony w Władztwa Kijowskie
 go, i inni powierzeni, Moskwa zaś ro-
 bowizata w rejonie 200000 Rubli i
 przystąpiła do wojny z Turcją.
 Jan III zawarł w Dworze Anstrogach
 go, o zapewnieniu naczynia Synaom, nace-
 ma swiadczenia i gdyby Moskwa i Wo-
 łogodzie podbit, mogłaby wykonać na
 dziedzielnie państwa potomnym swaim
 (po tym Krol wyjechał do nowej woj-
 ny, i wyjechał do Wolowicz, lecz nie wy-
 drze; tyż radnego am. dla Krain, am. dla
 iłbie przystąpiła wojnie do polski. Wo-
 łogod postanowił wczoraj w nie w poru-
 budo wole, i w tym celu zaczęto budować
 ramię w Wilanowie porucznikowi w Now-
 Turckich, w którym ai do śmierci mi-
 rhat. W r. 1687 zatwierdził Krol
 urocznic traktat z Moskwą zawarty
 przyczym Syniego (Krol) nie drzał w
 teny roku tronu. W r. 1689 także w
 charakteru na Synim państwowym, i Biskup

Chet nimski wazyt iy do Krola wgrze, albo
 poretar jasnawat, albo jasnay iprowieklowi
 Napady Datar skia iagle of Polke iu rony
 ty - Kuitowania Francyi towaty iagle
 do oderwania od rams tych z Austrya,
 terek latow, a Austrya wraicenne starate
 iy o utrymanie onychie - W r. 1696 amest
 Jan III z porzyrgny Jonasa Dolkora we
 go, Ktory w lekarstwie nad to wiede dat
 mu mek Kurjone.

§ 130

Ofa mienic Jana III dazyt byto Kandy
 datow starabnych iy o tron Polski, a miz Beekro
 dryjanemi, rozjot nicy ubi gat iy Jakub Lwie
 Sobanski najstarog Syna swero mar tego
 Krola, kor sawiedzionym rostat w nicy
 nad rui, mianowicie za stacanciom Matki.
 Gdy howiem w Lotkwi Synowie Jana III,
 wize zenny Matki druceli iy K Reyno-
 tanni ju Cyen ju rosta temi, dala pierwory
 powod mianowicie Matki - W r. 1696
 Turcy i Datarz gorie li wryuciom w Hong
 a wrychta nasadowe Konfederacyj pod
 niory zarzety iy ugro madrac, ni mo tego

uduach zwolano seym Konwokacyjnyj pa-
 nistyj dla pierwonego urzadzania jurysdykcyi
 sta bierumichowickiego za 6000 Talarow przez
 Kapicjonera. W r. 1697 na nowo następił seym
 seymie Konwokacyjnyj pomyślany od inem
 Kandydatem starożytnym w Karonie Słob-
 szy, przed stawit J. A. benedekowicki. Przemys-
 l. Fryderyka Augusta II. i Ch. P. w Sa-
 sckiego, kto by porządkowy Religijj Kato-
 lickiej obdługwał Karb Słob. 10000 Rtl.
 Słob. pomawia, kamienice Słob. 1000 Rtl. w seym
 kortem odrzykac, w seym Karonie od Słob-
 shi odzwanię porządkowy, i 6000 Wogelka
 Sackiego seym kortem utrzymywac. Ufor-
 mowaty w dwie partye, do jednej to jest
 Francuskiej Szymas naleziat, przez co sta-
 to w se dwóch osobach Krolow, to jest z strony
 Szymain Sca Conti, a z strony Stron
 Fryderyka Augusta II. Sca i Ch. P. w Sa-
 sckiego — Partye Francuska chce
 pomyślniejszy porządkowy, starata w
 namowici Fryderyka Augusta aby wstę-
 mat Koronacyj, her on na to wiać nie
 zwariacze natychmiast przytępit do

Korona na wsi w Krakowie, od byłtyj powr. Mi-
skupa Kujawskiego; Nie Cości widocz-
ie nie nie wstawa w wóci niebawnie na
dnie 9 Listopada do Francji; po wstę-
pieniu jego kracy casy uznat Fryderyk Au-
gusta za Króla.

§ 131

Wstępieniu na tron Fryderyk August II Fryderyk
siechat się z Carem Rofijskim i Piotrem August II
Wielkim w mieście Ranie, gdzie najpien-
nie zwycięski zwycięzcy wzięty są. Po tym
zardnie udat się Król do Lwowa w celu
przewodni. i renia Woytku. tamże będą ce-
nia; wyprawa ta powsta pomysłami, gdy
Wielki Piotocki pod Pohajcem w 6000
ludzi pobit powsta 6000 Satawów,
wreclah o nie dobra pora, i niedorta
tch igwoni; przynawity Króla do
stypienia od obierania Kanierica Tym-
wraem i Elektor Brandeburski; Ko-
wytarzę etcy wyprawy, wzięt i Włdy,
Król radził Senatowi i rby i wójny
i kę pamiuie ię tej Wzrywody, ten nie

rozstąpił uchony — W r. 1699 starost
 traktat z Turcyj w Karłowiczu, na mocy
 którego Kamieniec i woyshko co na U-
 krańcu i Flodolu magdowate uję w ię-
 mowy. Flodol don wrocone rozstąpił; przy-
 rzekli tudzie i nie mieć żadnego hot do-
 wnictwa nad Wołoskami; i hot do wni-
 kam wojem przykazał, aby z Flodolą
 uogny nie wiaćli. W tymie roku nastę-
 pita ugoda z Cesarzem Brandenburskim
 na mocy której tercie przyrzekli wołoski
 Flodol z obowiazaniem wydatania rasta-
 wnych Kuznów. W r. 1700 zarządza-
 ny wojna Szwedzka, Krol bawiam cheze
 popetnie warunkow w paktabu zawar-
 tych, rozmyślał o zawieszeniu cetych
 Inflant. Woyshko akolitornowu idawa-
 ny uję gonyca Flodol. Przyrzynit uję do-
 try mgeli Flodol, Marchii Inflantki
 wystawiaze. Krolowi tatarow dopijcia za-
 mgoty; — Krol nie wystachawry nawet
 opinii Starow, karat wtergnyc ucomu
 Szwedzemu woyshku do Inflant, woyshko

okoliczności z dawaty się przysięgł Polne
 obwołaniem Król Szwedzki Karol XII nie
 miał nad lat 18, a Dania i Prusya boży
 ię do wojny przeciw niemu. Wkręcił
 więc z wojskiem Saskim Feldmarszałek
 Fleming do Sztetna, razem Koberg o
 debrawny, przystąpił do oblężenia miasta
 Rygi. Wkródcie i Król Szwedzki Ra-
 gust z posłankami nadciągnął wojskiem
 i Generał Szwedzkiego popił dwa razy,
 a nie chcąc bombardować miasta Rygi
 odstąpił od oblężenia onego. W tym na-
 stąpił rząd z siostrami M. na którym
 obydwoje monarchowie wzajemną pomoc
 kłi sobie pomoe; — Karol XII wrocit
 nagrodę wojny z przeciw siostrami M
 a w 9000 wojaka pod Narwik uderzył
 na 60000 Moskalski i bit i zwyciężył
 onychie — W r. 1701 Cerkler Brande-
 burcki pod dowództwem Polakim przegrał
 bitwę Kollu i w Królewcu Koronował
 się. r. 1764 przegrana ma rzecz przyst. ta
 godności Król Szwedzki. W tymie samym

roku 1701 rzeszł riasł Trodeygha Augu-
sta II i Piotra W w Litwie na Kłerymura
i inną pomoc Szwecyi przegreśli sobie
pomoc. Tymczasem Karol XII poręprawi-
woryj się przez riekę Dwinę, i pobawił Sa-
sow, zaczął wojsować w of Polce i pod bit-
ką Landy. Prymas i opłta wysłała
of Postow do niego, zproszył ich za nich
wzajem. Of Polce, licz Karol oświad był
i iedli stany Koła Trodeygha Augusta
i tronie stary przegreśli się do ich zdania.
Wreszt więc Karol do umadri i ponowit
we zdaniu wzdajem Koła August
widzi takawe ramiany Karola XII zgin-
nadriwny wogóło wgięchł do Krallowa
tymczasem Karol udał się do Warszawy
Włozę raię. Prymas razwolił nim
Koła do Warszawy wgięchł dla ten
Kłowania a prokagles nie prziaćel sta-
li towat w naszym przed się w rycim. Mdat
i daley rwoydkim Karol XII w 12000 ludzi
rzeszł ma drogę August z 24000 wogóło
rasta bitwa pod Warszawą, dżego chwia-
to się wzyci two gdyr obgdawaj kłowicie

159
myzani wabrych, bur narosci nadzylito i
na stronie Szwedow Kto byz raco one tujg do
bywory Krakow otrzymali; August udat
ij do Sandomierza gdzie przybylne mu
Wdrotwa uformowaty Konfederacya wiaz
wolnosy; Krola Wjstano delegacy do Ka
iola zii wygleda. tra Klowania o pokoy
bur on od niego wymowit ij. Tymczasem
August u wyiechot do Torunia a stamtod
do Sazonii, ktod powracuuryj patwie drit
w radzie Senatu Konfederacya Sandomier
skq. W r. 1702 uyt Karol Kulternicyj
wotkow do detronizacy Auguste u, w tym
celu uotat. Prymas Szym do Wawro
bur ten przydany mu otrzymat. Ktoda
dla tego w r. 1704 powtozyt to wotanie
Sijonia na Kto bym przybyli Komissare
Krola Szwedzkiego, oddali mu listy od
samego Karola zii raliacoye do Troja
Spalona Sobiektigo - 16 Lutego 1704
wgotrono ie August u odpadt od Korony
a woryny purpacieli jego urasni na nie przy
iasat Wjstany. August dowiedziuryj
ij o tym, na radzie Senatu w Kwasowie

roku August zjechał na nowo i Carom
 Moskiewskim w Tykocinie, i chęć obydwoj
 Monarchowu dawna postanowieniy tej
 Płaty do Gwóźdza wzięchali. W tymże roku
 August Karat offlakula oflota Moskiew
 skiego uwerstował i w roku 1700 wojny
 stępnadnie Karyst w Car na takowaj
 partyjok, ten uniewinnit w August Stuma
 rze w re Carow i Moskeli idwadat. W r
 1706 raryty nowe bitwy Saxonu i Sweda
 nu, Karol podbiwaj prawni cety oflotek
 warty i wazym do Saxonu i 12 Wre
 mia stanz pod Altranstadt, August o
 wojny kraj obawinze w przytozost do u
 Radow, wazym by przytozost August w
 Karony offlakuly uwerstow, aby Saxonu
 skiego i Moskeli uwerstow, i Carom Moskiew
 skim przyjawa stanz. offlakula uwer
 dat, przytozost w August w a dupet uwerstow
 uwerstow pi rat list do Saxonu i Moskeli
 raryze ma trawu, i offlakula uwerstow, k
 Karony oboutniewi w khami raryty restat. W r
 1707 offlakuly yorgia in cy khami derycy
 Sandomirskiy, uwerstow takowaj partyjok

ra radia a towajze w swym przedziejuzie
 potowordzi miq ugody we Lwowiu. Karol
 za rawnym trak. tat, wozyt upadec iq na
 nowo ra Carca Morckiewicim, lwa zamiat
 in prosto bli. do liq udac iq na Ukrajnq
 atam potyrgung iq z Mareqy Hetmanem
 Korsackim w r. 1709 przystajit do obli cenia
 miasta. Potem Car powwiduje iqgo co
 mysty prapieryt na adiece, wozyt iqgo
 40000 wozowit gdy tymczasem Szwedkii
 lidzie trzeci dnie obajroweto. Na wiek-
 kicz hitorie Car przymiat Karoba 201 do
 uwerki; Karob w 500 koni schozmit iq do
 Bendion. Ja okolicznosci wo bita xianene
 w Polnie, August towicem II protestowat
 iq porcia postoiawi tittant Altranstadt
 ma - Sprawiat Szwedki. Tredian doda
 ny do afynteruyi Leparyd ikiego udac iq
 wocar Edim do ofrupy, a z tamtyd do Sere-
 cina. W rok August przystyngiq do ofpolki
 w Torunim dokad; Car Morckiewicim przys-
 byt, rawant. trak. tat z Krolami of Pruskim
 i Danckim. Leroyg ikei wydat uniwersat
 iq gotow do storenia Karobay. W r. 1710 Mo-
 shale rajti Albg. W r. 1713 Leroyg ikei

uwagaie wowl kich spozobow na ratowanie
 Sweden ustat iy tajemnie do Sweden do
 Karola XII a przeciwnaie przez Szwajcero-
 stat Acsitowany i do Sweden zaproun-
 drony, w tym w tajemni czasie Kiedzy Turcy
 ruanawidruony sobie Karola XII onego i ac-
 sitowali. W r. 1714 gdy Polska byla w oba-
 wie wojny z Turcy, potowidruony toa-
 wlat Kartowicki duwnicy rewanty, przy-
 cym Turcy wawowali, w obny przeciwa przez
 kraj polski Karolowi XII, w r. 1715 Karol
 XII przeciwa tytko Konno do Szwecji
 du, shgd przeciwa iy do Szwecji. Po-
 wolt Karola do Szwecji ioy przeciwa w fo-
 labach obawy i kiedys w ypoornia wojny
 tier ta obawa nie wista iy abowiem gdy
 ract prowadric wojny z Danij pod
 Friedrichschalem rabi tym ractat 11
 Listopada r. 1715. W r. 1720 rewanto
 przed ugodny traktat z Szwecji, Wobry
 w r. 1730 na wie cryty przeciwa rano. W r.
 1721 Car Moch rwo shi przeciwa tytkat
 cara Wroch Ropyi Moby Polska
 dojnoro w r. 1724 przeciwa pod wawion

Kieś w wie ródowic' nie bydrze i go Koy
 mema poriadanie. Ruzi i stowag of Policki
 August 14 1793.

§ 132

Merkit's W. r. 1793 Teodor Potocki Prymas
 Lewie
 ptozot miere Krola; na Radzie Senatu
 wypracow seym Konwokacyony na
 24 Kwietnia 1793 pwrzeth. Sejm te
 go bytyj farano burzowe, a to uderzony
 czynny dyfidentow iur i pruzycyony liubly
 Panowietow do laski. Mar. Jan. Hlow
 chiez, nakonice 7 Maria Michal Mar
 iatko. W. W. W. K. i. t. w. K. Repu
 blicyzen iostat. Mar. rad. K. im. K. y
 c. i. m. seym ten rat pwrzeth i. 2. 3.
 Maria i. dot. bardzo warnym iat. i. i. y
 ratowonny. Matymu. Sejmie na now
 uchwalone wozny i. l. k. y. K. w. l. a. v.
 lipie. K. ot. i. k. i. y. by. d. y. g. o. ; i. rad. u. g. e. t.
 i. y. g. e. t. a. n. i. p. a. n. t. o. r. o. b. n. y. c. h. n. i. e. m. a. i. n.
 u. g. e. t. o. r. a. i. P. e. h. u. g. e. t. n. a. 2. l. M. a. i. n. w. a. r. n. e.
 c. r. o. w. e. r. e. b. y. r. a. s. t. a. r. u. s. t. a. w. a. b. y. t. a. w. o. d. o.
 w. a. n. z. e. t. a. n. y. S. e. y. m. i. n. i. c. e. m. i. e. t. y. i. g. p. o. r. y.
 i. y. g. e. t. a. n. d. r. i. e. F. r. e. d. e. r. y. c. h. A. u. g. u. s. t.
 III. S. y. n. i. m. e. t. e. g. o. K. r. o. l. a. y. w. a. r. n. y. t. h. u. d.

Karzant ubożstwo do Tronu Polskiego
 go, ten do wiadomości o uchwałach
 wprawnionych, w budroży namowami
 zony męzt iab. najskuteczniej mógł
 o przyniesienie tronu przez Cyfry posiada-
 nego, 15 Lipca rawaot traktat z Ce-
 sarem Mierniczym. Ktożby obywatel przed-
 stawia Go do tronu; W tym rozmaite
 partye uformowane w Polsce nie ma-
 me do pomocy do przyniesienia tronu.
 Któżby tego był i na Sępnikach
 wiele Mocy nie chciało zaprzężyć do
 uchwały Sępnowej wyryły wprawnio-
 nych, inni równo tak dalece go to woi-
 wy poważyli i iżłali ohy Kandydatów
 od dworów Petersburskiego i Wiednia
 którego przed stawieni i listy Kandyda-
 tów wymagaleni byli; ten najskute-
 czniejszy był, wadeli i wogół o Ros-
 yjski i mocą rawaot tego traktatu z Ce-
 sarem Mierniczym rawaot w chodnie
 do Krainy Polskiego. Generał Laci
 wydat uniwersał i romiarcom wygnia
 wogół tego iut utrymanie wolności

Polakich, oraz najwyższym obowiązkiem swoim
 przeciwstawiał się, i w końcu do Polacy-
 ma nie przyszedł, i nie chciał widzieć na terenie
 Polakim Lenowynskiego i ich obywateli
 za nim za wyjątkiem swą nieprzejmował. W tym
 stanie rzeczy 25 sierpnia nastąpił sejm
 w Lublinie, przy dopięciu z Wierusami obra-
 no Maratka. Książę Jan i inni wtenczas
 uczynili si i tymże zabiegali. Lenowynskiego
 obywateli do starożytności przysięgli na wojnę
 z Wierusami przysięgli do Warszawy. Lenowyn-
 ski przysięgi i ich przysięgi przysięgli.
 Później Książę i inni obrało nazwę
 ich i w tymże roku dwadzieścia Książę, to
 jest Lenowynskiego i Frederyka Au-
 gusta III.

Frederyk

1733.

August W dniu 12 października wyjechało do
 Kampanii do uroczyska i do wsi Con-
 ventów Książę i dopięciu i Lipowa
 u Książę, i Książę dali one do sa-
 przysięgi. Później w wypracowanych ar-
 tykułach ddało uroczyska uroczyska mia-
 nowania Książę, przysięgi i
 u mianowaniu Książę, i zabronione ro-
 bilitowici ludziom i w ich przysięgi.

Mi ni stawa lub Hetmanów przed stawianych
 obywateli Krola Karla Tretiego August 22 w
 iehat y Gnadnia 1734 do Spolski, na gra
 niicy przed Senatowu i Spolsku zony tym
 sposobem przyciety wital, w Tarnowicy
 zaproszinyt juratorani sobie Pusta Con
 ventu i tamze Diploma na tron odebrat
 Plo przyciety nowego Krola do Kuchlo
 wa odprawit in pogred ia Jana III i Au
 gusta II. Plo przyciety i awoty w Sty
 rania 1736 wryto nowego Korteuyngh Ko
 ron przed Cesara Nemickiego Karola
 VI Augustowi II dawuyngh, z przyciety
 iednabi i i Leroyynski tak i Krol
 byt nominowany wile W W d i t e r ni byto
 Koronay przyciety, a i k u t h i e m t e p
 przyciety na Pochta Augustowi II w far
 mowata Konfederacyj. Leroyynski i i
 na dniu 20 Nardziwiska ¹⁷³⁶ do Gdan'ska
 przyciety tak dalece po trz f i t u n g h a t
 ianjanu obywateli; i w Krolu i w t r o j
 mate to miasto obtic i ni woyak Moskwa
 Shuk i Sashuk. 13 Styrcia 1734 wog
 Krol Moskwa i i przed i n g h e t e p r o d i e

isięcy Lelewela Kiełasa wzięty w rękę
 do Króla. W r. 1736 August III w rok let
 ten poruczką wzięty w rękę do Króla
 tenie pamiętaj jest Sędziem Księstwa
 tynie i jednym K. Pol. Kona węg. do
 rudi. W r. 1737 ^{pod tym porządkim} rządnym gład w K. Pol.
 panował tak i w r. 1738 i 1739 i 1740
 do r. 1744 Chłop Wtarskiego
 poddany sta r. 1744 K. Pol. Kona węg. do
 towaru Chłopa w m. 1744 K. Pol.
 dwa popet r. 1744 i 1745, m. 1746
 g. 1747 na Łyżach. Staranie K. Pol.
 dwa w r. 1747 K. Pol. Kona węg. do
 nito w r. 1747 w r. 1748 i 1749 i 1750
 wie uharani w r. 1747. W tym r. 1747
 nastąpił Sędziem K. Pol. Kona węg. do
 Od r. 1747 do r. 1748 w r. 1749 w r. 1750
 K. Pol. Kona węg. do K. Pol. Kona węg. do
 wi na pomoc Anctoyi. W K. Pol. Kona węg. do
 w r. 1750 August III w r. 1751 w r. 1752

§ 134

Przyd

Przyd w r. 1750 K. Pol. Kona węg. do
 w r. 1751 K. Pol. Kona węg. do
 dowodem tego niemożności niepowodzenia,

staunto tyłha puresyptanie onychre a gedy
 iur rurook poodnt, i wiaćte do irb Segma-
 wych poryncions, takha ić ote uwrain uwrzy
 ta re Segm zrowanyu byde miazat. W. s.
 1746 puehlinano tych Kto ury powodem ty
 uwrany etati ić, iur uiełt Pm uiełat o ra-
 radreain puer skuteceae wodli. W. s. 1669
 ra Michata Krola rapo biepaie skuteceainy
 zrowanion Segmu, pu etano uiełat uiełat
 bra sprowidliwey poryncy Segmu iur uiełat
 a gedyby pueciwne postprowat iur do ić
 uiełat uiełat uiełat, iur uiełat uiełat do
 skuteka uiełat poryncit. Mowiqe o Segmach
 namienie potrzeba re w r. 1678 ra pueowain
 Krola Michata, etaneta Konstatucyja
 moea Kto uiełat Kardy tuerce Segm uiełat ić
 odbywai w Grodnie, etym uiełat uiełat
 Krom aby Konstatucyja w Warszawie,
 Rehacyja uiełat Warszawy a Wobly, Ko-
 ronacyja ra uiełat Kowic odbywai ić.
 Powodem do tego byto, ić Kuziaty Mac,
 turyuainc aueady doba Kow Kowich, chere
 iur taty doba Kow Kowich pu uiełat Kow,
 etant ić aby Segm odbywai ić w Gro

dnia, jako też i wspaniałe rzeczy to wszystko
 lubo teemu upomnieli w ię Jędrzej Trzebiński
 Biskup Krakowski. — W skutek praw
 takowego w r. 1745 w Janie III odbyt się
 pierwszy Sejm w Grodnie — P. Jan ię
 w tej epoce byli ięgi obywatelami, ber
 wzięli na protomstwo iak tego masy very
 wiaty przytąd po śmierci Jana III. — P. Jan
 deł w obwaraniu podług praw rzymskich
 był odbywanym, ber naprzemy ber po rzed-
 ku, iak u kćm tego było, że w sto dwuch
 Krolow obwarano, z których mucięcy w woy-
 sko utrzymywali ię — P. od czas ber Kro-
 lewia Jęymca był rzedem P. Jan stwa, dopie-
 ra na Sejmie Jęsacificationis w r. 1735 wta-
 dzi ięgo obwarowano.

Królowi

1735

Machetta

Ję tej epoce Machetta nadto cawata nad
 zachowaniem wójtowski braterskiej, w r. 1735
 K. uoyda K. uoywe dawaty pierworeń-
 stwo Machetta, nad ber uoydow będący, a
 nawet i nie K. uoyda były pierworeni
 nad inne. W r. 1767 starano ię poprosić
 w r. 1767 za porządkiem praw ięgię tym

była, nakazano pisać aby iadnie dwa Kory
da, to jest dwa Ministery, dwa sędziowie
wie, i wrem iedney Kuchcie wie Konfederowa
no.

1736

O prawozga
ty wach sta
raczy rzeczy
gospodkly

W tych czasach wygata i pta aty iey tytuł
dwana Majestas oryginal ter to prawo. wory
kła Stanowa opow. Dworow Praskiego
i Wiedeńskiego. Za panowania Krola Mi-
shata, wystany był Biskup Chetnicki,
do dwora Wiedeńskiego, w celu na K. Leopolda
Cesara do dawania tytułu Majestas ni-
sz Serenitas Francyska dopiero za Augusta
III przyznana tytuł Majestatis. Nowo dem
do odnawiania tego tytułu było w mniema-
no iż Krol dźiedziący więcej rządy od
obieralnego. W tych czasach miał powstać
w Prace Order Orta białego, August
Leopold III podczas wąjny z Szwedami w r.
1705 taimnie z Saxoni przejechał do Wgla
cinu, gdzie miał ten order urządować,
napis na nim miał być w tedy w prace
Pracy i Krola. Od r. 1703 porozumie na

meo King wsty dre by Kitacy, a daw niy na
 Kestalt medalu na wsty King wsty on. Takie
 iot twierdzenie nie kto bych pi sarow, lecz iot
 iot okarwie, nie moina porzpisat Augusta wi
 II ustanowienie Ordeu S. Wita pialego; podo-
 bienstwo, iot do prawdy i ianore ofore niy taw
 ustanowit, co i po rucy i Kros lowie orgniti,
 dazyc stote tawuchy na Kto bych we bne biate
 sret hi zawierone byty. Augusta II laty
 tytko ra wik rucicela uwarnac moina pro-
 niwar w 1713 sta tu ta tego i spoty tu ta pro-
 pisat

Wzrosty jone
valore

§ 137

Jerson i w tyj Epoci racho drity riarzy jone
 valne, Kto ve bardro byty dobre, na nich to
 wion stasno i pogodric i zdania W W dr tu
 sby ty m tawicy semy i od bywaty. Ta-
 kowa riarzy J. obika od bywata w K oba,
 Mata J. obika w Kon rymie w tyb i Nowem
 Mionie, Litwa ras w Stomimie, ota taw
 takowyciard Lotury od byt i w r. 1685 ra
 prawowania J. ana III

Dochody

§ 138

Harbony J. adat hi w rucitwie tak iak i law niy stano

wisno na Szmacki, prawie wryphie, zwatarura
 gdy in tryfity Shachty byly tyho urawowem
 Nadata bowiem starata sy u Mladai podatk
 na Mieroran, Mtonian, i Tydow — M. r. 1588
 ustanowiono Akcyzy, — w r. 1668i przygotowane
 Tydowskie, rownie i nowe Akcyzy, w r 1662
 podjety stany wielkie staranie wrogl dem opta
 ty woytki, w tym wije celu u ustanowiono po
 datki, zwany Subsidium Charitativum, w r
 1676 ustanowiono podatki, i piwa, wina,
 i goralki, tudziez przygotowane w Trognarob
 prawi Krons.

S 139

Dobrodzi i Mennic bar dro byly ni Karemna Mennica
 zwalawna gdy w r 1663 chodz wyzstanie woy
 sko ustanowiono aby jui niqdze byly mniej
 szej lizi bite, w tym wije celu prawiono wa
 wende mennice Boratyniama i Synfowi
 pirowoy bit wrelugi a drugi podlegone stoboi
 Ki, ~~to~~ narawisko Synf od ruzi ju bicie woy
 pruztek. W r. 1668 gdy dawo jatry wicy moni
 ty nam nuzyto sy, mennica wam knij ty zostata
 i dopiera za Stawitama Augusta II otworo
 ty, lubo Augusta II i III Karala bi' wmanij

stała piunierze w Dzierżni. Pod czas wojny
 Szwedzkiej una Syna wojnowa ca raumie
 130 grozy piunierzy zostata do 38; — w 1761
 w Wacimie pod Karb Koronay cyto ut
 redukcy monety k. Karz 20 f. Karbiennika po-
 twierdzono, Szwedzi na Karb Janu Karimie-
 ra bili wiele ^{wielkiej} monety, a pod czas
 bitwy wojny do stawaty w f. Polnie piunier-
 dre to pod stylom Brandeburskim, to pod
 Saskim, które Sydri wojowicy po woj. Krzy-
 zyż. stare Syny do Mennie Wroctawskiej
 i Berlinskiej naprowadzili do f. Polnie
 monety upodlong Myniera f. Pruskiego Sy-
 da f. Pruska, które to piunierze w f. Polnie by-
 kani uano; — stoty na monocy od Ja-
 na Karimiera do Stanisława Augusta
 zachowano 400000000 Mt. f. Pol.

Granice
Korac

§ 140

Właśnie w tych czasach granice f. Polnie
 urozmaic' iły raicy, Jan Karimierz daleko
 w gorzym stanic kraj zostawit i uiceli go
 szijt, za jego panowania Koracy postu-
 rowa ucy powiadrici, f. Pruska f. Pruskie
 udrichym stoto i, powiaty Bytomskie;

Leubuski od pudy, Oulio, i Stenica, Sino-
 ush, Siuric, Czemichow, roztaty od Sfol
 thi od comancini, co wijkora iur pod igo prau-
 waniem radhodit prauit. O podriete Kraie
 o cizim myslili Karol Gustaw Krol Swede-
 ki, i Elektor Brandeburski, i King Ragony
 Tri Sudniogrodzki.

Za Jana III wprawdnie orze Sfolzki zabepi-
 erat Kraie Austryi, len dta wta inego dobra
 nie byt ni w staniu usignai, August II od-
 ryzhat nice co Kraie bar druzij i snoti prau
 Sfolitzke, anirebi prau orze, wrocity ni
 Kamunicie, W Kraie na, Sfolole, i. t. d.

§ 141

Star. prawn

Szde wnictwo i star. prawn w tyjn samym iak Szde wnictwo
 dawnyj roztawat stani; za Augusta III obli-
 galy iden Szyn domett ty Sfo do Kon'ca, ni
 byto toi ani raducej porozdki w odhijawu
 Szde wnictwa, ani najwyzi ryzat Szde wnictwa, gdzi
 shoro Szyn ni byty do Kon'ca pryzprawa-
 drancini; tyjn bar druzij i Szde wnictwo stut-
 kowe nice nie mogto. Wielkie domy raryty
 wic i robt wozny domowe, tak iak w 11
 wicku, co uprawito i o Sfolakach miano

232

mniemania jako aniołoch barba rymickim
 i narodzie w pierwszym dopiero do państwa
 wiliżacji byłym — Za przykładem roz-
 wania Szymon racyta pod Augustem III
 rzywa i Trybunały, tak w r. 1749 przy ca-
 rym Trybunała w Piotrkowie, takie pow-
 staly rozmachy w Trybunał ten nie stycha-
 nym jego ciałem rozwał zerwany, epocob po-
 stępowania egłowego w tych czasach u-
 nure nie był wydoskonalonym, przytęga
 stawortu znaczący dowód tak w ywilnych
 jako i kryninalnych posępsach przy-
 kład tego maurya Jana Keri nic wa na
 Jęzgu Niu Lubomirskim Marcełku
 Koronny i Hetmanii. W r. 1726 następi-
 ta kowekłura Trybunałow.

Religia

§ 142

Narona intolencji i nie zgody za Ry-
 gmuanta III racone stugo towaty iawne
 przewladowania ni katolicko w krajem ra-
 rym miety micyne, obargwanu rapat pre-
 wladowania rozmowicow pomierano ur-
 sto dobro kraj pomocy dobra nie ufaije
 we wtrawie ity, tak up uerynit Jan ka-

149
cimier w wojnie z Kozakami i z Szweda-
mi. Między nie ganiła reforma polityka
wznowienia religii na prawo iść zbytki i
sądy i prawo, nie odprawione, tym bardziej
i Jan Karol miewał przydrożach religijnych
okazywał zbytki i gościnność, o przesłowa
nie miał atakować. Holica Apostolska uwa-
żając wojnę z Kozakami i Szwedami jako
religijną nie zapomniata w tych czasach
o wszelkich modkach religijnych i
ich powagi, i tak gdy stała umowa między
Hetmanem Kozaków, w rękach niemi-
nitów nie podobało to im i wywołano
Duchowieństwo Łaciniński i sto-
licy Apostolskiej. Duchowieństwo z Manag-
umem Papieskim zawiązało umowę pro-
testując przeciw Metropolii Kijowski-
mu; nie przedstawiano jednak o nawroca-
niu do Kościoła, i tak na nowo wybuchła
wojna która ledwie co była ugaszona. W
1655 na sejmie za Jana Karola, Szweci-
anie i Kozacy na fundamentach dawnej
statutu Władysława IV skłani zostali
na utracie części i życia, gdyby w porę i gu-

lat 3 albo bitytow wyjechać nie wypiechli się
 albo zkrócić nie ustrzyżę, a na Synuie
 1659 nie wnieśli sobie w termin ten Króci
 do lat 2. W 1661 wyjechał istotałnie Bogdan
 z Głuchki, a Alexander III Szejner za wy
 gnania ich nadat Janowi Karimiu rowi
 tytuł prawowiernejsz (orthodozi) w 1661 miej
 sia w Senacie odnowianu Jan Bogdan
 wowski Radniwiltowi dla tego iż był katwi
 nem. Tak mowię o dobro ustrzyżę. Ojczyzny
 ubraze tytko ommianym religii rothore
 wianiu niegdyż ciężył się wygnaniem Bog
 danu. W r. 1669 podorał do Krowicwa pro
 abdykacyi Jana Karimiora w niedzi
 le porowaty pro turek Krowick, wjechł był
 Biskup Stefan Wierzbawski uowryciu
 ukonięle tego Jana wrychick Dyply
 dentow raogylaję o wyregowania wyjech
 z Morawia pour cęst. Pher ten in two
 ragowicrac zagadryty dwory

§ 143

Michal Krol nie dopuścił do Senata Wła
 dygow Ruskich nie dopuścił do Staro
 stwa Zimobkicgo Jan Bogdan wa Ma
 kniwita, i od wrychick niedow odda list

woryskich Dyfidentow

§ 144

Za Jana III nie ustatowały gwatłowice, pora
 składowania za wiary, tak i Karit iij Krol
 i Szym w r. 1689 wyrokem siewici na ka
 zimiera ⁴⁴ ~~Łęczyńskiego~~ podjękha Bros
 kiego, kto tego iako ateiście nęto i upalono
 w Warszawie 13. Sierpnia. Dalem i
 Coyer twierdzi, że Łęczyński oskarżony
 był przez etelnika ¹³ ~~Bractawskiego~~ Bro
 skę kto był jego statarzem, a najwięcej
 przegrzani iij Witoriski ³ ~~Stomina~~ i o ka
 pular kardynałski i Biskupa kujaw
 ski. Z grobów ni wziędaly Krolowcy
 Konstanty, stoncano w r. 1611. I. ten ni za
 wyrokem Senatu ad i Szym iij w Dyko
 iini Tyorkawiera, a w Krolowcu Mel
 chiorow. Lubo Jan III przedawany ni
 był, przez sypary idnak patrat na cymy
 Krolowcy i Duchowier ston. Tatarcy Litki
 i Litwacy stawi iraspedze porobado
 wancami poddali iij Turcy.

§ 145

Za Augustu II ni umiemy czyty iij pora

badawania ponieważ on wydat ustawy pro-
 wazy Dystryktu ten smieł przysięg, gdyż w in-
 nych księżach tollerancja obywatela ię
 Na Sejmie grodzimskim w r. 1715 nie dano
 miej na Piotrow Kieciu Noctowi Wileńskie-
 ma dla tego iż był Dystryktu ten. Brońiono
 Dystryktu ten przysiężno wezwać przez miejskich
 przez co miało znaczenie uprzedz. W r. 1724
 rozwałt rozwałt w Toruniu a to z przyczyn
 iż student re sebat Jeraichich, był uczniem u
 miejny go chwycił, pod czas procesji. Bie-
 go lista, rozwałt Kapelanie uiełto rym dys-
 ydenckim dżeciom, stąd rozwałt powstał
 porwał stwa, to daamy maizę uimawieł Kę
 Jeraikom, na padło ich Kallejionem i roabo-
 wato. Sprawa wytozyla się do Sejmu, pre-
 zydent i wiceprezident wwar riucau dżi-
 wyciu na miejce szaradzi, a miasto na rapla-
 ceni Jeraikom 20000 złt złt, Dekret
 ten Kęłka przysiężno z ty tyłka od-
 mianę i Wiceprezidentowi rycie sar-
 wano. Lubo August II nie przagnęł takij
 sarwom i lubo wiele narodziło postętkom
 to iż przeciw temu wyprobowe, w rękach
 Kęłk mauiet go potwórdzić na iż dancie

Stanow. W tych czasach marta Unia obojga
ku Grecji iego i Lacin i tunc w Zamorcin
potwierdzone.

§ 146

Za Augusta III towaro dalej prowadzania
w r. albawim 1736 na sygnia Pacifica-
tionis, oddalono Dyfpydantow od fien Kaps
i wyzdow, z nakazem nakazania powstajacych
u nasacow portowanych — Wierzy ty w
rosterki miedzy iglami Palmata long
maiceni w a Lydani Palmato w i porci-
wionemi, nakoniec Anti tal madrici, w sa-
plikach podanych o dowrot do przerwani w
Potemni izdania redorgi unguisus.

§ 147

Wladra Kowielna wron statn i w unacoina
ta w cover bardziej, nie byto tam na jure-
skhodru z nuncyus Flapiuski Keki, wy-
ierdraje z Flapiuski w r. 1671 zostawit su-
tet nuncyus, do wydrenia iposa Dusko-
wanych, rego Krol Michal uobraniat. Jan
w starat w bydr' zawore purpiaznyu sto-
li w Apwotol skieg, chowiar wyto nie wy-

Wladra Kowielna

Książat wrocławski; tak też w Kolumnie de-
 wiat na Kardynała pierwszego Biskupa Tancu-
 na de Tycheu, a Papię wu wwaraję na u-
 go w Kolumnie daję i drugę mia nomał. Gęły
 Papię Biskupa wrocławskiego Biskupa Warmin-
 skiego i Densota pusta w Regimie mia nowat
 Kardynata, Jan III pusta nowit prawa
 moją kłórego Duchowni nigdy Pustami
 bydl nie mieli — Duchowienstwo stara to
 w rancere my utrzymywaj prawe, tak gęły
 w r. 1689 r. 1700 r. 1710 r. 1720 r. 1730 r.
 Wierchowski wostat obywatel pover i obywatel
 Pusta, Arcybiskupa wniast wstat dęły,
 Kłóry wniast dopiwo raprzywa reuier
 Biskupa pover Pusta

1745

W r. 1691 r. 1700 r. 1710 r. 1720 r. 1730 r.
 Kon w Kolumnie pover reuier nad kłó-
 stem Arcybiskupim taki sam balda kłó-
 iaki byt nad kłóstem, tak Pustow
 to rancere i Baldakim Pustow
 rancere Karano. Wstatie regimie gęły Pusta
 Chronieckiego gęły Arcybiskupa pover
 w rancere, Pustowie w regimie i obywatel

wyparli; Prymas bożycy i tych, z tego skut
 kowu przeprosił. Dawał tego posty
 powania Duchownictwa wamę powst
 i Prymas nie waraże na Włotwy pa
 piętki, ani ora postawienictwa wieme. Krolow
 osterit bok Krolowi, spraziat Sewedom, ino
 go Krola osterit, za co Kapier Prymasa i Bi
 skupa Morawickiego Swieczkiego i prazet
 do igła mego

§ 149

Za powowania Krola Michala wie Mł zacho
 dity rozporozki wglidem prerogatyw mianow
 wania Biskupow i Opactw; August II mowier
 za tym obstawat prawem, in Krol one wyphat
 Augustowi III zostawiano prawo mianowania
 do Opactw Synickiego, Lubickiego, Płoc
 kiego, Wicchowickiego, Mogilickiego, Tuliejow
 skiego, Wigorowickiego, Szdrzejowickiego,
 Paradywickiego, Berwinickiego, Tremiergn
 skiego, Hebdowickiego, i do oflowbortwa Mi
 chowickiego, w innych zaś opactwach sami
 mianowali Duchowni. August bowiem III
 mial sobie za celowno utrymanie prawa mia
 nowania Kardynatow, i postawianiu ich u

Wtadza Krol
 lewska co
 do porozumi
 tow religij
 nych

24

ukonowieniu tej interesu Opactwa trynckiego
w Małej Kopii i Sanktuarii i licit. Kości
Tobie Wdnie Sanktuarium i Kom. wygrodne w
z Mungurim u Konwencie i interesu tego,
delegowany Wdnie rządzić wypracowania zgodz.
p. Sanktuarium 1726 i Kamerton i Sanktuarium
wypracowania Sanktuarium.

Stan Woiwil

§ 150

Stan Woiwil w Janie Karimiera i nastę-
pnie jego siódmu nie rośnie w ogólności
lecz rozegolne rządy odmian. Jest że
Jan Karimiera posiada ten ustanowiony m
rostat, tak że każdy w przyporządku ramiast
dawania i otwierania placu Co ~~co~~ Ist. Ist
nakładat stawianiu stonow wygrod. wygrod. i
hiberna bierze wrogę parętek, za tegoż Kości
toteż hibernę do 20 Ist. ad wto ki powię-
korona rostatu Duchowienstwo rai na 12000
Ist. i otworze w co rware Subsidium Chari-
tativum pod pracowaniem Jana Karimiera
ra utraciła Ist. i walcących Kości
hów Kości w 1764 w Mierostawie Mo
skwie poddał jej. Za tegoż samego Kości
la rarta Konwencie rai Karimiera aby

fortece in naturalnym stanie uległy ruinie
 i ratunek w nich przywrócić miało; — za
 fortece na ten czas uwarano Kraków, War-
 szawę, Płocin, Lwów, Kamieniec, i Lubo-
 wle. W ciągu panowania Króla Michała
 ustąpiły popularne wzmianki, porzucano bowiem
 je ten sposobem wojowania nie ustraszeni
 można było — Od tych więc czasów sejm u-
 chwalał liście wyzka na wojenną wyprawę
 i ta obowiązkowo była powodem i o rządki kto-
 rui — Tak za Jana Kazimierza uchwalono
 w r. 1676 na przysiężce 90000 Woyzką
 Koronną, i promawienie woyzką Litew-
 skiego 10000, w r. 1684 uchwalono ta rozta-
 ta ja woyzkę aż mi ber skutka. w r. 1684
 za Jana III dobry był projekt aby batary
 na trzy tyłki dawano lata; aby Hetman
 Królom i rezygnowały w r. 1701 rajny
 wogali. W r. 1728 nastąpiła nominacja Re-
 gimentarow Koronnych, K. Przemyskim
 smartych Hetmanow byli obierani; a gdy
 od r. 1736 do 1756 iaden sejm nie stanął
 a przede Hetman obierani byli nie mogli
 w r. 1756 Królom moc mianowania Regi-

mentarow, po Seymie w r. 1717 zwinijta, da-
 waie Karolane wyznanie, a utworzono nowa
 daleka unia, w episcopi Cudrozian-
 skim, tego zwinijcia byta twarz paterula po
 niewaz rotdu nie plosano, przetym wita-
 nowano jodaten na wyptawenie rotdu. Wt
 Krim tego byto, w r. 1732 gdy tra K. Katy
 dawne miydzij Polsk & Austrzyj od no-
 wiono, uszykowano rotat warunek wa-
 niemego w Pracyach werbanku. Od ow-
 ia gdy rozpieta w Kradai iu rozeta, gwa-
 nia to wogolo, walerawii i miytwo nar-
 du upadato, k. Przem dotqd stynat.

§ 157

Stan owie-
 cenia.

Juz z poprzedniczego opisu stanu reli-
 gii wyjasnia iu, ze duch groat. Tworne go junc
 sladowania od Zygmunta III wynowadro-
 my byt przy wyzn. nirowe uia KRAIN, zmusz-
 rania ludow iu, zagrebywania nauk.

Wojny wie drzawie jure Jana Karimierz,
 Jana III, Augusta II i rozpieta prau iu cego
 nie dopuszczaty omia ty nauk z Zygmun-
 ta I i II bydqcy. Ten stan nie owie cenia
 trwat i za Jana III, lubo istnalk z niego

panowania nie bywato na uroszonych, takimi ^{jakimi byli} jakoto
Chwałkowski, Lawadski i tawni prawnicy
Węgrzyan Kochowski; i Andrzej Chyż
stom Łatuski Dieciopiewi — Andrzej
Wincenty Wtornycki i Chramiński; Wincrope
sowie, i inni, koby wyigurny tych wincrope-
 sów wrygny w tacinichm pisali szryku, kto
 nie przeplatat woy wrygny tacin; choc nie
 wrygny dobry, powrygwaney byt za pot uros-
 go, ieden tytko Andrzej, Maxymilian Fredro
 pisygny wghorne ducelk'o powrygny vorzaitgoh,
 uymowat iy za Polowrygny. Za Augusta
 intollerancya tawicja, i zamowicnie Żydów
 byty powodem nie owwicenia, tak iy oprow-
 iedney Warszawy caty Krag na ni wrygny nie
 rygkat, z wale niem iy Miast w gowiy, ni
 kugt porumygt i dobre incienia, tak iy naa-
 hi powawie ruzpeticie w Poluce ruzpety, pod
 upadky ruzkaly oprow Polowrygny i Żym
isub — pod panowaniem Augusta i im
 kto gowli wrygny byt w poruchadwanie nie
 kato takow, tym bardzicy za swiatlego byt
 uwarany. Andrzej Duchowienstwo ran

Kami twórczością, w Wilnie i Krakowie
 prawa nie urosło. Nie było żadnej Kon-
 Kweniencyi w naukach intoducji Pol-
 ska nie cwiżyła się w onych granicach
 wyżytków i rozprzeczko z granicami lub da-
 wano jej quodammodo awanturę w Bo-
 Wtochick, Poznanickich, Wilmickich.
 Nie wychodziły mi inne dźwięki z dźwięka
 iak duchowne, i te skarsne plany prze-
 dowania, dwukrotnie wrogotki rozgłoszły
 się w oczu jej, kłótyj nowo cenimowali
 dźwięki wychodzące. August a nie umi ię
 Polskiego i zyka nie był w stanie zara-
 dzenia temu. Syd powiatare i Polska
 stala się obłądą w ludwimickich Kra-
 iach, a prorok ni kłeta stawa narodu
 August stawał się prawic na wrogotek
 Szymach o zelnadumnie Kraim, przy-
 szeni uprawdliwoci opatrenie i bro-
 wni, otwarzenie mennicy, popraco i ni jar-
 tet. i. t. d. Do wikturzenia nauk i ku-
 gurtarę przyoznita się reforma w uko-
 ni officiarum. I w wrogotek to skarsy-
 ta się na igdaniach. W idowatku Dys

szedł do tom osiadł w miastach Cudrocie
com czynio w tradycji u wolnym do k'ra
in przybywania, w nobilitacji i indygenaa
tach

§ 151

Za panowania Augusta III na nowo zaczę
to przebiec się światło nauki, gdy i rany, w których
wielki upokorzenie były iść dać. W po
zycji Kłobry w XVIII wieku tyłko nawraca
li, zaczęli nauwać, i wydziali z powodu in
bi rąbomite urobły iakto Franciszka
Bokamalca, M. Nałowiera u. Moery bii
głych. A Galang ustrawili, i w r. 1754 w Warzawie, na orczy Biblioteki
nie iatnie ani Kartow, ani jatygi. Ma
rod trwał iednak w rąbomach, pabo
w Czaosownie, wysynglano Kartow i. t. d.
Do wniknienia nauki za Augusta III przy
czyniła się reforma w rąbomach Wimiewskim
prow. A Stanisława Konarskiego urognio
na Kłobry w r. 1750 oddalanie rąbom offi
iczk. od wroclkich rąbomow nagnu
rytterniłyre uwar z Wimiewskim Nawali

nauki.

Epoka Oświecenia
od 3 Maja 1791 do r. 1795

§ 157

Lista te
epoki oświe
cenia

- Dla zwyczajności i objaśnienia leżących tej
epoki stały następujące piśmiotwa
1. O Ustawie i ugradka Konstytucyj
3 Maja we Luowiu 1793 2 Tom in 8^e
magdalen in tab. po Niemiecku i Francuz.
 2. Histoire de la revolution de la Pologne en
1794 par un temoin etc, a Paris 1797 in 8 maj
magdalen in po Niemiecku.
 3. Beytraege zur Geschichte der polnischen
Revolution im j. 1794 polnischen Manu-
skript Frankfurt und Leipzig 1796 in 8
maj. pi sans pour Generalat Dybrowski ego
 4. Histoire de la Pologne depuis son origine
jusqu'au 1795 époque du partage définitif
de ce Royaume, par J. M. M. T. II a Pa-
ris 1807 in 8^e
 5. Coup d'oeil de la decadence de la Pologne
par M. Tomaszewski a Paris 1807 in 8^e
 6. Histoire de l'Anarchie de la Pologne
etc par Rhuller T. II a Paris 1807 in 8^e

17 Lettres particulieres du Baron de Vio
minil sur les affaires de Pologne en 1771 et
1772 a Paris 1775.

June d'icela jako to syryja, Bomszczina,
Vautrin, Malte - Bruer, Guty, W. K. P.
shiego jako nie naylepsze i jedyne
czy opiniuzce opuszczenie.

154

Stan Pol-
tyczny

No. 154. August 1775. obcas Krola Pol-
skim Stanislaw August 1775. W. M. W. M.
1764 - Ten byl hrabia Powiatowickim i
Stolnikiem W. Litwa Litewskiego, zaprzy-
migt. P. A. C. C. 13. W. M. W. M. Koro-
wany 26 Listopada tego roku, staryt ko-
rona 25 Listopada 1795, po ostatnim ro-
stworze Polaki. - Dostajnie pierw nie-
trawni srogi g. n. i. za protok c. i. P. A. C. C. i
P. A. C. C. i. b. a. r. l. i. n. e. r. o. k. o. w. a. t. o. i. e. g. o.
panowanie. P. A. C. C. i. b. a. r. l. i. n. e. r. o. k. o. w. a. t. o. i. e. g. o.
cydowata, w r. 1765 zamylat o orenieniu i
z Aug. i. n. i. e. r. k. i. A. u. s. t. r. i. a. c. k. i. w. t. y. m. w. i. e.
cela wytat W. M. W. M. i. w. P. A. C. C. i. i. P. A. C. C. i.
som. nie podobata i. j. a. r. a. t. y. m. i. p. r. a. w. i. t. o. i. e. z. a.
mier ten w. p. r. o. w. i. e. k. i. e. z. a. t. a. t. W. r. 1766. C.
25.

Kardziennika pod łaską Celestyna Crapli
 co rozparzył w piśmie wój. Segm. zbyt bezwzględny
 z powodu Dyfidentów, w dalszym sobie bojącem
 przed ich wstaniem Ministrowi zagranicznych arpa-
 ty, na tymże Segm. Sąd tych Krakowski
 Biskup gorliwie przeciw Dyfidentom
 od obstawiał, a gdy w dalszym czasie na niczym
 kontrybucji, uformowała się Konfederacja
 Dyfidentów w Toruniu wypierania od Ros-
 yj i Szwecji, w celu zaradzenia temu w 1767
 nadzwyczajny nastąpił Segm. na Kto w gm.
 roztoczenia no nowe procezenia Dyfidentów
 i nowe poparcia przez Rosyjski Szwecji na-
 stąpiły, a gdy temu sprzeciwiali się Książca
 Sąd tych Biskup Krakowski, Józef Łat-
 ski Biskup Kijowski, i inni, Kto w 1767
 w 13 Kardziennika 1767 przez Książca
 Repnina Rerydenta Moskiewskiego, wraz
 z Wachtawem Przewuckim i Synem jego Se-
 werynem, do alocetu wzięci, i przez Sąd Ka-
 wnicki Dyfidentów naprowad do Wilna po tym
 do Kalugi w głąb Moskwy wyjechać musieli.
 Tak gwałtowne Minister Rosyjski ich
 postępowanie nie otworzyło u niego wrażeń.

a Rosya wptywa w niego nie atraciła, i nie
stawała kwota i replety nie legły wstanie uwal
nienia tych awolnionych wojowniczych. W tych
czasach ciągłe natywnoty Konfederacye z tych
najmniejsza była Barwka.

W latach 1765 - 68, i 69 ranta woi na Włoch
inai k Polacy sprawcami byli Charko Gontaj i
Tymenko, i 1768 ranta wojna Turcyi i Mo-
skwy we dwa lata porwicy Ractyacyi i Fran-
sacyi rozciągłi na granicy Polakicyi Kordo-
ny Wojekowe, pod porowem i puwiotore moro
we byto w Polsce. W tarocas w tamnie wale-
waa Konfederacya Barwka oimie bita i j.
trona zawał konycy umao, a ni rzd cowa bar-
diny w wa stat, tak i 3 Listopada r. 1771 Kord
wnoy porer Konfederatow i Warszawy wry-
ty do Białai rapro wadronym rozhat, i kyd
prowia cudownym sporobem woi it do Stoli-
cy. 13 Sierpnia 1773 r. wyredt manifest ra-
icja Kordoniw pierwszego podziata Segm-
iq Kwietnia 1773 r. rasty a. 1775 r. karkau
rony pod bok q Tia. Adama Lodzia flo-
minshiego poturwidrit traktaty w Wrocnia
1773 wrglydem pierwszego podziata of Polak.

16. Styrcia 1793 pod dowództwem Moxendorfa
 wchłonięta do Szwabji. Korpysa i Szwab-
 y chęć nietylko prawnie wyjechać do krajów prze-
 mowy ratwane, wotowali 17. czerwca 1793. Szwab-
 w Gredzie, K. Polny za twierdzeń tychże podria-
 tu króla. Mówi tego Korpysa, Szwabcy i dają
 zwinięciu Szwabickiego wojska do 15.000 głów
 Madalinskich pod ów czas uwzględniając w O-
 strestyce, a K. Pruskiego i inną postępowaniem
 Króla zmierzani do Szwabji pociągali. Gł-
 wni wojska wreda Korpysa byli i miasto, i g-
 łowi ten miast spotkali także Madalinskiego,
 zapobiegając wojsku i obawianym, przerwano
 w wojskiem przez kraj, i podstępnie pod-
 krawców jedni inni krowinska i wstali w wojs-
 kach. Wiedome w słachetnie jego ustawa-
 nia, czynili Szwabcy co mogli, lecz dawać,
 nie było jedności, nie było wojska, 4. Kwietnia
 rozbita bitwa pod Raławicami, — 17. Kwietnia
 powzięto w Wawraui, — a 19. w W. d. u. C.
 Szwabickim K. Pruski wypadła bitwa pod
 Szwabickimi, — 1. Szwabickim K. Pruski
 gonać przez Szwabicki wyjechać, a u siebie wawra-
 ich do wzięcia Wawraui bystry dawać.

10. Gardziowicka wosta nie mogła bitura pod
 Klucyowicami, tam Konimutka mierznie wad-
 czyt siegnet nie pobety, sam dostot uje w niewo-
 by i inty. Wzrost uje na nadziwi. Tym ca-
 wem s. Licutpada nie mogła bitu woytha i pi-
 umi pod ity pety pod Klucy, w s. W. r. 1795 pu-
 pet mowy o krowne waz diktura. s. Licutpa-
 da Wawrow do Kapitulacyi przynajety.
 Ze obaliraw iu daty powol na przynajety tom
 wotbrania na dniu s. Licutpada 1795. watego
 Wotbrania Krowm.

Regd

155

Regd pod panowaniem Stanisława Augu-
 sta III był prawie iadem — bytowa barium
 Krowa, bez energii, bez statutu, wzdum narwał
 nie mowa. Wzrostane mowowotdr two byt
 powo dca iudarenia Maroda, Krowm equ-
 ba dawno iur byta przegotowanu — tym
 bandruy wzdum opicai sie mowm, gedy s. s-
 towm Krowm uje wicy wzdum iur Krow
 do Krowm iur wicy powieka do pemu prz-
 nowa — No pemu woy mowowotdr Krowm
 od. r. 1776 do r. 1788 ustanowiono Rady
 Wicun tawic, Krowa na micy mowowotdr rady

Senatu wprowadzona była. Spr. od tyż na
 tyżko maui Senatorowie, ale i Stały to do
 tyżi rady nalicie miasta, a ughor bitor kow
 nie od tronu lic od Segmu zalicat. W tądra pan
 wodawera naliczta do Segmu, bice u tądra wy
 konawera, ki do wó rad porawani sta nowione
 ni, i tto mairinciar ughorze, Hadrie Nicusta
 inedy był powierzony, od iednego do drugiego
 Segmu, trwabi iedni, i in sami bitor kowic. W tto
 data ni 2 18 Senatorow, i 18 u stanu Kraj
 cowkiego, ktorzy sturck ofrowinigi K. K. in
 byli obierani. Aber wiedry i serwohenia Ra
 dy nie kówt warnego stanowic nie mogt, no
 wet na wydy mianowic, musiat mianowac
 iednego u truch kandydatow, porer rady po
 danych. Tak Rofyn a tworwata sabi dro
 ge i nagkryptie i nagta i mairy re in tior
 sa w u driała. Ofpod iras cpletnicigo Segmu 19
 Styrcia 1789 rada nie ustajica rai uo ni
 w otata u tto nowione za itarawicem Rofyn
 1775. Lic gdy Rofyn mairincia rady nie
 ustajicy uicpi wie rai uo nie mogta, ju dwo
 gim podricle K. K. in u K. K. inia 1793 przegwa
 uita in na rowo.

Li'berum
Veto.

§ 156

Wzrostłoby tożby wazę domowatę, i ciężarę
 myślną, którą kłosa wyjeżdżają nieporozucelam, do
 piero teraz myślni i zapobierania temu, M. r.
 1764 z. Main na sy nie oworewzym Kołowatę
 zagnijm i stanawione abę wczęży wżę Kowu
 Chonomirni, i wygłobowe sprawiedliwosci wżę
 Kowu i gtołow dęgdowanę, piero co li'berum
 veto uchyłone. Matynię i gżmę uita nowio
 no i Konispyo i tere nawet ad dędzęd Kich
 nawodow ad biwoty pochwoty. Tuż ni nie li'be
 rum veto, nie byto do uwakła Krowu ni gżu
 skumę zapobiegato bowiem dawniy rym piero
 Kupotwom. I dla tego u' Li'eto pada 1766 za
 rztu wyzdawne i zdanie of. i otwor Refuzyjskie
 go i gżuchkiego, aby stanawienie, w tere iow
 wazęskowzyc o Konomiragach, i gżonwidli
 woni, nie piero wżę krowi ale piero i dwo mygł
 ny rżodę byto dęgdowanę, i stanawie do
 tego wygadła uita wa gżmowa piero kłosa
 li'berum veto do dawniy wrociło powagi.

Prorogaty
wzrostłoby

§ 157

z Main 1765 zarzto ustanowienie orderu Hęgo
 Stanisława, Kowu piero w rżach tądżata w 135
 Kawalerow, piero w rżym Kawalerom orderu tego

List August His Cesarzyski Woiewoda Ruski

1758

Granice Kra-
iii

W tych czasach naszymi podziaty krain
 przedzielone, spotaty prowocetwa spaa kars
 miern, podziaty te uosm uctawione iostaty
 wydry tryj potence: Pruscy, Austryj, i Ros-
 ijscy; 13 Sierpnia 1773 r. uisat manifest ces-
 arza Kordona pierworego podiatu. Sigm 19
 Kwietnia 1773 r. uisaty a 1775 r. kar erang po-
 twiendrit traktaty 16. Wirumia 1775 r. podiatu
 pierworego of Polski, na k. tym 1792 r. mit
 k. wadontowych stonit, a to dla Kraja
 kiego W. W. d. t. a. M. Althorskie, M. Morn. k. u.
 Chetmian. k. i. Marnia, wyli. cete of Pruscy
 k. ostaw. k. u. opr. Gdan. k. i. T. P. r. u. w. o. n.
 t. e. g. o. u. i. Wielkicy of Polski i. a. M. o. t. e. u. i.

Dla Austryi Rus Ciesnany i ruszki Maty
 polski uctawiny i of. d. a. b. e. i. L. i. g. n. a. i. k. r. a.
 k. o. n. s. k. i. e. n. i. c. o. G. a. l. l. i. e. n. a. r. u. w. i. e. n. o. A. d. l. a. M. i.
 c. h. u. w. w. L. i. t. w. i. e. W. W. d. t. u. r. M. i. e. i. t. a. w. s. k. i. e.
 W. i. t. e. b. o. k. i. e. c. a. t. e. o. w. e. r. u. i. t. i. i. n. a. g. i. k. p. r. y. l. e. g. i. t. y. k.
 W. W. d. t. u. r. a. i. p. o. r. e. k. e. D. n. i. e. m. of. p. r. o. t. a. t. u. i. e. n. e.
 P. o. l. n. e. 9, 630 m. i. l. k. w. a. d. o. n. t. u. w. y. c. h. a. l. a. p. o. d. i. a. t. y.
 i. n. a. g. y. c. h. 100,50, i. b. i. s. k. i. e. 600,000 l. u. d. n. o. u.

26

36

189

9 Kwieciana 1793 rozstrzygnięciu druzgogo
 podziatu. Segur Gwardyjski of Cierawa na
 czele nastąpił. Młochów 22 Lipca w 1804
 Płgi, zabrawia Łowia, a Kozłowi of Am. Kiean
 15 Wiercia w drina' urodzia' jego. Płoc druzg.
 podziat dostata Młochów 4553 mit kw. 410
 Młost i wiarstuch, 10081 Wiercia, i 3001685
 Kmiechan'ow' - Krol' Płoc 1061 mit
 kw. 752 ~~mit~~ Młost 4574 wiarci, i 1156389
 wiarcihan'ow', a of Płocne jossostata uwarci 4016
 mit kw. 689 wiarci, i 10569 wiarci 3153629
 Ludnowi. Kraj uwarci jossostata of podziatono
 uwarci.

I w Krowie czele of Płocnowic Krow nacy
 1 Włoc Krowowicki 2 of Płoc Krowowicki
 of Płocnowicki, Tarnowicki.

2 Włoc Saadomirski; of Płoc Saadomirski
 Radomicki, Checinski;

3 Włoc Wolynski of Płoc Lucki, Krowia
 niccki; of Płoc

4 Włoc Chetmicki of Płoc Chetmicki, of Płoc
 crowski, Krowowski.

5 Włoc Włodzimierski, of Płoc Włodzimierski
 Dubicki, Krowicki.

- 6 Wdrotwo Lubelskie i Hty. Lubelski, Hty.
 Krasnostawski
 7 Wdrotwo Marowski ziemie Wierka, Kom-
 yniska, Muska
 8 Wdrotwo Waszawskie ziemie Waszawskie
 Czerwka, Siwka
 9 Wdrotwo Cieszanowski ziemie Cieszanow-
 ska, Zakrocymiska, Koraniska
 10 Wdrotwo Podlaskie ziemie Bieliska, Miel-
 niska, Drobiska

II. w Litwie

- 1 Wdrotwo Wileńskie i Brastawskie
 2 Trockie — 3 Smoleńskie — 4 Mierckie
 — 5 Grodzieńskie, — 6 Brestka — 7
 Nowogrodzkie

§ 160

W. 1795 nastypit tercu podziat — Proszyn
 do staty 1783 mil kw. 332 Miasc i miasteczek
 1322 Wsiow — 1076590 mieszkan'cow; — Krol
 Pruski 997 mil kw. 144 miast, 4502 Wsiow
 940000 mieszkan'cow; — Austryja 834,
 mil kw. 209 miast, 4765 Wsiow, ^{mieszkan'cow} ~~107~~ 1037742

§ 161

Na zuniyżnieniu Krain i Sodrady w Rosji

Dochady
 w Rosji

zmniejszenie wrotaty tym bardziej w stawie
 Łupy Krakowski i Wieliczko i Kłodzka
 od Kraju od państwa po drugiem podziale Kra-
 ju dochody skarbowe do 17 milionów Sto-
 tych polskich zmniejszenie wrotaty.

Ze panowania Augusta II w dukieja monety
 srebniowej nastąpiła, a w Krakowie mien-
 na otworzona mieniej wartej biżyci pienią-
 dre

Stan weli

Siber

91

Stan weli gij był takowy jak w egwie po podra-
 inicy, na wojna nie zgody i ra Dygman ta III
 rucione towary i towar. Laver po wotz pini-
 na tron Stanisława Augusta swooy Peters-
 burzki i Berlinzki woio tyj propozycje,
 aby wolnowi Dyfidentom wrotka była; aby
 do wojdow przypuszczeni byli; i aby Wtady go-
 wie Prucy w Senacie zasiadali. Prapje ob-
 flocet Kniaz Repnia uymowat iż mo cno-
 za Dyfidentami w nowa woicy na Audy-
 ency uwazytyj i Sardniowika 1766. Kon-
 cyur Napuishi i ucont 12 Listopada t. r.
 indat aby dawniej wolnowi Dyfidentom
 ni do wrotano, na cenie wot m. r. po burz-
 wey Sepji ustanowiono Konftyta i z pro-

ciw Dyfpydentow ktery tym rozynie wami
zj ho stopada 1766 podnieciti Konfederacyj
Towarishj pod zastaw wogul Wlochiewich
nawnie Dyfpydencj przemogli; i zawas to
z Wloch wj traktat macy k Polocy wnelthie
pawa Dyfpydentow przynro coas

§ 163

Stan Woien
ny

Pod panowaniem Stanistawa Augusta
wojsko w lepszym byto niz dawniej stanic.
Regularne wojsko wynosilo 40000 pwyj-
kowane potym do 100000. Stanistaw August
przyozynit ij do podniecienia wojska usta-
nowic niw w Wloch wj oflardciem k u 1765
szkoly Rycerz kicy; — ofldozymij ju-
driela krajm zwedukowanu wojsko do 150000

§ 164

Stan Owie
cenia

Stan owicenia pod panowaniem Stanistaw
Augusta do nicit do nagny rly do sk onatoru
Wstanowit on Konfederacyj Do Wloch Wojny
Mia sta pover Warrsaw k Polm dora k Konfederacyj
nie wie rly, dopie ro Mchawta wydosia wry
dem Miat w leryj stan one wprawy, stan
Wtoreian w leryj niz dawniej byt stanic.

Epoka rosta
od r. 1795 do r. 1806
165

Stan Pol.
skiej pod pa-
nowaniem
innych Mo-
cstw

W tej Epoce Król nasz pod ar. zmienił co
stało się przedtem dotychczas w sprawie
właściwej Moskwa Król zagwarantował utrymanie
to iednak sobie przysięgi i Młodych, która iow-
cowa przy wybuchu została, a także iow-
cowa Statut Litewski za prawo utrymania
Przysięgi rozszerzone w Polsce owar. iow. iow.
władztwa. Niemniej iow. od wzięcia prawa
Polski, a notornie iow. przysięgi —
downictwo było trójcenne — W Warszawie
tworzyła się Towarzystwo Politycznych nauk
tworzył Koło Literackie iow.

Austria mały dozwolona prerogatywa, Pola-
Korn nie Moskwa, miata iednakowo iow.
znowy iow., przysięgi iow. nowe prawa —
Polski do wybuchu przysięgi —
ranga w wybuchu tych Kwaich rachu-
wano było.

Towarzystwo pod Jena 14 Sierpnia 1806
początek Wąska Francuskiego adnisiione rostru-
guetw iow. Polski — Dybrowa iow. Wybicki

me rowie nagryniajuzim. Statoyatymem za
 wore putarqy, u rym hi w Berli nie uderue
 do Polakow wywazyc ich do tyrenia iy.
 Mawnie Napoleon Wielki. Coen Franca
 row i Krol Wtozki na mile wyuzekiego
 wyzka wredt do Warszawy, — ustenowit
Komisyjy wydziez — Dyrektora 5
 Sedy Kimiansku — Appellacyjne — Gto
 wke — potoemu — nadit uakowice Kon
 stytucyjn w Drenie i Krag narivat Wielkie
Nijtuem Warszawskian

Ego Kci Siedmiej
 od r. 1806 ar do

naszych czasow, dla slyt wiecely ony
 pamieci gure chodrit nie by brimij

Część II

Literatura Prawa Polskiego

Dziła
opisujące
literaturę
prawniczą
Polską

§1.

- Mian przygotowania do wyznaczenia dzieł prawa
Polskiego tj. w szczególności, o Karach na-
pisał dzieła w których opisanie literatury
opracowania rękopisów Polskich znajduje się w bibliotece
1. Samueli Johanni Hoppii de scripturis bus
Historiae Polonicae schaediasma litterarium
etc wydane w Gdaniu przez Gródka w maj-
dnie w roku 1760 w Tomie pierwszym Dlugosza Edy-
cji Lipskiej.
2. Brauer de scripturis Polonicae et Russ-
icae — Coloniae 1729 in 4to
3. Janowski Nachricht von der Bibliothek La-
tinskis etc w Wroclawiu u Korna in 6to
4. Janowiana iive clarorum atque illustrium
Poloniae auctorum etc in 8to Vol I Caracaria
et Lipsiae 1776 Vol II 1779.
5. Janowski Sceptum Polonicae litterariae — 8to
P. de Vintianovici
6. Mittler Warschauer Bibliothek — Acta
Litteraria Polonicae

1. Becker Beiträge zur Kenntniss des Polnischen Rechts.

2. Bandt Hieron Wincenty De studio juris Polonici Vindobonae 1806. 8.

§ 2

Ubi vj pmo

Prawa do r. 1550 zwiaz. zj Statuta, od tego
raz wola Kodyfikacyi

1. Jan Laski prymas dawny w przedmowie do
Statutu swego, i w Archiwum Krakowskim naj
dawniejsze od wszelkich praw, k Polcy przestano
wit aby milites ante processum in practicum
ymiwali piem. Mjya Magistra Boga Modrisa
Drzewia

2. Drogie najdawniejsze prawa, iest przywilej
Abby Lydam przez Bobstawa Licia Kati
skiego, a przez Alexandra Kowla po twierdze
ny

3. Prawa niemieckie Szepelkim w Karimierze
Sprowadziliwego ustanowione, i na paragonie nie
ipisane

4. Prawo Magdeburckie f. libri juris Magde
burgensis. K. P. Karimier W. w ramb. K. K. K.
Kowshim zachowac Karat.

5. Libri Juris terrestris bavaricus, to iest
24°

prawa królewska W. Kto by Jan Olbracht
pod wyprawianym tytułem przedon Kowal
Karat.

6. Tębiow prawn. wydzany cesarza Alexandera
Kroly, ten albowiem nakazat Janowi Kashe
ma rebranie praw od Szymon W. i Kiepski
do r. 1500. Ten Jan Kashe radoyt wygniet
i umiesciet w tym stowore prawni lenne Alti
manthie — prawo powincjonalne Sackie
Constitutiones terrae Cracovianae.
Raymundi Parthenopis utriusque Juris
Summa. Druko to w r. 1500 byto drukowa
ne pod tytułem: Commune regni Polonie
privilegium Statut etc.

7. No Statutu Alexandera poiedynora wy
chodrzy Statuta pod Szymuntem I sta
nowiane, i wyryty w Krakowiu w r. 1524
a przedrukowane w Zamocim w r. 1602
podtytuł Lengnich i Skretu Miego, a
podtytuł Wyrwiera wyryto to drucito 1602
w Zamocim. Za wiedziestwem Crai Kiepski
pod Szymuntem I miała bydr Komisya
do urzadu prawa, drucito porer ten Komis
yng sporządzone ma tytuł następujący:

Statuta inedita regni Poloniae recens
recognita et emendata. "Ubius ten ue
nial p... .."

8. Jakobus Fryburchi utaryst. ebior Wataw
puedymero wyehodowcyeh, ebior. iego sawien
w iobu prawa do r. 1550 stanowione; Podria
lit go no wron prawa Krymshiego na Czajg
typtut tego drita podlug Dlugosza iest. Spis
vel Statuta regni Poloniae i statoy ca ty
tut drita tego iest nasty praj cy

" Leges re Statuta ac privilegia Regni
" Poloniae, omnia hactenus ex parte vaga
" confusa, ac vibi in quantia, jam autem in
" gratia Dominis Augusti Regis Poloniae,
" et in nam reipublicae, a Jacobo Friburgho,
" ab audili collecta digesta et conciata
" Ita ut una lex ut de una quoque negotio,
" indiquae ratione ita vaevo optimae Rei
" publicae forma omnibus cais partibus de
" scriptis appareat. His etiam causibus proce
" ditione con uetudinibus Regni in omnibus
" scriptaribus ac legis laturibus confictis,
" non tamen legam sed apud gratos lectorem
" viam tantum con cilio ram habituam oportet

„ni locis adscripta — Finis operis quod la-
 „bor ac sumptibus partim in Serecin
 „partim in arce Cosacoviensi in aedibus me
 „is ad anticum Dionis scriptum et toto
 „biennio est consummatus, ab absolute vero ine-
 „unte anno 1553.

9) Pro Statuici Florystuskię nactę p. inq. Her-
 varta ubiq. Etyymunt August allowiam
 elicit Janowi Herbar towi poroicy Kan-
 lanowi Jano Kiamy, na Legnie r. 1563 i
 1564 wytkona awcaia dawnych porow flolshid
 z Latinshiego na Cyrylshy i yst, wypho-
 nat Herbarz raliceni Krola, i wydat dzie-
 to pod tytulem: „Statuta i porow w bii ko-
 „ronie z tacinshiego i ystana flolshid
 „poretowoi; nowym porowshim ubra ne i
 „yri semy, in fol.

Drueto to wywoto 1570 na trzy podrie lowe
 xirzki. Florow tego winnoicy Herbar to-
 wi dwa drueta w tacinshim pi rane i ystka
 p. in wne wygto w tacinshim i ystka La-
 maria 1560 in fol.: dougi porowshim
 alfabetu rane wice Statuta ai do r.
 1663. w Krakowie, — potym u. r. 1570 i

1590 w Zamoni — w r. 1620 i 1693 w Gdalu
 ku na ostatku w Lublinie 1756. Wier
 ten na ciaz miast powage tak w Polce
 iako ter pro roslowu Kraiu w Austryi; i
 uich — Dotyc zbioru wyisty, „Konstitucy
 „(f. ty. ty. ty.) cum applicatione et praei iuris ter
 „rentis accommodata, auctore Greg. Crasski
 „flto. Romaniae 1670 in 12°”
 10 Andrey M. istokowiyk douk on i prawnik
 Kreskowki wydawat Statuta iure godniy
 od r. 1565 do tego zbioru nalezy zygga pod ty
 tular „Konstitucy, Statuta, i prawniki,
 „na walnych Seyniach Koronaych, od r. 15
 „1550 az do r. 1578 uchwalone. w Kreskowi
 „w drukarni Mikolajia Branfenberga 1579”
 To dructo iest in folio Goch im drukowanu
 drukarni w Kreskowi tyzko po u dney tyz
 ko lirowane stronie. Na drugiej stronie
 Karty tyzta in wieone na pocharab Kos
 la Stefana Batowgr. Ma k r. 1574 iest
 uny pr i q tyzta „Konstitucy, i prawni
 „leu za panowania Sfgu Krolowstey Mi
 „towia Krolu Stefana, pod tym tyzta iest
 herb Polski a w tego modlu herb Krolu

Stefana to jest trybunały zby, Ma Lragien
 Stowia Karty tytatu tego by wiernie na
 podzwaty kiewka Kamogskiego; — Disto
 to nie ma daty druku.

11 Abis' Stow Stawa Sernickiego wogskiego
 (tribunau.) Krasnostawickiego w polskim
 i ruskim, obymnie Statuta i przywilei do
 r. 1594 in fol. pod tytulim „Metrogka przy
 „wiliow Koronngch — w Krakowiu 1594”
 to disto jest do u radku.

12 Abis' Jana Janarowickiego Archidyaakona
Sandecckiego w polskim i Lacinckim
igysku obymniczy Konstytucye do r. 1600
i tractatum de priuilegiis regni et in
terregni pod tytulim: „Statuta, praw a,
 „i Konstytucie Koronne tainskie i Palatya
 „i Statutow Lachygo i Herburtu, i z Kor-
 „stytucie Koronngch wybrane, i na zing die
 „wizow, na oym tytuluy prawa, i paragon-
 „ty, za powodem W. i p. Pana Mi Kalain
 „Dziwina i Dowbrowia Wdy Krakow skiego
 „etc yz same, opowiedrone i wydane przez
 „Jana Janarowickiego Archidyaakona San-
 „deckiego — w Krakowiu w Archidyaako-

"grafijnki Króla Jerzego Karłowicza
 " r. M.D.C. (1600) Cam. Gr. et Offici. S. R. M. "

13 Od r. 1550 wydawał Andrzej Piotrowski
 trybun, konstytucje posługujące samoprawny
 dygnorzy wywodzących się Kardym Sejmie, które
 do r. 1637 dołączony, wzięto to drzewo za przy-
 wilejem Władysława II w r. 1637 w Krakó-
 wie in fol. Temuż samemu Andrzejowi
 Piotrowskiemu w r. 1643 wydanie po-
 udygnorzych Sejmów aż do r. 1643 w Krakó-
 wie.

W r. 1643, i w r. 1697 wydane zostały kon-
 stytucje w Krakowie, przez drukarza Kró-
 lewskiego Michałaja Scheden, in r. 1699
 w Warszawie drukiem Collegii Scho larum
 Piarum; narosta też także w Lublinie
 w r. 1703 nakładem Societatis Senn.

14 Stanisław Korachowski utworzył zbiór kon-
 stytucji w ogólnym zrytku, od r. 1550 do r.
 1726 Autor w tymże drzewie wydał prawa
 przywilejem abe cadety, drzewo to w r. 1726
 na Sejmie owym, prolecone było ni

Kto bym urobom, aby opinij a dobroci jego
 dali wygibny za Codex prawy Holenderski
 starzy nie mozte, ten wie ustrzezeno
 tige tytko one obwarowane przywilejem
 Krolowskim, i doukowane wsk. tademal.
 Ks. Antona w r. 1732 in fol. Herbata w M.
 Kozla pod tytatem, Kan dytury, Statuta
 11 i przywileji Koronny, i W. K.stwa Litewskiego
 11 go na walnym zjezdamy, od r. 1540 a i do
 11 r. 1726 uchwyalony, ad ideam Herbata is-
 11 bonne, et ad ordinem alphabeti, per H. K.
 11 Stanislaw Koruchowa Koruchowickiego
 11 Czernika Ziemi Wielkopolskiej, dla tatury
 11 nego walczenia, demptis ad tempus lau-
 11 datis, aut in particulari cujusvis res ven-
 11 tibus Canonicis turtionibus, cum consensu
 11 najwzniejszego majestata S. K. M. Augu-
 11 sta II i wogolnych ryphly Stanislaw utwione,
 15 Nagle pore drito wydane iut przez Colli-
 gium Officium Warszawskie Volumina
Liqua zwane w r. Tomack in fol. ca eta
 uniem Stanislaw Koruchowickiego i Andre-
 ja Sp. r. zta Tatury Kijowskiego
 go wydane. Tom I ma nast. pniey tytko

"Leges, Statuta, Constitutiones, privilegia
 "regni Poloniae. M. D. Lith, omnium
 "que provinciarum, a Comitibus & Viciis
 "a 141347 celebratis usq; regni Comitum" —

1732 in fol. Ten Tom zawiera w sobie Kon-
 stytucje od r. 1347 do r. 1550. — Tom II ma
 następujący tytuł: "Prawa, Konstytucje, i
 "Przywilegi Kolektura Polskiego, i W. K. Si-
 "temskiego i wrychich mabiejcych prowincyi
 "nabiejcych: na walnych sejmach Koron-
 "nych od Sejmu Wsiochkiego r. 1347 aż do
 "ostatniego Sejmu uchwalone" Ten Tom
 zawiera Konstytucje od r. 1550 do r. 1609
 wydany 1733.

Tom III zawiera Konstytucje od r. 1610 do
 r. 1640 w r. 1735.

Tom IV zawiera Konstytucje od r. 1641 do
 r. 1665, wydany w r. 1737

Tom V zawiera Konstytucje od r. 1666 do
 r. 1697, wydany w r. 1738.

Tom VI zawiera Konstyt. od r. 1697 do r. X
 r. 1736, wydany 1739.

Tom VII zawiera Konstyt. od r. 1764 do r. 1765

wydany 1752

Tom VIII zawiera Konstytucje od r. 1745 do r. 1750, wydany 1752.

W następnym lat Konstytucje wychodziły w Kolegium Skarbowym za każdym odbytym Sejmie osobno tak r. 1752. — 1754 — 1756 wydawano.

- 16 Obitajim Komputatorom praw Polich
był Antoni Trembicki wydał on dzieło
pod tytułem „Prawa Cywilne i Polityczne
„Korony Polskiej i W. J. Litewskiej, to jest
„nowy zbiór prawa obywateli Narodowi, od r.
„1547, aż do terniejszych czasów — w Wawrze
„wie T. I. r. 1759 T. II. r. 1791,“ fol. Dzieło to inki
w przedmowy w Tomie drugim przekona
można nie jest do któregoś z nich miało bowiem
zawiera Tomów 4 — nie jest do Konstytucyj
gdzie wiele białki w swoim Konstytucyj, lub
jedne kilka razy wyrażane, — wreszcie
Książki Prucki zbiorowi temu nadał moc pra
wa w książce Polich porę niego posia
danych. — Dykta dwóch Berliniego, na
które moc temu zbiorowi umieszczył B. 15. 18.

Wgrod takie dricte pod tytulami, Prawa
 " Polityczne Marada Pol. Kr. Regi. w g. Hete
 " wa Rudawa dnia 3 Maja 1791. uchwala na
 " Lublin 1792" in 8. mia. Jan II.

13.

Compendia
 Summaria
 epithomes
 prosumptua
 ria & Juven
 taria

Pierwszym Epithomatem praw Pol. which
 uwarai Seresbira. Pawel Szerbie w g. Hete
 Seresbir Syn dykt. Miasta Lwowa pro racy
 Sekretar Krola Zygmunta wydat dricte pod
 tytulami, Prosumptuarium Statutorum om
 " nium et Constitutionum Regni Poloniae,
 " per Paulum Seresbie Secretarium S. R.
 " M. conuictum, cum indicia verum et ver
 " borum copiosissima singulari ejusdem Pauli
 " Seresbie studio et diligentia confectum. Cum
 " gratia et privilegio S. R. M. Brunshergae
 " 1604 fol. Dricte to rawnia w g. Hete pro
 " tanowionych ai do r. 1603.

2 Teodor Zawadzki Krolu Rogala Machie
 Pol. Hete wydat Statuta i konstytucye ai
 do r. 1613 w g. Hete Pol. Hete u. H. H. H. H.
 1614 fol.

3 Wojciech Madalincki wydat w g. Hete

Polskim dructo drukowane napród we
Lwowie 1630 potym w Warrawie 1632.
Repertorium Konstytucji Koronnych mi-
norsze Konstytucye od r. 1550 do r. 1620 iak
Brockier upewnia, aial¹¹ Lengnich i Kre-
tusk¹¹ do r. 1632. Tegzi Madalinskięgo druc-
to wydat na nowo w Warrawie 1644 Jan
Dzięgielewski Prapret niasię prawa ar do r.
1643.

- 4 Maccy Marcianus Ladowski reboat in-
wentar praw od r. 1550 ar do r. 1632 1643;
wydat to w Warrawie 1645 in fol. Bi. Ksep
Lwowki Andrzej p¹¹ ruf Zatucki doprowa-
dzt do r. 1636 i wydat w lipniku w r. 1735 fol.
Ladowskiego Inwentar wydat na nowo
Fogel Arnold Karimier Leglich i p¹¹ nias
pocno r¹¹ g¹¹ wny Konstytucyami do r. 1736
drukowat w Warrawie 1754 fol. Ten u
Inwentar wydat na nowo Geodar Magaffi
ian pod tytatem „Inwentar praw Statutu
„Konstytucji Koronnych i M. A. Litewickiegi
„razg¹¹ d¹¹ n¹¹ cych i¹¹ w pierworych 6 Tomach Poln-
„nom Legum, niegdys¹¹ p¹¹ ruz Marcina Mar-
„cyana Ladowskiego od r. 1550 do r. 1632 p¹¹ r

11 tym M. Nidra Andrzeja Tatuckiego Re-
 11 fundara nauwras Kibonuego z przydatkiem
 11 oparowemych do tykutow ar do r. 1456 zebra
 11 uya, a pora Lidra Anolfa Teglichiego ¹¹⁸ re-
 11 braniem Statutu pomawiony, i do r. 1456 douz
 11 ymiony, tezar prier A Teodora Wage 1. 1. 1. z po-
 11 trebneimi dodatkami i poprawami, na nowo
 11 przedrukowane r. 1462 w Warszawie w drukar-
 11 ni J. K. Mui i wplyty u Ad Schol. Muiem.
 5. Martyjnicyz compendiariorum byt Kotub
Li P. Fory wydlat drcie pod tytulem, Promptu-
 11 arium Legum et Constitutionum regni ac
 11 M. D. Lithuaniae, ad faciliorem ingentis
 11 Voluimini, multa annorum serie, aduhti
 11 indagationem, in capita, per status duobus
 11 libris, per generosum Augustinum Kotub
 11 ki, iudicem terrestrem Inowladilawicensem
 11 ex mandato et privilegio S. R. M. disponi-
 11 tum, q. D. 1697, Hapinus w drcie Sediamete
 11 rowiada ic to drcie w r. 1695 wyryto; Griffieris
 11 ras reperi oratema.

6. Macyz Glicaryz 118 przydatkiem ibeudte
 11 wydlat Compendiariorum off. obshich pod
 11 tytulem, Compendium legum ex Statuto et Con-

- „statutionibus regni Polonie ad an. 1736 ex-
 „criptum, in 4.
 17. Praw stanowionych od r. 1764 do r. 1789 wy-
 „rito Epistome, wojazytym i rytku pod tytu-
 „tem, summaryum praw i Konstytucyi Sey-
 „nowych od r. 1764 do r. 1788 w materiyach,
 „i w iudach Komisyi obowiaz narodow uste-
 „nowionych, przez Michała Bernowicza i t.d.
 „rebrane w Grodnie 1782, in 8.
 18. Inwentar Kawerego Szwajcarskiego pod tytułem
 „Zbior Konstytucyi Koronnych materii status
 „i wojdykcyi iudowych tyrozcyj i od r. 1764
 „d 7 Marca, do ostatniego od dykaryjnego Sey-
 „mu w r. 1788 d. 2 Mca Marchowego, od pro-
 „wionego, sposobem inwentora utroiny dla
 „tatey praw wiadomosci, pod naytym Kawerem
 „szwedem etc Stanistawa Augusta Krola Pol-
 „skiego W. X. Litewskiego etc. etc. Krola Ko-por-
 „wodi Kawerego Szwajcarskiego Komornika rebr-
 „ny, Kupowcechacemu wytkowi podany in 8.
 „w Warszawie.
 19. Teodor Ostrowski. Wydet inwentar do Krol-
 „w. i VIII pod tytułem, Inwentarz nowy praw
 „traktatow i Konstytucyi, Koronnych, i W. X
 „Litewskiego, w iramie berko Lewia r. 1764 i

"za panowania Najjaśniejszego Stanisława
 "Augusta do r. 1780 uchwalonych, na arda in
 "wentarza utroony, przez X Teodora Otcowickie
 "go i P. w Warszawie 1782 u druka Księci J.
 "K. M. i rytley u Kijcy i druk. Pliin
 "W r. 1785 wydany w Warszawie Supplement
 "do inwentarza Otcowickiego pod tytułem
 "Supplement do Inwentarza nowego, przez od
 "r. 1764 uchwalonych, z Sejmów Warszawskiego
 "1762 i Grodzieńskiego r. 1764 uchwalonych
 "utroony, in fol. (chart 16.)

§ 4.

O Rewolu
 cyach Rady
 ministercyj

Rada Ministercyja była w r. 1775 ustanowio
 na Vol. VIII fol 87 tit. utworzenie Rady ministercyj
 cyj wczelako dopiero w r. 1776 przeciw wyrażon
 w tym celu ustanowionym, nadała sobie Ra
 da Ministercyjcy prawa wztpliwie verolwo
 wał Vol. VIII fol 89 tit. obiamienie. Stowownie
 wiec do tego prawa wydanata Rada ministercy
 ja verolucyje Ktore wyarty we trzech tomach
 pod tytułem „Zbiorn verolucyje Rady minister
 "cyj potrzebnych do wiadomości Insydykacji
 "Sydowych i obywatelów obcyga naradaw, Tom
 III w Warszawie in foli. przez wyrytym wydany

w r. 1785 i zawięta rezolucye od r. 1786 do r. 1782
 ma kart 240 — Tom drugi zawięta wydany
 1782 zawięta rezolucye od 1782 do 1784 ma ka-
 rta 230 III kart. Tom trzeci wydany w r.
 1785 zawięta rezolucye od r. 1784 do r. 1786
 ma kart 174. Dnia 25 stycznia 1789 wesz-
 ła w życie uchwała Rady Miasta
 iey i iey rezolucye zawięta fol 27 lat Uchwy-
 lenie rady Miasta iey zawięta Uchwał
Sejmoweych

Prawa pro-
 wincyonalne

§ 5.

Wśród prawami prowincjonalnymi nappis-
 wany jest berant prawa Litewskie, iur-
 te dla tego zita prowincya byta glownay pro-
 wincy polski, iurte zita Statut Litewski
 in utridium uzywany byt w Litwie.
 W Litwie miato od wiekow wog ebion
 publiczny praw, od wladzy prawodawczej
 Kroynoway, w ten was nawet gdy ku Zacho-
 lowi wale nawet o tym nie myslano pod pa-
 rowaniem albowiem Zygnanta i republi byt
 zite zony Statut Litewski w r. 1809 puzerza
 itella wierzku Ruskim, z prawami Zy-
 gnanta Augusta w r. 1851 564 następnita

powtórna edycja Statutu Litewskiego za uwag
 niowaniami poprzedniczo dodatkami; i poprawa
 mi iurto z prawu Magnyckich, i w ten inaych
 i z udrzaleniem prawa państwowego inay obowiy
 zięcej temu zbiorowi Marty pnie gdy w latach
 1566 i 1569 zywono na nowo poprawney i pomno
 wney Edycji wyznaczono sto iowniu do tego oroby
 f: bur niewiadomo iakd.) W ten wytkonawny
 nowi zleceni utoryli na nowo teni zbior traci
 rar, zbior ten dopiero 30 stycznia 1568 zostal
 publikowany; — edycja druga w ofolokim
 a tencia w Ruskim pi ssa byta izrykly, te tra
 cia na Ojczyty wytłomaczyt izrykly Lew Sapie
 sha, a coby utryman naktory; iakoby on
 byt Autorem trzeciego Statutu; — ostatnia
 edycja tłomaczenia Statutu w Wilnie w r. 1746
 in fabis pod tytulem; Statut W. J. Litewskiego
 „ najpierw za Magnajniczy rego Hozydawa Tygman
 „ to III w Koszowie w r. 1566 — drugi raz w Wil
 „ nie w r. 1619 z pokazaniem zgody i w rancie Sta
 „ tutow Koronnych, i W. J. Litewskiego; trzeci raz
 „ za Magnaj. W tady stawa III w Warszawie w r. 1648
 „ z pokazaniem Konstytucyi od r. 1550 do r. 1647 i
 „ czwarty raz za Magnaj. Jana III w Wilnie w r. 1698

29 =

- „ z przyjęcia zmienn pod artykułami i Konstytucji
 „ Sejmowych od Sejmu r. 1750 aż do Sejmu r. 1764
 „ obywateli Marzdom starożytności i tutejszego w mi-
 „ ęcy nie narodził się piąty raz za Magias. Sta-
 „ ni stawa Augusta, który słowie nam prawnego,
 „ powtórnice z przydatkiem Summariusza praw
 „ Konstytucji od r. 1764 do r. 1786 przedrukowa-
 „ ny. Statut ten zamieścił w tych czasach przedru-
 „ kował we dwóch tomach in 8° w Wilnie Ławara
 „ K. de Kar tam tegoż. Statut Litewski i tutejszy
 „ z 14 tytułami części ogólnie o Kordy tytuł ear
 „ tytułami. Repertorium do praw Litewskich
 „ ogólnie pod tytułem „ Prawa Statutu W. X
 „ Litewskiego, i Konstytucji albo umowy pit
 „ nicych rządów albo potrzebny „ dawo i tutejszy
 „ tych obywateli Koronnych, i Litewskich wie-
 „ domoju w wydaniu podług Alfabetu i tutejszy
 „ a ile wprost prawnie uchadzących o urze-
 „ także w tutejszy w Warszawie 1789 „
 „ Statut Litewski i tutejszy Litwie obowiązują
 „ i wiewodztwa Kijowskie, Bractawskie, W-
 „ tyńskie.
 „ 2. Przepisy zachodnie K. Politycznej ogólnie i tutejszy
 „ do r. 1772 miały we osobne prawa K. Politycznej

i w Koronie in subidium byty uzwane W. v.
 1598 pod prawaniem Dygnanta bracięgo
 na igłami stanoio prawo to powinny onstue
 na owymym sygnie byty uzwane stowidrone
 i w Hrabie nowo imie Koroch Para Prawa
in a res tyktat sps terestrici Mobilitates Prus-
iae correctura romacte in ego Edygoe magdu
ii in w Vol. 11 tit. sps terestrici f 549 - 572
 3. Wystwo Manowickie oddzielne takie miasto
 prawo powinny onstue od Krola Stefana Ba-
 tovego w r 1576 potwierdzone V. II f 927 tit
Masowia prawa

4. Wdstwo rownic powinny onstue uzwato
 prawo od r. 1569 za Dygnanta Augusta V. II
 f 45 tit. O. Tuzni Prawa
 5. Wdstwa Kucharskie i Gnieznowickie miasty
 takie wiec osobne prawa V. I f 305. u 1505 tit Wl-
санде

86

Prawa
Miast

Wrogickie prawa Miasta w Hrabie uzwaty
 praw. Winiemickich, niek to ie albo wiec uzw-
 dety in prawem Magdeburckim orzdy Wly
deburckim; Sackoni i Sasonim znowe. In
orzdy in prawem Chetnickim. Wlydon

te prowa riano prowaroi niumickemi spu
thentoni ianij swone talle nicykaku i ste
tutaremio juo wrotibawicisae, nowi jancusae
Svedusae. Prowa to idku st. tade iq itach
cytu ukto ex gualto Saxonio. ca juo
municipali Magdeburgico. ca juo fudeli
Edyge tyde ductu w. H. Schickel iq y. H. iq
iq p. iq

1° Spa Laski, w. H. Schickel, stat. Pol. i. u. m. i.
ut oar libros juos Saxoni d. i. l. g. o. n. n.
dura dygi.

2° Edyge Spaska Sch. Octava niasta Krakowa
d. i. t. u. g. o. g. u. a. t. o. n. i. a. t. a. t. y. t. a. t. e. n. i. s. p. a. r. i. s. j. u. s.
" v. i. d. i. c. i. a. l. i. q. u. a. d. i. p. e. c. u. l. u. m. S. a. x. o. n. i. u. m. u. l. g. a. u. m.
" c. o. n. s. i. s. t. e. n. s. l. i. b. r. o. t. r. e. s. j. u. n. c. t. u. s. r. e. p. e. c. t. o. r. i. a. m. i. a.
" r. e. d. u. c. t. i. p. r. o. w. i. n. c. i. a. M. a. g. d. e. b. u. r. g. i. c. a. d. S. c. h. i. c. k. e. l.
" u. g. o. r. t. a. u. m. u. l. g. a. u. m. u. g. o. r. t. a. u. m. u. l. g. a. u. m. u. l. g. a. u. m. u. l. g. a. u. m.
" 1468 in fol, druga w Krakowa r. 1535 in fol
" t. o. r. e. c. c. i. a. r. a. u. g. o. r. t. a. p. o. d. t. y. t. a. t. e. n. i. s. p. a. r. i. s. p. r. o. w. i. n.
" c. i. a. l. i. q. u. a. d. u. l. g. o. i. p. e. c. u. l. u. m. S. a. x. o. n. i. u. m. u. l. g. a. u. m. u. l. g. a. u. m.
" c. o. n. s. i. s. t. e. n. s. l. i. b. r. o. t. r. e. s. o. p. e. r. a. u. i. g. i. l. a. n. t. i. i. n. c. o. r. r. i. c. t. i. o.
" u. m. r. e. d. u. c. t. i. m. a. t. e. r. i. a. m. i. a. j. u. n. c. t. u. s. s. i. m. u. l. p. a. r. i. s.
" a. l. i. s. q. u. e. a. d. d. i. t. i. o. n. i. b. u. s. p. r. o. i. n. t. e. r. p. r. e. t. a. t. i. o. n. e. t. e. x. t. u.
" u. g. o. r. t. a. u. m. u. l. g. a. u. m. u. l. g. a. u. m. u. l. g. a. u. m. u. l. g. a. u. m. u. l. g. a. u. m.
" a. n. t. i. q. u. e. n. a. m. e. u. e. r. o. d. e. x. u. s. m. a. n. d. a. n. t. e. S. c. r. i. p. t. i. f. i. m. o.

„ Si quis mundo in Poloniae Rege propter
 „ eadem plane exemplarium incipiam
 „ iterum recipi Ad notata in super. in mar
 „ ginibus habentur, loca legum jurisque mu
 „ nicipalis Magdeburgensis materia testat et
 „ glossarum approbantia deditatque grato
 „ lectori magnum affectum commodum. hinc
 „ a. d. MDCII cum gratia et privilegio S. R. M.,
 „ in fol. W. Polonium in ius in magna in
 „ vromate edycie prava Salskiego in toto.

1. Barthomiej Gosicki thomaceni pravo
 Salskie tak in vromatone inchoi Ma
 nicypalnej, ktore barba dowolac inchoi
 dane, edycie in vromatyi, pod vromatone
 tytulone vromatone atoli wycy w k. vromatone
 wie in 4. Gosickim drukim.

2. Pawel Terentowicz wydlat takie w Gijny
 tym inchoi pravo Salskie try in edycie
 w tytulach in vromatone, pravo wycy
 1. 1548 inchoi vromatone dopy vromatone
 obio tercia inchoi vromatone 1. 646 in fol. Goc
 kim drukim, vromatone edycie inchoi
 duc inchoi Salskie thomaceni pravo Chot
 vromatone pravo Pawla Terentowicza

Drieta
 uita toria
 a woyce
 pro Lubice

Drieta u latorisice uoyce, puzca Sachice
 uoyce, negna uoyce.

1. Enchi rison, aliquod locorum communium
2. Juris Magdeburgensis prope Joan. Rosteggen
3. Cerasinum, ejusdem juris in arte Coscovice
4. advocatur, obiter exploratorum. Coscovice
5. 629 in 4to Hoppius. otym dicitur armian
6. qd origine puzca u wynto napprod
7. 1619 a potym 1630 licet to iet ut dicit.
8. Pharruginis actionum inore Civilis et pro
9. vincialis, Saxonici, Munici, utique Ma-
10. gdeburgensis, et juris polonici libri xii per
11. M. Horn. Coscovum Suchalicensem, olim ad-
12. tecti et revici, nunc vero propter exempla-
13. rum inopiam recepti - Saxonii 1607 in 8°,
14. Digestum juris Saxonici provincialis, per
15. libras sed comprehensam, et novis exposi-
16. tionibus atque cum jure communis concili-
17. ationibus, claris, ad omnium presentem quo-
18. forum aguntur, communem illustrationem
19. Cum indice duplici titulatorum et versum
20. ac verborum locupletissimo, opera Heardi
21. et Lelechowski U. J. D. Canonici Saxonum
22. us, et in academia juris professoris cardis

"navi Zamora a. d. 1648 in 4°

D 8

Pacyce
pr. Chet-
minshaga

Prawa Chetminshaga wzmianki w Pacyce
 tak w Holshin iak i Niumiechun i z ykha
 kto ve iednek nie mag iedney samshy pro
 wa, dosy wipornice o stemarcein Harrewi
 wa, kto ve wydat pod tytatem, Prawo Chet-
 minshu w prawione i z bawshaga i z ykha
 na Holshu puchmarcein, na Kragg puziwo
 ku puzob temu puzobowe puzobowe, puzob
 Prawo Harrewi i Chetmin w Prawone
 w 1623 in 4° w Marrawie r. 1648 in fol. do tytu

Dzielo starzto reperterijum pod tytatem
 "Pawoni Henrici de Haverstega fletu reper-
 torium juris Prutenici, universam Muni-
 cipalis, Culmensis, emendati, correcti, et re-
 visu, ut et juris territorii, territorium Prusiae,
 singulari studio, collectum, combinatum, et
 in competentes titulos redactum. Gedani

"1730 in 4°" Prawon Saskim w ykha Ma-
 gdeburshem wydrzty w prawie w ykha
 miasta Krokwidii; w ykha w ykha w ykha
 puzob to miarone ranta to w ykha iak
 Miastach Litwy, w ykha w ykha Miast.

Toskoni, Płocka, Mińska, Morysi, Koona
Lidy, Mawgrońska, Wollkowskha, Bere-
cia, i Gradna urodziła przed apedłian flol
his pueri konstytaey 3 Maja urodzono Mi-
sta do dawnego stanu.

Przebieg szat mianickim wydrity ię uwy-
żnia Miasta & Marawickiego Wdr tu
Rauwickiego, Płockiego, i ciami Dobrynia i Kuy
niektóre w Letwie i prawiacie Płockim, a
w Koronie Miasta Dystrykta Płockich
go, Kierucelow, i Marawicka wyższkie Mi-
sta w Płockim.

0
powitkowicz
prowacki Pol
Kuch

17

Magwaruicy regm prawcom powitkowym w Pol-
nie było ten wytyżnia prawo Rzymickie, iże ias-
wataci wie mówię nie było użycznego prawa do
urządania onego, ten wytyżnia użyc wakt
wprawo powitkawe, we wytyżnich ego iż użyc
opowir prawalenego, użyc powitkawe iż użyc
to axioma, quidquid glōsa non agnovit non
agnovit curia. Płock narodził rodził iż użyc
wydane complendia prawit Rzymickich iż użyc
1 Simonis Starobalici Commentarii in libros
" quatuor institutorum sive Civilis — Conu-

- 11. wiec 1675 in 6. min. — Roma 1645.
- 12. Ustanowienie prawa Cywilnego przez Króla
 11. Mściwoskiego Sekretera J. K. M. M., przez
 11. angielskiego Prawa Magisterskiego, Prowokatora
 11. w 12. Kowie in 6. maj 1787. T. II.
- 13. Ustawa Vincentego Bandelli w Warszawie 1797
 11. dany in 17. Kowim pod tytułem „Jus Civile uni-
 11. ptum Romae perpetuum” i podobny
 11. Czyn prawa Królewski miasto powage w Polsce
 11. obywateli drato pod tytułem „Jurisdictione
 11. Romani Justiniani Diatriba auctore Joanne
 11. Vincentio Bandelli 1605 Vaticianae in 6. min
 11. Arzewiu temu dróbkę uromy Cracki napi-
 11. sat rozprawę mairę tytuł „Czyn prawa Królew-
 11. ski byto zasady praw Litewskich i Polskich
 11. rozprawia wydana etc w Wilnie 1811.
- 14. Drugim podobnym prawem w Polsce byto
 11. ber wytytuł nie prawa Romulane. Tędy pra-
 11. wa lenne nie miały u nas powagi prawa, nie na-
 11. stano wi in 17. Jan Łaski w statucie Alexandro-
 11. nianin it prawo lenne alemański, gdyż to Ma-
 11. gow rickiego uwynt „Lobor — Galrym Com-
 11. pendium podobnym byto” Johanna Theophi-
 11. li Haincii Elementa juris Cambialis, Konst

r. 1775 Dot. 100 f. 140 tit. ustanowienie

O skutkach
w do utworzenia
nowego zbioru
pina

§ 10

„Czyli ktoś w tym czasie utracił swą własność
z powodu wojny, w której służył, nie może
być pozbawiony tej własności, jeżeli przed
koniec wojny nie otrzymał od państwa
innych korzyści.”

„To pierwsze w historii Polski, Andrzej Zamojski
miał sobie polecone utracić, a nie otrzymał
on decem, tak więc jego odroczenie, bristo
to ma tytuł „Własność w wojnie na nowo
„Konstytucja 1775 w sprawie ppł. Andrzeja Zamojskiego
„kierownika szwadronu korpusty, Kawalera Orderu
„w Orlim Białym utracił na wojnie r. 1775
„podany w Warszawie 1775 r. in fol. w drukarni
„Kam. Gółki, toż bristo wydrukowane w Włocławku
„z roku 1775 postanowiono w tym celu
„wobec państwa, w którym jeden otrzymał Litwę
„a drugi Koronę, przedurzył to państwo ppł. of
„szwadronu Kam. Gółki, now. Warszawa r. 1801
nr 13 f 323

Autorem
pawła polity
oraz piernicy

§ 11

„Bristo o sprawie politycznej w nowym państwie
„Bristo Nowotawa Krystianowicza pod tytułem

tem, Compendiosa Status Regni Poloniae
 "descriptio — Moguniae r. 1606 in 4to
 2 Mikolaj z Chwathkowa Chwathkowi Kiego
 "dructo pod tytulem, "Regni Poloniae Jus
 "Publicum Regionum r. 1640 in 12 = 1684
 "in 4to, "Pracei temu Hartknoch wydat
 "dructo pod tytulem "Securitate ad Generosi
 "Domini Nicolai Chwathkowi jus publicum re
 "gni Poloniae, in qua de multis rebus ad rem
 "publicam Poloniae pertinetibus, candidi
 "et modeste disputatur 1685 in 4to, W r. 1684
 "1688 temu Hartknoch wydat dructo pod
 "tytulem "Repubblica Polona etc. Ktoze
 "na dwi podruclit czyni, w pierwowym mowio
 "Prastarej Polskim, w drugiej o prawach
 "Politycznym tego narodu
 3 Mikolaj Zatarowski: D. U. J. Professor
 "Archidyacon Polmar. M. D. wydat dructo
 "pod tytulem, Jus Regni Poloniae ex Statutis
 "et constitutionibus ejusdem Regni, et M. D.
 "Lithuaniae collectione collectum, et actum.
 "has ex jure Romano, Canonico, Sacro, et
 "non ex constitutionibus provincialibus
 "Gencraicis et Diocesanis actum, historis.

- „qua illustratum, T. 1. Poloniac 1701 - T. II in
 „fol 1702 - Varoviae 1741.
 4. Gotfryd Lengnick wydat Ans Publicam
 „Regni Poloniac etc II in Gdan 1742
 „i 1746 in 8. w Warszawie 1765 in 8. Mo-
 „reccanti. Officia wythmawryt driceto Len-
 „guicha na fol. 47.
 5. Prawo Polityczne Narodu Pol. Kręgo pow.
 „Wincentego Skretuskiego S. J. P. T. II.
 1742 i 1754 in 8. w Warszawie.
 6. Sigis Jan Bielki S. J. P. wydat w porzadku
 1763 driceto w 2 Tomach in 8. pod tytułem
 „Widok Królestwa Polakiego etc”

- O
 An towach
 prawo Cywil-
 ne piótych
 § 12
- Proce Datrowskiego w tomie dougim p.
 nej piótych ma owego prawo Cywilne opisany cywil, ma-
 lery wyrozumieć o Tomaszu Despreux of. Wid-
 ac of. prof. jur. ord. K. P. wy. był radca u Leo-
 wa i wydat driceto pod tytułem Institucio-
 „nis Juris Regni Poloniac libri quatuor, et
 „Statuti et Constitutionibus collecti. Tamo-
 „re 1613 in 4.
 2. Prawo Cywilne Narodu Pol. Kręgo z Sta-
 „tutów i Konstytucyj, Koronnych i Litewskich

„ zebraue, i Kero buyami Rady Miansta
 „ iacy obiazuione: dodatkem z Prawa Ma
 „ gdeburckiego, Kanonickiego, i Chetwinczke
 „ go pomowione: a porządkiem prawa Krzym
 „ skich wstosane, przez P. Teodora Ostrowskie
 „ go S. J. w Warszawie i: 1754 T. II in 6°;
 „ Teydnyk Benjamin Bröcker, wyttomacny
 „ to dricło na Niemickie pod Tytułem „ Civiltrecht
 „ des Pöhlischen Nation etc. T. Berlin 1797
 „ Dr. Leipzig 1802 8 m.

§ 13

O prawie Kognitionalnym Słobkiam iedem
 tytko Czechowicz jurat porządnie w dricło
 pod tytułem „ Praktyska Kognitionalna,
 to jest wzor powarowego i porządne go sprawa
 Kognitionalnych wydrzenia, w dluh praw przy
 „ zwyczaj i porządkiem wydrzenia iednym Auto
 „ wem powarowym, przez Słobkowskiego P. Anu
 „ sła P. A. Czechowicza Radce i Sędziogo Miu
 „ sta Chetman, wykopimie po umiesci ięga ro
 „ stawionego, drukowanio w Chetmanie 1769
 „ in 4°.

Autorach
 w Materyi
 Kognitional
 Praw

2 w wykopimie wydrzenia iednym dricło
 Jana Mianstego B. w Berlinie i Profesora P. Anu

pod tytułem „Prawa Królestwa Małopolskiego
 „Polskiego i wstępnym prawnym i historycznym opi-
 „saniem.

Wzrosty

114

Aut. ręk. pi. Tomasz Drincor.

1. Prace procesus iudicialis regni Poloniarum
 „Tamarii 1601 Varoviae 1636.

2. Episcopus Similitium Juris Poloniarum cum jure

„Romano cincturam una Flavii 1602 in 4

3. Episcopus Linturia legum Poloniarum et gal-

„licarum, otymy drabe magdali in wromianka

„Starowolickian clovia et vita p 65.

4. Aut. procesus iudicialis Regni Poloniarum

„ab auctore Teodoro Zawadzki ex familia Ro-

„gala, sequitur Polono Cracoviae in folio 1612

„1619 Varoviae 1644 in 4°

5. Episcopus Memorialis procesus iudicialis et

„florulentum legum vel Statutorum atque Con-

„stitutionum Regni Poloniarum Cracoviae 1619

„in 12° — 1644 in 8°.

6. Episcopus Speculum Senatorium ac officialium

„Regni Poloniarum Cracoviae 1623. 5.

7. Prace Bogustaw de Orzechów Orzechowski

„wydat drucku, Manuale fundamentorum

11 Juris Civiles ac Polonicas, quatuor disputa-
 11 lionibus, juridico-historico, - politico
 11 comprehensum; ad quatuor libros instituta
 11 lionum Imperatoris Justiniani, publico exami-
 11 ne ventilatum in illustri schola Auviana Bredae
 11 1699 in 4.

5 Processus Judicium pragmatice in jure civili
 11 et Saxonico recepti, ad jusamque communem ac-
 11 commodat, sintagma compendiosum, auctore bra-
 11 vadensi etc. concinnatus Cracoviae 1692 in 4.

7 Collectanea decisionum in tribus aliis Galliae
 11 Italicae Polonicae etc. a Joanne, Aloysio Rei-
 11 cia Geneva 1697 in 4.

10 Processus Juris brevium Joannis Andreae per
 11 Gregoriam Schamotulianam Juris Pontifi-
 11 cii Doctoriam pro tyronibus resolutus etc. Cra-
 11 coviae 1531. 6. proutum dicitur magdalenae
 11 in velle cognovimus materiam parava Saxonica
 11 in 4.

11 Processus Judicium ad jusam juris qui-
 11 vitatis Regni Polonicae concisus auctore
 11 Jacobo Janiglovi Boraviano Phil et
 11 H D in alma Academia Cracoviensi, Publi-
 11 co Professorum etc. Cracoviae 1606 - 1619 - 1643 in 4.

12. Processus Judicarius Regni Poloniae
 „ auctore Stanislao Lechowski Castrensi Apo-
 „ crueni Notario Cracoviae 1641 — 42 „
13. Processus Judicarius regis proest praerogava
 „ sua in Tribunale iudiciale subsellianum W
 „ R. Lituanico Regi Kowalko ubi una a dda informa-
 „ ti obywatelom Kowalko do domu judicij
 „ w Wilni 1760 — 42 „
14. Regulae ^{juris et loci} communes forenses, quorum de jure
 „ et jure communi, tractus et versatus in foro
 „ uno et allegatio auctore Stanislao Lechowski
 „ Romaniae 1643 — Cracoviae 1704 — 12 „
15. Regulae Processus generalis Campetris re-
 „ gni Poloniae etc auctore Martini Pacior-
 „ Kowalski Lubliniae 1640 — Cracoviae
 „ 1776 — 42 „
16. Practicae collectiones Observationes in jure
 „ civili et Saxonico collectae, et ad stylum
 „ unumque casus Regimatis accommodatae et
 „ que indice locupletissimo auctore re-
 „ verendi juris D. Andrea a Lipa Lipinski re-
 „ gni Poloniae Cancellaris etc Cracoviae 1620
 „ Sariiis 1624, Dantici 1645 — 42 „
17. Decis quatuordecim Publicationum regni in quibus

- 11 " ecdesiastica jura et immunitates status ecdesiæ
- 11 " ubi et curia dactylus; auctore Andrea a Kipki
- 11 " Kipki etc. Varsoviæ 1616. Dantiam 1646. 1647.
- 18 Adami Zydzowski prothoviter et nominallæ
- 11 " disputationes juris Varsoviæ 1631. 1640. 4.
- 19 Samuëlis Karwici Collectanea de jure et ju-
- 11 " risdictione Civitatum regiarum in Regnis Polo-
- 11 " niæ et M. D. Lithuanicæ Varsoviæ 1646. 4.
- 20 Andree Liniæki Tribunalis capituli Poloniæ
- 11 " Varsoviæ 1636. fol. wj. r. p. h. u. Poloniam
- 21 Francisci Lewald Starostki miast pro-
- 11 " dukno wydał takowa dyktę w Poloniam. p.
- 11 " r. p. h. u. w Gdanisku in fol. 1669.
- 22 Cœquatio spœriam una cum Dictione
- 11 " Judiciarum Tribunalituum, et reparti-
- 11 " tioneque locatiœque exercituum M. D.
- 11 " Lithuanicæ. — Kto byt iego anto œm, gbric
- 11 " i Kiedy dwa Kowani nie wiadomo.
- 23 Accësoria Statuti; Kowoty tacye 2 Cra-
- 11 " vadri Kiegu, Lachow Kiegu i Supplementa
- 11 " 10 Kijcia Statut Kiegu. (Spisza) Birkupia
- 11 " Kow Kow Kiegu, w parspol. tom; a naybardziej
- 11 " co do procepu potorebnicy Kiegu, tudziwi Stan-
- 11 " musare; Dwanat tacye nie Kto byt iego pover

151

- 19 *Officium Michala Storkhiego Wicewycyca*
 20 *Lutnowskiego rebrane rotin od wicelencia*
 21 *poradwicoracy powadz 1760 we Lwowie in 62*
 24 *Zbrania wnyghich Seynow i praw Polakich*
 25 *ad statum uirginicym in Katohe od puzant*
 26 *Ku Seynowaniam ar do narygek usadow in pro*
 27 *stanowionej puzer Stani stawa i Buayna Pra*
 28 *synkiego etc w Warszawie 1765 in 6.*
 29 *Kadenyge in dow Lemkichi i Gradchich,*
 30 *owaz jurysdykcyi in dowygek ułtynise in stan*
 31 *tie, obogga Maradow puzer J. Teodora Wige*
 32 *L. J. w Warszawie 1765 in 62*
 33 *Minochi terminorum juris lenonico Civili*
 34 *interpretatus. — Poraniam 1773. 62*
 35 *Januszowski puzer, de formulis quaidam*
 36 *ialc wia dery Ostrowski Wren. Cypr 50*
 37 *Brodowski Corpus juris militaris Poloniae*
 38 *ialc wia dery Ostrowski ibidem*
 39 *Manasse Juris Publici Poloniae in statu*
 40 *nto Reipublicae a cephalo etc autor Josephus*
 41 *Lahuski Varroniam 17 Cy — 5 Stomazaroni na*
 42 *francuskie puzer Duchas*
 43 *Relations historiques de Pologne, contein*
 44 *nant le pouvoir de ses Rois leurs elections*

et eius conversionem per de Hautaville
a Paris 1686-82

31. Commentarius de interregnis in regno Poloniarum a M. Martino Böhmer Professore Giurum in Turunen concinnatus. Turuniae 1737. 82

32. Wiadomość interregna Konarskiego, Kaptańskiego, Koronawego, Polowego, w Polacie i W. K. Litewskim opowiadająca opowiadająca

33. Formulae iuridicae etc. cura Simonis Zagórski etc. Lublini 1774. 82

34. Dissertationes iuridicae quarum prima agit de vindicatione hominum, proprimamque praescriptionem; secunda de resolutionem quaestionis: an in accensione ab intertate de iuncti fratris vel sororis, unilateralis liberi, cum patris vel matris germanorum fratrum vel sororum liberis coaccendant? tertia jus parentum in liberos, circa iugum in religionem, et vota Monastica exhibet, ad forum civitatis Gedanensis accommodatae, et publici iuris factae, ac curante von der Linde Dantini 1698-4.

35. Triga quaestio in illis mentione officiorum, benedictionis, propriationis, et

- ,, *Distributio, cum iura exercituum con-*
 ,, *ventionum ipsiusque iurium et publicorum*
 ,, *instrumentorum verbis decisorum 1704-4*
 36 *De iuribus regardis fundamentatum, in*
 ,, *Regna Poloniae, ratione et praei moderna*
 ,, *videlicet de comitiis regni Generalibus, ele-*
 ,, *ctionibus regum, iuribus maiestati, annua*
 ,, *tate pecuniae et selecta etc. ex collectionibus*
 ,, *Davidis Bressii S. M. M. Off. Imperialis*
 ,, *scribae — Coloniae 1722 — 4*
 37 *Gothofredi Leagnich De comunitate sua*
 ,, *circum de norma regiminis quae sub imperio*
 ,, *seruata primorum Poloniae regum, Praeside*
 ,, *ex praescripto iurium ut vocant fundamentum*
 ,, *tatum competit Gedani 1722 4*
 38 *Placta laureata Augusti II. Regis Poloni-*
 ,, *arum etc. commentatio perpetua illustra-*
 ,, *ta, a Gothofredo Leagnich D. Lipsiae 1763*
 ,, *fol — Gedani et Lipsiae 1763 4*
 39 *Tractatus iuris publici de indigena taxo-*
 ,, *lationum, ex iure publico polonico deducta*
 ,, *ab Andrea Schotto. Pantiui 1735 — 4*
 40 *Tractatus historico politico de Polonia*
 ,, *numquam tributaria auctore Joh. Schott. sic*

Dantini 1694 - 4

40. *Poloniam Imperio Romanico Germanico nunquam subiectam auctore Ludovico Wilhelmo Tepperi Varroviae Argentario 1789 - 4.*

41. *De Ortu Regni dignitatis in Polonia Lipine 1754 4. a Imperatore Romanico*

42. *Christi Gotth. Binnii Obit et antecessoris Lipinensis, de iuribus de origine et indole feudorum Polonicorum, legibusque in Polonia feudabilibus receptis, magdani in te regionem in die Tepperichia Misca Wana, cum Landrecht. T. II 1787 - 48 Halber p. 494 - 516*

44. *De iure nature et gentium in genere et de iure belli et pacis in specie, auctore R. P. Constantino Swizicki. P. II 1783 - 4*

45. *Franz Joseph Gschel Oehler, Staatsoveränderungen und ihre Verfassung Wien T. II III 1807 T. IV 1806 8*

46. *Fenic " Dissertationes juridicae primae de Successione ab intestato, tam secundum iura scripta iuris Polonici. Magdeburgica et Culmenensis quam secundum normam iurisdictionis, nova Codici Civili stabilitam 2^a de am*

- „tracta ad vitalem conjugii superstititiam in
 „bois a de temore inrita vechie in car.
 „petente V in de bonae 1801 in 8° maj^o
- 48 Naska proava Spreguastrovaigo publity
 „vinigo Keromivainigo proava Novi doon
 „perer D. Steyrom Strega etc in Witai 1805. 4°
- 48 Steinent naxinat directa pod ty tutia
 „Ueber das Pohlensche Reichsgrundgesetz
 „neminem captivum habe mus nisi jure victum
 „aut de maleficio de prehensum etc no br
 „idem merkungen über die Justizverfassung
 „in Pohlen bis ins 15 jahrhundert Berlin
 „1791 in 8°
- 49 idem Exercitationes ad per Poloni canon
 „tam publicam quam privatam Foronice
 „1786 8° fasc 1°
- 50 idem Ueber die Culmische Gütergemein
 „schaft zwischen Kolente Thorn 1794 8°
- 51 idem Ueber Pfandes beschreibungen
 „auf adliche Güter nach Pohlenschen
 „Recht Thorn 1803 4°
- 52 idem Ueber annos major canonitatis discre
 „tionis et competentiae nach Pohlenschen
 „Recht Thorn 1804 4°

53. O Litewskich i Polich prawach
o ich duchu i wódtach przez Jaceusza
Crackiego w Warszawie L. 1800. 4° 1800

4° maj

54. Tenie Rozprawa o Żydach w Wilnie
1807 8° maj

1807 8° maj

55. Tenie Uwagi względem Gwarancji

56. Tenie Uwagi o Dzierżynach w Warsza-
wie na francuzki ^{idyl} piersiorone przez Ale-
xandra Potockiego w Warszawie 1801.

57. Przeciw dziełu temu brat Crackiego
wydat Uwagi nad Uwagami o dzierży-
nach w Warszawie 1803 in 8°

58. Decima christi secularis defensa in
regno Poloniae defensa contra exemptio-
nes Patrum Societatis per Johannem
Markiewicz Parisius 1644 4°

59. Altus in materia censuum et decima-
rum auctore Aloysio Dunski Poloniam
1746 4°

60. O sprawach granicznych w Dykturii
Warszawskiej przez Alexandra Kaulfusa
w Hornania 1808 8°

61. O obaleniach rynnysrajczych

- "Kracz puzer Marcina Węgraszkiego w War-
 "szawie 1808 — 8:
- 62 Discusja o potrzebie i o urzędzie
 "i prawach puzer J. Szwajcarskiego w War-
 "szawie 1808 — 8:
- 63 Teorie Uwagi o hipotece w Lawicy 1809 — 8:
- 64 teorie o Władni Kach w Warszawie 1810 — 8:
- 65 teorie o Wydziale i Radzie w War-
 "szawie 1810 — 8:
- 66 O naturze i przeznaczeniu Wydziału
 " wypoteczności puzer J. K. Szwajcarskiego
 " etc w Warszawie 1809 — 8:
- 67 Uwagi o prawach dnia Warszawy
 " go uchwalonego puzer J. Węgraszkiego
 " w Warszawie 1809 — 8:
- 68 teorie Uwagi nad prawami Wydziału
 " igum etc z dotyczeniem historji obioru
 " praw utoronego niegdys puzer Andrzeja
 " Lamoyńskiego — puzer J. Węgraszkiego
 " w Warszawie 1810 — 8:

Cześć Trzecia
Prawo Polityczne
Wstęp

§1

Dro'dta pra
wa polity
cznego

- 1° Dro'dta prawa Politycznego są:
do Uładku Polski Statutami
Konstytucyę i Przesmy w Literaturze
i Karali — prawa powinnyonalne —
prawa partykularne to iest prawa tak pi-
sane jak nie pisane — Pakta Konwenta
— Bullę niektóre Papiestwa — Trakta-
ty i przymiarza robami naradami.
- 2° o wkireszeniu Stanow pod czas inter-
mitycznego rzadu — Uchwaty Komisyy
Rzeczypospolitey.
- 3° o czasowem terannym rzadu — Kon-
stytucya Krowa Warszawska — prawa
terannego Koniove — Dzienniki Praw

§2

Nauki
powinnowe

Naukami powinnowemi do prawa Politycznego są: — Historia — Heraldyka
— Numismatyka — Geografia Histo-
ryczna — i Dyplomatyka.

Rodzina pierwszy

O Miedzii dawniejszym

Aluminię kazi § 5

O Władcy
K. Polewskich

Wspomnięte bawiarze oracy od Lecha ar
 do Mięciastawa I, widziemy że pod pano
 waniem tegoż Mięciastawa rząd był degra
 tyracyj. Krolowie następnicy jego byli udruc
 nemi panami, podług swej woli podatk
 nakazywali, stanowili prawa, wyznawali
 wojny, rawierali tron taty, bez temu samowol
 nie rozdziali, zgola mieli nieograniczoną wla
 dzie arzynienia co im w podobato, tak że wyl
 ich był Monarchizmas. Degracyras
 Subiepyony. Bolesław Chrobry miał
 przy swym boku 12 doradców k tory
 w Radzie Krolowej arzynicy to
 wazny co iey krol nakazal. Wladza ta
 krolowa imniejnosy porancy wstala
 porer na dane Duchowienstwa woli irue
 przywilei uowre bel arzynice przyogaly
 wron Krolowstwu; porer w idro bawnie k
 ia podriatem od Bolesława kragowostego
 uergrionym; porer droyny rafumh k
 i do krolow Krolowstwie; porer nadawanie

Właściwie Miastom prywatnym Friedrichowym
 przez pomocą królewską, rozrywają od II. Władcy
 szpetnie lub w części miasta te wychodzący
 od podatku kowania. Oprócz dopiero wymie-
 nionych przywilejów, szczególniej zemi ziemicy
 zienia władcy. Król królewski byto i nowo
 uwolnienie Nachty przez Rudwika Króla
 na zawsze od wszelkich danin, z rachowa-
 niem tylko matego podatku od gruntu
 — naliczenia Nachty do obiad — Pacta
 Convicta Henryka Walerjusza, i niemniej
 liberum veto.

O Senacie

§4

Do odmiennia formy in dca wielkiej przy-
 czyną byto iż po uroczonym podziale kró-
 lewstwa Bolesława Krzywoustego wtró-
 dra nagryzła przy Stach Krakowskich
 została, która starała się w mowach sągach
 Panach mieć więcej władzy w osobnic, i da-
 wała im znaczne Urzędy i dostawiała
 Za pomocą tadem Krakowskich poszli in-
 ne Sta, co byto przywilejom wprawy mo-
 wicyszych i utworzenia Sta nowo czyli Se-
 nate.

Od panowania Ludwika Króla na
 lię Epoki utworzenia Senatu i Stanu
 Rygerkiego, w niego bowiem przypu-
 szono Mactę do obrady gdyż Lawicy
 mormięcy tytko i Duchowni iabieci do
 nich a Stan Rygerki byt tytko obro-
 ną Króla. Wrypanieniu tego przypu-
 byto ustanowieniu nowego podatku na
 wykupienie od Krzyżaków ziem Du-
 brzynskich, gdyż Ludwik Mactę oś-
 iurekci do uwolnit. Od panowania Lu-
 dwika wyjęta Mactę osoby wy-
 brane, na walce iardy, sprowoztku i do-
 iednego tytko przed miota iak na powię
 Krocina twainięcego podatku, lub też do
 ustanowienia nowego; parnicy wyjęta
 wicyj prowozatyw w r. 1454 bowiem Król
 Karimier Syn Jagiellowa na iardzie Mi-
 szawickim wyęcznie juregolicat, w radnie
 nowe prawa stanowiano, ani radna wypra-
 wa przed ujwiztkę nie bednie bez wyjęt-
 nego w Stanami nasudzenia. W r. 1505
 w panowania Króla Alexandra na

Sejmie Radomskim wywarne stanęło
 prawo: aby na dalsze wyprawach rzymskich nie
 nie stanowiono bez rozkazu Senatu rzymskiego
 i Postępu Litewskiego. Po ostatecznym
 rozstrzygnięciu Litwy z Koroną na Sejmie Lubelskim
 szkim Naczelna Litewska porównana została
 z Koroną. Wicemistrz Litewski nie ma o da-
 wnym rzymskim twierdzi że były stany
 Król, Senat i Stan Rzymski, do czego
 był powodem Stanisław Karczewski. W
 Kujawski, który pod czas sejmów
 wie rzymski przed Henrykiem z rzymską trój-
 stan utracił twierdzi że ironicznie, że to
 jest faktum, dowodzi dalsze twierdzenie
 T. H. z. R. 1. § 2.

Z tego co się dotychczas powiedziało wynikać
 należy że do imienia Karimiera rzymski był
 Monarchią, od Ludwika Formowato-
 wicz i rzymski. Prawdopodobnie prawem
 dwojaki, a drugi Karimiera prawem nastę-
 pstwa ^{obrotu} hereditarnego. Rzymski był
 po apokryf i Polak. Widać z Historji
 i prawa politycznego tych narodość, które
 z Polakami rzymski. Rzymski teraźniejszy

sy iest Monarchicrno Karystuczyns, pa
miejcy z domu Sachiego.

Kordiat druzi
O Krole

16

O porztku
godnosc
Krolewski

Od dawna pamiejcy w Polsce zwabi w Krole
lami. Stowo to zapewne pochodzi od Karoly,
ktory bardzo dat w we zwabi Polakom
O cini w Krolewym tytul Krole w Polsce wry
wanym bydr racost uchodzi spuzerka miedzy
Niemcami Polakami i Niemickimi
Palacy twierdzy i Miciestaw z prosiwym
Nancie o Korone Krolewski ni otrzymat
only; i i Boleslaw z Syn jego od Ottona III
Cesara godnosc te wiedzkat; ni podobna to w
tym Krolewstwem i Boleslaw z. bo Ces
ra pomocy sam w Koronowat, to iednak
pewna i tytulu Krole nastepcy Boleslaw
z wzywali i i go utracit Boleslaw z zara
bozstwo swiętego Stanistawa Szerepanowski i
go Biskupa Krakowski. Mijemy ras
utrzymuj i Boleslaw z Krole przed. mior
ciu mimo opowiedri Cesarowi Niemickiemu
przybent tytulu Krole Krolewego Miciestaw z

nie uzyskał, Rabełstau zaś i po Wielkopolskim
 trybie i z dawań i z kłótni przysięgi tytuł
 Króla r. 1077 a następnym jego powodem wani
 umiersonię ku Cesarzowi jako het dowoicy
 mieli rannych tego tytułu i powstał na
 tytuł Dzięgi.

Wiemy jest odczyn reff. renyktaw Die Wiel
 Kopolshi r. 1295 był Koronowany przez An
 cylikską Gniernian i Kiego, i z Władcy
 staw Rabełstau jako Król Wielkopolski
 i z drit, po nim Władaw Król Czech, Die
 Włatopolshi, do stawng Wielkopolski w r.
 1300 namaszronym został na Króla, w r.
 1305 po śmierci jego godność Króla sta
 ustała, i dopiero w r. 1320 na Władcy stawie
 Rabełstau była odnowiona Kłoty i w Kró
 Kowie Koronował, a od tego czasu tytuł
 tego uzyskał nigdy nie powstał.

Co
 obywatela
 Króla

57
 Namoy prawa od Zygmunta Augusta
 po śmierci dopiero Króla obywatela następn
 ce; w yższyj przynadzik opowieszenia toż
 przez Henryka, i abdykacji Jana Kar
 mieira, która data pochop do prawa w r.

obg rapadłego, rabaniczego obracym
 krolom trach towarze stanami w ucty pienie
 Woony, Prawo to Krol Michat rajury
 rign a Sejm Lubelski w r. 1703 ponowit
 W poruczeniu orasach porokowawij in
 stany o niedogodasie ber krolow, wie
 sty dawniczyci uctawy, i za panowania Stanis
 tawa Augusta obraty nastycy Fryderyk
 Augusta Fryderyk Saska owerawowego
 Sackiego, stanowic orar aby dom Sacki
 przezem diudnictwa nastypowat na tron
 Polski.

§ 8

O Kandyda tach do tronu

W dawniczych orasach tak Rodakow, jako
 i cudzoziemcowi wosnoly to byci Kandyda
 tem do tronu, Dopiero konfederacya w r.
 obg postanowila, aby za ni puzyciela w gong
 iny uwarany byt Karoly Polak u tron
 Dyzymy starajacy in lub Rodakow do tego
 dopomagajacy W r. 1733 postanowiono prawo,
 ktore do skutku nie przyszlo, stanowicze
 aby wdowity Polak obrany byt Krolom
 W r. 1745 wiezyte rapadte prawo aby nie
 ktory in Polak kom panowat

1733

O obywatelach
Krośna

89

Kardca Machcic nie tytułowa Departowa-
ny Stanów lub Senatu, mogt gto roważ pod
czas elekcyi Krośna. Wyzycyuit in do tej pa-
rogetywy i do chechicy Jan Janusz
ktory twierdzi: iż Kardca K. By w tamyż pier-
wiz broni Krośna, mater prawa obywatelstwa nie-
go panuicygo. Wogzko udnahie nie obywa-
to Krośna, ale Machcic by dacy w wogzbla mogt
natyci do elekcyi Krośna i tyci procega-
tywe iterato in wogzko i Karany lew na
prośno. Stan Muzski nie natycat do wy-
bora panuicych opowiermiast Krokowa
Pononia, Wilna, Lublina, Warszawa
Gdanska i Torunia, a podlegi miasteczka
Krośna i Kamieniec Podatelli
natycat do ostatniyż elekcyi. Taryż wogz
od Henryka Waleysura miygu obywatel-
nia Kiośno nie udnahowe byto, w dawnicy
rych czasach Kiośno lub Piatkow, zony
oryny od bywonych tam nacyonych i signow
Od czasu ras obronia Warszawa in do hie
Kiośno i miygu signow. Ofale por miy-
dry Wolq a Warszawa byto miygu uen

elekcyi. W oryginale w obiczanu do Polow
 nie byt opisanym prawami ale in w niem
 zwyzorsiom trymana. Takie wyzsto regularis
 o porzeczaniu statych prawidel, tak to
 za Zygmunta Augusta na r. 1576. i pryncy w r. 1588. bym
 nak to rym Krola obiczano zwat in elek-
 cyynym, do Kto regu wptywaly tytko Se-
 natorowie, i zgrohadrone stany; i wista ras
 Slachty rozgodowata in w polu pod namie-
 tami; w mieyscach prier Marszałka Wiel-
 kiego wyznaczonych. Sezzat w powod nich
 zaniadlat w budzgetu a d. 10. grudnia 1590. Su-
 prawanyon, umozbiln wato sporyzdroziny
 na okato g. v. b. l. z apasanyon, do Kto regu
 byty trywecyia orybi bonnes, i okna na ra-
 chod. dla matyff Polki; Slonga na prostadni
 dla Matyff Polki; Torcia na Wschod dit
 Litwy. W bliskotey siopy zaniadali offo-
 stowi a gdy obraci Marszałka zaniadla
 li do piero carim w Senacie; pr. orygn dowali
 Audyencyy of Postom dworow Ludro ziemskich
 i of Postom od Kandydatom, golyzi. Kandy-
 datom na pola Elekcyi nie byto wolno

rządy dowali jej. Po czym Płymas imieniem
 wyzna a Marszałek imieniem starów odpo-
 wiadali w języku łacińskim lub polskim
 iciele go spódt. wramiat. W Dniu samego
 gto rowania, Płymas przed stawia woyz Kan-
 dydatow i do zgody w che ciwry, wozprowad
 Senatorow do woych Wdeta. tam Kardz
 Senator przed Machtet woygo Wdeta, wymi-
 niwong tak re Kandidatow, ibierat gtoy,
 a po ukon'czeniu gto rowania Senatorowie
 wwarali narad do Szozy gdzie wpry to mus-
 ni. Rycerstwa całego gtoy od wytywane
 byty, i ibierane, a wsi was porwalaty, ypij
 wano onzi. Po czym Płymas ubieradon je
 Karde Wdeta pytat jej trych ratasi o
 zgodę na Krola, i iciele sub Pni ypre ci-
 wit jej, Płymas Krola mianowal, a Mar-
 szalk W Korony, wgtasrat r woyz Mich-
 trech bram szoy. Obrany idnwo godnie kard
 podpisowal natychmiast przez woych pet-
 nomowu Kow Pacta Conventa, Kto re ad-
 crasow Henryk Waleryus ramato w byty
 admiranoy, po podpisaniu takow ych od bi-
 rali Hertzowie Diploma mianowania na
 Krola, podpisane przez Marszałka Mich-

Króla Koronnego w war i Prymasem, Mo-
 nasterii wykonywali przysięgę na fletach,
 Casavento im podobne. W tym samym Konwencie
 był dźwięk elekcyjny, a Król Koronacyjny Król.
 bywał wybrany. Elekcyjna bijawata ogni i
 wrony, przez Pastora Wdarta podjęwaną
 i drukowaną, pomiędzy prawami w war i flet-
 kami Konwentami; — Małota nieprzy-
 tomna i prociwiał jej nie mogła obrania
 Kandydata.

D 10

O. P. Borkow
Lewin

Wobec Królewic towało od mniejsi imarite
 go Króla, aż do czasu Koronacji nowo u-
 branego, dopóki w swoim Król Korono-
 waniem nie był, nie mógł uzyskać żadnych
 prerogatyw Królom stałym, i tych, wziętych
 od tego prawidła był dozwolony ganić
 i obić Kómer. Pod czas berberolemia rzędy
 wawojem był Prymas cysti. Przybliżyć
 Guir mienicki a w miedzi stał ten tygi Ksi-
 ąży Królewicki. Tędy guir ceja mien-
 sic Króla w czasie berberolemia obowija-
 kiem było oznajmienie o mniejsi Króla, by
 mienicki wotac, Kandydaturę denerge ragen-

niowych mocarstw utrzymywali, i tedy publi-
 cnie opowiedzieli się od nich, i postanowili
 granicami ich duszki zgoda to ogłosić, co naj-
 bardziej tytułu ich postanowienia. O te ustawy
 Przymusa zachowują spor w imieniu Ly-
 gnanów, niedługo bowiem prawa takowe po-
 rogatywny przymusowego, lecz na stronie
 Przymusa przez Stolicę Apostolską, co stało
 wstrząsnąć. W razie niepowodzenia w imieniu
 Przymusa w imieniu Króla powołaniem było
 natychmiast przybyć z Senatem naradzić
 się, niepowodzenia senatorów do sta-
 wienia ich wzywając, i czas na Sejmiki, i Sejm
 Konwokacja cygnę wyznaczyć. Wobec
 uchwały dotychczasowej porządku publicznego
 go wychodziły w Warszawie, bi storga i-
 dnak czasem okazywać nam przez wnie przy-
 padki. Mod czas towarzyszących bez Króla
 wstawiały w rękach ich, a natomiast u-
 stawnione były między Kapitułami, a Kto-
 rzych więcej.

Sejm
 Konwokacja
 cygnę

§ 11

Sejmiki Królewskie w sprawie imienia Króla
 były wolne przez Przymusa i w imieniu

Konwalczyński i na ten dzień wyjechał
 stary był walczyński, między tymi
 węg. i węg. było w Warszawie. Na dzień
 Konwalczyński w r. 1573 przyjechał wijkon
 licie w Boston iak dawniej bywało, w i
 ruij dnie i i na narodzi w 1674 zapadł
 prawo nabrać i a b g od tyd nie w i k i n
 licie w Boston przyjeżdżać, iak p i a w a m i
 p i r a p i a n y. Dzien Konwalczyński na k t o
 w y n e P r y m a s p r z y d o w a t r a c y w a t i j o d
 o b r e d k o w s e b i g i g a n y c h. i j P r y m a s n a r a
 s i a d a t n a t r o c i s a l e n a w i g a n y i r o u y m m i e j
 s u n. M i c h a t N a d r i j o w s k i b r o j b i r k u p
 p o u n i e r e j e n a i i p r o w a d n i b y t k a r
 d y n a t u r n e r a l e i t a b y n a d i e j k o r e c t o n b u d
 d a c h i e b y t r a m i e r o u y, b u r g a j e w B o s t o n i e
 s i e p i e t e j o n i e m g i, i r e r w a n i e m S e g m a
 g o r i t i, m u s i a n o r a d z i e b o l d a c h i e. N a
 S e y m i e K o n w a l c z y n s k i e r y n i s n o w o r e l
 k a u o r d i n a c i a, d o b r a k r a m t y c z a c e i j
 s r e i g o t n i e j r a s o l l a o r m a c e n i e c r a c a
 n a S e y m i e P e t r y n s k i m a m y n a w e t p r o j
 k t a d y i i w i g e d l e m i o g n y c r y n i s n o r o j e

orędzenia, wyrażenie ras ujętów do legn-
 wanych do porządzenia i prawa, porok ana-
 nia i o wyrażenie i prawie dli wroni i t.d.
 Sejm Konwokacyjny zwany jest także
 zprawach i Matklich Konfederacyi je-
 wialne lub Kaptorem. Wstany i go tak
 jak w innych Sejmów ujędny prawa
 do wstawać były. Po Sejmie Konwoka-
 cyjnym następowaty Sejmicki. Kto wzięt
 was na tym Sejmie był wstawać
 Sejmicki. Te wroni Relacyonem i o
 stowic relacyi ożynie munieli o odległym
 Sejmie Konwokacyjnym, na tych Sejmie
 Kach obiwam także i stowic na Sejmie na
 stajnie manij dajcie im informacyi ujęd-
 dem ich postępowania. Po Sejmie Kach
 wroni was mianu miedze w r 1543. O Sejmie
 Kach Relacyonem po tych Sejmie Kach
 następowaty wroni mowili wroni

Sejm Ko-
 nwokowy

§ 12

Po Sejmie Relacyonem wroni o wroni
 ujęm na Karonowanie Krosła, stany wroni
 z obrany Monachi, iudra i i na
 miedze Krosnacy, Kto wroni od dawna by-

bytło mia sto Krakow, gdzie i osiedle w tacy
 stanach i ulell byt tam Koronowany
 Stanislaw z toli August w Warszawie
 byt Koronowany bez urogionu raz w sa-
 utowieniu i dal okolicie to nie byt dno
 miasta. Krakowem i Flored Koronowany
 Krol zwat w tytlu i elektem i nie sta-
 zyly sua prerogatywy i krolewstwo i
 ston, i ty ter wygerony paniny od
 cranu Koronowany, i wytyl lata panowania
 swego. Jan III byt i ednat od tego imol
 niowym, i lata panowania od wram elek-
 cy rachowat, dta pienthodg wojny Tu-
 rchickie i Karz w tady prowadzil. W ty dny
 obranicu a Koronowany nie iden raz w
 rachodzil porieczny wram, i porozumony i
 nie byt na to prawa pewne ita namycego
 prawa dta. Pogreb imortego Krola, i Kor-
 onowany po podrat, pomianymy ceremonie
 przy pogrzebach. rachowany w gelye i do
 i tady opinat Leignick po polu 11. Xij II 155
 Narazito po pogrzebie, Krol i Polny imiel
 i z nosy i ston w iwdrat do miasta, i redt
 puchoty do Koniata i tego Stanislaw
 1542

na Ławach. Nie many przyjechała do are-
 by przed Władysławem i K. P. przy obrotach
 riedt pierso do Koniasta, chowam iest idu
 nicia powaszechym ze tak dygnili iate
 Piascehi, i. Heidenstein twierdza. Przy
 bywony Krol do Koniasta od bierat zagle
 Ofymasa Mierosa Piascehi, i. weli kwi
 tego Stanitawa do powatowania. Przy
 Koronacy Henryka Waleryusza Biskup
 kva kowshi przyprawet go, a o powoain-
 rych weli kwi dat maglowe tego Stan-
 itawa do powatowania.

W dniu trzecim, po odbytych religijnych
 obrzydłach, Krol udawat się do Koniasta
 tego Stanitawa na Ławach, pierso otoro-
 ny Senatum, i. Pustami na legne przyby-
 tami, przed Krolum niciono oruaki maje-
 stata beato i. Korony. Chorzowu weli
 z chorzgwiami, Mierosi kowshi z daly temi
 Mierami, Mierosi kowshi z jaszczowami
 laskami na rucie. Przybywony Krol do
 Koniasta ruciat na tronie przed wiel-
 kion ottronem, oruaki majestatu i. Ma-
 dano na ottron, a przytomni wyjdunicy
 tron ottrali. Of. dygn Arysto i. k. P.

Gnieznieński miast. Muz. L. do K. B. Regu
 Krowańska prawem naturalnym to miast
 bezpieczeństwo Karimier Jagiello w r. 1451
 bez względu na nowet religij h. B. Regu
 towarzyszy Biskupów był Kardynałem
 Alwato to stawić drit Zygnant August
 w 1550 a Syxtus v. 1559 r. 1559 zaapro-
 bowat, w r. 1736 na nowo to prerogatywy
 Gnymsa ratowadrono.

Pro odbytej Muz. L. Krol z towa wstawny
 w r. z Biskupem kujawskim i Krakow-
 skim, pragnie powat do at terna, gdzie przy
 K. B. powozy regystary był od Gnymsa
 czebych chiat boznie religii i dobra Gny-
 stwa na Karde od powradet chcej Pro organ
 w stawny przynijge wykonat przynijge, na
 swan gelij, wate przynijge Borybiskun od
 czebywat, w tej obsawizymat in Krol, i
 woryzku prawa i przywilei od pierwszych
 Krolow i Gnymsow, K. B. tych imiona razny-
 wory od Karimiera W. wyplirat, przerwale
 do towarzyszy Gnymsa, co h. ob wick od Gny-
 stwa od padlo w d. t. g. m. z. m. z. i. od h. m. z. i. z.
 bednie nie uacniegrat bez o. o. n. e. m. o. z. o. r. e. m. a. t.

gracie i plan tu. W poręgu die Starosta
 wa Augusta zastawiono i gdyby Monar-
 cha nie wykonał rozprawy rozprawy w swoim
 wstępnym was poddani postawieni i to wy
 dzie ma magli. Mo wykonancy poręgu die
 flegmas elikta na kros to nam a cura
 i tu sprawo i mu prawy i kros kros nam
 icrate Alieen i namarywat. Mo ty ceve-
 manu kros z cetym ornatyck wry die kros
 udawat i do Kaplicy Ladri krosy. Sob
 Biskupa tego imienia Ladrik tak na-
 rwancy; gura ubrony bywat w kros kros
 stow i do ^{ot tary} krosy wawat. Ten stow i
 gosc i. libro xi. tak opowiad, ze kros kros
 i z sandatow i sandatow i numeratu Al-
 by Mani jabra, Dalmatyki; i krosy
 krosy ot tary krosy krosy i krosy micr
 praprawat, krosy do krosy regnat
 makien krosy i. krosy krosy krosy,
 i showat do krosy. Mo tym flegmas kros
 naktow krosy krosy krosy, podano mu
 iab krosy krosy i ptawer krosy krosy na nie-
 go krosy krosy, praprawat Micralk krosy
 Micr od praprawat i krosy go oddawat
 i krosy mu narad wawat, to samo ter

Chorągiew i Chorągiewami czyni
 Mowa ta o orszakach czyli insygniach kró-
 lewskich co do nich powiedzie, które są
 korona biała i czarna, pałacyk z ich od-
 przemytana króla wywodzi. Te orszaki
 w Polsce romańskim podlegaty przypad-
 koni; Ludwik Albowiem wetyrniowy na-
 tron, a obawiając się aby Polacy innego nie
 obrali królem, zabrat takowe orszaki do
 Węgier skąd dopiero w r. 1452 przez Zygmun-
 ta Cesarskiego Niemieckiego Władysława
 Jagiello wrócić zaczęły. Stężyca procho-
 wywania tych przedmiotów był ramię kró-
 lewskie, co po obraniu Henryka wywarnie
 nakazano i były w ramieniu króla
 pod dowodem Podskarbiego Koronnego, i
 pod pieczęcią i pieczęcią Kancelarza Kor-
 onnego. W dół Królewskiego, Porannego
 go, Wileńskiego, Sandomierskiego, Kieleckiego
 go i Trockiego, po starożytności awar, i były szan-
 ca tego bez wielkiej starości nie otwierano Ustawa
 W r. 1632 nadany było prawo nakazujące, aby
 insygnia w którym te orszaki przechowywa-
 no nie było otwieranym, bez przytomności

powyższych Senatorowie kłóczyli między się
 Stadli i rasykati prawo to w r. 1645 na
 nowo potwierdzonym rozstato V III § 130 IV
§ 157. Konfederacyja w r. 1664 postanowi-
 ta aby pospół takowcy na 4 kłótek byt
 rasykany i orobny. Pater Kardziejwogingich
 Senatorow miał od takowych, co na nowo
 w r. 1674 stwierdzonym rozstato. Dla tego ter-
 ci Senatorowie pod czas Koronacyi, albo o-
 bicia ich stawic, albo ~~takowcy~~ klucze posiada-
 byci powinni. Pod czas drugiey wojny Szwedz-
 kiej, wywierzono te insygnia i herbakowa, do-
 kąd po zawartym pokoju nie radie sprowo-
 dzono. Takie pod czas terciej wojny Szwedz-
 kiej Sremski Biskup Kujawski i ter-
 cinsygnia wywiozt. Cierze potym do Kra-
 kowa odwiozt. W r. 1753 potymczasem narocz-
 wywierzono onez łuz do Krakowa narad-
 zwiciono, gdzie do upadku Polski mogą
 dowaty się, i skąd iah wiece nieini nasto-
 warala ie potymczasem wywiosle, i dotyd nie
 wiadomo gdzie się obracaię.

Wracamy się do Koronacyi. Herb potymczasem
 w insygnia iah wojny opiaty się u dawat
 się na miejscu wywiozł iah w r. 1753, gdzie

cęty orszak idący za nim otaczał go. Tam
 Prymas również nigdy mu oddawał państwa
 po czym nacy powato iściwaniu hymna Te
Deum laudamus po czym Prymas wyklęty
 kiwał tryk kołtus Vivat Rex a lud z nim
 powtarzał, nacy powato iściwaniu, dwoinic
 i.t.d. Po odgrywaniu pieśni Kołt wracał
 przed wielki ottaor, i podawał. Arystytku
 po wi kółka i stętych piunidyry, u celu irly
 ie aryt na dobrorganie uogryki, a kółka
 kółka raki i stętych piunidyry, u celu irly
 po kółka i stętych piunidyry, u celu irly
 kółka wracał na tron, a Prymas odpra-
 wiając modły, wyklękiwał na nowo ivat
rex, i nacy us koncyta uogrytoul kółka
 nacy. — Gdy kółka i kółka wychodit
 Podskarbi Koronny orował między
 popółstwo medale na pamiętkę kółka
 nacy bite. kółka otawali wogrycy przyto-
 mni uogrydnicy — Pod ras kółka nacy
 Stani stawa Augusta orował medale
 dopiero na drugi dzień po kółka nacy
 gdy kółka z ramku do kółka nacy kółka
 ra powracat, przy czym Stani stawa August

zaprowadził trzy. Oboj na Kawalerów Or-
dery tego Hereditarna co i poprzedai-
cy jego czynili.

Wielki Krol był zony z rana z niem
była Koronowana. Tak czynili Henryk
stary, Władysław Łokietek, Karimier
Wielki, Jan III, i August III. Alexandra
i Augusta II z rana dla odmiennej wiary
nie były Koronowane. Krola Ludwika
z rana ie nie była w Polsce, nie była tak
ie Koronowana.

Prawowiercy Krol do Ławki po koron-
nacji udawał się do stolicy, w przytomno-
ści węgelskich Woydai Kow, purpurym i tuc
gi wali Woydai Koronai; a Krol siedział
przy obojczych stole mając dwach lub trzech
Woydai Kow przy sobie, których ten oso-
bliwy honor użycie chiał. Jan Kari-
mier opow. Nuncyora Papieskiego, przy
masz miał ustotę. i Michałem Krolen
siedziata Matka jego, Nuncyora Papie-
ski, i Piotr Cesarz i Mastyński i w.
ny. Wornicy Krolowie dorawali ho roru
tego w ston dworów Kto tych protelicy

potrzebowali. Stanisław August przy tej
 uroczystości sam osobno siedział. Nastę-
 pującego dnia Kłoboczny był zarazle poro-
 znaczonej do odbrania przysięgi od
 miast udawał się do Krolowa z orszakem
 Urzędow, na rynek miasta Krakowa,
 orszakony orszakami Krolowskiego wstadej
 stowrosy senatorami, wstypował na tron
 i przysięgował od miasta Krakowa i in-
 nych przysięgi, przysięgą Krola Wilhelma
 szera na Wycery pasował. Po tym Krol
 wracał do zamku gdzie niedlugi pozost-
 stwo pienizdre wrrociano. Wrychlad ta
 Kieg uroczystosci mamy urore od Wstady
 slawa do Kitha i następnym Krolow.
 Miasta wrychlad deparowangsh do wy-
 konania przysięgi, to podobnie Senat
 i Stan Wyceryshi czynit. O obliwryjst
 wrycy i Krolowi Stanislawowi Augusto-
 wi, takowey przysięgi nie wrychlano.

Narajatur po wrychlanie przysięgi wrypu-
 sicut się sym Karonacyng. Sym tenise
 gdzie indziej jak w mieciu Krakowie od-
 bywał się. Wrychlad ze Michala Krola

ziemskim, a nad Litewskij Gwardyjn
 Krzyżtożowi Radziwiłłowi. Po śmierci jego
 daliśmy wzmiankę o Gwardyjach takowych
 względem królewskich obwarowań aby ich
 z Nacetyl sztafety. W r. 1646 kilka tych
 Gwardyji do 2000 głów ornarzoną zostata
 królowi do najpoziemniejszych czasów utrzymy-
 wata ich. Gwardyjn uwarzoną była podług
 tych samych prawidel co inne wojska, z
 szarżą królewskiego wojska wódz brał, sa-
 mi tylko oficeracy w nich ich magdowaci mi-
 gli, lecz za panowania Królowa z domu Sack-
 go te Gwardyje były zbierane z szarów, i pod
 ich dowództwem zostawaty, i tak za Augu-
 sta II. Hrabia Flemingi i Hrabia Büchel
 byli naczelnikami Gwardyji. Za panowaniem
 Stanisława Augusta Gwardyje były Kanone i
 pirote, zostawc pod rozkazami samego Monar-
 chy

O Orderach

§ 15

Do charakteru dawnej Królewskiej szarży należa-
 ty być wstępnie Ordery. Maj wzmiankę o tym
 Orderem i oficeracy był Order Orła Białego
 August II. przed czas wojny ze Szwedami miał

ten Order w r. 1705 ustanowić. Ormiana Orderu
 w tego jest Order biały w czerwonym polu,
 = głowę w koronie królewskiej na prawej
 stronie obróconej, z wyprostowanemi skrzydłami
 na rony na wstępie niebieskiej szerokości
 czterech palec, z lewego ramienia nabab pna
 wy zawieszony, na lewej stronie pierwi rony
 kawalerowie gwiazde złotą osmiokątą, na
 kłowej Krzyż srebrny z napisem pro fide, lege
regis, et regis. Na celnikiem tego Orderu był
 = awse sam Król na Krzyżu jego był napis
pro fide lege et regis. Sam Król kawalerami
 mianował tak Duchownych jak świeckich.
 Pier Książki Kardynał i Michał Król
 oli był pierwszym z Duchownych Ktoży
 ten Order otrzymał, Anna, i Katarzyna
 Imperatorowe Mafajskie były tym Orde
 rem zarządcami. — Mamy dowody że iwi
 przed Augustem II Królowie tarcachy ro
 rdawali na kłowej. Order ten białe zawiesz
 ne były, mowa rątem twierdzić że Polska
 nia ta iwi od dawna Order Order białego
 i że August II był byłto go nowicielem jego

36.

stanowige Statuta dla Kawalerów.

Władysław IV. zamyslał nowy Order to jest
Miejski Kabanego powziął Kawalerów Stanowige
Statuta Stanowige, iur. univ. Statuta były
utworzone i przez Kapiecia potwierdzone, wreszcie
kończąc ten nie przyszedł do skutku.

Królowie nasi noweli Ludwika i Karola Order
tak w r. 1525 Zygmunt i otzymał Order Stole-
go Króla z uwolnieniem od Statutu tegoż Or-
dery Zygmunt i Władysław IV i Jan Karol
miał tenże Order. Stefaniowi Patro-
na chcieli go ofiarować i dachre nie przysięgł
a Michał Król przysięgł przysięgł tenże rzecz
wani Statutu że co miał dachre i przysięgł od
Stanow. Jan III w r. 1646 odebrał i Franciszki
Order Stolego Ducha. August II nim wzmawit
Order Orta biatego miat Ordery. Dunicki
Stania, i Order Stolego Króla. August III miat
Order Dunicki Stania, Order Kofejycki Stolego
Jedrocia, Order Stolego Króla i Ordery
Stania. Stanisław August ofiarował Orderem Or-
ta biatego miat Order Kofejycki Stolego Jedro-
cia, i Kofejycki Orta biatego.

Stanisław August utworzył nowy Order

Stego Stanisława ornamenty orderu tego była
 wotyfa ciemno piosowa w murze po bocznych pa-
 rtych białe maizca na kłobocę zawieszony krzyż
 na czerwonej emalii, na karkowej stronie Orszak
 Kłoboki, w środku krzyża zielony po zielony sto-
 nie kły Stanisław po drugiej stronie kłoboka
 Orszakowi uszy na białej stronie, pierśi gwiazde
 wielką maizca w środku złoty obręcz, obwie-
 dzony na okółto zielony obręcz, z napisem
procedendo exaltat. Frederyk August Król
Saski i Warszawski Dekretem pod dniem
 16. Lutego r. 1809 wydany, ^{w Warszawie} a w Dzienniku
 Praw ~~nie~~ ^z umieszczony, następujący u Or-
 dere Stego Stanisława zrobili zmianę, i Wotyfa
 na kłobocę zawieszony krzyż. Stego Stanisława
 zamiast odznaki podwójnym boczkiem białym
 jest odwiedziona.

§ 16

O Herbach

Herb Kwisowy był Orszak białej w polu czer-
 wonym w kłobocę z otworem na prawej bok zawo-
 iony, z otwartym dróbem, z ieryfikian wyita
 wionym, i oniggiione szarym i noży maiz-
 cy. O porożku herba tego wspomnie za-
 zdania, i kłobocę najpodobniejszy do

porowdy ię poremysław był ratoryciedem te-
 go herba, albowiem w r. 1596 karat znowy dnie
 pierocy na Kłobczy znajdował ię Dret biały
 z napisem reddidit ipse mi victoria signa po-
lonis. Dlugosz pod r. 1410 opimui go obierowia
 Litwa miała woy herb oddzielny a tym był
 szrogiy w czerwonym polu iardrice, w prawicy
 ryci dobytę smor nad głowę, w lewey eagle
 Konia białego Kłobczy do biega wchodzi, tory
 maicy, na lewym ramieniu puch ten na Kłob-
 czym Kłocy i patryt awshalay Herb ten nary-
 wał ię poyrolicie pogogni. Woytek herba
 tego iest niewiadomy wrekało za Władysła-
 wa w prawy siach swiadory Dlugosz. Jari ię
 znajdował. Król wprawdzie pierocy toryt u-
 bydła herba rarem Korony i Litewski
 tab. ię wata pierocy na wtery dnie ię wry-
 na pierocy i czwartę herb Korony, na
 drugiey rai i tyciey herb Litewski, a w wrod-
 ku tych w matym obwodzie herb familijny
 Kłobczy znajdował ię.
 W wotygo Karde prowincya miała nowy
 herb oddzielny
 Pierocy iakich Kłobczy wrywałi byty

wozaraste, i tak pierze majestata, i sigil-
 lum majestatu czech; pierze Karolina
 wiktora i maicyra, pierze hitemicha
 wiktora i maicyra; pierze pobozowa
 i sigillum cubicularium regis; i pierze
 krolewska prywatna. O kardy zoro-
 bna mo'wie bedriemy.

Pierze Majestata pinto ornake wy-
 kly rpltey, magdowat iy na uicy herb
 Polski; Promystaw podobno byt pier-
 worym ratyficielem tej pierze; on albo-
 wsem karat zwalic pierze na k. to reg mag-
 dowat iy krol na tronie w Majestacie
 siedziy i napisem sigillum praeuiclae
Polonorum regis et Ducis Sandomanicae

Pierze ta wyrywany byta w przedmiotach
 okarania tath; kardy krol nowo panu-
 iquymiat orobny pierze Majestata na k. to
 reg imie igo, i rok panowania byt ugwazo-
 ny. Arzymy wyrywany byta pierze wiktora
 Karolina, ktora dla wiekhowi od maicy-
 rey iy ro'wita. Wyrwany byt na uicy Orut
 Polski maicyra na pierwiach herb panay

cego, a nad ~~istym~~ ^{tem} Koronę Krolewską, jako
to zaś herby Litewski, Pruski i in-
nych powracają do Polski należących
na około imię narwińskiego pamiątkę, i rok
paso wzięcia na tron. Wtedy dotawo
Kilich i Karimier W ugwali takich
pięć.

Litewski pięć wiera i maicyra nie
równie i tyłko co do wielkości na nich
magałwał i herb Litewski nad Kto-
rym Koronę Nizica, nad nią owet pol-
ski w małym królestwie obwodzie, ordo-
bionę Koronę Krolewską, po bokach Niz-
ca urbozionę maicyra na tawry herb fa-
milię Krolewską, na około imię na Kto-
lewski w war z tytułami.

Na powrocie wieku ob ugwali iur pamiątkę
i pięć Maicyra, wielkiej, i sygna-
tu s'annubum signatoriam i pięć te były
w zachowywaniu swoich Kancelarów, w pięć
a maicyra a Kancelarów, z obowin z
Kilich przegrwi tego onych używania, i był
nad ugwali nie były, i tyłko przegrwi
Kancelar nie mógł ugwali niema pięć

ber węg jurysto masow. Jeden lub więcej
 kancelerów i podkancelerów zwykle
 było bywać przy boku królewskim. Za
 Stanisława Augusta było w wyobraźni je
 kanceler lub podkanceler nie mądzłowat
 się przy królu powstano papierowy do
 sta gdzie się kanceler mądzłowat, k
 przy pieczęci waży od rylat papierowy do
 kancelaryi królewskiej. Henryk Wale-
 ryusz poprzyjęt w Jakbach Conventach
 nie innej jak tylko królewskiej w zwyczajach
 publicznych urzędów piórczy. W papierach
 wychodzących w interesach Infant i
 Karłandji urzędów piórczy Koronny i
 Litewski. Po śmierci króla następcę
 jego zwykle było nowych urzędów piórczy
 a przy pogrzebie zmarłego króla, tamano her-
 by i piórczy na znak że jego państwu za-
 petnie się stało.

Piórczy polowa: sigillum cubi cubae, ca-
 merae, conclavis, minto ornatę herbem Ko-
 ronny i Litewski, w ródka był herb
 familijny panującego, na od obwodzie imię

i tytuł Krola. Tey piercyi urzywano w przed-
miotach tygryszych w samych paaniacegi i
dobi jego, roztawata pod chorowem lekac-
i rak Krola woli jego.

Piercyi przygotowana wybi sygnet (sigillum pri-
vatum) i omiata w od piercyi pokaizoweg
miejscowosci, przechodzita do następcow
Krola urzywana byta w interwalech przy wa-
tyngh.

Dochody

§ 17

Królewskie Dochody Królewskie byty daleko wóznie
od piwnicy, rybn, a nawet wiskre flodak-
ki Krola dawnych wty na paaniu jego wy-
liwa Kramer de rita flod. lib. 2 iakto to:
powallne, purowod, purowe, stroca, stan,
powalanie, targowe, Krowa, pod wodly woien-
nia, naras, rop, podworowe, opole. Od tahi-
go podatku lub w cetero lub w wyim uwal-
niai pauciqy Miasta Lohowane, a gdz
Stachta w Dubrowi tahi. Lokajgi puzho-
nata w, starata w oaci tat. i wyzstai, puz-
w stach Krowskie byt byt uwrup longm
panowanu jednak Rudwika nagra-
suniy one mniogryto, w r albowiem

1574 obowiazat u siebie i swoich następców
 iucium poretawno na podatkach na de-
 wnych rozpraszach ugięto waznych, a gdy-
 by imnie lub jego następcom wypało odby-
 wać pokroć po krajach, takowu wtożnym ko-
 rtem miał odbywać, zgoda uwolnit od wrod-
 lach podatkow i powiazanow Kto'we do jego
 czasow trwały, roztawiający tytko dnosz gnos-
 zos ex madio. Kto'by wozno poradzaym, a po-
 wicij podymnem. Ten podatek zwowier-
 dzt Wladystaw Jagiello, ustanowic aby da-
 wnie takowu wtożniamie optacali. Od Zygmun-
 ta on poretawno go na Krola wybieral, a
 Wladystaw w zapetnie go na wrytel. pa-
 bliwiny okazy jid, tak i i ten podatek ustal-
 i Krol nie miał ra danych dodek dodo, jwoor
 dolo Kto'we pwinadali. Familia Jagiellon
 aka choynie do brami srafowala jwoc co
 i te iij uwruplity, Dla zapowinno temu
 roromacite ustanowiono prawa lwr te ra dany
 nie odliczaly Kutku. Pod panowaniem
 Alexandra stanęł Statut nakazujący
 zwrot dolo Krolewstich, lwr gdy ten wy-
 Konany nie był nakazano onegori Zetku
~~1574~~ 1574

cya. Jednakże mimo tych ustaw woli Li Mo
 nadchowie w chwili, tak Henryk Walery
 w sprawie królewskiego panowania w jego
 wyraża do 30000 Dukatów. Dopie ro
 r. 1589 r. Zygmunt III starało prawo usta
 nowiczne do chody królewskiej za białe
 nowalne. A na przed konyzytuey r. 1589
 wyraża resolutiono w W. X. Li Lewskim na
 szanb królewski? Kononie: Goodrici
 skę, Sawelskę, Brestkę, Kobuzniskę, O
 liskę i Mohitowskę, oraz dawne z cett
 Suchody. W Koronie r. na Symie w r
 1590 parnawono Ma Rola Wielkowskę
 Krakowskic, iury solne Krakowskie i
 Ruskie, Winy Okręskie i Kononie
 Sandomierskę, Samborskę, Malborkę
 Rogozińskę i Trewskę, oraz sta Koronie
 i Ruskie, tudzież z Miast Golan i Ma. G.
 Waga i Ragi. No drugim podria le Pol
 mi ad party wrychic Kononie Powstka
 Mohitowsk. a w Litwie, i Samborka na
 Rusi, Lury solne Krakowskie i Ruskie
 Ledwo na ceter Wielkowskę, i ceter Okono
 mi Sandomiersk. W. Byt udnat? Hori

25

staw August za to wynsz. godzonym tak
ze dochody jego wynosily do 4000000 R^{pl}
Dobra i feudalne przemazone na nie od
wieny dohod Krolewski; waty i do-
broni stowemi; bez ekonomicami; a do-
chody Ekonomiczemi. W Karben Krolew-
skim zawiadywali dawniej Podskarbio-
wie Rossni Nadwornie. W 1777 ustano-
wiono do tego osobny Komisyj a urod
Podskarbiow ustal. Wyproda nam twar-
mowie z poradku o kazdym dochodzie Kro-
lewskim w szczegolnosci. Co do Ekonomiei
Litewskich Ekonomicz Sawaclika za Jana
Karimiera na potreczy Komii zastawiona
wykupiona nigdy nie byla. Co zas do ko-
ronnych nagpiowosci dochodami w Luce
Krolewski, a to od najdawniejszych ora-
sow gdy iwi pod r. 1237 mamy o nich wzmian-
ke. Poddynacy tych zapiesze Karimier
W. na rzedzie W. i Litwie w r. 1368 juze
piast a Karimier w r. 1451 nanowo pu-
blikowal, gdzie over majduie i wzmian-
ka i Luce te nagpiowosci byly ustanowione

dochód. Wrełako dochody te pomiey znowy
 znowy zostaty, a te zpryczyny ze Kłantery
 Duchowienstwo i Nachta brata te wól za
 pomieyniejszą cenę lub za zadną, Kłantery
 tu uwrzebek dla skarbu królewskiego;
 porównano wól dla Nachty swata i
 chodniowa. Od cesarow Nachta brata pomiey
 nicy coś tak to prerogatywe Nachty
 zabierali. Były także szlady zati na
 Rusi Kłantery Kuchy zowie gubie iednak
 bardziej i wazono ni Kopano, rownie te
 wól Nachta brata z pomieyniejszą cenę.
 Kopalnie Otkuskie czyniły dawniej znaczny
 dochód do skarbu królewskiego. Towarzystwo
 prywatne trudniły i wyda bywaniem z tam-
 tąd Korusow, czyli wta na pomieyniejszą a wzię
 na to towarzystwo. Za Stefana Batorskiego mamy
 wzmiankę iż w Otkusiu była mennica gubie
 dla użytku publicznego bito pienizdre. Po-
 zniej mieny te zalanemi zostaty, i lubo Augu-
 stowi II i III zaprzęzili w Kłantery rapon-
 wienie onych, wrełako to do Kłantery ni
 przysto mieno gwałtowego unieważnienia
 mienstwa Augusta.

Sta pobierane były iżre od r 1237 porucy
na wrytek Warba recypropobityy.

W konowii Samborckai Saadonimka
li cnyty ij takie do dochodow Kow'lowskich
Karmier III w r 1475 zabrat na tykulan-
nyu ustypowai, gdy ie iednak Tygmont
dat synowi Jarnowskiemu Kartelanowi
spociwit ij temu Sta Ryurckii, i Tyg-
mont maciat ongi odebrai, ale we dwala-
ta dat synowi wspomianego Kartelana
Wielkorydy Krakow, i iu tab. narwane od
pobieranych iett w Krakowskim wielki
dawnyy cnyty do chod i Karbowi Kow-
lewskiemu. Takie eta zamiast p'owstych
iety na kart. pub. Kowlewski, i wano ie
spund roll.

120 Tyg-
mont III

Dochody z Meinicy ar do r 1630 iety na
Kow'lu od tego rat roku na rplty. Wtedy
i tow w porzeczku w pak tach ie ani on ani
nastepnyego nie bedy moeni odbricat tego
proawa rpltyy. Wtedy etyd wymiatajce
i ktoriety rplty do odstypienia w ego poraw
Kow'lowi. Ta porowawia wije Stanistawa

Augusta stworzona meancie i racje tej
 pienizdze. w r. 1765 August w portance wst. kol
 legium ktorego pruzem byt W. Karol ten ko-
 rowny, naradzanie i wroglidni. Licza pie-
 niędzy i uzytkow staj wgnie karyznych.
 Od ustanowienia fl. w r. 1820 dochody
 staj zbierane wotamora ia Augusta w oty
 nakrota.

Takowych dobr i dochodow zmniejszaj
 sie nad intraty w umiary, reg. unie radzinia
 wiec sie wolno byto panowiyzmy, wroglidni
 tego byto domy prau, i returindranym byto
 w flak tachy dierawie mogli tytko sami
 wdaj, i do tego slachta. Tydom zas w obli-
 wie w porniyzych orasch zabroniono,
 to pod kary infamii; to i samo i Dyfunden-
 tom w obliwie konstytucyjy r. 1784.

Prawa Kró-
 lewski

§ 18.

Magwarncyzmy pruzem krolow Pol-
 skich byto konferowanu uredow tak Du-
 brownych jak Zwiczich, ktore byty albo
 cywidne; togalac; albo woglowe; sagata;
 nawet na Gractwa Birkaguta, Kocybi-
 Kupstwa i t. d. mianowat krol.

Monarch jako że we caligo inqda zwaty
 wat stany, wotywaniu to drio to sy iur to
 wa sygnu zagyragnu, iur ter nadroygragnu.
 Do crasow Henrycha Malczyuora ury
 shie prawie sygnu byty nadroygragnu, nie
 byto bowiem prawa porcipiuriego, pewny
 porcipiuram na odlywaniu sygnu, uraba
 Ko to prawo iur staryto Ko'low. Od wali
 Ko'lowshyeh caliate wasoi materye nainie
 bydi przedmiotem naradzen sygnu, do
 rady Senatu, i to prawo zawre Ko'lowie wy
 Kongwoli, stiy uie porcipiur sygnu odly-
 wac iu nie mogly tytko w porypomoiu Ko'lo-
 wa, iu iudnak porcipiur temu porypitady ra
 panowania Wladgetawa Jagielly, Mi'chala
 i t. d iudnak iu uchwały sygnuowe Ko'lo-
 wi do potwirdzenia dawaceni byty; iu
 stawowi to radney porcipiur zasady iu ra
 Augustu II odlywaty iu sygnu na zwotanie
 Rogmana Radziejowshiego, gdy i ten ieko
 buntowal byt uwarauy. Ni koniecznie
 potrzeba byto arbytkal na sygnie iu may
 dowat, doryz gdy byt porypomaym podoras
 potwirdzenia iu sydy senatorshyeh, i flurelika

Ma Obrada Senatu obowiazkiem bylo zacy-
lowac i, chociaz precyzyjnie mianem tego przy-
kladu. Wreszcie uchwalaty pod tytulem i imi-
niem państwa tego Krola, zachowywano to od-
nawianiem tych praw, i zwano je od 1850
Konstytucyami, precyzyjnie za Krola federacya-
ni lub Ordynacyami. Czuwano nad wyko-
naniem praw nabiera do Krola, obowiazali
i nawet do tego August II i III.

Spdy odbywaly i w imieniu Krola, a sty-
percyjny honor państwa, a mianem ustawy
Spdy rozprawy a to mianem powstawaly kaptu-
rowe Krole tworzacy do czasu wstapienia na
tron nowego Krola. W Spdach i Syniowych
i relacyjnych sam Krol przysadzal, w in-
nych raz nie, sprawy i dirono publicznie z re-
gentem wyrosli podleglych i zoni glosow za-
padaly i zeli nie bylo ichowci. Krol mian
prawo ugdawac i sty ielaine, czyli gleyty
pialous conductus. Krole rozprawy na 6.
sturyty miesicy. Krol mian walnowi nada-
wania praw i przewilejow osobistych, Krole
nie jednaki nie powinny byly i precyzyjnie
i prawom Konjowym i prawom trzeciego

„Ktoż widziemy że Krol mogł radawac
servitorem dawnyj ucielali go oso-
 bom Ktoż mierkażi w miemie, a nie bezg-
 odnie podlegac prawom Miasta odbiwaci
 od Krola ty tuz iskiego Wzrostu, powstko
 wo Sekretarow, a za panowania Augusta
 II i III Konnyliarow. Krol sam mogł uciel-
 lac Naciestwo, z czego iednak. Sici wozly
 waly prawa iakie inney Naciestwo stuzly
 chycy bowiem bydz nobilitowanym
 powiniem iż byt adawac do Legnu. Ty-
 tuly Grafow, Baronow i.t.d. nie byly u
 nas rzane. Doroz nad p. portami i mia-
 nowanie do nich z yuch tow. stuzly
 Krolowi. Krol mowen byt ranygac wady
 przytomnych Senatorow, prawami ornawo-
 ny byta liczba Senatorow, Kto by przy Krolu
 w rnygdawac iż byci powinni, aobliwie
 Konst. z 1. 1641. Senator w rnygdawony do
 rnygdawania iż przy wotku Krolowem
 pod Kary obowiazany byt policzenia
 tygo dopetnie i t.d. p. redmicy z rad-
 takowych uychodricy z podpisem przy-

łomnych Senatorów, i czytane były publi-
 cnie na Sejmie. Senatorowie Ci zwali się
 Mercedantami czyli Senatorami pury bo-
 ku Krolowickim, trwali aż do czasu ucia-
 nowienia rady niestańczej za Stanisława Au-
 gusta.

Krol miał najwyższą Komendę wojacką, na
 Karywat zwalczając przepoli terrawenie. Na
 mięcyym mięcyym dziedziernie Krol wal-
 wo było wpiędział u je wojacki wraach do
 wojacki Koniow. Krol miał najwyższą zwierz-
 chow' nad szlacheckimi i Akademickimi, pod
 panowaniem Stanisława Augusta władzy
 te porncisiono na Komisyję Edukacyjną
 Komisyję Koniowicką z r. 1776. Krol miał
 prawo mianować do wojackich stopni
 wojackich. W szlacheckim Konst. r. 1638 Krol
 wyznaczył Kuriatę, Krola po wyprawach
 wojackich inhwizyacyach zkanclarskiej Krolow-
 skiej wychodźcy, najbliższemu Krolowi ma-
 ięcego i dr w Kuriacie był wyznaczonej Kri-
 ratorem.

Obawiaj się

§ 19

Krolowicki W. Paktach Konwentach radoregano, re

z podziela Krola wazich porwianowiu iiii
 pet uie ego, obywateli wyttamaci iij mo
 gli. W Państwie Henryka zastawiono
 ut si quid uia contra iura, et immunita
 tis articulos egerit, aut aliquid non im
 plevit, incolae utriusque gentis, ab obe
 dientia et fide regi debita liberae erunt,
 co i w porzycie miat eobii porzyciano
 wabat by dtego Krol, nawenie golygo po
 ito wie zapowiadzi, ze preztamane prawa
 unno woli Krola tyg Henry za soby porzyc
 gae nie miato, nequit temu radoye. Stefan
 Batory urnat rownie za niebie pucrow za
 porzycac tui, wannach. Nasty pito nawet
 prawne wyttamowanie tych zastawien, ze
 karaly iakiego wykroczenie Krol iij po
 wazyt, Senatus pro manory to abowiaza
 ny byt preztorede Krola tyg Henry, a
 golygy ito nie pomogto miato bycl' wtem
 cras vorumiane preztamane prawa puer
 Krola. Obiazanie to w r. 1609 nastypito
 Siergiejowicy obowiazkiem prymaca byto
 napowinac Krola. W r. 1609 nastypito po
 wtorne obiazanie tego prawa. Siergiej

nemi obowiązkami Króla było zachowanie
 wyjątkich praw wolności i swobod Książ-
 ców obywateli w starych, bądź ogólnych
 bądź w szczególności. Zachowanie iakże najści-
 ślej Państw Konwentów, nie mieli w Kró-
 lewie mianować Panami i biskupami
 Palatki, dostarczać wykonania praw, za-
 chować spokoju i wolności Dyplomatów
 Łydac w dwadzieścia wzięcia Sejmu
 wyznaczonych a podług potrzeby nad wy-
 znaczonych, do Króla naturalnego roduwanie
 wamienionych wydatków, Polowanie w lub ro-
 zwiedzenie z Matronką z rady Senatu,
 Zachowywanie traktatów z zagranic-
 ymami Mościami, wyzwanie porządku
 i traktowanie z dworami, nie wprowadze-
 nie do Królestwa Polskiego wojsk cudzoziem-
 skich, nie czynienie nieporozumienia samego
 w sprawach rybnych dotyczących się, spraw
 nie nad radę się czyni uchem powinności
 przez magistratury, przybywanie się do w
 Krowie głow, ~~stanie~~ staranie się o obry-
 skanie prowincji odpadłych i w windy

Króle Summę Neapolitańskich

§ 20

O Krolow-
wych

Godem' Krolowey przywata niez Matron
 ka, dwamany przych' budy wybore Krol-
 lowych fadwoji i Nany lozki. Przywata
 Augusta; wybore Matronki, dla Krola nie
 byl imie zapetnie zastawiony, stuchac byl
 powinien uwzgladem tego stanow; w Pas. tach
 Konwentach Henryka restoriono ze Krol
 ber widry. ~~Senatu~~ Matronki nie poz-
 nie, i ze sorwoda rpdac nie bybric praster
 cas, ac in sancta scriptura enumeratas Krol-
 lowa powianna byta tydz' Religii. Regu-
 lno katoliczney, Nub. Krolow'ce i ad-
 bywat iy w Krakowie, bar drey z regim-
 inu i z prawa. Nub. dawat Anglii i Kup-
 gnie rman'ski chowiac tor fento w i i
 imie Birkapi a nawet Nun cyure sta-
 jicney. Po stabi odbywata iy Korona-
 cya, iczli Krol nie byl iczere Koronowa-
 ny w rmaney Koronowali. Krolowamiata
 woy orobay Dwoi iak o to: Magistrum
 i Magistrum curiae.) Kan

clera, sek. Petara, Podskarbiego. (The
 raa. ariam.) Podskarbiego. pincennam iue
 poulatorem.) K. Regerego. p. stonctar me. a. i.)
 Stalwicki. Dapiferum.) padelo lego. p. sub
 dapiferum.) Kuchmistora, Koniusrege
 p. Culinae et Stabali magistros iingulos.)
 Kredencerou. p. mappariis.) Praetaria. p. ab
 baci iustodem et dispensatorem.) Odwier
 uych. p. iustorum.) Pranny sturze K. Roman
de vite et gente Polon lib II Cudow ziem cy
jiroy dworu Krola Warszawian zaay dowal ij
nie mieli. Dochody ich to bych. Krolowa
 utorymywa iij miata wyznaczone byly
 przez stany, wrelako prosie tego, woscrain
 z Kup Krahowskich odkieraty 1000 Du
katow tych dob nie mogly zastawic
pre dawac, zadzierzawiac, egota zadrygek
dobro czywa i nalywa nie mogly. po
st Smerci Krola Krolowa utorymywa
ta ij z oprawy p. dotalitiun.) to ra byta
ij za zyna Krola wyznaczone, powin to
wo oprawy tabow wyznacrat Krol, po
znicy stany. Jzili Krolowa pierswiy od
Krola umierata oprawy swa porce ij

gineta, przeliczając i woda przeryta oprowa-
sturyta ię dopoty dopoki w Kraiu nie
wsta.

§ 21

O Dzielnik
Koblewskich

Dzielnik Koblewskich i stryżmywane Gęty ko-
stom Kowca, w tatem Gęty uster was gędy pa-
nowicy i uster mieli i stryżmy. Wwarianem
wyty iak popurators Mchta, do obrad publi-
cznych wplywał mogli w pozwoleniu Stanow.
Plytost iak Gęty Mchta i stryżmy, rarywai mu-
gli herbów Polshiego i Litewshiego
Kordriat tereu.

O Stanach werypopolitych

§ 22

Stany werypopolitych dawniej iak Gęty ię
i stany Senatorshiego i i stany Prymershie-
go. Krol iak Głowa Naroda, wedlug ro-
znowi interesu, orazem iednego, a orazem
obedwuch radrit ię stanow. Dawniej Krol
Lwie Polshy sami ię ię drit. Bolestaw
Stanowoy miat 12 choradców Krolshych i ednak
Senatorami narwad nie musza, Ci zapewne
byli nagnorniegi i nagnorniegi i Pry-
watele, obierani przez Krola. W dawniej

rzych czasach zwyczajem jurisd. wóll. rewie
 niem w ubliżu Chreścian i t. p., duchowien
 stwo nie wptygwało do obrad publi. wrogich
 bo nagmy były i kadłata w ludro niemców
 pominij gdy wrogich i Duchowne urodę ob-
 sadzone były w dachami rawnie wptygwa-
 dopiero. Takowi doradcy Król wrogowa-
 li w Pracatach et. Prorocis. Po Kolecta-
 wie Chrobrzymi nie maany stał abey. Monar-
 chowie takich rad urywali: po wrodry bni-
 nim Królem gdy w wiel. Styrat rawnie in-
 to, urywali urywatek do rad. Lata Klaska
 wypadła porytek w dę Senatu, od omg d-
 to czasom były i w iak w dżimny Pracata-
 ti Prorocis, Militis, Nobilis, Burgenses
 Wtadra owego był Senatu i kadłata w era-
 dzenia, w mocy były prawnicy jego poręczy-
 li: w lub nie do radania jego. Pod prau-
 waniem pisa stow prawnie w iednym i in-
 głym stanie radęte wstawiały, wptygwa-
 li do nich. Dignitares, i inni znacznicy
 Wrogdżim. Han iednak Wrogdżim do tego
 nie należał; dopiero od Ludwika gdy
 wtadra Król wrogował wypadła rawnie, wptyg-

stanu Rycerskiego powziętych przez niego
 tak w r. 1505 pod panowaniem Aleksandra
 Kozła, na Sejmie Radomskim wiecześnie
 stanęło prawo: aby na tym nie nie sta-
 nowiono bez udziału Senatorów, i Postów
 ziemskich ~~uzgodzenia~~ dozwolenia. Od r.
 1404 za Władysława Jagiełły, samo bar-
 two dawato wpływ na obrady publiczne,
 powstaly Sejmiki i Sejmy, których powo-
 dem było ustanowienie podatków, na wy-
 kupienie od Krzyżaków Dobryńskieg i
 in. W r. 1454 pod Karłowem wielkim
 wpływ szlachty na obrady był bardzo
 rozszerzony, w ten czas bowiem ustanowio-
 no, iż nie będzie żadne nowe prawo sta-
 nowione, ani żadna wojenna wypraw a. t. d.
 przed ujęciem bez zezwolenia na to starów

Dział pierwszy
O Senacie

§ 23.

Pro stanowienie Senatu można uważać od
 Aleksandra Kozła, który na Radomskim
 Sejmie w r. 1505 uchwalił: iż bez zezwolenia

139

Senatu i Biskupskiego Stała nie być nie
 postanowionym. Senato rovine wyzden i
 od Biskupstwa i mowice o pawin noszuch K. Polow.)
 wspomnieliśmy, dopiero w r. 1575 w wotale,
 gdzie w ten czas uchwalono ze opowier Mi-
 nistrów, miato być 16 Senatorów, k. to by
 by pancer K. Pol. K. Pol. do rady byli ureg-
 wani. Oprócz tej rady wolno było K. Pol.
 we wzwac' cacy Senat, do naradzenia i
 nad ichim przedmiotem, dobro K. Pol. inte-
 resu i cym; rady takowe trwały i do r. 1775
 czyli aż do ustanowienia Rady Senata i
 tej k. to by obowiązkiem było w sprawach
 szlacheckich i wozar i wozalem naradzać, nad sejm-
 kach przyslowac' i. t. d. o czym niżej.

Nie mogt być Senatorom tytko K. Pol.
 wic, profesyornat, religii i cym i k. Pol.
 biskup, czego od nich wymagano iowere od
 r. 1550, co i K. Pol. derazga w r. 1733 zatwier-
 dzila. Senat porainy i k. Pol. i z. K. Pol.
 biskupow i Biskupow, i Wicewodow, Mi-
 nistrów i Karcitlanow, nie byli do obrad
 przypuszczeni, aż w wytkonanicy przys-
 łane, K. Pol. iowere w r. 1505 r. i k. Pol.

Koła była przepisana, wote przyięgi cępteli
 Kancelare, po wykonaniu takowicy Senator
 przyięty powat do powatowania r. 1461. Koła
 Kicy, po czym miał nowę na powcharty 1161
 liczbę. Liczba Senatorów nie zawsze była
 Kowę była, po rozbiore pier. w. 1161. St. 1161
 St. 1161 w Senat r. 153. Cęptel. Tytuł Senato
 wu Duchownych był przewielbony Pryma
 sa nagprzewielbionegę tytuł inaych Se
 natorów był Wielmożny Karcidana atoli Kim
 Kowshiego i Woiwody Wileńshiego Jawni Wile
 ņszczy Senatorowi Duchowni po obydwuch
 stronach. trona nagprwad zanadeli, a po nich
 Senatorowi Swicy, po r. 1465 ten isere
 w r. 1569 był przepisany, w r. 1765 na nowę
 poprawiony, a w r. 1775 ostatec. raz usta
 nowiony

Dział pierwszy

O Arcybiskupach i Biskupach

§ 24

Za wprowadzeniem Chrusianckicy Meli
 yji Arcybiskupi i Biskupi pierwrenstwu
 mieli w Senacie; pomiażęc historyę utwore

nie Biskupstwa, wyznała wyrozumiale że pu-
 eryt kawa obieraceni byli przez Kapitułę
 pozniej ~~sta~~ mianowaniem przez Krolow, a po-
 twierdzeniem przez Papiezsia, K. Portugalski
 i K. Wietaski twierdzi nigdy nie odma wiali
 jednemu swoch biskupstwu tymczasem nie było
 wolno. i ducemu, ia. o. ter. Opactwo lub prepo-
 zyture Duchowne Wietaski 1517 urego
 im prawa 1603 dorwolito. Kanclerzem przed
 tym mogł Kardynal bywał, ale 1504 ustanio
 prawo żeby piarsc z Anglii i Anglii i Gu-
 znienskim i Biskupstwami K. K. w Niem-
 K. Szwajcarskim, Normandzkim, W. Armijskim,
 lub S. Teckim tymczasem nie było. Konst.
 1568 samego Prymasa i B. Szwajcarskiego
 K. Szwajcarskiego wstrzygła od pi-
 arsci. Kardynal Biskup miał prawo miewe
 go Konduktora K. Szwajcarskiego dawniej im Krol
 na poroczenie B. Szwajcarskiego mianował, po-
 raicy za ustanowieniem Rady K. Szwajcarskiej
 ciej mianowania do niego nalezalo. Biskup
 pi raiindali je obydwoch stronach tro-
 nu więcej ich i ducem po prawicy stronie
 Dwoje było Anglii i Anglii i Guznienskim

Mi i Lwocki po pierwszym wybraniu Pot
Mie 15 było Biskupów Prawo i 1569 na
Seymie Lubelskim zapadła uroczysta
postanowienie raiadania takowych Senatorów

125

Arcepli
w Królestwie
Galicji

Arcepli Męski był najpierw w drugim niedry
wzrostkiem Biskupami, a nawet praprawa
w Podgalańsku nie było mu wstępu na parochi-
dnie w mu zawarowane było konst. r. 1633
i 1641. Arcepli Męski Gwiznienski był Me-
tropolity Kłobuckim prerogatywa od najda-
wniejszych czasów onemu strzyżtu. Był uw-
drzonym Moutem Papieskim (legatus natus)
w Królestwie Gwiznienskim i w innych i wo-
isk urzędem następców. Ze niego nabrasto
zaotywanie Synodów jeneralnych, gdzie
nie było odwołania od synodów ducho-
wych, chociaż widydem tego spory by-
wały z Nuncyusem Papieskim. Jest on
kanonikiem Stockim i Księżem Louie-
kim a to z nadania Konrada Księcia Wario-
wielkiego. Prawa strzyżtu Arcepli Męskiego
Gwiznienskiego były: To było Prokurator

i pierwsiemu Xięciu, procyt Konarowi prziabi i
 tytku Prymasowi Koronacemu, powiaży od
 Szarmowskiego i Litewskiego. W Senacie
 po Królu pierwsze regnowali mniżej,
 po utworzeniu nieustajnej Rady mieli
 prawo zasiadania w niej co lat 2 przez
 6 mniżej, ekspedycje z tamtych wychodzą
 u wreszcie królom podpięwali. Prawo nowo
 Prymasowi było średnie w tym prawu, i prze
 stępac Króla tamtego prawo. W czasie
 królestwa Prymas był głową regdu
 przychodził w Radzie nieustajnej, miał
 prawo umieszczenia Królewskiej ogłaszania na
 znaczenia czasu na Sejmie i Sejmicki, zasiada
 nia na Sejmie i Chyngim i Konwokacy
 jym. Mianowanie i Koronowanie Króla do
 niego należało także. Prymas miał zaraz
 przy swego Marszałka który dworem
 jego zarządzał i siód przed nim lasty
 tym zaraz przy bywał uderz kartela
 now. Miał także Krzyżem u drugu rka
 nowików który przed nim boryz nowit.
 Prymasom do regdujacy Królewskiej
 w dziedzinie, zaprzeciaj Prawie Karty

we przysłał rękopis, a do pokoiów królew-
 skich idącego, przed komnatare na wcho-
 dach przysiadł, w prowadził Mawrat-
 Kowic, a sam król o tym krótko rapre-
 sie wychodził. Dawniej Przymas mieli
 prawo bić ię piemiędzy, prawo polowania
 i iane kłótych albo nigdy nie wrywali,
 albo zważać zagnięty.

826

Wśród piaworym podriatem Polki, na Hierarchia
 sty powat w porządku po Przymasie Andalom B.
 cyfikacji Lwowicki, potym zaś Biskup Kujaw
 Krakowski, który był wasz Szymon bi-
 wieckim, ten tytuł nabył od Kłigunowa
 Olewickiego, który to tytuł rakujit,
 W niebytności Przymasa lub Kujawskie
 go Biskupa wronaczy Biskup Kra-
 kowski miegus ięo racy powat. Biskup
 Kujawski wacytacie Kwasowickim, a
 po tacynie Władystawienis był drugim
 po Przymasie, gdy w porządku niegus
 to wnosie racy powat go. Był wasz B.
 Kujawski Pomorskim, Potym racy
 powat Biskup Wileński Krowany

dopiero od Władysława Jagiełły, dał. rz.
 porządek następująca: Biłgoraj był
 następujący: Normanski do którego
 Dycecyj. Miasto Warszawa należała, po-
 dobno najdawniej z Plaskich. Bi-
łgoraj. Stężycki. Cycki. Marowski. Lę-
ki. zwany także Brechiński czyli Bre-
niański dla tego że Warta Borek
Litewski do tego należała Dycecyj.
Zmudzki Lawicki Miednicki i mie-
 kał w Miedniku. Chetanski miał we
 Katedrze w h. Racowitawie. Kołoski zwany
także Czerwiechowski miał we Katedrze
 w Hytomierzu. Kamieniecki miał ka-
 dre w Kamieniu Podolskim. Jan Hanczki
zwany także Kuslandzkim, Kuroniem
Wendeckim, i Pittynskim, po pier-
 wszym podziale miał tylko tytuł. Łu-
becki przez Łęczyca III uchnowicki.
 Dział drugi

O Woiwodach i Kartelanach

§ 27

Porządek w sprawie nin. Senatorów Suwie-
 kich był taki, że przed Władami za-
 madał najprzód Kartelan Krakowski
h. i to od niego powstająch cracowicki

wyzna wrytego Włdow pierwszeństwa nie
 jest dozwolone wiadoma. Jedni twierdzą że
 Karata w którym była rozkład porównania
 wie i Karatimiera Wdy Kieł Parkkiego;
 drugi że za uciachę Wdy pod cześci-
 tury z Haličanami. Ojciec pierwszeństwa
 i tytuła Janie Wilem o innych prawa i
 obowiązkach ich i edukowane były z innymi
 senatorami. Dobry należą do Księstwa
 Kartelan'kiego, odpadły za pierwszym
 porbitorem. K. R.

W najdawniejszych czasach mamy wzmian-
 kę o Woiwodach po stronie palatyni : 1044
 tych. Palatyn był Gwintym Woiwoda
 wojennym urzędnikiem, chociaż to słowo
 obowiązkowe w idnym. Oboje były w
 polycronie. Za rozdrobieniem Księstwa
 rdy Kie miał w jego Wdy, K. R. by upowa-
 tego że był najpienwrym do radca był
 wari najpienwrym do wodzica wójta
 Ojciec Włdow był i Kartelanami. Ka-
 rtelan pochodziło od słowa Castell zna-
 czącego to samo co forteca. Castell zas
 pochodziło od Castellum znaczącego
 to samo co Castro.

W dowie obowiązanymi byli przewodzić na
 sejmikach w wojem Wdetturii. Pod czas
 tegoż sejmiku w sprawie pomianu byli także
 przewodniczącymi Sześciu wojem Wdetturii; do
 gładali aby między innymi, tożca były iuxta
 alie, aby wiktualny za przegrany ceny
 przedawano; które iednak obowiązeki pomian
 orali pod Woiwodom. Mieli także ob-
 wiązek od bywania sędow.

Między Wdetturii mieli mieysce niektośy
 Krowie jako to: Wileński, Trocki, i
 Starosta Lwowski. Takowe dostojności
 wzdawali Krowie po miocy Kasa i in-
 ustajca. Niektośy z Wdetturii jako to: Krow-
 ski, Kuski, Marowicki, Nawski, Czerni-
 chowski nazywali się szewcami. W Krow-
 uie Wdetturii: Krowie nie mogli Starostu
 Grodowych trzymać w Wdetturach i Krowie
 byli szewcami; w wojem Krowie i Wdetturii
 Krowie i Krowie to dozwolony
 jest. W Krowie i Krowie i Krowie
 Starostwa Grodowe sąrem z Wdetturii by-
 ty itygrade. W dowie miay u Krowie do Krowie
 i Krowie i Krowie byli Krowie i Krowie
 i Krowie i Krowie i Krowie i Krowie

* Wileński: ty itygrade. W dowie miay u Krowie do Krowie
 i Krowie i Krowie byli Krowie i Krowie
 i Krowie i Krowie i Krowie i Krowie

K. R. Kowalski

Dział drugi

O Ministerstwach w Królestwie Polskim

§ 28

Ministrowie zwabi ię dawniej Urzędu
Kamery Senatu i Królego Stanu regda. Krento
i Ministerium ztyerane, ani dawa Ministe-
rya w iedem domu, a tym bardziej udrzejci o-
sobie dawe bydz' nie mogly. Wolno byto iednak
byto Ministerom Stanu Stawa Gos. Lawe pro-
siadal. Byli dozywotnikami, chowian wielu
tama ipreciwiato ię

§ 29

W porządku Ministerow pierwore zaymu
wali niywie Marszałk. Krowi Wiley ko
roani i Litewcy. W Krowie uatknawit
ich Karimierz W, a w Litwie Wtady-
staw Jagiello. Znakiem ich do stowienstwa
byto laska, przy Urzędzie inunim Krow. W.
Krow pruz iednego i pierwotarow od daw-
na. Wykonjwali porzązge porcel Krow. na
wiewnosc ichoct i. t. d.

Marszałk
Krowi Wiley
ko

Pierwa i powinnosci Marszałk. Krow iur
w Statucie Alexandra z r. 1804 byty upi-
sane, bez jowizely odmiencione. In d. dwa-

ra Krolu wchodzila do nich natural. Nacy
 celniczym onych obowiazkiem byta pure
 strogosci bezpiernictwa ozolby Krolu wchodzila
 dla tego purety nowa berzyska nawiast
 smierci Karai mogli od i. i. 1766 do yde
 nie ywaro Kuzmisa luych, przybrali co
 bie Apufarow, dawny zas sami ydzili
 Maorrat Kowic mieli wuych officyali
 stow i wogulo. Maorrat Kowic wstalo by
 stawiali cenz wuych ich produkto
 wistawtow, oraz mieli doroi nad tym wuy
 skim co in policy tyzyle. Poctowic dwo
 wos ragani wuych napored Maorrat Kon
 opowiadac by byli powinnu gdy do Krolu
 wchodzila przychali Nerydeneyi. Maor
 ratow Wielki pored Krolu i dzyym niost
 laste ja poredraize Go. Na bymni poro
 dek i ynat ygnow Maorrat Kowic utory
 ygwali.

Hetman

170

Po Maorrat Kach piewore maia miegna
 Hetmanu dawny. Krolowi do orazu bytko
 i na reregolue wyprawy Hetmanow wy
 znawali. Od Ryzymonta I Hetmanu byli

dozwoleniem. Hetmanów Polnych do
stogów powrót na w Koronie w r 1539
na Stawie Siemawskim Wład. Bet-
skim, kto by go uisni. Za nowy kiego
sam wogitum wta dny; w Litwie zaś
kilk a latami pier wty na Stawie
Kisere.

931

Kancelerie
Podkan-
clerie

Kancelerie z Polskich Ministrów pod-
bow naga wiecej ustanowieni są od Wta-
dykwa Łokietka. Wtedy to powrót
w samym Duchowym byty dawane
Pod Kancelarzem r. 1507 ustaneto prawo
wieby idem kancelerów bywat Duchoway
a drugi świecki, z zachowaniem alternaty
do pierwej wielkij. Na uron kancelery
koronnych ustanowiono Litewskich. Pod
panowaniem Alexandra majdnieny pier-
wzym Kancelerem Koronnym Litew-
skim Mikolaja Radziwila Włd. Wileń-
skiego, i pierwzym Podkancelerem Eu-
stachego Woltowira, obima zaś bywaj
tawicy świecy i narywaj in pierwenta
i rami. Prawa Koronnych i Litew-

których równa była. Kancelerów obowiązywał
 było imieniem Króla mówić na sejmie do
 Stanów, i materiały do obradowania poda-
 wać czytając na Ruchyennych od tronu od-
 powiedzi. Wreszcie przywileje, Dyploma-
 ta, Herbozyna, Litwy i Uniwersalnej Koo-
 licacji, na wrotach, Karty do wojska
 Narodu. Mogli Kancelerze czynić prze-
 torzenia Królowi gdy im dopuścić wa-
 nia co takiego podał, co prawa było po-
 ciwne, a to dostawać do Konst. r. 1475.
 Kancelerze w imieniu Królewskim były do-
 cesyjne odzywali wielu innych Sekretar-
 zów i Kancellaryj.

Podskar-
 biowie
 Wielcy i Mał-
 ysi

§ 32

Podskarbiowie Wielcy i Mał-
 ysi Podskarbiowie Wielkiego pierw-
 szej raz w dniu 15. wronianki pod Karimie-
 rem W. a później nowo jego w Statucie Al-
 xandra czytamy. To ma być mać Honoru
 Królewskiego i Skarbu Publicznego naj-
 wyższego doroi, mieć staranie o bieżące
 niedrzy, rawniadżwać dochodami i wydać
 kamii publicznymi. Podskarbiowie Wiel-
 cy razem z Małymi mieli rawniać i Kłoty

ich nie przytomnych uograli.
Dyktat Longi
O Stanie Rzeczywistosci

833

Nowy Stan Rzeczywistosci znaczy iż u nas
wrycha Się Siła Wsiedla nie iist w tenoie
i robony Stan Siłada Wyrany Miles
Equus i Mobilis znaczyli znawo slachci
ca. narywanu ich tak ze Siemianinami
ie pod wriach mieszkanic ugrawny zimi pil
nowali; wrodo rawali ię Chywaterami. Na
chtano. bymach, bymi kach i riarach
publiungich, owar abieraniach. Kow lowi
glos wolny miata; a prawer i 1745 urty 11
nawet do trona polskiego samey tyllko
Korowey Slachci iist dozwoleony. Sprze
przywogatywy Slachty robaoremu w pro-
wie Czwirnyan, dla tego ta o nich nie
wypomianany

834

O Wrydach
Stana Rzeczywistosci

Wrydy Stana Rzeczywistosci byty wist-
ka. Nadworne Korowne i Siemianic
proydek i Siemianic nie zawone byty
ieclne dawniej byto ich mniej, porowny wy-
icy. Kow i. r. 1765 poroziata między nie

mi porządek Rady państwa.

1. Marszałkowi Rady Niemieckiej pismem było mięciu niedzielnym 15. 1775. Wskazano imi wgraszyła Konst. v. 1775. Wskazano imi w. od utworzenia Rady Niemieckiej.
2. Sekretarz W. tytuł w koronie portawit Alexander v. 1504, a Tygmont August w Litwie, poriadali go rami Duchowski Dopiero Konst. v. 1774 przysięgała Sekretarowi świeckich w koronie i Litwie. Sekretarze byli u siebie rami tajemnie i pety, na tymach publiczne pisma dyktali; w tydach Afesporach i glosom stanow rym ramiadali; Sekretarce Rady Niemieckiej; Departamentu Interesow rami rami rami rami tytko Kadrioi i Rejendary; Piarzy obierani byli mogli.
3. Sekretarze. Ci w koronie ustanowili byli od Tygmontat w v. 1504 i iden Duchoway; i iden świecki; co podobaie w Litwie po mięciu następnym. Powinno mięciu było przy swone miechac; ypraw studac; i one w v. 1775. Sub Kardeczowai donowit pod Tygmontem III portawitowoi ich ledriani ypraw ciechle rami, iak mięciu

roba cenny przy dowalili w Sydach Re-
 fendorachich, zaniadali w Sydach Ni-
 ejsowkich i gto uar stanowirym, a wweh-
 cyguych i gto uar doradcyim. W Radzie
 i sekretariczy mogli bydr Sekretaranci. Po-
 ciadali w Sydach podług pierwemu itwa
 nominacyi.

4. Pod Komorowiu WW od Wta dyktara
 Kokutka w poluce ustanowieni. Byli naj-
 wyzszymi gabinetu krola i krzygo ugdani
 mieli dowol aby sam belanowice nalezyne
 uce obowiazki, petnili; i gto mieli powiannoi
 iteraciuia porzadku w dwore krola i uodnia
 przyzymowali postow zagranicznych, i przy-
 maca, odbierali powozy do krola, i konnyga
 ni byli iteride granice państwa co po rozicy
 u stalo. Orzady gubernorow ich bydr blaw
 itoty.

5. W imore WW tych w Litwie zlawen
 miato bydr 4 w koronie szepo dopiero
 r 1764 z sariech ich przytano. Zaniadali
 w Sydach Afesjowkich, mogli bydr Se-
 kretaranci w Radzie i sekretariczy.

6. W woj rowiu WW i Nadzworniu dopiero
 przy kancie wiczk 15 macy o nich wzmian
 413

Kę. Obowiązek był wzięci i chorwa Chorę-
gowie Koronni Litewskie. Nadzwyczaj
stępowali WW.

- 7. Miecznikowski WW w tej samej co Choręgo-
wie Episcopatowem. Pod tres uszytu
ni zmierzani przy króla rządowali się.
- 8. Koniuszowie i Podkoniuszowie za króla mi-
rza W w Koronie a za Zygmunta I w Litwie
nastali.
- 9. Kuchniarscy, Kuchniarscy, Podkoniuszowie
Kuchniarscy, Podkoniuszowie, Kuchniarscy, i
dniej stolu Królewskiego w ten czas swe wy-
konywali obowiązki. Kiedy Król iadł per-
biernie, iadł też Łowcowie tak WW jak
dwornicy.
- 10. Pisarze Pałki Ławny w Polacze byli uszy-
dem, Administracyi Wągródzkiej dostrzegali.
Pod panowaniem Stanisława Augusta było
w Departamencie węgrodzkiem 24 indali
- 11. Stojniacy WW i obywateli, tak i do woj szki
wzgu na wieli Departamentu, i dopiu
konst. r. 1768 za króla mi rza w rnasin.
- 12. Jenerałowie Artyleryi za w tudy stawa II w
1637 ustanowieni. Mili do rca nad zbroi

wania ludwisarnia, prochownia, i wrozyknie
wi wpieniania, przetania. Kost to jest sama
rypta. Dawniej li spiaczutowi roztawali
pod atadry Hetmanow, poruczy pod wogno
wym Depar, tamentem Kost. r. 1776 w Hryz
dniekow urmaneni byli.

13. Spieczutowi Spuzelkowani tych wtkora
nie bylo z, w Litwie i w Szedach wognowych
zaindaci mogli.

14. Spieczutowi te same zaindacy co teraz
Wrobowatorowie. Dochodili Krijud, Krolu
wi, rypty lub porucatym rozdranych. Mii
li wie Spieczutowi Krolowych Kost. r. 1775
mii, ta i ustanowita 4 Spieczutowi.

15. Kustor koronny rypti Koron mial ob
wizach Starejnia skarba Krolow. Mii, ro
nie lat w szdach Apesproskich i w Czern
darskich, sam go Duchowni poriadali
ob. Mii, jeni kancelaryi poruc kad de woi lub
podkanclewiu mianowaneni byli, zain
dali w Szedach Apesproskich i Czern
darskich

O poruc tych wrodow byly i zore same ju
Ww dzturach te ied Kiem nie klose ju -

erytch wazy nietyl od podziatu fl. obli. na
 drobne cześci. Krol takowc rozdruat Krowdy
 opow podkomorstu, Leutu, pod sekartem, fi-
 sarow, Kłozych Maichta obierata a krol nie
 powat. Takowcnie oboweni bydi mogli Maichta
 poprufjonaci; i nie dyffydenci.

Wazy nietyl byli samobicieni nastojonicy.
 Podkomorstwie wdrili granicne sprawy
 między dobranu rumickeni. Obierali uctie
 do pomocy Komornikow.

Dyktu Starostowie Lydowci między Krowdy
 Kow Liemskich Liwoneni byli; i mieli Lydy
 Grodzkie, do Kłozych oboweniawania Mami
 stwika Starostow byli podsta rostwoie
 Lydowci i Liwore Grodzcy.

Chonych godnow byta jedna racydawacy
 wzych kamit. 1572 obowiazani byli z lthry
 gwasami nowick WW dretu na pogrzebie kowca
 znyadowac uj.

Po Chonyym nastojowat Lydria Liemoch
 Staluch, Podorazy, Podoczek, Podotoli, Lu-
 mit, Lowory, Kłozych. nie ma nie cześci
 y Mnego do powiadzenia. Płotyck Wazy i
 wzyry Kłozych bezpircantwa pod czas popr-

1. tego ruszenia dostarczył. Pisarz ziemski,
 Wicernik, Woytka miejscowy, Skarbnik.
 Woydy ziemskie w W. J. Litewskich były
 następujące. Ciwunowie Kłoczowski, Sę-
 micki, Marszałek, Podkomorz, Starosta Sy-
 dowy, Chocary, i Sedziów ziemskich, Woy-
 tki, Starostki Podata, i pisan ziemski, pod-
 wojewodzy. Sędziwy albo Podstarosta, trzech
 Sedziów grodzkich pisan Grodzki, podvo-
 dy, Ciwunik Horodniczy od stary Grodow
 czyli rannego w wojnach. Skarbnik Lewy,
 Wicernik, Komisarz, Oborny, Stronnik, Kraj-
 czy, Mostownicy, Budowniczy.

Rozdział drugi
 O Starostwach i Wojskach w mieście

§ 35

W dawniejszych czasach Wojsk w mieście sta-
 ły na utrzymanie Wojska. Lecz w ostatni
 w podaniu uchwały i uchwał publicznych, które
 mi Wojska dowolnie sądzono, tak że w wolno-
 im było ulinować, długi racjonalne i t. d. wyja-
 szyć Starostwa Landowic i tego. Najbardziej sta-
 tui dobrami temi, przynajmniej w razie, jak sta-
 bowi tak publicznie i tak Wojska w mieście

Pod panowaniem Aleksandra stracił status
 naturalnego oddania wszystkich dawnych
 księstw do państwa pod dyktando Augustem wcy-
 szi wybitnym zostal, w r. 1562 bowiem wy-
 znaczone w tym celu Komisarz. Pod pa-
 nowaniem Augustanta w głąb prawa te re-
 pertu do składowania nie przypuszczają, wy-
 znaczone pewną ilość dóbr królewskich
 za niezmierną fundusz do utrzymania króla
 porzątku tego oddzielną staty i reglony
 pod tytułem nadgródzian i starożytnych, składow-
 chlebek reglonych (prawnie bene merentium)
 swaty i. Kramer i Bielski nato uwy-
 dani w głąb. Pomocni były starożytni
 opowier i danych i nie w danych były sta-
 rości Wilkopolski, zwany także generalem
Wilkopolskim a k. Pomy i inne na prosiat
 ku XIII wieku wzmianka mamy, zwat i
 także wielkim ledry i miat f. Grodnie
 pod woi W. Tady to iat. Pomański, Kali-
 ski, Gnieźnieński, Kujawski, Kaninowski,
 Koniński, i Pyzdrowski. Pierwszy nactat
generał Małopolski k. Pomy i inne w word

16 wieku zwat się Starosty Kwa Kowshine
 Dalszym Starosty był Kamieniecki W. Coby
 zwat się także Generatem Podolskim Sta
 tego że opowór Kamienieckiego Grodu uste
 rat do niego i Łatygorowski. Starostowie Gro
 dowi powini być: Szecha w Wdrowie onie
 dli w wieku i wziętku dogratou" najszy
 Starostwa nie zgodne trzymać mogły dzieci
 i pte' ien'ska. Dwoch Starostw Grodowych
 trzymać nie wolno było. Do Krs Kewsergru
 licono także drier zawy'stenatae.) Wogtstow
 (.advocatae.) Sottytowa (.cultetiae.) w najgor
 szym zotawoty stanie Krolwsergru do
 Stanisława Augusta on dopiero w r. 1775 po
 stanowit aby Starostwa i Krolwsergru z 10
 10 z pod praw akt Państw. i uprzywilejowa
 nych profesorow wysiady były prawem emfiteu
 tycznym na 50 lat przez licytacyę więcej daję
 cemu wyguszczanie, i ustanowiono Kamisye
 do budowania tych dobr, ale w r. 1775 Ko
 misye te uchylano, a promiannosci ich Ko
 misye i char bowięj poruczone

Kordriat piąty
o Sejmickach
§ 6.

Kordriat
Sejmicki

Pod Władystawem Jagiellą pierwszym mamy
początek Sejmickich Kordyżów powodem La-
duwka uwarai potrzebna Jagiello bawiar po-
trebując pieniędzy na wykupienie od Kordyż
Kow. ziem Dobrym i t. p. a nie mając iwi mogą
na karania urodowu podatków wyrażony
w r 1404 Władystawem i regularne rzadki, i t. p.
na nich postaw wybrać jak już no cniłom
uoił, onych na riera powrechay do Kordyż
na wydatki; taia wile Kardey powinięcy
Obywatele które mają przez nich umowitę i t. p.
Gdy potym orzucy ta pierwsza potrzeba tra-
fiata się orzucy tej Sejmicki Sejmator. Na rier-
dnie Wierawskim w r 1454 K. S. Karimien
oblicat i t. p. radnych praw nowych stawieł
ani ziemianow narogne uwarai nie będzie bez
poprowadzięcyh w Kardey ziem i Sejmickich.
Potwierdził to i samo po rucy i parnięcy
Jan Obracht, Mianander, Zygmunt II i t. p.
ter i Henryk Walery. W r 1454 K. S. Karimien
Sejmickoraty; i t. p. postaw do Kordyż na

Sejm wyjątkowy orszacowni byłej prawem

1777

Tworzywaniu
Sejmiku

Kary na Sejm wyjątkowy na 6 tygodni przed
 rozpoczęciem niniejszy byłej wyjątkowej, a na ten
 tygodni przed Sejmem wyjątkowym, przez
 wójtów i szlachę, inarcej Sejmik nie był wa-
 rny. Konst. r. 1775 wyrażnie uchwalona iż
 Krol miał wydawać przed Kardym, Sejmem
 do Senatora Kardego z osobną listą, a od po-
 wiatu odebranym, i rady niniejszy nara-
 dziwym, i mogt zwolnić Sejmiki. Senatorom
 powianonim było zapłać waz na Sejmikach
 nawet Statut r. 1580 postanowit Kary na nie-
 zapłaćonych. Konst. r. 1768 od tej powin-
 nowi Duchownych uwolnita. Kardym Machie
 miał prawo glosowania na Sejmikach, ale tyf
 Krol Machie zrodzenia Cartabellatus
 czyli Machie nobilitowany nie mogt glos-
 wac. Cartabellatus postny Sekretariego by-
 to to Machta, Krolowy imiona Crytano z Car-
tybellum było to nowo nobilitowanie Czoły
 Konst. r. 1611 postanowita iż tyfko Machie
 poperfysiat mogt glosowac w tym Wdostwie
 w Krolu, i miał poperfysie. Dopiero w r. 1768

423

uchwalono ze glos na Seymiku majaj sami
 Wdrzewa owego szlachty niemieckiej, lub indygeni
 profesyc majajy dreedricone, dozgwatacie, zastawne,
 albo powow emfiteutyorne na dobrach
 sztosowych lub krolowaskich; niek Panie mogt
 bydz na Seymiku obranym k tomu miat 23
 lat. Miasta w krolowych iu Seymiku szlbygn
 ty wolnieni bydy od wroclkiego wygona, wy
 iu woy miasta gdnie iu krolowazdowal, jar
 tace i. t. d. Porzdek Seymiku koronaj byt na
 ste pniecyi senator zagajowy Seymiku zbie
 rat glosy na Marszałka Seymiku koronaj i na
 szepiorow. W W. K. Litewskim nie obrano
 Marszałkow gdzy takimi byli pierwsi wybrani
 u Wdrzewa. Pradny Konst. r. 1763. krolowu o
 bowiazani byli wygona na Seymiku wygona p
 slow, dla uwia domienia o przedmiotach o krol
 wych na Seymiku ^{nie} naradze iu miaru. Po
 cym Marszałek wytal lista kandydatow
 i szlachta glosowata, wijkron glosow stano
 wita. Postom dawano sztoski iu pradny krol
 waj na Seymie powtopowal mieci. Konst. r. 1764
 zastroyta aby porokupstow Seymiku nie
 wladalo. Dla bezwierzen stawa Seymiku koronaj

adieu Sachse nie mocht raag

Część Czwarta
Prawo Cywilne Polskie
Wstęp

§1

Zwólta i
pomocce prawa
Cywilnego

- 1. Zrodzenie Prawa Cywilnego Polskiego będy
- 2. Statuta i Konstytucye od r. 1547 do o-
- 3. Statniego zezbrania Kraiu.
- 4. Resolucye Rady Ministrzeij.
- 5. Prawo Magdeburskie i Chetminskie
- 6. Konwertya Polska
- 7. Statut Litewski.

6. zwyczaj w taniogich ofiowinegi
 7. pomoc do tego prawa w wroclku w ogol
 niu niaki, szeregolnicy ras do kladna za
 imion Historji prawa Polskiego — imio
 moich abycionow Kraiowych — imio moich oby
 woiow i starozytowoi Narodow tak Wrosla
 dach iako, Zachodnich i Polnocnych — Ana
 imio do kladna starozytowoi i praw spiecki
 Kiech i Kromie — prawo Przemysla i Ko
 szelne. Inajomoci iuglow wotawra Latin
 skiego i Niemieckiego.

§2.

Prawo Cywilne Polskie druzi moina na

54 =

Podriat
prawa Cywil
nego

prawo rechie (universalne) i niezgodne (particulare) pierwsze sągato się do całego ogółu Narodu, i takowego nie mieli (Polacy, dłużej się do części narodu stosowało się. To prawo dzielito się na prawa prowincjonalne (Provincionale), na Ministerjalne (Ministeriale), Ciobite (personale) i na przywileje (jus privilegii). O tych iako o najwazniejszych moze teraz bedziemy

§ 3.

Przywileje
iako

Przywileje tytko do niezgodnych przypadków. Nowo stosował się miasto London. v. 1510. l. 5 f. 329

Przywileje tak zwane miasta bydr Thomaszowe — Przywileje na przywileje dawane za

duzego nie miasta misie iako ten Kar. v. 1603. l. III f. 172 — Przywileje sprzeciwiac się nie mo

gły prawa praworechomego królowemu, awo na ichodę innej oiały bydr republikowane, w pro

ciwym przypadku republikany one nie moze domagać się wyłobnienia oiały l. VI f. 626

W Acte Kongresu przypadkach przywileji nie misie żadnego prawnego iako ten iako

toż pima wydawione z konieczności wydawane wostrogmaiq (pryhadanie wyroków stacow

nych, albo sprzeciwiac się prawa prawore

chwała Królowemu VI f. 1504 — Przy
 wileńskie wydawane w owej Krasnawie sędzie
 osoby trzeciej VI f. 90 — Mowatożna wy
 dawane przeciw ko Machnie powrachu i t. j. c.
 od nichodoty raptowania drugu i t. j. c.
VI f. 1209 Stat. Lit. roz. art. 27 — Godyby

Litwy rekrucie si. litteras salvo conducto. i. pot.
 kazy m. oradach. one przeciw ich dui dui com
 dawano VI f. 576 — Przywilei przeciw pa
 famii, wywołania z Krasnaw, oraz przeciw wyra
 zeniem prawa rypadte VI f. 904. I. L. r. 1

a. 21. byty iednak z pod tej i. c. g. byt wzięt
 ko, m. a. nowicie. i. Kiedy kto w in. ter. c. ach
 o. p. t. byt p. r. r. nie. p. r. g. i. a. c. i. o. t. K. r. a. i. n. p. r. o. j. m. a. n. y.
 t. e. r. y. m. a. g. i. e. byt w w. i. e. c. i. e. n. i. u. i. w. t. e. n. o. r. a. s. m. o. g. e.
 z. a. p. a. c. i. p. r. o. g. w. i. l. e. j. p. r. o. g. w. a. c. a. i. e. c. y. g. o. L. o. u. i.
 i. w. i. e. c. i. e. z. a. n. i. e. o. b. e. c. a. c. i. i. w. K. r. a. i. n. w. i. n. t.
 e. s. a. c. h. i. p. t. e. j. u. s. t. a. w. e. t. y. i. g. i. n. e. t. y. p. r. o. g. w. i. l. e. i.
 1° p. r. o. c. i. n. a. z. y. w. a. n. e. 30 l. e. t. n. i. e. p. o. d. t. e. j. p. r. o. w.
 K. o. r. o. n. y. c. h. a. p. o. d. t. e. j. L. i. t. e. w. i. s. k. i. c. h. p. a. r. 10 l.
 t. n. i. e. St. Lit. r. 1. r. 1. 21 2° p. r. o. c. i. n. a. d. u. r. g. i. e. p. r. o. g.
 w. i. l. e. i. e. 3° i. e. s. t. o. p. r. o. g. w. i. l. e. j. p. o. d. t. e. j. p. r. o. w. byt w. i. e.
 s. t. a. n. y. 4° i. e. s. t. o. r. a. s. n. a. K. r. o. w. i. e. p. r. o. g. w. i. l. e. j. byt
 k. a. n. y. u. p. t. y. n. o. t. 5° p. r. o. c. i. n. t. e. m. p. o. r. e. byt p. o. t. i. o. n.

et proce V. 1. 1219. H. Lit. n. 1. a. 32 Prawo
 teni mogły być dane familii iakowicy
 z prawem następtwa dla dzedziów V. II
§ 615

Dalony
 podiactwo
 Cywilne

§ 4

Prawo Cywilne było urocze albo ogłaszone
 (scriptum) albo wygłoszone (non scriptum
 consuetudinarium) prawa wygłoszone to są
 najsmiaty powagi, co i prawa ogłaszone były
 w starożmiej zgodzają się. Ale wygłoszone
 jednak mogły mieć woin powagi trzeba było
 iż ich był proce 31 lat minięty i mieć ich
 i 2 dni w wyprawianiu. 2 = dwóch zgodzają się do
 wyci 10 to w utrzymujących i wygłoszone
 ogłaszone miało moc prawa

Tym samym iakim nabywato tym samym
 i tenito moc wia prawo wygłoszone. W in-
 duciam spraw w procedurze w rzecz 10 to
 były najprosz ogły dety i na projadety
 ty daley na wygłoszone prawa, w braku
 tych na prawa uroczone, dopiero na praw-
 wa i powrochae, a jeżeli s to sta uroczo
 nie rawicaty progradly tedy odwoływa
 no ię prodo praw obych innych.

Podział
wateręgi

Na wron praw Rzymskich prawo Gwid
ne Polnie na tej podree lemy Driaty
poradkowe mowice
w I O Orobach

w II O Rzeceach i ypowbsch nabywania onych

w III O roznych gatunkach robowizian

Dzial pierwszy
O Orobach

Podział
Osb

Podług praw Gwidnych Polnich oro-
by dzielony w na Mochte (nobiles) i na da-
chty (plebejos), Mochta ^{szlachecka} ~~szlachecka~~ albo pofepru-
nacy, albo nie - albo indigena albo nobili-
tati. Nie Mochty szlachecka za Mimirania
(Licia) i Chotyja (Ractia).

Oddzial pierwszy
O Mochcie

Lu bęta
Mochta

W pierwszym through oracach, Mochta bęta
obowiaz ^{iedyna} ~~jedyna~~ wrogich narodow, bęta to
Wojen ~~szlachecka~~ ^{szlachecka} ~~szlachecka~~ ^{szlachecka} Equites, Milites
albo Nobiles. Kardę zwat w Mochcie
Wojen ~~szlachecka~~ ^{szlachecka} ~~szlachecka~~ ^{szlachecka} Equites i Mochty

Slachectkiego wady ten długi by to aby Cy-
nie byt Slachciecom bo i unas stryżty axio
ma Uxor sequitur conditionem mariti.

U. s. p. 1703. H. Lit. r. 3. a 2. Herburt tut nobili

Spudnakie definijata ni jest dostateczny
bo Kardya slachciu byt wyzszq regda, torz
bowiye twierdziu i Slachciu jest ten, ktoy
moyt gtorowac na sejmku bydr obr-
nyem Postem na sejm, lub Deputatem
na Trybunat i. t. d. W nich to wysh jony
padkach wymagaty prawa aby Oraba tak
z Cyra i. t. d. i. Matko Slachecty byt
zobrontakiego Slachectura wywod z
nie manie k Kawalerowie Mat taney z ob-
perbow, a Kanonicki z s., a takowi i
kwaroz wyzsh wyzsh nalezec magli
namoy Konst. i. 1746.

jak w

Slachectwo Slachta albo ię tak i odrzta (i. nobiles
nazywate na muntaj albo stawa tafant finat.) stawa
ta ię albo pner adopcyy albo pner Mabi-
litacyy. Mowa nobilito wazych zwaty
prawa name Sartabellus takowi do tor-
singo, stopnia utarowic. ni magli sparwi-
wai radznych Hrydow, uwraty ich bowiem

prawa nare jako maicych to iisere. Le
 wis notae ma ca ham. Sca tabellus ma po
 chodrie z greckiego stowa skartanos znaczy
 cejn puzdkiego w nogach; inni twiandra i
 takowe i karty podwies wozny cyntarum. Byli
 sca znaczenie pewniysze od tych pochodri i
 zycha Sveigothia w K. W. g. m. Sca tabellus
 pochodri od Maas mazoncego obrar, a bid
litus wojenny, ni by obrar wojenny. Bywa
 ty pory klady i Sca tabellus od ostrovi
 praw uwalriano, w dawniyszych czasach
 czynit to panuicy, purnicy po uic uicinin
 wtady Monarchow uwolnieniu takowe sijn
 czynit podlug Kartyg tacy pod Stephanem
Batoem zapadly V. II f. 771. Zygnant
III w r. 1576 ustanowit ic niht spadygan
 tu urzykai ni mogt tytko ra potwirdre
 niem Senatu i Stanow Sejmajicych, na
 przedstawienie Postow Cudroicemkich,
 lub icoli byt wozstowym na przedstawi
 nie Hetmanow V. II f. 1502. Ze ras zagrani
 cni chiecy urzykai u nas Mobil tycy, twier
 dzili cze to ic ra zagranioway Slachty,
 poreto ra Wladystawa IV postanowiono

aby to udowodniaci V IV f 11. Za Micha-
 la króla postanowiono aby Machectwo
 dawacym było tylko wyznawczym
 Brymsho Katolicki wiare V V f 133 Co
 za Jana III potwierdzono V II f 134 a nawet
 w Machach Augusta II V VI f 12, Augusta
 III V VI f 125 i Augusta IV V VII f 12 ten wa-
 ranek umiersono. Z tego co się do tego pro-
 widziato ogólny wniosek można wnie-
 ie przyjąć że tylko wyjechać mogli,
 do Paryżu w cywilny lub wyjechać
 tamże udowodni wrogów rządu na-
 mi oskarżić w religii Katolickiej, stry-
 mywali nobilitacji. Za Stanisława Au-
 gusta nie warano wiele na różności reli-
 gii w nobilitowaniu.

Novo roga

Stywny Machty

88

Zygmunt I narzyna Machte princeps et
 precipua pars papali. Stan. Machectki
 był właściwie rozdziałem iedynym, i iedyną
 kłota z Paryżu wyjętą wychodziłi Uro-
 dniczy; Machta nawet mogła być ~~Prac~~
 nie, iak przykłada tego mamy na Michała
 Jana III, i Stanisława Augusta — Do ni-
 kich Paryż wyjeżdżać wolano Sta-

Senator which approval Machiava probreba
 byto profu fuzi Leglichiego Inwentar ten
Senator Wojdy. Choccy bydl' Deputatem
 na Trybunat lub Soudem na Seym musiat
 miec poselszyz chod przynajmniej zastawna, a
 to na mocy Rady Nustrojicy w 1783 zapo-
 dtey fol 68 zbiora umieszczoney. Machiav
 ni i juze videtur nie mogt bydl' imany, lub wi-
 rioniy a to mocy ustawy Wladyslawa IV. W 16
 roq i Stanislaw August w Statkach zapisy-
 sigt. Herbant. tit Nobilitas V. n. f. 597 86 Ale-
 xander w r 1505 postanowit modyfikacy-
 tego prawa, w ten sposob ie ten Machiav
 Ktoryby stary rotne Kozmi naturalnie byt
 dzony szlachezney, miat bydl' imarany a
 do raduly bonam famam nie maircy mogt
 bydl' poymany i wirioniy VI f 300 Machiav
 Machiava imat i wirie nie mogt pod ka-
 ryg. 120 gnyurien i sudzeniem roku i 6 mie-
 nicy w wiriy in fundo; tar sama kara by-
 ta i na Wroclawiu Kow wirionych Machiava
VII f 1214 Pannicyz dohr dreedziurzych
 Machiava nie mogt konfirkowal i na
 publiwiny obracal wistek, chytaby o wy-
 55

ity pęk był prokorony, a na ten czas ma
 iżtek jego innema sturjt. Naczej cawie
VI f 83 to zastouiano w Nactach Stanis
 sława Augusta Vii f 89, Vii f 820. Woytka
 w Nactach dobach stawac' ni by to
 wolno, ratnare nie mogli nie kupowal' pu
 wisch tyłko w miastach ato za pory
 rowoty ceni. Zygmunt III to ustanowit
Vii f 1233 Jan Karimier obosturjt sta
 nowic Kadzi micowci na przestępie Vii f 403
 pruwate cze to byty ponawiane ostatni raz
 v r. 1611 Vii f 805. Prawo zycia i smier
 ci nad poddaniem w tanceni warunke tak
 ie byta prerogatywa Nacty. Stan ten
 terort w koronie do r. 1726 a w Litwie do r.
 1776. Kwasie w dobrach realione w tancio
 sin byty dziedziac, w r. 1576 wygranie to
 rabe pucrono Vii f 80. Domy Nacty uwa
 rsne byty zamicyria schronienia winoway
 caw, ~~w r. 1576~~ gwałtem rniek bowiem bra
 ni bydr' nie mogli, lez wtancicila o wyd
 ni rapozgwano na mocy Wstawy r. 1576
Vii f 200. Na dobrach Nactyca bez pótowic
 martego nie wolno byto pucun' cema wiy

dawaj Katakę, dziedricę do 6 stopnia
 spadku basli, odległości województwa Kujaw
 stawa na Lymnie czynić mianem, a w tych nie-
 dostatkach brat skarbu spadku majątek robo-
 wniczkim wstąpienia dągow. Konst. v. 1588
Vii f. 120. Spadek Cudroimca bezpo to mian
 w dobrach Macheckich lub Duchowangch
 maartego nie do skarbu nalezat ale do
 dziedricę Vii f. 120. Magi straty Mięskie
 nie miały prawa prawa przy brzymywar
 poddanych Macheckich na długi. Mi-
 seranom nalezice się Vi. f. 261. Machta i
 jej poddani wolny byta od wrodkię opta-
 ty sta; to prawo reszta byta stowordane
 w r. 1496 Jan Othrecht postanowit
 aby od soli i innych potreb dla Machci-
 ka wprowadzanych, radne sta pobierane
 nie byty w cren i poddani Machecky obij-
 teni byli Vi. f. 261. 269. Zygmunt I na
 porę Krakra ięcyh poborców letnych po-
 stanowit karę dworsity optaty od Machty
 wriety Vi. f. 260. Muniata iednak Ma-
 chta zaprzęgięci ię reory wprowadzone
 są dla potreb by domu nie ras w iakowym

handlowym wiodła V. 10 f. 618, 619. Konst.
 r. 1764 f. 35, 156, 362. Kardziej Machcie za mienszej
 swocznej natywał soli nie inni — Bzylty u. r.
 smaitych mienscach, sz tady soli sz qd
 Machta swego Wdrtwia krotaj; unq dre
 nie to pochodzi od r. 1654 od Jana Kacimie
 ra V. v. f. 450 Machta Conventa parnicy
 rych panajcych stwierdra ty prawo to
 Machty. Sama tytko Machta maj towie
 Wto sie i. t. p. powiadac mogła V. i. f. 56
 Misuranom uclnah Minsta Krakowa
 parnicy Miłna; Lublina dorwolone ty
 ie prerogatywy, a za panowania Stanisła
 wa Augusta barobro wida Minstom V. v. f. 363
V. viii f. 14. ten u mowobka swych prerogatyw
 mogła Machta miec pufy fyc w miedzech
V. II f. 597 f. 34. Zygmunt August dorwo
 lit aby Machcie swy ostateczny swy walej prosz
 de lego wazny kros. ten o kim mogt uwiad
 omy. Machta zapozrywany bydl nie mogta
 do sydu nierygowo lego, mogta dowoloni
 kros low abierac; kros ve prawo staryto icy
 do ostaniego rozbioru Kraie V. II f. 591, 597
 1095. Te prawa i prerogatywy krosesmy

do tydz pocieli, iak naytrachli wicy 28.
sural i rabeznicra. Wachtla starata u
zaczynaj od Ludwika K. P. B.

89

Jak by sta
sretno trawito

Utrata praw Machectwa wady powstala
1. wady Machecie ogrobeny w roku 1780
dnie byt ogrosny pro infami. zastawat
wyzwolany z konim orgli na hancie cyz wista
zawaj. Kawa takoway nie tytko wyroki. Kog
minalne ale i gwiltne w robay powiazaty
2. ty tytko w dnicay ie kognic nabnu wopde
Karanie trawiti w wygubie dobowy by widne
ras' wyroki. Kawa tyz za robay nie po
ciagaty, i ie podtuy Wyratku k. Kognic
sawo Kawanay nie mogt zaydowac' i w kon
in, i Kady mogt go rabie, podtuy ras' Wy
roka Gwiltnejsz nicz i w to nie wista
3. Bawienie w handlu, wignit i em, powy
ie iie nicz i iego i t. p. na mocy Karst. Wt
dyktawa w. Tom f 56. 85. H. Lit. i. 13. a. 29.
paysrowito za robay utraty Machectwa. Tu
kowny nie mogt powrocie do Machectwa dy
ka w po woleniem Stanow Legnawicznych. Tu
tawow. tit. de indigerat f 56. Statut Litew

W tym dniu w tym mieście stało się
 rzecz, że Korolę Machie reprezentat sta
 na proci Kłory Machectwo utracat, tym m
 nym miato mu w wracei St. Lit. i. 20. 23
art. 3. Państwa stawa Augusta w r. 1775
 dowolono Machie bawieria w handlen
 rywat towem

2° Wtracato w Machectwo Kiedy Machie
 przynnaię do wicy familii cztowilla
 nu Machiea dowolano mu wigo imie
 nia sub pierzci, albo galy Machie dat jal
 rywe ~~z~~ wiodectwo ra ni Machiecem, iako
 tenie iet Machiecem ma prawo wrywa
 nia herba. Ied notakamogo Machiea
 byt w Trybanaty Kawa puchow drita rkonst.
 Wtady stawa w. r. 1663 Don. f. 65 spicli
 plebicus ni bydze Machiecem twierdit
 w bydri takowym porosit utratę calko
 witego maigtha rko wago potowa nta
 na, de batwa a drugo potowa na rkarb
 spicli Machiecy ni byt profespionatem, mag
 bydri w drongu w dydia gwodkim, i k
 rangbywat udruciem w wicy in fundu
 proci O miancy. Delator raru tu ni udr

wadziących ptaki mianem. Co gorywien w
 brygach VII f 1272. Dawniej nie udowodnia
 ichy swego szachectwa mogt bydr' pover
 Kardego berkaracie rabyty, dapiet konit.
 r. v. 1469 rabronita tego VII f 606. Kari
 niow III postanowit, aby ten k. k. byz towin
 drit in bydr' szachiecm, a drugi szach
 nie rapsreerat mu tego, i byz cypnit wywod
 ze 6 wiadkow szachty krownych, r. b. b.
 rych z takimi bydr' byte jowinnia, in
 k. o. iut istotnie szachiecm VII f 61 sta
 tut Litewski mniy wymaga toudnowi
 do swala bowiem i byz okarionij z ni sz
 achectwo stawit z wiadkow krownych
 z r. b. ni. Cyryjety, z r. Maicyjety, wa
 dowod in ut istotnym szachiecm i isk
 krownym. Szachie nie udowodniaicy
 ni szachectwa, powincin byt wiwicy in fun
 do pover co tygodni niedziei i wynad gro
 dnie okady VIII f 506

4: Szachie wywieracy szachieca fatery
 wem wiadectwem Karany byt idendre
 niem od szachectwa i konfirkaty dabr
 na rier delatora. For prawo in Wtady
 stawa in i do Litwy rami gniono VII f 505

Mawet uigmanawiuu uig riginieriuu do wo-
 dlow. Machectwa uie uerabniate. Machectwa
 ad od od powiedzenia na zarzut nie machec-
 twa. Sprawiają bowiem byto ohy Machectwa
 utraciwszy dotychczas Machectwa, spi-
 sat ich najt. w. Prawicy Genealogiq. woda.
 uwey, i takowy na tych miast do wtajemni-
 gu Grodu oddat, a iceli poruciu tej ie
 puzer lat 6 i puzer cy 6 uiekt nie puzer te
 wart miata moe prawa VIV f 5-38. Mobil-
 targa udo modimatrzy puzer samo nadaniu ony
VII f 1502. VII f 11. Plebiscus uie mogt ony
 uie machectwa uie uerabniate uie prawne gu uig-
 wania Machectwa, ohyba galy uie takowy
 zarzut puzer Machectwa uie uerabniate byt
Heib: tit nobilit f 229.

Mozna byto natydl Machectwa 1° puzer
 starymanie uerabniate, 2° puzer a dop uig 3°
 puzer purgic uie uerabniate katolicki, co uie
 stowi stawa Augusta uerabniate. 4° puzer Le-
 gitymacy — a takowy galy uie dzy uerabniate
 uie prawne kani nagwicy iach adri uerabniate
 uerabniate, puzer nad uie zastanowic uerabniate
 uie uerabniate.

§ 10

Tak podług prawa Brymshaga iako
 Wicelnego, Legitymacya przez rasety po-
 mny wlozech Matrenski do wolowz byta
 iak to w Papiu Alexander III w r. 1172 posta-
 nowit c. vi de qui filii sunt legitimi, tak
 potomstwo przedobne iako i postabne za
 prawe uznawano. Tu samo o prawach naszym
 mowia w gpeda. Najdawniejszy prawo pod
 panowaniem Alexandra Brota w r. 1505 za-
 rto co do Legitymacji VI f. 340. Tym pra-
 wem Alexander zawrzc i b antykatow pra-
 wa Sakkiego a to w mowy Bulli Papiu
 Kleg Gregora IX f. oracum xi zwanego
 ustanowit u potomstwo w berien stwie
 wodrowe, po zawarciu matrenskiego ruz-
 kie miato stal u prawem VI f. 355. To
 samo co uwrzmit Gregor powtorigt i la-
 genius z w Papiu wykli nairc prwoda
 kie podług horegu legitymacya do swo-
 wozni byta. Do panowania Stefana Pa-
 towego w r. 1540 postanowiono prawo capet-
 nie statut Alexandra umunicie, podług
 horego potomstwo przedobne stawa

562

to jej nieprawem; od wszelkich praw Stadec-
 twa byto odianym. Kondyta cze za Wła-
 dytawą iv z r. 1633 repeatednie prawa Stefa-
 na potwierdzita. Dopiero za Stanisława Au-
 gusta Konst. r. 1765 § vii. f. 504 przywróciła
 Statut Aleksandra i zainicjowała Kondytacje
 Ratuszowe i Władystawę. Preciwnie tem
 twierdzi Ostrowski prawa Gminy T. i.
 Konst. 70. Legitymacje prync. r. 1765
 d. 12 ty jej prync. prawn. cego na tymże g. 12
 mażcy byto uwrawnionym byt Stadeci-
 um, lub tytło prync. mażcy prawn. cego g. 12
 byt Misseraninem Th. Rec. Rad. Włost.
 f. 82 r. 1765 tit. Legitym. min. stat. G. N. Włost.

Oddział drugi
O Misseranach

§ 11

Podział
Misseran
i ich prawa

Podział praw naszych dawniejszych Mis-
 seran nie byt tak uwarancem jak u Prus-
 mian lub Niemców. Misseranie byli albo
 rmiast Królewskich, albo r Duchownych
 albo Stadeckich, w rzyg za wolejch uwar-
 byli. Cechy misseran byto bawenie jej pas-
 dlem rmiastem i t. p. Miasta r g. 12 ty jej.

prawa w Miastach patrowym czyli Hata tamy
 to jest albo Magdeburckim, albo Chetminskim
 i miastem osobnym wzdly. Miastami mo-
 gli do wolnie odmiennac zamieszkanie. Mi-
 astami dzielili sie na mieszkaniec wnia
 siof: (buerger) i namieszkaniec za miastem
 (pfalkbuerger) podziat ten z Namiecc podio-
 chit. Miastami za Miastem oiedli nie na-
 lezeli do wewnetrznego wydzaj nie mogli wy-
 wodz miasta poradzaw ptedow innych. Spry-
 chodnie w Miastach wiadajcy sie stundnia-
 cy w radnym zamieszkiem, nie uzywali prawa
 mieszkaniec, mieli tytko prawo obzany. Nie-
 dy wewnetrnu nie jedna kowe byly we wny-
 szych miastach. Oboczne miasty przyswilec,
 gto wnygm z tych bylo nadanie praw aie miec
 Kich to jest Magdeburckiego i Chetmin-
 skiego V f 453. Magistraty byly pienowym
 system, powozyjednak iakie mogly miec mia-
 sta z doba rymskich malaraty pod wzrodre-
 nie w tasiowych im Sydow V f 26. Magi-
 straty Lawai Kani lub Woytami, ju tainie
 w wykorzoch Miastach Consules, Procoun-
 les, Procures des Magistrats i t p lubo niwta
 i wnie rwanos. Cprobor Sydow wnie tawa do Ma-

497, 521, V II f 396, 1044 i 519 W przy padku
 gdyby Magistrat bez wiedzy Syda Nadszeckiego
 wydał Nadszeckiemu Procydent Magistratu Karce
 mierni podlegat Heob. f 519. Nadszecki maicyj pos.
 szczyg Mierzka obowiazany byt do jznowrenia
 tych samych ci jarow co inni mierniarze V II f 519
f 34 V III f ob, 452. Mierniarze stawa k upien-
 kiego obowiazani byli do wytkanowia przyci-
 gi, isho towarow przemycał ni beda, ani w
 karanych wprowadza. Gdyby Kupcy proce-
 wali, sztanne poprosi szary lub inne tamy
 radney Karce podlegat ni mieli V. f 151
 W obrotach Kupcom Jaromarki oddajowal
 sz tytko w Miastach V. f 164 Nadszecki
 miastach np. Kuthowa, Porman, Lublin
 Tomar, Gmach, Pabycit. d. miastowy
 Karce nad inne procydentow. Dabremi mi-
 kan'ami miast byli Tydri, bez omich
 nie wypricmy wmiark, poniewaz obowiazani
 opiaru w proce Ostrowskiego w prawa Gye-
 wit regu T. i. i Crackiego w rozprawach
 Tydach.

Oddział drugi
O Chłopach cyfeli i oddziałach

Definiya
Chłopów

§ 12

Wiemia Kani czyli Chłopi niami zwany są w
nasze, wrychich tych Chłopy zginęli i
bun wrych Kani, edwar chruska iakow ego ra
flandurawali i ra Driedria, wam ich
takie Cmethones, Rustoi, Vilanos.

Podział
Chłopów

§ 13

Różni się Chłopi wostkowcy od Ducho-
wycy i Machekich, poratkowo stan o-
nych był obczy dobry, po rucy stat in pury
krycy rym, tak ze do gonatu byli porowin
rani (gubae ad stowit.). Chłopy duciam
i na nicodkiercy wry gonatu w badain-
cych i na byurawanshow, i na oras pemy
rubowin racych, i na walmhow jst rad ni-
kowi i t. d. Chłopy uwaracy był ra podda-
nego, tak ze flandurawali inim robic co mu
in podobalo. Spraci Chłopy flandurawali
jstaci ta optata zwany kurica pochodny in-
ze s kochkiego Kana za ory cego kabie-
ty. Ta optata po taci in zwata in co inide
flandurawali § 13 I f 325. v 17 de Cmethonibus

§ 14

Stai in moza byta poddany in i pier

Sporoby
roztapin
poddanym

uvodrenie z prvor ~~prvor~~ vojcie poddan
ke ra zone i prvoru tego stanu ktorym
ona tradaite z prvor poddanu i dabo swobne
V f 379

115

Matryctoni
promin nosi
Chlopom

W dawniyozsk orszak Chlopki byli Ksiaz
drucami tych granic Ksiaz prwadali bez
poradny od swiawno im tego. Driedru mogt
poradki wai i imai zbytych poddanych. Zy
gumnt i do wolit igore tego V f 503. Ksiaz
rai poddany uiekt do innego Ksiazila Ksiaz
wy byt innego Ksiazent, driedru mogt go m
dowan windytkowai, z tego uowoty wygonio
we prvoru i z Chlopki ani iako powod, ani
iako prworany stowai w edruie nie mogt, bez
upowarnienia panna mego, Matryctoni lib. II c II
f 36 byli obowiazani chlopki prvoru i
kasiu wywabian i dawai wzym prvoru V
f 396 z Chlopki prvoru panna swemu ob in
jarias Ksiaz raiwie nie mogt. Driedru
ce i prvoru mieli nagroziory patrymonial
u jioru dytky rad Chlopki, mieli prvor
Ksiazia Ksiaz de Ksiaz swiawno raiwiali
Chlopki stan prvoru i z na tydrin

ponowienie obratku nuziat. W walczanie
 spod poddanstwa diano to. w albo przed now
 dowem i ak tam; albo zamieszanie przyn
 tuzym, przez dognia. to pnia Doltawa u na
 ukach, i przez wity pnie do Duchownego
 Stenu. U. f. 59 H. Let. r. VIII. a. 5.

Oddział Czwarty
O Władzy Oycowstwa
 § 16.

Władza Oycowska nie była brana u nas
 w takim rozumieniu jak u Rzymian
 zaszczepa u najwzrostu na prawie przyrodzi
 nym prawa matki o niej wspominać, niekto
 re seregoty były następujące. 1. Statut kras
 miwa W nie dozwalał Synom za życia Rodzi
 ców wywalać osobney pietyci U. f. 5. po
 rniety powto to u napawie. 2. Syn przy
 roztacycy przy Rodzicach nie mozt mie
 osobney własności. 3. Gdy Syn nie miał in
 dney własności, nie mozt ter. nie alienowac
 darowac, zgola, zgola cokolwiek zawie
 rai wględem majątku Rodziców nicom
 chomego nawet i spowiadwanego U. f. 131
 Mozt jednak Syn mieć wlasny ma

iętek w którym rozporządzał mająt, tak
 iak mu się podobato. Oycem wolno było
 wyznaczyć iuż kuno VI f 14 Oycie
 mógł z starszych przycoryn dzieci wydzic
 dricaci, dopo ki Oycie iyt draci nie mo-
 gty iędaci udrice lenia oręci maicęthu,
 chyba ie Oycie byt m aroto trawca VI f 15
 Obowięzki Rodzicow i dzieci do sa-
 wania alimentow byt wraicemay. Po-
 smienici Oycia lub Matki dzieci mogty ię-
 daci wydzania sobie oręci Oycy iętego lub
 maicę iętego maicęthu, ten rachunek ow-
 od rodzicow iędaci nie mogty St. Lit. r. 171
o. 11 Syn z Oycem udnosci Orobę nie sta-
 nowili, poretę za papet nio uę węty jak
 chyba iako wyrobnicy ~~to~~ wraicemay
 odpowiadali VI f 14 — Rodzice dzieci
 smienici Karaci nie mogli, strę d pow statn
 u stawa ię gdyby Syn Oycia chiacz rabi
 lub tym podobnie Karanym byt wierzę
 iako gę gwatęciel gęlytu Krolowstie-
 go VI f 504, 515. — Prawa wygeraiow
 go wyptywato ię Cortha ra mę ię idęca
 powienna byta abry mac' rerwolewie
 57

Rodziców lub w ich niedostatku kre-
 wach i Opiekunów, nie za chwycaniem
 tego przepisu nieważności zawazy nie powin-
 gato. Wdowa do matrenitwa żadnego re-
 woleciami nie potrzebowała. Wtadra Oj-
 cowa Matrenitwa nie powier matrenitwa
 przez uprawnienie, i przez przyjęcie obywateli

Oddział piąty
O Matrenitwie

§ 17

Prawa narci ruszet nie milerą o powie-
 sach co do matrenitwa, tymczasem nie byłoby
 zwyczajów i prawa Konińskiego.

O Porządku

§ 18

Przez Porządek dosi rozumianem u na-
 wrymka wchodzących Kobięcie idy sey za-
 męz dawano, dla powołania wspólnoty
 wprawie Matrenitwa. Nie uprosz
 ale cel dawania stanowił istoty ce-
 che Porągu, a styl nie było u nas id-
 rni i porągu oracowanego i nie oracowa-
 manego. Było zwyczajem re kłoso wita
 nowione posag, niez raz i swiat pabobry
 albo wiskry ilori dla maiz sey bydr i-

gumatrouby co zwano reformy posa-
 gowy, moga te byto czynic przed albo
 po slubie. Posag byt albo dowolny
 albo koniecrny; mogt bowiem kt do
 dowolnie ustanowic posag, i to byt do-
 wolny, byty te przypradki w prawach
 nastepstwa Senaczone w ktorzych niektore
 osoby koniecrnie obowiazane byly wypro-
 sicc, iako to Dykie, bracia, opiekunowie
 i to byt posag koniecrny l. 445. Dawne
 posagu nie ras ilosci onego byla oznaco-
 na l. 412. Dawny zwyczaj ustanawia
 ogolne prawo do w wypracowaniu posa-
 gu lokham to iest ciwasty grove calygo
 macthu. Mgi obowiazacy byt instau-
 mentem autentycznym stwierdzc odo-
 branie posagu, i tenie zabepiczygc. Po-
 sag nie zapewniony najdlawnie nie byt
 nie zwat i; zapewnionym, a l. 405 mied
 ewnka umiowata bez potomnie, Kucwini
 i; nagllicci zwosta onego dopomina
 i; nie moglo; ani go uowadzetwcan dowodzie
 Dawy i; onie przez m; ia uowadzone zwane
dotalium tym samym sposobem powisny

byłybychże zabiegaciane Konst. 1. 1496. U
1496. Wtakożi paragulyta przy samcy
 matronce, posiadanie i urzędanie stary
 ty wplacenie me rowi, a stąd niżej wry
 stnie wrythi i rekody ponosit, porematy
 cicy towarciamatienitwa. Jaki paragulyt
 wplaconym za sto rownym zabiegaciane
 niem niżej stawit ię rowy starni i kier
 w przypadku Konkursu, ubhacta cji,
 i. t. p. rozpierywy musiat bychże zabiegaciane
 ngue U. 1498. Renta maistta bona pa-
raphernalia rowant zostawata u me ia ia
 ko depozyt, i rowa w hardym warie mo-
 gta go odebrac — Cywie obowiazany bych
 wiece ramy i idziej parag dawac, ty m
 bardziej goly Cywie umant bracia ię w par
 cignu roku od mierci Cyca wydoi byli
 obowiazani. Pomag ornacate swoch huc-
 wnych naglnaruch, ktory uwac z braci
 ni cacy maistta racowali i ciwaty rnie
 wyrnawali. W precygnu roku od ramy
 sia iostoy obowiazani byli bracia wplac
 ci paragonarony, inaroy poradawnicie
 nastepowate U. 1490. Probieta ramy row

porer lat 2, wdowa porer lat 6. nie upo-
winaćca się o porag, trawita go. Gdyby
w porcięgu crain tego zaszedł Konstant
siostry porag najpiewniej był wyptaconym
nie stowowało się to idnak do długów zsta-
wionych porer zmarłego Cyca VI f 410

Mgż w crain towania wzięchów matren-
skich nie mogt alienować poraga chyba
za niezgodnym rozwolnieniem wicy matron
kt. ię dwóch najbliższych krewnych
kobieta na wykradzenie sobie rozwolaię
ca trawita porag VI f 375 St. kil: xij. v.

§ 19

O Krowo-
dach

Rozporządzenie praw rozwolonych nale-
żać tylko do młodów Duchownych, cho-
ć ię prawy z poragu i. t. p. należały do
młodów wieckich na mocy konst. v. 1453.

VI f 375.

Oddział szósty

O przysposobieniu

Wiele prawników twierdzi iż nie było u
nas Adopcji, idnak takowe mogły na-
stępować i czyniły się na sejmie, tymbar-
dziejże stać się dzieci niemających u siebie

byto rozporządzić majątkiem powstęgię u ju-
lobania. Tym bardziej miata usygnąć, iż
prawa domu szlacheckiego berdzic tacy, w
opowiadania majątkiem powstęgię upodo-
bania.

Oddział Siódmy
Jakie w Między Czców i
Konicy
§ 20

Sprowolę Koncena Władcy Czców Kiey
odmowa u nas byty iak a. M. Ryman
temi ras byty oddzielny zycie pro iob co
do synow, Mat iustow co do C. vch. Wi
tu twierdzi iż i jest woltemoi wladcy Czc-
wosty Konicy, ten to uct byt dem gely
nato nie mamy wyraznego prawa. Co do
mija trawca pod wladcy Czców i q. ni
wrocata, chyba i nie miata sporobu do
zycia.

Podział
Orob in sui
et alieni
juris

§ 21

Tego wiecej mowa i. M. Ryman. Podział
Orob in sui et alieni juris, unas luba w ob-
wiazym znaczeniu byt argwany. Orob in
sui porer ię powia argwany i. M. Ryman.

były Słachty, misieranie cokolwiek z Miał
kolewskich, i ci którzy nieuziemni pod
dane imie byli; i woby ras powedni co
powra ugwaiże: i alim jurij byli. Chłopi
Synowci, i wrothi i wrothi woby pod Opie
iż i staizce.

Oddział Prawy
O Opiekach

§ 22

Opieki podług prawa Polobich, nie moizmy
dada takiego degnicji iaka wprawach. Prawn
kich miasta miywe. Trziakly ona byle,
Testamentoway, prawny, i nadany.

Podział
Opiek

§ 23

Opiekunowie Testamentowi byli takowi;
ktorych Opieki ra Zycia wcego wyznacrat
w Testamentcie i powierzyt nad dziecmi we
im na letowim staraniu. Takowi Testamen
tem wyznaczeni Opiekunowie nawet poro
najteliwzych krewnych papilla, nie mogli
byde odrazu i U. § 43. H. Lit. i. C. a. i. s.

Opieka
Testamen
towa

§ 24

Opieki Opieki ber testamentu umierat, naj
blizim krewni byli Opiekunami niele-

Opieka
prawna

trzeciego Papielki i: tak 1. brat najstarszy
 2. najbliżsi krewni matki tego Cyca
 a w braku takich 3. najbliżsi kre-
 wni Matki V. f. 1212 To samo i Statut
 Litewski stanowił tym dobatkiem aby
 w braku krewnych pteci matki po Cyca
 i Matce, najbliżsi krewni pteci reńki by-
 li Opiekunami; ale do tego postać była
 ichby były profesjonalnami i rami i o-
 ra: aby im merowie byli profesjonalnami i bo-
 nac Janac i wtencora gdy Opieki podlegno-
 wali się H. Lit. v. 6. a. 3 W porządku sporu
 między krewnymi Opiekę był decydo-
 wał i Opiekuna mianował. H. Lit. v. 6. a. 2. 13.

125

O Opiece
 radanej

Opieki Radnice Opiekuna nie wyznaczyli
 i radnych nie było krewnych. Był Opiekun
 na wyznaczał V. f. 992 H. Lit. v. 5. a. 4 Po-
 dług prawa koronnego takową Opiekę Ma-
 chnie powierzał. Gdy ziemskie, Miroszowa
 Magistrowi V. f. 578 Wielako trafiało
 się i i parnocy, i trybunaty Opiekunów.

nadawały. Podług Statutu Litewskiego
 Sydy tyłko Opieche nadawać mogły. Opie-
 kun powinien być bydeł profesjonatem
 w tym obreze gdzie głównie doobra nieletnie-
 go nadawaty ię. Tyłko Krajowiec moży
 bydeł Opiekunem i. 5. a. ii v. 6. a 3

§ 26.

Obowiązek

Opiekun obowiązany był iż iad dohładny Opiekuna
 inwentar porożatego majątku pro Nabri-
 radie Napilla, w przytomności dwóch Kra-
 wnych iż iwie Cyrytey nieletniego a to
 na mocy Konst. i. 1505 v. 4 f. 695 Statutu Li-
 tewski; o prowie tego dodacie, iż by przywołał
 wornego edyktoghe w którym majątek
 nieletniego nadawaty ię, i w iego przy-
 tomności wwar zdwoina K. Pownem, a
 w niedostatkutych zdwoina Mchty
 inwentar sporządził. Sporządzonej in-
 wentar do oblaty podaje nakazanie K. Lit.
v. 6. a. 4 Prawo prowinyonalne piewkła
 wymaga aby sporządzonej inwentar ta-
 rowy do Sydu obdyktal, który dla Kon-

543

58

frontowania wyjątki dwóch Tawm iłow
 f. duos scabidos. Opiekun te same miał
 powinnou wgladem Pupillawo Oycie
 wgladem ducii, a ratym obwiazany był
 Rosnie ich w Sadzie, i zeli Oycie Pupil-
 low był ratym tedy porcieu ratbyrom
 zdawnie mogt oprze Uz 1750 St. Lit. v. 6. a. 4
 Syn do lat 7 wiek u mego mogt mogt zosta
 wai przy matce porczyzan, wchil ras do
 imuzie wrelako Opiekun miał prawo
 wgladanie w ich wychowanie i edukacyj
St. Lit. v. 5. a. ii. Niewolno bylo Opiekunowi
 dobr wzgch pupillow alienowai, hi po tekt
 obczias i. t. p. w porczywym varie matole toni
 me galy do lat dorodit taryta resty taryn
 a to stowanie do Kard. 1745 Uz 44 St. Lit
v. vi. a. 4. 10. Mrezy ruchome nie pod padajci
 reponia mogt porcdai i togi na wychowan
 nie i edukacyj pupilla lub one ratypriczygi
 Opiekun mogt iqdai wynadgodzenia ponu
 sianych trudow, drinaty procent brat w rok
 godz St. Lit. v. vi. a. 4 Wniek toych przy pad
 kach mogt alienowai dobra nieruchome za
 uprowarnieniem Syna Ciemskiego, a to 12 dle

raptacuna porogu V. f. 1215. Pracia petro
 letni nie mogli razgledac ty ozujac maigtha
 ktora da niego naterata, nu mogli ony ali
 nawac. it. p. pod niwarnoscu V. f. 150 H. lit
v. 6. a. ii. Spillus w. Hydrice ani iako powod
 ani iako porwany stawac ni mogt, i. Hyd
 sprawe ai do dogucia petro letnosc odwa-
 rat V. f. 154 H. lit: v. vi. a. 7 wnelaka byly
 wygithi od tego prawidla, iako to: i. Kiedy
ktq torci Cyca lub Matce martego za-
stawit wiec iakq a po ich miensci chciat
iq wygapiu w ten czas papit worec. z opie-
hunen w. Hydrice stawac byt powinien
Herb: tit. minoreu H. lit: v. vi. a. 8. 2. Kiedy
kte torci za Cyca zawerat i itego powo-
du mial proceps Herb. codz 3. Kiedy Cyccie
nie letnich, za rycia swego byt razorzany
wrgledem iakich dobr. H. lit: v. vi. 6. 4. Kiedy
Cyccie nie letnich, upredat dobra i pisat cwi-
hocz za niemi Herb: codz. H. lit loc. cit 5. Kie-
dy Cyccie uorynit iaki rapis, i kiedy byt wi-
nien iaki dlug V. f. 1215 6. Kiedy poriadat
dobra juze wic. 7. w sprawach granicznych
V. f. 413. a podlug H. lit: i w sprawach

Stratowicz H. Lit. v. vi. a 6

Gwanie Ma
toletnowi

127

Watoletnowi" trawta do lat 24 wrcelakowi
w 18 roku napill mozt igdai abez ma dorwa
lona dobrami rariqdrac Herb: tet: minorer
H. Lit: stanowi co do tego dla męczyzna lat
18 a dla kobiet 14. H. Lit: v. vi. a. 1 Toi sama
byto i podlag prawa powiagonalnego pflu
shiego. Watoletni do lat 24 nie mogli nie
alienowac dyeba podlag form; poropi
row ustanowionymi dla opic kuznow. Wom
lako poropadki bywaty ie choc Watoletni
lat 24 nie mogli; dricata iednak mogli w
wgdzanu wynn mairthiam tak jak pecton
letni; trafito iy to wten czas gdy wyzsho
wali seniam aetatis kloty sam krol dla
Nachty nadawat.

Obowiazki
po uhonore
ney Opic

128

Po uhonoreniu Opicki Koniecznym obowiaz
kiam Opickunabyto storgo raskunhi z pow
wadrony Opicki; a to obcowanie do Konct:
1655 Opic 1692 spicli Opickun dowodzit u
zwtaznego mairtha panowit wydatki ia
bowe na protorube matoletniago, na ten czas

zapisał wychodzący z Opieki wypadł pod rękę
to był powiniem

§ 29

Podlegający Opiekun (tutaj respektuj) powier
szym Ciemianiki od prowadzenia Opieki miał
być oddalony § 17 § 578 Podlegającym był
w ten czas gdy mógł być uwarowanym za ro
zwatnego (prow. prodigo) kiedy nie dochodził
kary za zabójstwo popełnione na Opieku jego
pupilla Heob. tel. homicid. H. kid. r. v. a. a. i. v. n. a. b.
4. w takowym razie szkody wymiarte Opiekun
pupillowi wypadł pod rękę był obowiązany.

O podlegają
cych Opie
kunach

§ 30

Morwa była wprowadzić u od prowadzenia
Opieki, takowych Cezepcy prawa nare na
abymui, morwa iednak do nich kieny
i. gto wny nieporcjarn, — i z dtey Opieku
na, a pupilla, Opiekun maicy Cezepcy
powiniem był one razie przed aktami pu
blicznymi, i wywarne rozrocnie uszyci.

O Cezepcy
ach był Opie
ki

Oddział Dwiecioty

O Kwaletach i dowodach Sądowych

§ 31

W prawach narzob nie orgnicano ro rui cy

Kto Kura
tete rada
wat

między Kurateli a Dzieki, i prawa nasre
 tytko o iednym gatunku Kurateli; to iest
 nad sralonem i maizem i pomieraniem
 stow: cura juniorum et mentecaptozum.)
 czyniq u zaisank. Takowym wiadom Kurat-
 tor porer zamego janniqego byt wyrazem
 ny, poraicyre prawa rahanay ielny kancela-
 rye nie wprowady takowe listy wydawaty
 ar galy ustana od Krola deputacy, i staniu
 porokana. i o potrzebie Kurateli; takowe
 Deputacye albo z stana Ryecorshiego, albo
 z Senatorskiego wyuztane byty 1752
 Nowotaym prawa nasre Kuratay dodawai
 doradcow, w ego iednak nie ma przykladu.

Dział Drugi
Prawa Recrozow

§ 37.

Definiya
 i podzial
 rury

Recroz tak jak i w prawie Rzymskim byto
 to u iest przedmiotem prawa iakie ma Calo
 wiek iako Ciobu uwarany.

Dzielnicy w rury na prawa ~~ciobu~~ ^{bozkiego} i: res
 divini juris: i prawa ludzkiego i: res hu-
 mani juris: pierwore dzielnicy na powowy
 cone (~~sanctae~~) i: sacrae: i wiyte i: sanctae:

i religijne (i religioz.) / Wreszcie po
 wycofaniu zamyśleju powiacoł Bopu
 iah up. Ot tam, Koniety: i. t. d. / Pod Wta
 dystawem fagietty mamy dowod, ze wazy
 takowe na wrytek iudrki iudr nie mogly
 podlug wiadectwa Kromera i Dlugosa
 wazy religijne byly takowe ktore na
 poborne uorynk. / powiacoł up. / Koniety
 Wtady staw fagietta wrytowi takowym wie
 crom rabszymyryt V f 90 gwatyciel iudr
 miy byt Koniety V f 124 takowe wazy
 od wrytlich dan i podatkow wobremi
 byty V f 505. / W wazy wrytorne f. / iudr
 tak iah i wprawaach Konietych miaty
 u nas poryman, pewna powage i wrytowi
 u: raba. / o to miy pochodri z systematu
 wrytji naszy. / W wazy, Mury, miy iudr
 ra wryte wazy byly uwarane V f 124
V f 543 V f 5513. / W wazy Koniety f. / w
 edenastical. / i podlug przyobnaren praw
 naszych Konietych, uwarane byly w pro
 wrycone, na wryt i uctagi nagryzinego Bp
 stwa up: dobon duchowne. / W wazy tak
 we wrytji wrytji praw niy iudrki i, gwat

i iciele dobro Duchownych opowiad. Kar. caris
 Killy i kraj Duchowne byli wcharyzacji
 V. 1. 193 i 316 jurniej tierba tych Kitan era
 canie powie Kzeta i, pod Augustem II po sta
 nowiono i' gnatu care dobro Duchownych
 iako niepropiciele Kzeta mieli byci' uniazani
 V. VI. 185. Dobro Duchowne za wolne ad wrod
 Killy po Katheru uwarane byty V. 1. 193

Prerog. jur.
 ludzkiego

§ 35

Prerog. nie bylyce prawa berkiego byty jur
 wa ludzkiego (res humani juris) i pod tym praw
 narzecz. unazym byto prawo wtancowic' do
 minium) iako prawo do reczy i walcym re
 vrydraniem istoty onych, i rozmaitych wrych
 low' to' prawo wtancowic' rozmaite i u nas
 byto, i tak prawo wtancowic' zapetne (domi
 plenum) gdy wrychkie prawa do reczy ie
 dney stuzity osobie; i mniczy zapetne (domi
 nium) i minas plenum) gdy oie wrych
 kie prawa stuzity osobie do reczy, to
 prawo wtancowic' i pod tym praw narzecz
 mogto byci' albo directum gdy osoba mia
 ta wtancowic' reczy, albo indirectum gdy
 ty'cho powiadanie lub wrychkie reczy

§34

jak ię
dominiana
nabywato

Do nabycia prawa w stosunku potrochu
by to sporobu (i. modum) i tytuta (i. titulu)
sporobu nabycia byta wroclka umowa
mowa k. toryc sta ię moia w tenic leu
wzory z rozporzadzenia prawa; to ras' sauo
rozporzadzenie by to tytutem nabycia. Ro
zwaite i unas byty sporobu nabycia wta
mowi, tak powrochu (i. universales) iak
i rozgodne (i. particulares) naturalne (i. na
turalis) i cywilne (i. civiles) pierwiat
kowe (i. originari) i pochodne (i. deriva
tivi). Sporobu nabycia wta moia natu
ralne pierwiat kowe byty: oprowanie
(i. occupatio) gatunki ego, jolowanie (i. ve
natio) wynalezienie (i. inventio) i nabyciu
woinne occupatio belli (i.)

§35

Polowanie

W dawniejszych naszych prawach prawa
wta moia nabywal nie moia by to przez
polowanie, bo to by to ius Regale by to
wytwiernie samym panem ię w toryc Du
cho wia stwa onego udrucali. Gdy jorncij
upadala k. w. Lewcha w tadia i ta jwro

57

gatywa rugineta. Przejmienie było Karę
 na rabiniańskich zwierzyn V. 1. 60 i tak
 uctode Leński Topniez nad padat Karę
 10 grzywien V. 2. 60. Kto by polnił w
 cudzym granice wtańcie lawi tegoż gran-
 tu rabiniańskich powiniem ię być użerod
 grodzie Herb Pol. 536 a podług H. Lit. za
 przywano go przed Łd. Siemianistij; a uż
 nad grodzienie rabiniańskich r. 1118
 spiełi kto naruszał prawo starze kome
 do polowania, obowiazany był do zapłaty
 10 rabi, i nadto zwierzyn podług tacy
 statutu przysiany. Jeśli polnił tego przy-
 wabitym rabiniańskich zwierzyni morza go by-
 to natychmiast do rabiniańskich, za
 co był obowiazany zapłacić we dwuyna
 set wartów zwiera rabi tego, i podlegat
 juror tego Karę więzienia 6 niedzieli, czego
 za równalennie granitu, nawet w tym gran-
 cie tylko rabiniańskich zwierzyni morza było sta-
 ię dreedziem wtańcie lawi. H. Lit. uż
 cęst czas wpryncipal kto tego zwierzyni
 polował r. 10. a 2. 18 Prawa Kanoniczne
 zabraciły Duchowiestwo polowania

takowego Skarce iymita ię ihotatem
 (cum utaq; pita). Długunicy teri prawa na-
 sre jurisy ię co do wybotstwa i refluji;
 Kiedy Prekha pnie do dritę pover gwan te
 takie ydrie pro idnaly itaconie i rebli gument
 walsat do idnego wtacii ciela, a pro dwa-
 giny itaconie do drugiego; potowa reka do
 wisk ualerata Her. V. f. 362. W Polcy teri wi-
 dry wtacii ciela wadyt ię towi' ryby w ięgo
 ruce lub itawie, powiniam byt wygnat wo-
 dmi' strate V. f. 53 a podług St. Lit. za
 zywate uia wtacii i ptacii uore 12 uabli
1. 2 a. 4 i 7 W ogólny idny lub. woa uay
 ię z wypraay a wany ię towi' ryby
 lub inne wyrodra' i budy uia ię uia
 byd z karni St. Lit. r. II a. 2 VII f. 1696 § 14
 Wia waluo byto na re kach yptawnych
 iako to: Wiele, Marwi, Wasie, Dnag
 ię, Wistoc Dni pore, Buga, Wie pora,
 Prome, Matic, Mianie i t. d. uęptawni'
 Jarow, lub ięnie uore Wia kany pwe-
 scharzayce z yptawnoia Herb. Lit. Płamen
 § 26

O Znale

Dragim sporobem nabywania pover gwan iunin

nowani byto raskieruui. Mii wile do tego
 przedmiotu masy w prawach naszym
 przepisow, podług dawnych ryck praw
 Nachta byta wтары ciблѣ quantity tak
 zwanych powozow a proto i skarb
 wygaleniow do niego naleziat VI f 900 § 2
 H. Lit. wтары ciблѣ razgledycciam cыгъ
 skarb, obicma iud protowe a protowe wтары
 ciблѣ quantity porozudra. v 12. a. 30. Po-
 dług Statutu Karimiora W. twierdzy w 17
 dnu i skarb niu malast, gdyby domaga
 no murit to rapryciid.

O Porzeczynie

§ 37.

Dabrem ywobem porzeczynie wta-
 molu byto porzeczynie (a ciefio.) W Powe tow
 iabie byde moglo, porzeczynie, natural-
 ne, i mieszane. O Porzeczynie re zwieciot
 niu niu masy w prawach naszym. Co zes
 do rucienionego kobyta re ki i i. f. p. Sta-
 tut Karimiora ustanowi ze gdyby re ka
 ptynge niudry dwoma gran tami ita no-
 wita omich granice rucienionie to zyska niu
 miato odmiennai granicy VI f 3. Gdyby
 k to roshing i drawa iu ita no by piarsa

ty Komornia wyznawat, takoway podług prawa
 naszych miast podlegał Karce & grzywnie
 w tani cielowi granatki lub awenturam
 15 1/2 a Kłobuk podlegał endu dorewa
 uwocowe podlegał Karce & grzywnie i zwoon
 tego był obowiazany wgnad grodzic za
 Karce dorewo 12 grzywnie w taniach cegli
 Karacie rowniez. Liniy na endrym gran
 nie trawit wyziew, i płaćit & grzywny wy
 iquwy cely dubny winny razit. K. K. 14
 zwaito co do tego rawiera ustawy i tabi
 w przynadku admnistracii Karayta gran
 czejy reki dawne Karayto za granicę sta
 rzy miasto, a reka po potowie nalizic do
 dwóch szynadow, a gdyby Karayto zamien
 ta na grunt jednego tytko w tani ciele
 do niego nalizic miasto. Podem & szynadow
 na sekodę drugieju tamn iquy sub admn
 iainy biez reki, pownoie miast 120
 dy styd wynikle, i Karce 12 rabli od stad
 Komornego stanowionq, po odcstanu grom
 wy od Sydu Kieznianst. 1790 r. 12 a. 20 - 27

138.

To był w tani cielowi reury gto wany

Ofstobiera
nim purgcho
dew

ne lites inutiles iudicia replent, et ne
 Dominia in dubio maneat VI f 17 V III
fol: 797. Do przedawnienia potrzeba było 1°
 posiadania w dobrej wierze, 2° sprawiedliwe
 go tytułu posiadania, 3° przed miastem przeda-
 waniem podle gajczego. Podług prawa Pol-
 skich jedno przedawnienie było co do na-
 legcia rzeczy, drugie co do wypraw tych wy-
 rowo uiągato w:

1° Kobieta o gwałt w porzeczgu 3 dni i Sa-
 ryl było powinna VI f 46

2° Pan do Chłopa brigitego w porzeczgu
 roku w tądzie tracił do wina i kowania
VI f 49 w W W dztwach Podolskim, Bra-
 dowkim i Wotynskim 3 letnie nato by-
 to przedawnienie VI f 976

3° Przedawnienie skazy o gwałt, lub na-
 iard było rozne. Zawadzki procesy iudic:

4° Kradzieże mniejsze iak są bytło, roktem
 większe dwoma laty przedawniały się. VI
f 52

5° Gdy storna przed użyciem orzeczenia zpra-
 wnała powołani sturyst rok i b niedziel
 do raportowania się dzedricow Heob. tit. actor:

6. Rehogymii stowne rakitan i Cuedria la-
ni przedawniaty w VI fol 560
7. Wtani ied nie yraci winiq cyri stowianica
pachnow i inuget o godricu na swym grun-
ie we dwa lata tracic do tego prawo.
VI fol 50
8. Sprawy gwinnora przedawniaty w 2
laty VI fol 76
9. Prawo odkupa (ijus retractus) ginsto-
przedawnieniem lat 3 i niedziel VI fol 50
i 40
10. Kontrakty kupna i juredary pwturis-
dztay w pwr lat 3 i niedziel 3 choc reu
zaplacony nie byta. VI fol 51
11. Mieruchomiu 30 laty przedawniaty w
Hecl: tut: oblig: bonoc.
12. Magwiktore przedawnienie byta 60 lat
na dobra nieruchome porcinu K. P. i. tom
VIII fol 497.
- Podług praw Litewkich przedawnienie
byta iak nastajacy:
- 1° lat 3 na nieyponu naczego w o staj z pwr
dary pochodzący. St: Lit: v. vii. a. 10.
2. Praw onaiardy, zamienia zabuystwa

z gwałtem nie wiec, upadły z litwin
 przedawnieniem. Młot litwinu do lat
 dworku stuzto prawo przez lat 12 po
 Krowia caly row Cyca jego pod Matoletu
 w jego zabitego H. Lit. r. IV. a. 35. Kier na
 ten czas powadzano publikacyę na do-
 wód i takowy był zabitym, z przynajmniej
 Starow wiadomości mianem, z przedawnienia
 wykonal mianem przynajmniej jako im za-
 boycia niewiadomy, w przypadku odnowie nych był
 na takowy mianem ofiarne nawierz ^{z ra win-}
H. Lit. r. II a. 26

33^e Sprawy o Radzie, tużi otwo, zrod-
 lanie i inne gwałty z przedawnienia w laty
r. 21. a. 52

4^e Gdy kto po wzmianie 24 godzin był
 uszczepie przezumyja była ze nie z tych
 was umart, a ratem Krowia nie mogli być
 nie o nawierz zabitego ale o mianem i
 Krowia r. II a. 53.

5^e Gdy kto dat za kim wchodzenia, a ten
 za Krowia daną była umart wprzeiniga
 wchodzenia i wprzeiniga i jego od
 wchodzenia wolnemi byli H. Lit. r. II a. 54.

6^e Gdy Miedlachie dowat z Krowia do
 60^e

pod porożem ze względu na nobilitację, a
 gdy tego nie uzyskał, w ten czas przeda-
 wa albo sukcieporowic jego niebi prawo
 odkupu chęćby on takowe dobra i przez
 lat 10 posiadat r. 3. a 26. v. w. a. 90 i koro-
 wany poroż został uiszczonym, a potem
~~nie~~ był odebrany nie mógł nabywać dóbr
lit. lit. R. 3. R. III R. 44 i 45. R. 21 R. 17

- 7) Skarga wydanie porożu 10 przedawnia-
 ta w lit.
- 8) Skarga o wyrodzone gwałtowności w do-
 brach przedawniały w 10 tygodniami R. 14
a 23. 13 7 A 12
- 9) Długi kupieckie trzema przedawniały w
 laty. Manuier w obrz. Karimier W. 11.

§ 41

Darowiny Dalszym sposobem nabycia prawa własności
 była darowina i donatio. I to m była al-
 bo między żyjącymi albo z przyczyną śmier-
 ci; która darowina wpijwaną była do
 akt publicznych. Można było darować
 nie tylko w tamod' rzeczy ale i ujęt' z nę-
 stąd powstęty dożywocie tak że w tamod'
 rzeczy do Radziw. ualciata a ułażenie

a przechody do Rodziców.

Oddział pierwszy
O Testamentach

§ 42

Testament podług praw Selskich był to o-
statczna oświadczenie woli ważył względem
tego co po śmierci miał się mieć. Takowy
Testament był przed Sędzią Grodzkim
czy przed Grodzkim sporządzony, zaś w
miejscu gdzie podpiśniętym Art 487. Norma-
dzenie praw testamentu pochodzących
valerato ad forum mixtum, to jest albo do
Sęda świeckiego albo do Duchownego, w o-
statnim razie były tam rozstrzygane, gdy ra-
pię na koronie były tam wyznione Art 500
Testamenta powierzone prawnicemu, wzięto
no przed Sędzią Grodzkim, lub Ciężkim
przed Urzędami Publicznymi, w gjiżnaw-
nem były przez Sędy Świeckie, Testamen-
ta zaś w łomżyńskiem przed świadkami rogo-
razwanem były, wresz Duchowne Sędy
Podług praw Koronnych tylko wzglę-
dem dóbr ruchomych wolno było dyspo-
nować w testamentach, a to dla tego aby

maigthi nie byty maruotrawione VI f 369,
 prawo to Tymanta potwice drit zupetacie
 Jan III VI f 368. W r. 1677 na nowo te Wta
 we ponowiono, wzyta ieden tytko przypa-
 dek gdz Testator nie miał dzieciow. Sum-
 maui hi potek waznem na Soborach w roku
 byto rozporzdzei. H. tit: do kladniej, zym-
 iest co do przepisow z Testamentach; zabra-
 nia nie ktorym o robom zgnienia testamen-
 tow, iakoz: nie letnim, zabranikom, i ziom
 pod wtadryj Cywornyj zastajnym, ktoryj
 nie maig wobie powierzonego maigthi
 odszadronym od wci i wiazg. B. d. d. i. t. d.
R. VIII. a. s. W obo byto rozporzdzei maig
 ktem ruchomym, i nieruchomym do robt. B. d. d. i. t. d.
R. VIII. a. s. atakowu dobra nawet i Ducho-
 wianstwu mozt zapizgwac, lue to na ten ora
 do wrobblich powianowu. D. d. d. i. t. d.
 dobi; nawet i do Woyd. W. d. d. i. t. d.
R. II. a. g. Testament zgnieny bydi
 powinien przed W. d. d. i. t. d.
 lub Godzelnim, wtrawimego obdagan iedli
 ty z klad. S. d. d. i. t. d. nie byt przystomny, mozt byt
 rebrany. D. d. d. i. t. d. byto przed iednym z sedziow
 amiodorze w kladu swy wole, a boab. S. d. d. i. t. d.

477

raety powas byli powinani dwaj Machta.
Kiedy nie moza bylo zebrać radnicy by do-
wiedzi Osoby A. Lit dorwał testament lub o-
waj przed trzema Machta i skłócić. Tak
wie Machta powinani byli być sobrey stawcy
i procepyonaty. Testator wraz z Swiadkami
Testament podpisac' był powinien, i Hierbowne
we pokłan' pierzei, tuż nie na okładce ale
w samym testamencie. Jeśli testator ligat
i kowcy udrie lit ten specyficie wyprarie był
powinien: Prawo Litwiskie dorwała nawet
swiadkom za testatora pisac' testament, co-
bawia i kien irby woli jego wiecnie zapi-
sywali; i kto by umart sby jego testament
do wlasniwego stozyli. Dawała także
testatorowi odmiane swej woli; z robionych
Wilkii testamentow o statku miał niec po-
wage R. VIII. A. 2. Te wiec testamenta narwał
można uwozytemi (i. wolonnie) Mniej wo-
icy temi (i. minuss solemnna) byty: 1. Kiedy
w czasie podrozy na gta statku napadła
testatorowi mogł uwozytemu i dwóch wiad
Kwa testament sporzadzić, którzy po imien
i jego obawianu byli stozyci temu testa-

ment u. p. przewoitym Sydrze i zaprzynide
 ze istotnie taka wola byla testatora. ze pod
 czas wojny podobnie ucyznie moza bylo te-
 stament, ktory w odrowi wyzyla albo
 Choczimna istalowego powiatu stoyce to-
 ra bylo. B. Prawo Litewskie i zagranicy do-
 zwala testamenty swymdraz, i warunkiem
 ichy poru iakowz ucyd byl podpisanym, i
 aby kopia onego i po smierci testatora byla
 stozona w sydrze przewoitym ziemskim, tego
 powiatu w ktorym znayduwat sie gto woy
 maicych. Nicom choczey testatora zmarlego za-
 granicy. M. Sadanycy ten testament zaprzyn-
 idr byl powinien, ze to jest istotna wola te-
 statora R. VIII. A. 4 L. tego widziemy ze testa-
 menta stowne dozwolone nie byly. Pora-
 wo bi. ten ^{nie} dozwala arguar i przewo-
 tywar na wiadkow, Owoley nie zbolne do-
 czynienia testamentow, ze Kabit. 32 i Re-
 kutorow w testamentu postarowionych
 i Owoley takowe ktorymby cohal wiek za-
 pisanym bylo w testamentu R. VIII. A. 95. Np-
 daly testamenty trzydy w owoley gto wwoley
 byly albo bawiny lub maraniny. P. wa. 10

przez wie prawna upadły także. R VIII A 6
 Mi wolno było wogo poddanego ustanowić
 za dźi dźia chyba zwolnieniem od pod-
 danictwa R VIII a 5 Miernianie w Miastach
 prywatnych Cioł lub wtorianie nie mogli
 podług St. Lit. tylko $\frac{1}{3}$ majątku wogo wypro-
 wadzali, a $\frac{2}{3}$ w wianach były zostawać na
 granie dla następów na utrzymanie i zarobku
 granie, i tli zaś osoby takowe były wolnemi
 i chwały i wyprawadzić mogły wright
 i tli $\frac{2}{3}$ majątku, zostawiały tylko granie
 uprawny R VIII A 9. Jeśli zaś umierający nie
 miał radnych w kł sroów i ogniit swym
 dźi dźiem panującemu Kioła na ten czas
 całym swym majątkiem, mogt rozporządzić
R III A 44 Dycowic dla ców w testamentie
 swym wyznaczyć mogli R V A 2. Jeśli dźi
 mentowi exekutorowie nie wyznali radnych
 swym obowiązkow, można ich było do tego przy-
 mnie zaskarżeniem i tli byli orobani wiec
 Puni, przed Sąd wstawnym Lwianickim, a i tli
 Duchownemi przed Biskupem, a gdyby
 Exekutorem był Biskup, to przed Kioła
R III A 44. Według praw Koronnych wydzie

dricrenia nie miało mięzga gęstą wie bęto
 na to wyjąwszy prawa. Postług ras St. Lit.
 bęto tego przynajmniej. Prawa krowane postawo
 wisty, aby gęstą krowe z dricci wrawate na ig-
 ni Rodricow, lub na nich tarzato, albo im
 wielki wyprzedzito obelge, irby takowu bęto
 krowane, iak o gęstą ciel gęstą krowe w krow-
 go, to jest ucyiam, i chi VI f 978. Spricli krowe
 z braci zabiciat rodricowstwo od rancij tyme by-
 wat od czeri: AN ponowu, i trawit prawa dric-
 dricrenia tak w Cyrygryte iak w maicyrygryte
maicythi. Heob. tit. Patriada. Postług Stab
tu Lit. przynajmniej wydricdricrenia bęto 1° na
 stawanie na ignie Rodricow lub u dore-
 ni onych w gniewie 2° wyprzedzenie obelgi
 rodricow bierze ich maicythi bar urowale-
 nia 3° ierli ze stowu nie dlo wyg. thi wyg. th
Robricow obelgi iak 4° ierli w bęto na
 Rodricow wyg. nie dricci 5° ierli Liob
 ni wyg. powiadzita ignie 6° ierli o Rodric-
 iak. wiek ierli lub charoby sto ierli nie pa-
 niy tali. 7° speli Rodricow z niuwali wy-
 kupie nie dricci choe powiadzali do bron
Cyrygryte lub maicyrygryte te vni. A 4.

Oddział drugi
O Spodkach

§ 43

Dotąd uwzględniamy o Spodkach testament-
to wjech, teraz mówić będziemy o ber testament-
nych, czyli pniających. f. successio ab intestato
to: w tych najbliżsi krewni dziećmi i
wypłaceniem dalszych. Najbliżsi krewni
wzajemni byli zstępni f. descendentes; wstępni f.
ascendentes; i uboczni f. collaterales.

§ 44

O Spodkach
Zstępnych

Sami tylko Synowie braci lub siostry
mających sędzi. Rodzinach. Coż to są tylko
Pozag Herb: tyt. Das Datab. tium. Każdy
potomstwa nie było ptu męskim. Coż to
ty spadek druzgi na głowę Herb: tyt. Fidei-
co do najmniejszego majątku Coż to równo z
nami dziećmi. Podług praw Statutu rzymskiego.
W innych też druzgi bez równości ptu i po cho-
dzeniu majątku równo spadek po Cygu-
Miserabiliu brat. Podług H. Lit. równo-
nie druzgi Coż to Synami majątkiem
majątkowym, w majątku ras Cygostym
sami Synowie gdy ras tych nie było naj-

67

Władcy Królestwa Cypr N. v. a. 14. Sprzedali Cypr
 wydzawcy i dani Łaski za męgi dat im wrag
 u dnieguin takowcyi wyznaosyt, a Lya si przepi-
 orowa t iastr. J sie byt w stani zapstacenia
 im takiego, poraga tedy zamiat tego bratya
 maitha nie w chwonego Gyrgyiego za popom
 dnierym onego oamiciem N. v. a. 3 Kiedy sy
 nowie prawni wbi Łaski zapstac nie wbi do aw
 ty w maitha Gyrgyiego r. vii. a. 15. Wie magt
 wikt micy por tency do maitha ty awty, po micy
 u k Polcy prawo do dnieguin po nicy stary-
 to micy, stey ter przegony u micy byto na
 takowcyi ywodriwanym maitha, zaingal dnu
 godu zastawias, lub nim iak o wstaciel rozry-
 drae a to pod niwarawonim N. vii. a. 4. Micy po
 smierci swey rony byt rozdek catigo maitha
 a nawet dowab howego dnieguinego ai do
 dnycia petnoletnomi. Od czasow Stefana Pa-
 torego ar do r. 1760 nieprawe dnieci ni mo-
 gty subudowac, luv od tego czasu mogty.
 H. Liti nieprawe dnieci od subudowyi wy-
 tiera N. v. a. 22 podług saskiego prawu
 Kiedy kitha synow zostali naym todny
 mial prawo zatrzymania maitha k Polcy

nie wyprzedato dzieci, i wente braci rozpu-
 sił Władzki procesus iudic tuus dui ze i
 w karonie to miata niezna. Oj com wal-
 no byto orynie diany między wowni dzie-
 mi. Herb. tit. Divisio. Sprawy z przyrzucny dzie-
 łos naturaty dawnyj do t. rozrzedzenia dele-
 gowanym od Krola Komisaryj, poruczyj do
Grodzkieh szlaco Herb. tit. Komisaryi
 Lwa Maoga powinna byta tyerz iij drianu
 całego majątku, ioby pow do wna z poruczym
 miat prawo driadiczenia; Siostoy poruciu
 Bracim gdy sety za mzi podobnie ranow
 myty szangi. Fundamentem tak oaryj Ma-
 gi byta rownoś prawa, Ma tego porucucy
 spadku, genealogii iwie wywod rodu i praw
 w nich uzyjni byt powinen. Kiedy ten puc-
 ciu Kłosem drian poruciwano, owiad-
 czat ic iwi drian uka teornis ryj, powinen
 byt do wodzie aktom piemiensym. Prosty
 puga na sporzedenie drianow byta trzech
 lotain. Podług H. tit. nie wolno byto
 orynie Kłosem takich donajgi, Kłose
 by dla majątku drian uroze c. ch czyni-
 ty, i w tym warie sturta driadion quae

vela ignominiosi testamenti. Nec perentia
 dra to nie rozporządzenia Statutu Gyg-
 muntar i ie orobly potomstwa nie maiz
 ce mogty dowolnie wygn rozporządzei na
 isthkiem. H. Lit. R. vi a. g. 13

O Lpachkach

§ 45

Witępnycch W prawach. Koronnych nie maany radaych
 Ubo vraych porępiwio co do subdofuji Witępnycch, i in
 Klyba i wygerai w teg miecie ustanowity
 W H. Lit. piępnianu ie po mierci Syna
 szoro ten nie zostawiaj potowkowi, gdy
 nie miał ani braci ani iostro vadrungch,
 Rodzie braci iego maiztek W. vii. a. 16
 To samo zachowywano i w h. Koronie. Kiedy
 rei h. to uniaiat nie zostawia wry ani Witę-
 pnycch ani itępnycch, ubo vray subcedow-
 li bliwii wytyeraije dalorych. Jestli h. to
 uniaiat bez vdrugy prawego potomstwa
 Bonia subcedowali; a galyby i tych nie
 bylo tedy onych itępnycch prawem zastę-
 stwa, a galy tych nie bylo iostro braty
 yradch. W M. m. vrytych Maiztkach
 siostry zarowno z braci nie braty yradch.
H. Lit. R. vii. a. 17 - 27 N. odlyg praw h.

od drugiego męza nowego rabejniczenia
domagaj. Kobieta w powstaniu mat.
renowacji będący dowalał ^{Łęty} Statut litewski w
ni dobru iereli miasta Łięci R. A. 1. 12. 13

16. 22.

Jeżeliż prawa Chetnickiego wyjątkowi
majątkowi była bez w miary, czy to był wacho
my, czy w wachom, czy w wachom, tak że
Chetnicki iereli nie miał, drugie proto-
wy tego majątku było w tani iereli, a
druga protowa spadła na Łięci, a gdy to
nie było na innych kiewnych. Głęboko
do samego stopnia nie było żadnych kiew-
nych fikus, sub cedowat a dierectwo
było caduca. Rozprawanie tego ualewato
do Łęmy, iereli iereli był Stachiewicz
iereli cas był duchownym w tedy albo
do samego panu iereli, iereli spadek spadł
w miarę kiewnych, albo do dierectwa
iereli spadek w dobrach Stachew iereli przy-
wanych otwierat iereli. Rozprawanie
to pochodzi Od Alexandra Stefana Pa-
to rego, Sygmunta II. Głęboko majątek sta-
wał iereli narodowym, panu iereli miał obwin

rch rozdawania takowego, Natchie bydr
 Koronny bydr Litewchiffy, sta podług te
 go gdmu dobra teraty. Wraznie Kadulla
 dla Miuchaicza naliczato prosto do Koo
 la. Obeymaizny Kadull' raptacie' byt po
 wiciuia wrychic dtagi inchi na takowym
 ciz rty maiztku. Pod stoznie ryzit uicy
 Karancmi byli wynad gro dremem wrel
 Wich rch Pol, Sgd nato dla Mieroran w Mii
 uia, dla Natchy w Tryparatach. Podług
 przydyk'atow wywaro Kadulla w przy
 padku samoboystwa, z boiarni rapaci ma
 iwego delneta, lub iur za pro dtego, w gij
 te r tgd przy padki: 1° uchi samoboystwo
 nastaj pito z uwykroczenia sobie rycia. 2. dla
 wielkich bolow u statom. 3° w ralenctwie
 popet uione i. t. d.

Oddzial trzeci

O Zobowizraniach

§ 46

Co byto zobowizranie (obligatio) nie
 mamy na to definiacy w prawach narzecz
 praw Rzymskich treba iey czerpac'
 Loo d'iani Zobowizran' byty albo prawa

albo oryng, a te albo godriwe albo niego-
dride. Z pierwszego wzięty wain Kanton
Kly, z drugiego zbrodni; i prokrowerica

Poddrinat pierwszy

O Kontrektach wzorowych

O Zapiach

§ 47

Wywar zapiis (inscriptio) dwa i pół awn
rac moina podług praw polskich w ma-
czeni ogólnym to samo co Alk, w macze-
niu synowi miczym, to i samo co reverse i. t. d.
tu uwagać bedziemy w maczeni ogólnym
Wielkie kontrektach reverse i. t. d. driny
iż przez Zapiis, przedmiotem zapiis
były rzeczy wielkiego gatunku; i w Zg-
romadzie i porządku nie było nieprawiła po-
dług których zapiis miały być oryng
na Herb: tit: Inscriptio. Powinny były
drin iż albo przed sydem zembkian lub
godckim albo przed Karallanyz K. o. l. w
shy. Wzrost purgymuricy zapiis nie mogą
udawać iż do domu tego, K. o. l. w mia t. ory-
nit zapiis, wykwery przynadit choroby
w K. o. l. w panicy mogą wyznaczyć i-
K. o. l. w przedmiotem do purgicja zapiis

Takowy Nory dach uwazai byt powinien ory
 li Oraby miaty iur dostatecray wiek i by
 li byty zdrowe na umyśle, a tym wrem czasie
 w Akcii orygniona byta. W melaku formal
 uowite bardziej re ruzgiraicou nirdi re
~~uzgiraicou~~ z wyraznego posthodriety prowa
 Tapisy powinny byty byde orygnione wy
 rbrane w stowach iamyel. Tapisy ory
 gnione diudricouy podług zdania dawnyh
 scarzyh prawnikow nie byty warne z jure
 orygnicouy iur; Jani Wincenty Brandt
 kie temu poroicouy. Tapisy donacyjne
 i poroicouy shoro miaty byde w icryote
 nie mogty byde pod wam uelieu orygnione
 Wrekie tapisy mogty byde jurey mowa
 na albo w Polskim albo w Lacinskim
 iurku Lawadri: pro cys. Judic. Data roku
 Jus publicum J. H. Herb: tot in scrips.

H. Lit: R v A 30 R v A 1. 2, 5, 8

§ 48.

O Kamia
 nie

Kontrakt Lamiasy tak jak u woryskich
 nasodow byt najdawniej ory, namo iur
 iur orer re iur z prawem u rrethicy wta
 swi ziedney na drugy prowa iur oroby

62

był dorozobnym nie tylko na ruczo au-
siach, lecz i na nierucho m. o niach. W poro-
zamiara zachodzie wględem nieruchio-
mowi nie można było mieć morasie albo
nia: jus retrahit, chyba gólgby w kon-
trakcie był podstęp.

Procyer

§ 49

Procyerka był kontrakt na mocy kłó-
rego dawano rzecz z obowiązkiem wroćenia
jej w pewnej jakości i ilości. Bierze cyerka
iaby w procyerke od powiedzialuy był za-
nia, chyba iaby był podstęp z strony da-
wacza w procyerke. Procyer w procyerke
dawane miały być i uważane albo li-
rbę, albo miarę, albo wagę, w poro nastę-
pnie wydanie rzeczy umowa była dopet-
niczna. W procyerke gdy to procyerka
koma rzeczy iaby nie brat na to akta,
dopunorato prawo bierze cyerka iaby w pro-
cyerke, do wykonania procyerki iaby nie
brat, a w ten czas od impetycyi powoda
był wolny Herb. tit. Matium. Dowody
na procyerke w sędzie były albo pu. imier-
ne albo świadectwa, a u ichi tych stro-

na stawie nie mogła tedy przynajmniej tego Kto
 byłby porwany i wzięt w floury. Kto
 wo Kto zobowiązał się przyczerować i w ni
 u determinowawszy czasie raptacji, w tym
 czasie ten Kto by raptacji szukał, mógł natych
 miast żądać wyplaty rzeczy przyczeroney
Clawadrii processus iudicis. Kiedy Kto w wa
 drici uzyskał miangę przyczerki, dat na nią
 oblig w Kto bym oblicat ongi w pewnym
 czasie zwrócić i rewidorać je i wzięt,
 choć istotnie ongi nie odebrał, w tym sa
 re miał dwa lata protestowania prze
 ciw wierzytelowi, o takowu maie manę
 przyczerki, a wierzyciel obowiazany był
 dowodzić że wartość i istota była odebra
 wa. Po upływie tym czasie tracił on prawo
 wo Lipki observationes practicae. Mł
 dry Kupcami Exempat. owa nie mia
 ta niczyśca, to i same gędy staraich obtag
 w testamentie wyznawat. Przyczerki i gędy
 pochodzące, prawa nasze za niewiarne u
 rniaj, uwalniając nawet i samęryciel.
 Gędyty Kto synowi uzyskał przyczerki; Kto
 dri e nie byli obowiazani do raptacenia

tego w Synu porzucy, chyba zily wzyro-
 ne pieniadze wryt na dobro i potnieby Ro-
 ducio, lub na we Konieczne potrzeby o-
 sobliwie do Edakacji. fereli porzeczka
 byla raptowana i zabiezniczona na dobrach
 uiwachomych, a na oruawo wzym terminie
 nie byla raptowana, wiecquid magt in-
 ot das intromisji do dobro. Stodlug praw
 hitowolich Murzik w mierci wieczyse-
 la, zostawat w obowiazku rzyta Konina
 dluga dreedricom onego R. XVII. A. 10. 15. 26.
 Stodlug wrytku go stam i ich dreedricie mo-
 gty upominal iij u ichi pierwiasz Howego
 wierzucia rzyta Konina winsnego dluga
R. VII. A. 12.

O Wryrenia

§ 50

Wryrenia si. com modatum. iot Kontroakt
 Ktozym drugiey o cobie wryrenia pro wryro-
 wa iot, na pierwszy oras, pod obowiazkiem
 zwrocania onego po upytynionym oracie. Ma-
 to co do tego mamy porzeczko wywawoda-
 stowi naszym. Ten Ktozy wryrenat wryry
 ponowit izhody zniy wryrenia mogace
 Ten Ktozy kont w wryrenia wryren iabr

ad powiadat pro culpa et Dolo. Karimior
III postanowit i gdyby kto porzyczl konia
i onego skaleczyl, mial go utrugynowac / poru-
dow niedzielc liozge go a gdyby koni w tym
porczyngu wraza nie wydrzwiat, mial w zwta
nie i kon onego ub. tade VI f 24

§ 51

De precario

Precarium iest to kontrakt na uzytko
wzego porzora w wrec z obowiazkiem zwroc-
enia oncy, nie ma tu przepi onego zpo-
lu wycia, i udetu mianowanego czasu wro-
cenia. O tym kontrakcie nie ma zadnej innej
radney wzmianki.

§ 52

O Sktadrii

Skad (i de p. u. l. a. m. j) iest to kontrakt
poror ktoby jedna ze stron umaw inicych
in, porzyczl a utrugynowal wrec iaktz dru-
guz strony pod obowiazkiem zwrocenia
icy w kazdym czasie. Poror Sktad nie
przechodza w tamow' chwiazc porinde
nie byto. Sktad byt albo dowolny (p. vo-
luntarium) albo zdowy (p. iudiciali) w pier-
wzym czasie nie byto rzeczy cywoney, w dru-
gim rat' czasie potrebna byto koniecznie

aby nie opierano w tym i tożsamość w Indrie
 Depozytaryusza nie może pobierać wryt-
 ków i rezerwa odpowiadać jemu dookoła et
 culpa, chyba że go dajemy w depozyt od
 tego uwolnić. Władza gatański. Były re-
 kwesta i arest. Sekretarz zarządcy z na-
 karą i do niego pochodzą, miał mieć
 i dla obawy poproszenia rezerwy. 2° z przyczyn-
 y nie istnienia karagi. 3° dla obawy za-
 ginięcia rezerwy gówniej, 4° jeśli radna re-
 stowa nie powiadają rezerwy i kłówa i dzie.
 5° jeśli kłówa gwałtownie rezerwa obaw-
 bi przysłać rezerwy. Arest był za trzy ma-
 rnakarę była była rezerwy była o tożsamość do-
 polki arestowania rezerwy kłówa i win-
 go przez siebie dżagu. Arest na to pro-
 wadza rezerwy i rezerwy rezerwy rezerwy gło-
 wy przez kłówa, rezerwy rezerwy o tożsamość ma-
 ia była arestowania była witanie rezerwa
 cenia dżagu, rezerwy była rezerwa, rezerwy pro-
 sygnat, rezerwy w tożsamość, rezerwy kłówa rezerwy.
 Sprzedli Madrici nie prosi rezerwy rezerwy
 kłówa i Madrici prosi rezerwy rezerwy, arest
 odbywał się w ten sposób i w rezerwy

du udawat iij do Machica profesjonata
 tu u kogos mierhat nie profesjonat
 i oswiadcza awertowanie jego o co by. Ma
 chie profesjonat etred go byt prowi
 nien. Awertowanie Machica albo na
 tydzieniat wyjadato wydatc albo iak
 nagwidely do Lyda Goodkiega przy
 stawie. Awertowana rad Oicba albo
 natychmiast stawil byta prowianna re
 quita, albo isde w awert Herb: tut profes
W awencie rad uidiat do polki dtagu
nie zapowkoi V. f. r. k. Machie nawet
 nie profesjonat nie mogli byde awerto
 wany o dtag, gdy mat ianba jego byta
 profesjonatny, Chtoji za iakie Kolwidi
 byde dtagi w mienu nie mogli byde a
 wertowani, lew w nieym ich za mierha
 nia, treba byto u jana do chodric' uwy
 pacterij; dopiero uchi f. n. n. ni uita
 nia Chtoja do rajtawenia moine go
 byto zapowad' do Lyda Herb: tut awerta
 Awerta var wyrobionego nie moza
 byto zwalnic w raden yw col, tek do
 lew u sedrowie o to mogli byde

O Kwestach

Hypoteki

określenie:

§ 59.

Kwesta (pignus) jest kontrakt na mocy którego, jedna osoba daje drugiej rzecz ruchomą, z obowiązkiem wrocenia całej powypłaconia na kwotę. W kwestach zawsze jest obowiązek z strony biorycego. Różnica między Kwestą od Hypoteki, to Hypoteka zawsze jest wpisana na rzecz nie ruchomą, i że Kwesta wymaga wydania rzeczy, Hypoteka zaś nie.

Hypoteka jest kontrakt na mocy którego wierzycielowi staję prawo na rzecz nieruchomości, dla lepszego uściśnienia długu. Hypoteka jest albo tawna (tacita) albo jawna (expresa). Tawna była na majątku mającego, którego ten wzięt i znow powiąz, tak by stajęty konisatom na majątku. Atm inistratorem dobor konislagich. Hypoteka jawna byto rabe gwierecia z umowy pochodzące. Dalszy Hypoteka byto albo ogólna (generalis) albo szczególna (specialis) podług tego czy

li uisgata uij do całego miasta, czyli do
 całej tytki. Hipoteka ogólna uisgata uij
 uie tytko do dobrej terauijnych ale i u
 dzie w innych. Pereli Komu uiechwie te uieje-
 tki staryty byt obowiazany dochodzie
 najprzod uiey naliczouie z hipoteki
 ireregulnej, a potym do uieo z ogolnej. Do
 tego porozowu nie mogty byde ino uiey da-
 wane iak tytko za ireregulnue poroz-
 uenie iakoy. Pereli hipoteka uieita byde
~~promocion~~ prawomocna uieita naste powal
 insynauayz sydowna. Bioruqy rzem w zastaw
 od powiadat pro dolo et culpa. W zastawie
 i hipotecie mogta zachodzie ireregulna u
 nowa zwana Antichreuzis. Kto ra iest gdy
 zabieruicraiqy porozata zabieruicronem
 uiey na zabieruicrenie doney uizura. Wto
 Kowym Kontrakcie zachodzie ta Kow
 uia cada powiazgi z uizurami. W zastawie
 uie staryto prawo uieuzycielowi spreda-
 uia zastawioney uiey Koncem odabrani
 swego dlugu. Prawo Litewskie do kta
 dnuysie zawiera przepisy o zastawach
 Gdy kto uieo uiechany pod utrate za
 63^{1/2}

iono 13= iceli byt drugi skrypt w paryste -
 ma nole trzech wiaadlow lub oblatowany
 4= iceli powozat na krajowy zaplaceniu
 Crelabzi i. t. d. V. II f. 1219. Naggierny hi-
 potekę w do ich na krajto w nich: 1= Skrypt
 2= wroclki podatkli skarbowa 3= opta-
 ty wroclki u koni law. 4= wreczy w depo-
 zycie bedque. Jerebi intetna byta hi pote-
 ka to mu na ta byda' poty wrona wygdanien
 wreczy Zalanow: Prz. f. Publi. V. II p. 519

Poddriat drugi
O Umowach Skownych

§ 54

Prawodactwo narze nie ma tego gatunku
 Kontraktu, Skowny i Ergmian zawadrat u
 na Skypulaczi, wryli now wyrytym owiadre-
 niu, i na gnawie; U nas zas wytkonania
 tak owego Kontraktu do magac' u' ni
 mo ina byto.

Poddriat trzeci
O Umowach piimies wyph

§ 55

Uci do ygi byto yzial i zawnie Kontrakt
 pro tereha byto oblatowac go w aktaich

Cum hinc sub Gradickich, o obliwie gdy zto
o niemi chom ni a to pod niu w rano w poro
cizgu rshu idnego Herb: tti: inscrip:

Podariat wawoty
Umowoy z zrwolenia

§ 56

z unas ras
ni niety
niety

Umowoy z zrwolenia p. wozem wales: byty
dal rym a Rygmian Kontra Ktm, Konie omi
bobricu na piwimie ywaroda tucba byto kon
trakty. Dla przyb. tuda stowomie do praw
Krygmichich wolamoy ni ktore gatunki?
tak wygosh Kontra Ktm.

§ 57.

o Kupnie
i poro
wawoty

Kupno i jureda i podling praw narych do
poro wtem was z chodrita gdy ra non i
Kz prawem intamowi odoty pionu da
wano uag za ten was wawoty, tak ze tory
wery jureda i tady, wery, uena, i wy
danie wery. Za wraemogym tytho zrwolenie
mogy na itypowai ten Kontra Ktm
Kontra Ktm i jureda i wawoty saure byde
mariat do Ktm: inscriptio podany officio.
Dawad podc: jnd: Ostrowo po: Cyw: G. H. Angla
shi Statut Mawo jwawa w do tego Kan

traktatowi prawie iadnych nie rozwiadaj
 traktatowi per se i. e. Prace o Rzymie Kiewtych
 okolicznościach byto pomocni organ. Ten
 Kontrakt mozt byc uchylony 1° za wzajemnej
 stron rewolucyjnej, w tym razie sadatek (paraf)
 obywatel i. 2° kiedy w porozumieniu z nim i jego
 nabycia w rzeczy nabycy wady, i. e. 1° protowest
 do czasu o niego przedajacy nie wiedzial, i. e. czy
 wady to byto argwizna albo wiadoma, a ku
 paicyz nabyl i. e. nie mozt od Kontraktu
 odstapowac 3° kiedy warunki nabycia nie
 byly dopetnione, w tym razie nabycia i po
 brane argwizni swoje nie byt obowiazany.
 4° 2° porzuceniy uchwyczenia wiez i. e. nad
 potowce starych cenz, a w ten czas mozt in
 dac albo uchylenia Kontraktu albo swoje
 imia nadadath. W nota nowiecia starych
 cenz potrzeba byto 1° albo zdania powore
 shiego, 2° wzgoraim pod ten czas i w tym
 milym towarczego. lipki ob. prace: Za
wady b. e. nie mu ma byto ranone. shar
gi o uchwyczeniu i protowestycy a i. e.
przedajacy wiedzial ze nabycia nieletni
6° kiedy nabycia kupu wazy serw in

Kęz skody raicy strony, nie czynięc nic
 przeciw temu komu innemu kłoby to rzecz
 odprzedat. Dal tym sposobem rozumie-
 nia kontraktów byto: 3° z przyrzeczenia
 przedtępa lub omgłki w do istoty rzeczy
 6. Kiedy przedat wywaranie prawa zabra-
 ny w tym takowy kontrakt ^{zaw. przez. i. i.} ~~zaw. przez. i. i.~~
~~przedat~~ Towar. k. 1. c. 17° dla restytucyjnego
 porządku warunków morazji od kupa: ja-
 ctum retrovendendi. 1. c. 17° dla kontra-
 ktu legis comparatae to jest je przedatcy
 nabywcy uogólnit warunkach. że skoro na
 umowionym czasie nie zapłaci wamtożi
 umowionym, kontrakt ma być nieważ-
 ny za radem. Prawniczy nasi rozumie to
upadek, podupadek, Kapium Lander Pro
jud. 9° z przyrzeczenia o znaczonego na czas
 podwójnie per pactum adiectionis
in diem, to jest że skoro by przedatcy za-
 wazował, że gdyby w ośma cześćm pro-
 cingu rami, kto więcej dawat wamtożi
 aby kontrakt je przedatcy za siebie
 uwarat. 10° z przyrzeczenia zwrot-prawa

pro retractus vel pro pignus quas con sangui-
 uitate, pro aucto sturgeti. u. h. corona puz
 lat tory i micuicy tory. Herb. tit. pro aucto: h. p.
 Mi. Obs. practicae Ten. Ktory. chiat itego po-
 wodu ignie. Excepeye mist obowiazek. z wro-
 uis raptaconey mu war. tom; i wro cenia
 nabywy wydatkow na rzecz puzer niego
 nabyty, lub obowiazany byt przyjzyc wy-
 k. Puz. i alio sam dla czeba kupnie nie
 dla Kopy in riego obiego. W Kontrak-
 tach ramiary Jus retractus nie miato micy
 sca Lipski. i. e. Wzro nastajute wydanie
 rery. i abyzwa powreit in woryk i r. ob-
 dy, obody nowet cena raptacony nie byta
 1° Kiedy przedajny byt przyjzory z wro-
 dowe po przedaniu rymeta. 2° Kiedy pre-
 dawca obowiazat in ~~for~~ trymac rzecz
 w rachowanin do pewnego czasu. 3. iesti
 wydaw przedawca wydaniem rery o-
 parmit in. (erat in mora) 4° Kiedy pre-
 dajny przyjzot, na siebie niebezpieczestwa
 i ragnienia rery. 5° Kiedy Kontrakt
 kupna i przedajny rapt. nie nie byt. i
 rzec zawarty. 6° Kiedy zpu miedzy re-

ory jednego gatunku, jeżowa iloraj by-
to kupione.

Switekcy

§ 54

W Kontrakcie Kupna i przedarg wa-
nym jest przedmiotem switekcy czyli
podlegaj praw polskich wamien to jest
zawierana zaognad prodrzenie ich od.
Switekcy wazaj zastepca, inice, wa-
mentarz Zawad proe. jud. p. 368. Swit-
cy takowa mogla byc albo reorowa
albo owbirta. takowe w kontrakcie mu-
niaty byc zastrecone, icli w h dnie przy-
torane byc miaty, chocian nato nie
mamy wyozarzench praw tegoz idnak
prawnikow narzych jest takowa a swi-
tkow odprwiadat gdy Switekcy jest
rapowany. speli Switekcy w q dzie nie
stawat, a switekcyu porograt, miat por-
wo pirakiwania powitoy Switekcy. Po-
stapowanie tak w switekcyach wstawach
ial reoroych. byc idnak owe Heb. 10
evictio. Dylacya w switekcy dawaty in-
1° w poridawach ruchomych reory, w tym
idnak nare rapowany reory i d sta-

wie' byt powinn. Speci' ras' aduolucijy in
 do Swick'cy upadla waijy, w tym ornie po-
 stegit kare puzniziny poru' d' d' ustatkowis-
 ucy. Speci' rapozwany Swick' tona nie zwat
 udhak twindrit ze kupit natury publi-
 cnyj, dwoma wiadkami dowodzi tego
 byt powinn, idi' ras' aduolucijy nie
swarajny byt za stodricia i siedl do
restu. Dylauya w swick'cy miasta tehr
niegze ipredajy reury nie cho mych
 3° w prawa o zawerenu Zawadk proci jad
Swick'cy nie miasta niegze i Speci' Kupno
i predaj reury w gledem cah swick'cy dobe
predajny nie odpowiadat za straty re-
gulych reury na mocy axioma: Partes
rei singularis non respondet pro singulari
 4° Speci' Kupni in cy wiedriat ze reur ktory
kupowat nie natura do tego ktory in
predawat. 5° Kiedy kupni cy bydaj za-
porwany w gledem reury naby by
nie porozumywat predajny tego cy ktory
kupni cy wreht in prawa Swick'cy, guzia
wry a guly ktory predawat reury publi-
cne i swick'cy. o za reury ktory re-

Driedrice po wnym poprzedniku obowiaz
 rani byli do ewangelii Zawadz p. 363 et. 1090
 H. Lit. co do ewangelii stanowi następująca
 poręczenie i wszelki kto wreszcie sprzedał ob-
 wiazany jest do ewangelii czyli wamabiz
 a gdyby wykonania zawsta potrzeba, ewi-
 ktor w Driedie od powiadac byt powinien,
 ieli ras' nie jest tego driedrice, a mogta byt
 dochodzone na tym ich maigthn (E VII
 a. 18 H. Lit. 2^e Kudy kto o wreszcie byt
 zaprowadzonym, nastawiaj się stawieniem ewi-
 ktor, i gdy ten stawiaj porwany od proces-
 m od tej powas nie mogt, dopokil nie do-
 wiadt i' niestawnie byt porwanym (E VII a. 13
 ewi ktor zaprowadzany i' o ewi ktor, sta-
 wie się maiait H. Lit. E IV. a. 55. i. 13.

O Maymie

§ 59

Maime s. locatio conductio) byt to kon-
 trakt na nowy, kto rego jedna wabada-
 wata druga wrythn rego, lub roboty
 za pewną umowieną nad grody. Kto rego
 wreszcie w maime zawat się maime, Komornik
 drendan s. conductor) a dainy rego
 w driedriawie, zawat się driedriaw od dawca

czyli locatae. Przedmiotowi najmu mo-
 gły być i: rzeczy, i: robota czyja. 3: dosto-
 wione. Skoro czas w najmie upłynął, a nie
 nastąpiła po wykonaniu kontraktu ca-
 pacy, wówczas i: kontrakt na tak
 długi czas przedłuża i: najemca, byt długi
 Skoro czas upłynął kontrakt, dajemy w na-
 im mogt komornikowi w gwarę. Jeśli bi-
 racy w czasie poprawi one, nieat
 prawo, przy ich wjwar, dopo ki sie wyrad-
 godził wyśch na nią wydatków. Dajemy
 rzecz w czasie mogt i: wrocie i kontrakt
 i: i: i: sam rzecz komornikowi potowbowat
 i: gdy komornik dłużej w dawny nie pla-
 cił uwawisny nad grody. 3: i: i: rzecz w dnie
 i: we dajemy dana sama przez i: gnieta.
 Tak dłużej w konduktora i: lokato-
 ra i: lokatora kontrakt dotry-
 mał byt powinien. Jeśli najmu i: i: i:
 dotrymywał kontrakt, byt równie
 obowiązanym zapłaty cenomowioną. Do-
 zwalaty wjwar i: komornikom uschy-
 lenia kontraktu, a to wnaety przez i: i:
 przy padkach i: kiedy komornik oba-
 wił i: nie byt crenatwa. które ma gro-

rito. 2 = iedli miast w nowy iak same puzirko-
 dy 3 = kiedy w naszym Dziuicy reor komu
 innych reparacji nie czynit, 4 = kiedy czyn
 z stromy w dzien raze drugiego taki zasob-
 drit beripowiednio lub pomiedniczo, ze ko-
 mornik nie mozt miec iadnego wytku
 rozory. Mowone powietrze, drugo trwa-
 iace uwalniano komornika od placenia
 dzien rawy. Dziuicy reor w dzien raze odpu-
 wiadat pro dola et calpa rownie iak i
 dzien rawa.

Spob sturicy ucielit, tracic prawo zda-
 nie swych zastug, chyba zely ucielit
 byta powodem rozgory: Planu Zawady
Proc. Spob. p. 377.

Wzrost ce.

560

Gaturnek ten kontraktu, chyba podlug
 praw Rzyskich mozt Spob uwarazny
 co prawa nasze, nie o nim nie zamierzaj
 chyba ze rozgorze stanowity w tych wie-
 czach narach. Spob tego kontraktu
 byto, ze dwodek lub wiecej w umowny wcho-
 drito ulem ponoszenia rowney straty
 lub zysku. Za przypadek iadna nie od-

powiada, że podstęp ras' odpowiada, i że
li złoży dwóch stron był podstęp wady powa-
ta Kom pensacja Republi Obr. powa.

Wypółka do dricdri iow nie przechodziła
dykta za rewolucionem wypołniczkow. Kon-
tryta in wypółka dżyju wiedre nicem wery-
sajm i nie podole puzm 2. Smieciy kto-
re z wypołniczkow, 3. porer przedai dolo
kto rego z wypołniczkow 4. porer imizrenie
weryy będucy porer mia tem wypółki 5.
rankon oronim orygnom dla k. Poryph
wypółka rawanta. 6. za rewolucionem wa-
urajm 7. porer aptymini orana rakt-
y wypółka rawanta.

§ 61

Offitnomo
P. em itari

Netnowenictwo (mandatum) iet to
Kontrakt na mory k. to rego iedna oraba
powierca drugiej do wykonania orygnom
iak 7. prawny bor iednej nadgrodny. Orygn-
takowy musi byde prawem do swolony
wola netnowenictwo dazcego, stanowi
granice tego kontrakt. tu; netnowenict-
nie de trzymac in powinian netnowen-
ctwa, porciwne bo wiem dazce netnowe

cietych mogt nie porzyc cygnosci od-
 niego oddyley, i potromowich powinien
 byt albo wy nadgodzil oddyley zezdro-
 ne rphody, albo cygnosci nie maring u-
 stawata, chyba zely na dobro Mander-
 ta w cygnit Lipoh. Ubi pasc: vsine w ty-
 mie, re cygni uwagi. Nie namy co do Met-
nomocinitwa radnych prawa i jurysprou-
 prawa wiec Urym i Ustanswie muina
 ta w ty miecie. Mo roo raiati praw ni-
 nan od potromocinitwa re comen da tio
non form comendationem i councilum U U
 idnati nie miany vin obligatoriam festi
 Poddany o spijungu zezrowany U ma
 cyt ucie to zlecenia Pana swego ucy-
 nit, w ten czas Pan byt obowiazany sta-
 was w Sydrze, i o wiadomy cygbi dat ta-
 kowe zlecenie cygli nie, i U U U U
 poryjt na siebie poddany byt walny od-
 stawania w sydrze Heub: tit: evitro Lawda
 Ki U U U U U U U U U U
 jego odwoływanie zwara nie byt powinien
Proc. Sud. p. 371

Prekazywania (fidejucio) składają się z tego
 że jedna osoba zapewniamy drugiey zobowiaz-
 ranie ię sama wyem ięzyc masi. Kiem. Jzwur
 raze weni bynajmniej piarwiestli. Drugi
 rank nie uważa ięz ob. raptowania. Sub-
 cejporowie w raze oracim od powiadali za mych
 poprzedni Kto, mogła ięznah za ięz drci
 caepya gdy zobowiazanie ię ięzynie os-
 bi ste byto. St. Lit. stawowi co do tego 12
 przedy Kto raze orat za drugiego ię w. 4-
 dzie ię stawi ięzeli ten uważa za Kto tego
 wcyt, raze oryciel powinien byt wcyt
 swiaductwo Kto ięzeli ięzeli byto uważ
 wialo go od wcyt. Pzmi, ięzeli raze wcyt u-
 wazot, ten raze Kto tego byta w Kozymia, ię-
 nego stawie powinien byt wcytela, drcidri-
 ce wcytela nie od powiadali. Podług
 praw Koronnych wcytela mogt za wcyt-
 cho wcyt, byty ięznah przypadki w Kto
 wcyt w Kozymia do darcowania nie byta, ięz o-
 to: 1° podług Statutu Karimiera w^o ni
 walno byto stawiat wcyteli ięz groy
 z^o za porzycione drcy pwrer mało letnięz

2° Kiedy s^{to} Karcie iu^olemq ablowicem p^oasna
 tencu^o debent Procurator Dobrodziejstwa
 zarycy iu^olem stuzyc byty i^o do Dobrodziej-
 stwa wostorymnia Beneficium o^o di^o i^o i^o
 ul^o di^o na p^oionij^o w^oadate i^o na p^oionij^o i^o
 nia w^opowdy d^otyga na d^ou^ost^oku p^oer zary
 cryjele, gdy teni od wicryjele byt p^owota
 nym do re^optu^onie. Byty i^o d^ou^ost^oku p^oer
 ki w^ote w^och odwo^otywa^o i^o do tego do two
 bric^ostwa nie mo^ona byto o b^o i^o d^oty p^ow^ore
 chnie wiadomo byto i^o d^ou^ost^oku i^o byt
 w^ostanie i^o p^ota^onia d^otyga w^ore l^oko i^o i^o
 ta i^o i^o i^o i^o byto w^oty p^oliw^o zary cryjele
 nast^o odwo^otywa^o i^o do p^orygorenia ma
 i^o i^o d^ou^ost^oku. 3° Kiedy p^oer w^o i^o d^o
 i^o d^ou^ost^oku bez w^oidry^o w^o cryjele i^o g^o
 nie w^ory^odrat, na ten w^oas w^o cryjele i^o i^o na
 p^owy^o w^oas do w^oalaw^o p^ow^oak^o i^o w^o d^ou^ost^oku
 ka. 4° Kiedy i^o tego Dobrodziejstwa,
 w^o d^ou^ost^oku w^ory^odrat i^o w^och^o p^o d^ou^ost^oku
 d^oty nie mo^ona byto p^oer w^o i^o d^ou^ost^oku
 ka w^oego zary w^oas.

2° Drugi Dobrodziejstwa i^o tu w^o i^o w^o cryjele
 iu^olem byto w^o d^ou^ost^oku p^o d^ou^ost^oku p^o d^ou^ost^oku.

Wtore w nich ktobych zaręczeniach sturto a
 to a kiedy byto wzięty jak jeden wedyuicti
 b. Kiedy jeden wycycał zobowiązał się z pier-
 wianstkowym dżurmi ktem solidarnie. Wtore
 niwie dobrodziejstwo to w pierwianstkowym
 tylko przypadku miało miejsce. Dobrodziej-
 stwo to nie miało miejsca a kiedy wycy-
 cał zobowiązał się onego b. Kiedy zaręczeni byto
 solidarnie b. Kiedy w czasie wyprawienia zpra-
 wy idea wycycałi nie był w stanie rozpo-
 wiać się dżurmu.

13. Dżurmi dobrodziejstwo wycycałi byto
 w tym nie zprawy f. beneficium collationum
 ad honorem. Władato się z tego że gdy wycy-
 cał za dżurmi a rapta cot, ten same miał
 do niego prawo, jak i wycycał. Zaręczenia
 stowu miały nowo przez rok i 6 miesięcy
 H. ob. tot. fidejus.

Pr. Lit. co do zaręczenia stanowi 1. zaręcze-
 nia w sprawach kryminalnych gwałtownych
 nie miały miejsca, chyba że strona oskar-
 żająca na to zerwała. W sprawach nie kry-
 minalnych, dozwolone były zaręczenia R.
 21 A. 55 i 2. Pan i zorgy za starzycego odpo-
 054

wiadat, iedli teni uciek P, w tym razie w
 arzej mogt iij domagai oblayci; w pro-
 cegu k to wiy mogt by do stanci tego stwiy
 cija; iedli rad nie mogt go dostanic showia
 rany byt wrocic wroclkie szkady pmer
 stwiy cegu z ruz drone N 21 A 22 N. St. Pod-
 lacym nie wolno byto ruznie rane reri bo
 wiedry i woli ich dreedria, tyzho wproch
 miotach nie poronowiy ch 4 kofa gwozdy
N 12 A. 25 N 21. A 27 i 24

Oddział Czwarty
 Podział pierwszy
Cojako Kontrakt Rach
 § 63.

Prawa nasze nie zawieraja w tej mierze
 w staco wypracowachy, poniewz te materje
 wypada, nie bedziemy tu miowic mo imi
 w wytypkach z k to wiych wyzn kacia robo-
 wzrania, na wron prawodactwa P ruz w obli-
 go, galyi o tych w prawie k ruzni nad wyom.

Podbrint doci
O Cynsach i Dociach
§ 64

Cynsach (Census) znaenye optaty vorozu
u pienu drach i do br niwa d. omgch, na
moy rapim downaz. Dawniyy wy magano
aly Kontrach. Tak moy porer panuiny ego
lyt pro twier drachym, tser pwinny to u stato
poredawniwie, wie porogorite prawa pobu
sania optaty tak owy.

Dociach moy byty dwociahie, ierowoe i oso
biete, piewore kto re troyty ni z pownem
iakiim, dougi ze wrydan zawobku o waly
Kontrach ni zobowiazania i: zaptaceniem
(solatio) 2: poryicim ex wryli tak wito wa
niem (acceptatio et quitatio) 3: odawniem
(noatio) 4: porubraniem (delegatio) 5: wy
nad gro duciem (compensatio) 6: pwiniera
niem (confusio) 7: zamaereniem i z dowym
(depositio judicialis).

Podbrint tenci
O jaku Wytypkach

W jaku wytypkach (quasi delicta)
wy nad gro ducia tyllto rok od gro wa

Liwano. przygradki. prawa. Rzym. Kiepo
 co do tego wtasci wie byty rasto rowane
 bo prawodactwo nasze nie uwgladum. tego
 nie zawiersto. oftak rachodritu zoba-
 uin rania 12 uili. Sedria. ze wydrut z przy-
 czynny niewiadomosci sprawy, byt wlo-
 wigany. wygrad gradric. Korta. stoo nie
 iceli no dolus lub frans rachodrita, ka-
 rany byt infamiz i karay pincizian. Mi kto
 ry prawny rachodrit do tego, Widly nota-
 ryus. ruzelst alit pwrer kto ry sctodrit
 uobie, Lew wyty pch. Takowy kuzoni nat-
 ni byt uwarany. 2i z przyczynny wyslania
 lub wygnacenia 3i karomare. Gogno-
 dare. odpowiadali ra ruziy u nich. rgu-
 bione.

Diat tunc

O sprawach i procesie

§ 65

Sprawa factio. iest prawu porra h. w.
 ria w odric tego co nam. ~~Edictum~~ raby.
 Sprawy takowe byty albo recorum pre-
 ales. k to be roudraty ry na prawie
 wtasci in cadrym, albo orobitab. per-

powinno. Excipere dicitur in materia
na peremptoriae & na de latenciae & na de iurisdictione
 do peremptoriae & na de latenciae & na de iurisdictione
 wanie (quitatio) 1° = na de iurisdictione od proce
 p. na de non petendo.) 2° = na de non petendo
 4° = na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo vel so
 luto facta.) 5° = na de non petendo p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 dui uogynicnie p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 yprawie wytkonano. 6° = na de non petendo p. na de non petendo
 kca p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 wanie (p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo) 7° = na de non petendo
 prawa uogynicnie p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo.

Do excipij od wlektajacych naliczaty 1° = na de non petendo
 wta uogynicnie p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 tentis.) 2° = na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 yprawie p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 itatis iudicis.) 3° = na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 iudica uogynicnie p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 nyde p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 orgny uogynicnie p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo.

Od powide powada, na na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo
 wada swano na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo uogynicnie p. na de non petendo.

na to słowiać, mowa porwany zwano
dupliki i tak trybunał królewski na i. d.
W syduie stać ma moim by to albo orabi me
albo porer pet nomacai ha, k to by zwat iij
prokuratorem. Sydy w ogol nowi drucity
ij na Gwielue i Kryminalne pirowore
ro strygety interera jurysdiktue, dragni porer
stolowu waty kary za wytypani. Sydy Kry-
minalne byty albo publi more albo porwa-
tue; w publici wrogach kardy mozt byty de-
latorem, wytypani do tego sydu nale iij
byty: 1: wytypani obraronego majestatu
f. ciurca, lesae majestatis; 2: wytypani pro-
ciw panstwu f. ciurca p. du obliowic; 3: obwa-
ra wrocy publi wrogem f. ciurca p. calatus;
sydownictwo jurysdiktue kryminalne, co stry-
gato wytypani porer uszkodzonego wstian-
iane, i ohar iijciel nie byt dodawany o to:
1: zaboyctwa f. homicidia; 2: ratruwanie tran-
how f. venenum propinatum; 3: ~~ro~~ sydranie
nie proawne o soby wobi no wny f. non juridi-
ca punitio capi tis ubi aequalis; 4: kari ro-
two f. incestus; 5: cudro two f. adulterium;
6: porwanie waptas; 7: ~~W~~ kryminalne

tygodniu, teni sam oras był w yprawach przy
 w atoych. Piereli strona była profesjonalna
 dany był to pótoryc porok na granic ugo. Pi-
 eili ras pótoryc był nie profesjonalnym,
 prore mariat & malyds do rgt. Wzoryc
 Zapowany strwal był powinien na terminie
 w porwie wyrażonym, pierwszy termin nie
 był preemptoryng, prore wociat wozny
 Ktoij stowne w Aktach oznit zernanie
 Drugi termin był w preemptoryng. Po-
 zw ze wydany był powodem i z innych ca-
 upcy; nie cingle odbywały się 1) dny były
 na to ferye, a to trójakiego gatunku i 2) pra-
 wne (legitima) które albo z wyrażonego
 prawa albo ze wyrażeniu pochodzity. 2= na-
 gte (repentinae) i 3= uowryte (solenne) i
 w dnu wintorne Dylacye i przekroczone
 pociywały sprawy. Dylacye były albo or-
 dia sprawy do pewnego orasu, dla w arnych
 ob. i ino ni, na wniesienie k to rcy z
 stron intereforowanych.

Cześć Pięta

Prawo Kryminalne Polskie
Wstęp

Cześć piąta prawa polskiego będzie jest sie
dokładnie Ostrawski. Cześć opisać pro-
ces kryminalny polski; ten sta się doctat
ku ustaw zamieszat teprace. St. p. k. l. b.
je. s. Jan Wincenty Bandtkie utoryt pra-
wo kryminalne polskie przedtaz d. y. te-
mata prawa prawnego. Prawo polskie
nie zawiera żadnych ugodnych zasad jak
prawa od § 1 Do 90. Trybiki znowawa
je prawo polskie kryminalne przegnas
Kongres, rozry naruszy moim, b. to
stanowio zardziej puzym zabegnicra
ique prorojatyngi slachy nie mozech
stnowo

Dział pierwszy

O Wstępach procesów krajowych
publiczności
Rozdział 1.

O Wstępach procesów bezgwiez-
dnych zawiadomienia wewnetrznego

Wojny, wojny, wojny, wojny, wojny
winnym porządkom i wicebno-
ui. De laimie lesae majestati et
perduellione

§1.

Wojna Ojczyzny: perduellio: narywaiz De Duellis
prawa nasze porządkom i wicebno-
sam wyjawieni tajemnic Krolu, podanie
zanku, umieszczenie faktorum foederum,
rebellio uoyntium potestatem, lub inay
wytypek Krolu w tamie byt contra ven-
pliam § 2. f. 1005. Nominare prava dpa-
ty gwałcenie praw kandydatu § 1. f. 1001
Korumpcy i peneye branc ad dwardowa-
ganc wojny koncem rady Ojczyzny
Wobu ki, lub inaydane inu sta ob-
yck mucaoty, porubkwanie prot. iyr
u obcych sta progubienia obywatel § 1. f. 1070.

§2

Wytypek obraronego majestatu § 1. f. 1001
majestati byt § 1. f. 1001 machinationes, con-
spiraciones violenti conatu et facti ipso
in vitam regiam § 2. f. 1007

Prawo to jest nieob. Kadym gdzi
 nie przepisnie kacy na wytykach umare
 ny. St. Lit. r. 1. a. 3. stanowi ir zmowa na
 Ed. rowie krotka i chowasby do kurt ku
 proru prwac rowy nie byta, bi cie piersi
 Org. Ambit do omgnie nia troniu Krolew
 kiego, zmowa niepryjaciulem porer tay
 nie bity lub piosoty, Rada lub ostre
 resie niepryjaciulu, pomoz ciemu dawana,
 podanie zamku bor glodu, prwac da
 nicladzi niepryjaciulchich w ay ery
 me, sy wytychkiem prwac lionio,
 Kame do mprzemion de erie fontany
 i wiaay, i wicynge nadyet do dzie
 do rowie to i karanie. Nad tyto poru
 i idu i prwac Raymochu i ierere po
 i. do i k. t. rowie rownie karo na ione i
 diici, wicynge. Latowrowicki powiada
 ir ogwotanie i kraj, konfichata do
 byty k. ay racowien kiae maje statia
 plikaricki zapowrasnie sy na Lyg
 muorta dege dege byt Karang ir muwy
 rywaru ciato k. sicami protengu vor
 ray, ano, a naseni ciato iyo gyalow.

Czymen teze Majestates na samey tytko
 wrobie krolowickieg mogt byci. propetynes
 uym, sic zac na ugo k. r. wnych lab. Mi.
 kistrech. Miestnich wytepek u tak byt
 Kowany ich ynowca, i uytow uacy, za
 Dopericyony wytepek byto uwarane
 Do wytepekow p. u. u. kionis et leae
 napytates rone m. uytaw. Kto by ucy
 yny u. Do bantow kowachich. Gesichte
der Konthel. Hallae 1796 - 4

§ 13

Bunt

Wstawy nare m. u. u. co do Bunte
 wai k. u. Wladystaw Lohietch. Kuant.
 imiercy i Konfrikate. Doh. Comerlib. 2
 Tygment's Delnyd warkiego ukawet
 Buntownika ukawet tashy, itago Drowiny
 inaych rad. podtyg Statutu Peranickiego
V. 2 f. 1355. N. 2 f. 1451. Pownicy ep. sh. i
 bunt y abargwano pover rone uytaw
 a nawet konfederacye pover konfedytacye
v. 1609, 1620, 1624, 1662, 1667, V. 4. f. 910
 Prawne nare kawy bunt y uytawne za grawi-
 cy pover wtawnych ukaweteli. V. 1 f. 153. V. 2. f. 1330
f. 1664. Prawo to wroto p. u. t. r. u. u. byto

z przydatkiem w całości factum gwarancje in
 fabrum regnito V. 3. f. 190 a nawet go rabit
 gwarantano, i dalsza kwapia istniana. Giełki bo
 nit rabit kwarantana same porwto by stawał
 się wolajym N. 2. f. 42 Regie. In. tub. swawoła
 f. 1399 f. 255 przegymowane sturycych ber
 zasuradycima isharano byto pod karm 14
 100. i 1000 gzywian N. 2. f. 405 St. Lib. i. 12.
 a 14 V. 2. f. 772 i 1446 V. 7. f. 44 plan od-
 powiadat ractuge gotote V. 1. f. 36 V. 3. f. 295
 Ludzi burazych raboniane byto kregma-
 nie po wniach i miasteczkach pod karm
 14 gzywian V. 1. f. 36 G. Dylby tablowi k
 rni tudie magnowalsie sie trzy dni a nie
 starali się owobate tablowi niczli byto i
 przymani i akwie dawobot publicerzyc
 oddani N. 1. f. 390 G. Dylby kto wazyt
 się gurechonywas pod danego kullain k
 rany byto 100 gzywian V. 3. f. 382

Kuchta jest bardzo nie posiadaczem
 domu, i nie posiadał w czasie wojny
 i emigracji. Ma wsi uwaras i za
 kuczajów nie ma i cy woli. Karoony
 wie niedrogi na rękę i tute, ani i zgrodo
 V 4 f 573 niema i cy zawiadzenia ro-
 wny i i takie kuczajami V 2 f 1405 V 5.
 f 573 V 3 f 302 St. Lit. i. 12 ar. 245 10 ar

Pierzyskiy na wotwregow i Lebrakow
 wylucz Outwork. V 1. p 370

§ 4

W sprawie przestępstwa w rezydencji kuc-
 lewskiej należą do Marszałkows. Należy
 Należy Marszałkowskie nakazy wazy
 aby nie niewarono chodzie i inna i can
 lub iakowoy booncy, aby nie warono i
 wiedza i booncy domicyca goria k w
 niewhat pod kary 14 gorywien. Wtasi
 iel nie donoszący o przybyciu Ludro-
 rzenia do domu swego Karoony byt
 30 goryw. Zwady pod kary pot robnia
 go nie rencia wowieg ratarone byty
 Pracoony wramku lub pobl. kow
 iako i racadrti wabeglic rezydencyi

unguione quodam Karano. Gdy k to
 podal ramku rait epian tuwa nu
 nat 200 grzywien pitacie i karantat
 uwiary de rai. Do Marzath ow na
 kerate poligra Katego w ustawcy co
 do ognia towar ow uwiaryw przedawa
 nia N. 5 f 645. N. 6. f 60. K. hit. etano
 wie udereni b uie dicit re rebenci sto
 woc, pro injuria reali karantaty, pro in
 jurea graue uwiarynu uwydenocy k ro
 lewskieg jnat roku i nawyche. Tado
 bycie bwoiu chooby katek nie nady
 jnt udereni k karantat, rad obycie bwo
 ni potyzone uwiarynem ustryto nans
 tu k. o. k. u. obyc, kara gawoth, ucy ucy
 hi i nawyche. K. Rancy u mienie goni
 k. o. k. p. m. e. r. h. i. w. a. t. u. w. a. r. a. n. g. h. y. t. i. a. k.
 g. y. b. y. w. e. a. n. t. u. p. o. p. r. e. t. u. i. t. i. e. i. e. l. i. p. o. r. e.
 t. e. f. e. r. a. u. i. e. i. e. h. t. k. a. r. a. n. y. h. y. t. e. d. m. d. e.
 m. e. m. a. d. u. w. a. n. y. s. t. a. g. p. l. a. c. o. b. u. i. i.
 p. r. a. w. o. k. i. t. e. w. o. t. k. i. e. n. i. e. D. o. r. e. w. a. l. a. w. e. b. o.
 D. i. e. D. o. r. a. m. k. u. r. e. b. o. w. a. n. y. p. r. o. d. u. k. t. a. t. a.
 b. o. g. n. i. u. p. o. r. n. i. e. w. e. h. o. d. e. r. o. c. y. k. a. r. a. n. y.
 h. y. t. i. e. k. o. p. a. m. i. g. o. o. r. y. t. a. b. i. e. n. i. e.

Orillnym uo reuicem Fabraua nadto
 w stolicy i bawia chodzio. Manie nie
 w ramku Karanu gawo tam rabi nie
 utony erci i gtoob rerym. Drieci raboy
 cy takoweyu nie rarygaty na sie bci tu
 stami Ojca. Manie nie uauic nie kara
 no pot uoraym uo reuicem, rabi cie
 mienciq i gtoob rerym. Miewolno byto
 Wizeza. Do uicyma gorie h. rok mier. kat
 i nabitq bronq i. i. a 20.

W r 1438 stanete prawo iri gdyly h to
 pogawrat uicirch uauic, i sam sobie wy
 mierat gnowiedli uos uiat byde uua
 racy za popietriasi, cego wystojek przed
 ellioni. Konowes edyuy. Parsq. luy. kicy p. 447
 Gdyly h to pautat iri uae hira Dowolnie
 Do uicymia wtozat, takoway uiat byde
 Karany uicreuciem iri pome o pome rok
 i rok goryuauami porypau ai camo. Dla
 obronicy. O pome tego uolno uicemiat
 uicere tak etajp uicreuc iak etajp tam
 tego uicrit. Muzie uicem uolno byto po
 suchiuai iri uo pome to porypau uicem
 i uicreuc goryuauami za uicreuc uicem

Wzrost Dulez puzowa stancow i
 wzniesieniu, cege samego robie znowu
 Osiwowi uwarano zagnobiciela Slachet
 w radowo kowano nas zgnie. St. Lit. w
 ten wplytek stancow i dusz talionis, ca
 wiec oblacienstwa iha stancow obwaro
 woz 50 kop, wozny gdyz to nek wpradz
 lub dorokuna magla nim wladai
 Krawicie wplytaw ugnicione poliz gzi i
 utrate i waznu kowano prot. koruic i 100
 kopanai wozny St. Lit. i: 11. a. 27 i 28

Gdy Slachet Slachetia trymat mu-
 rat 12 kop, wozny zgnatcu na wiedzki
 w i zioneanu, rhowe zoz zrozny wgnad
 gradio i jwrer kwar tal in fundosa
 dries, gdyz rat naorkar Kowla i w i u
 uia uorlaci nie obciat puzigat kawe
 emierci. St. Lit. powiadare jowoz i wa
 gurep i g. D. Slachetianet. iinguz
ni i: 11. a. 27

O Berper
 wozny i awst
 nst, mii bii
 znowe.

§ 5

W tym matercy puzowa Kowonne milira
 Teteu iha ras stancow i i Mto uwal

nia Wierciszowa i Wiercisz, sub qua ten
 reg. Katowickich wojew. Karamy byt
 gwarantem v. y. a. 31. 54 Wiercisz i. n. n. h.
 prawa Karamy wojew. Karamy przed
 r. 1500 Wiercisz Karamy i. n. n. h. sub
 1500 r. 1500 od r. 1500 i. n. n. h. 1500
1500 Starosta Karamy i. n. n. h.
 Karamy byt. v. y. g. 1500
 1500

Wiercisz
 Wiercisz
 Wiercisz
 Wiercisz
 Wiercisz

Wierciszowa i. n. n. h. obow. 1500
 1500 sub 1500 i. n. n. h. 1500
 1500, 1500 byt 1500 1500
 1500. 1500 i. n. n. h. 1500
 1500 obow. 1500 1500 1500
 1500 i. n. n. h. 1500 1500
 1500 1500 1500 1500
 1500 byt 1500. 1500 1500
 1500 bytu 1500 1500 1500
 1500 1500 1500 1500
 1500 1500 1500 1500
1500 1500 1500 1500
 1500 1500 1500 1500
 1500 1500 1500 1500

perychodit' turew. flawa zas 20
 1826 dardow utrale bawu V. f. 272
 wariszony na 10 dy. flawa karon
 ne rabarniq rochor zania nas 10 dy znowa
 skum i chwamie pod kacz 15 gury
V. f. 10. Rozprawaj' ynie nasto b
 w domyjn placit i z gurgany V. f. 220
 k. toby nie zas wart' szym lub szd
 prostie karony byt gawtem V. f. 236. 5.
 Teyz karony puzant i ruznych dragiey
 i sqd i' uchi na ruznych uchi karony
 byt konfiskaty dwo V. f. 272 fl. Lit.
 niemie. ze zornity od puzysion puzysion
H. Lit. i. 1. 13. watto k. toby k. interesu do
 szd uwchodit', i puzapomnieniu wyci' nie
 chiat placit i z k. puzysion puzysion
 mat lub staj' wozoty iudiat puz' nie
 raplacit' nie 10 dy. cy ras wstare raplacit'
 ma placit' iudiat i z tygodni i wic 10
L. i. 4. a. 54. Pak to cenie lub puzisii szd
 staj' karony i iudiat' wic 10 lub 12
 Rublan. Daby'ie wyci' wic 10 dy. z domy
 choty wic 10 nie nast' puz' wic 10 dy.
 puz' galo, ruznien' zas kawe unier'

12 niedziela i 12 Bublikau: 1. 11. 23

Prawa Koronne stanowią aby Łydz
w irasii jurysdykcyi w Domach iudiciali
V. 5. f. 77. W. Wia stach straszkicki
ca prawo arcyb. protestanci nie czynili
żadnych przeszkód w wykonywaniu religii
Katoickiej pod karą 500 fl. V. 3. f. 96. 3

Stawowe sady aby nie były nie wazny
pod karą śmierci pod nazwą iudow public-
angeth by do uagrowania V. 6. f. 219

§ 9

biący Duchownego Kleru nie podpadat
V. 1. f. 319. i 320. Na drodze i w parochiach
perwolecia planiny starszy, i wicim kato-
ickiej go faury byt karany V. 3. f. 326
Dulabickiej Kleruom dzieci i iny, cym
biący ich fundusy, i iny rzeczy, i wone
obrazu wizer, i iny wozin powoic i ino
fakto Kleru V. 1. f. 326. I ych prawo wyko-
nywania powinny nawet byt to w regionie Benquich

Występi
piewan
regielom
religii

Hist. pol. Lipt 2740

§ 10

Religia Katoicka przez prawo i prawo
i awerany byt V. 4. f. 271, 275, 273. 6. Kon-

statutarna z Maja 1791 postanowiła a by
 Kościół katolicki posiadał byt, i od
 czasu ni od niego Karz apostolicki zagro
 żono. Apo statary zai Karzno ugnostawian
 z praw, a ufuzyjacja prawostwa zainicjacji
 poruczy to zainicjacji i tytłko ugnostawian
 Karzno V. f. 1229. V. f. 1269. V. f. 455.
V. f. 514. Heretyckim obron w i tko
 w gnie Maji 1791 offer. rozem Karzno.
 Władz. staw Jagiella Konf. istate na tych
 protestowit, Kto wyty. ni karz. pod was
 zainicjacji razi. Kto wy. w brachach
 ich. potestowstwo razi. infamij. Karzno.
V. f. 45. i. 448. Statut. dnia Januara i
 Ko. i powozne prawo zainicjacji razi.
V. f. 572. Karzno prawo stanowit. aby
 ni t. ni zainicjacji. gogrodz. aby zainicjacji. ni t.
 ni zainicjacji. ni zainicjacji. razi. gogrodz. razi.
 zainicjacji. ni zainicjacji. Karzno 100 gogrodz. razi.
V. f. 514. a str. 274. w i razi. ni zainicjacji. V. f. 609.
V. f. 820. Statut. w Karzno. Mam Karzno.
 Karzno. dnia 1791. r. 12. a 2. i. g. King.
 Heretyckim prawo razi. razi. razi. razi.
 razi. V. f. 569. Karzno. King.

obeywających Kontrowersye religijne leg
 1) Dowódzone V 4 f 639. Co poruczy za potwore
zakazano V 7 f 578. W latach 1764, 1763
 Wstąpił wojna przeciw Arjanom poruczone
 Dalniczore prawa nich. Pore spowazy o reli
 gij poruczone Synom Duchownym V 1 f 578
V 5 f 729. V 6 f 424. W poruczy, i zych orzech
 spowazy o religij, nie Syn Duchowny ale
 Synka nat rozsydat. Jednakowo uelinty
 do Syna Duchownego wyte pki. Wskazanie
 stwa, odroczenie stwa, poruczone do wiary Syn
 Dowodny, zaproszenie Boga orchi. Klesim,
 Kacerstwa, które Kazano podług praw ko
 scielnych. Czonoxi stwa smiercy Kazano
 Kasicki Tom 1. p. 177. Na koncu 18 Wskaz
 ka Kazan i zore orownice. W r. 1776
 Wace na orownice zniszono V 8 f 892
Tomicki Tom 1. p. 5

Kordiat 3.

O pokrowdraiu i spowazowaniu
praw Kordiatowych

§ II

Podwoygi subocito od Bolesława 1.

postanowione były przy kr. Coon p. 247
 i 499. Podwyższenie dawane by
 tej parnicy in piennice Mrogu i Kłom
 Mrogu i Kłom miasta były i postanowione Coon
 p. 252. i 462. In Descriptione Poloniae p. 114
 V 2 f 670. Miasta i Miasteczka nie chę
 ce dawne pod wód lub na nie piennicy pod pa
 dany Karom ustanowionym przez Starostę
 V 2 f 959. Komornicy nie mogli dłużej
 pod wód i chę i in do czasu nowego mi
 sia V 2 f 673. Władystaw Jagiełło
 wydał przywilej w Łucku i Małt
 pod wód i walcia i in Kromer p. 462
 Ludwik Węgierski postanowił in in
 Czegstajni ad flonow i Małt i in
 nie będzie V 1 f 58. A. Lit. v. 3. a. 29.

§ 12

Łądy i ziemie prywatne i in nie
 dy Kłom i walcia, w Karonie i Litwie
 nie walcia były V 4 f 677 V 6 f 302
 Jdy nie słachy in Małt i in in in
 byt in in Kromer Jdy nie mogli in
 Dne gtworszy in V 2 f 606. Pod wód

gorywini i zornem u diemem u Wicy
 Krasno 6 f 033. Bina pie uie dyg. Licz
 no ad uisna pscalatusi. Krasno g
 stem 0.1. f 476. 0.2. f 605. 0.3. f 54. 453
 800. Zabarow. u. r. uqu. r. tit. 3. pag. 454.
 pscawa Litwoski uicnie jatrogowch pie
 uie dyg. pa. igtow to pod ueni ne. pscawa
 ellisui u. 1. a. 3. 4. 17. h. Pscwa Krasoty oguin
 u. uicnie uogotym na gnyfomij i Kras
 fikate. 0.3. f. 12. pscawij pscawiciana
 radowa Kras uicnie 0.4. f 599. U tym u
 stophu. Krasdy uawet. plebsion uog
 uoni. i. uogynanywat. U pscawicenie
 oblych pscawa dyg. ogosie. Dablatow. i. ta
 latow rabronione byto uicnie. i. h.
 uogpowa uicnie Krasowych 0.13. f 172
 i 450. U pscawicynich uacach Krasow
 tu Konfikate u uogowch bil. uogwo
 zowch. pscawic dyg. i 1000 gorywini 0.13. f 670
 i 800. 0.8. f 76. uchu 0.33. obrynanie
 pscawic dyg. rabronione pod hacz oguis. 0.13.
 f 602. H. tit. u. 1. a. 17. U pscawicenie u
 uity pscawic i. Drobnyj i. schyng. uab
 rangin byto.

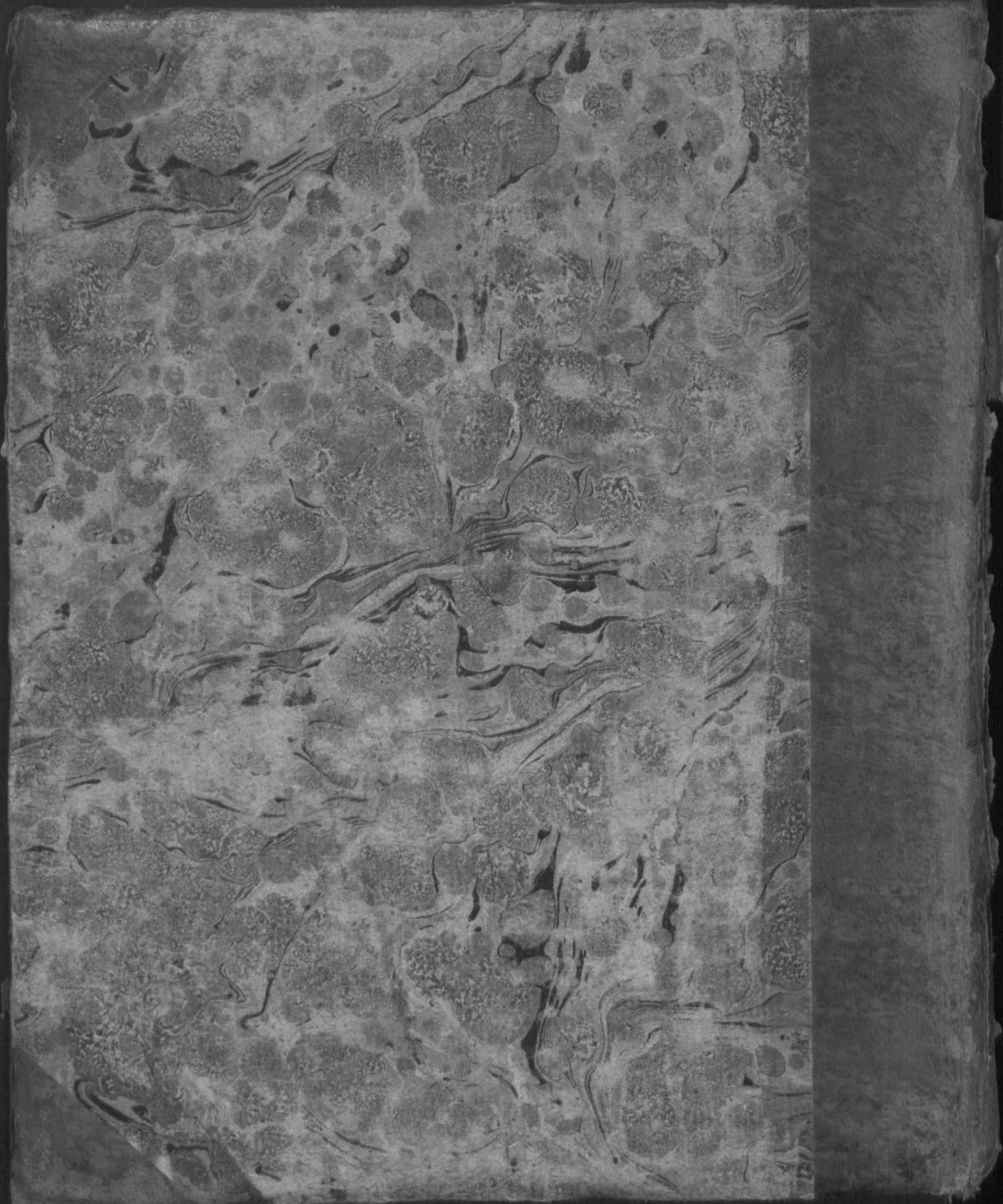
V.3. f. 33. V.4. f. 200. i. 787. V.6. f. 15. Mro-
 tunki V.7. p. 215. Stawiecy Komore
 choc' wawich Dobroch Kadyy light
 100 kopami gromy V.7. f. 161. Dawicy
 re prawa, wabaryaty aby ta kadyy
 prier Justygatura do Kogbarata by
 pociagany i Kadyy 1000. It V.4. f. 202
 V.3. f. 19. V.5. f. 605.

Polowa
 nia

§15.

Miesticaw stary za rubiecie jelenia
 karent karyfikaty. Wladystaw Lasko
 mozi Droybi ukupowi. Po zmianie krasu
 pozwolit polowania w Duchowaych
 Dobroch Komor. p. 159, 204 i 244.
 Descrip. polon. p. 47. Prawa to krolew
 nie polowania w ta to powiecy. O try
 mile od Wawiascy polowanie wciel kien
 owlom wstawane byta V.7. f. 104. W
 S. Wagniecha do abrania zbera nie wot
 wo byta na cadyz. Maitnawci ba do
 wolenia prawa polowan pod kady
 3 grzywen V.7. f. 61. Pomocze prawa na
 kadyz aby nikt nie wazyt sie rubie
 jstactwa byta na indygn. granice, chy

met dachem, budyń był powieszony w 1746.
 Prawo na standardy kary na tych kł
 rzęby wiesz się na krosna i szelki
 bud były. Pro negligentia et abusu offi
 cii habano albo wiew albo odumia ier
 na rawsa od krosna V. 6. f. 738. f. 110.
 Rejestr abusu officii vorumie sie w ten
 was goy. Dnia nie miał starniej jure
 wygryf niestawiana na sady. Goy. 10
 Dniego niewinnie zach. 1000
 Kopy groszy był karany V. 6. f. 738
 R. 4. a. 4. 84 z dionie pod aliaty
 urzędow na krosnycze iardian był
 powinał V. 6. lit. wiodnia i gub
 uatow. Mi dhalstwo popełniane u gub
 kwi. rzygi. Karane były wygra. gro. die
 wiew. 1000 i odaleniem V. 6. f. 462
 Podług M. lit. Dnia za mybluy
 wygra. ^{nie} propraat karne R. 4. art. 5. 3
 8. 3 V. 6. f. 109. Zarwyrah ity. Dnia
 miał propraat karne R. 4. a. 40. 82
 w ras vorumie jurer wygra. mybluy i ity
 nie iest wiadomiz. Marszalkow nie
 praw. Dre we wyg. a. i. gub. Land. ka

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.